

**THE FACULTY JOURNAL OF
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES**

Volume 09

Issue 01

June 2020

Faculty of Humanities and Social Sciences

University of Ruhuna

Matara

Sri Lanka

The Faculty Journal of Humanities and Social Sciences

Volume 09, Issue 01. June 2020

Copyright © June 2020, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna, Matara, Sri Lanka.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted by any means, electronic, mechanical photocopying, and recording or otherwise, without written consent of the publisher.

ISSN 1800-3486

Editorial Board

Dr Chandika Gunasinghe (Editor-in-Chief)

Senior Prof. E.A. Gamini Fonseka

Dr S.G.S. Samaraweera

Prof. H.I.G.C. Kumara

Dr W. Bohingamuwa

Ven. Prof. Beligalle Dhammajoti Thera

Mr. E.G. Wijesiri

Ven. Dr M. Ariyawansa Thera

Dr P.R. Ekanayake

Dr Kokila Ramanayaka

Dr Y. Ananda Karunarathna

Printed by

Ruhunu Graphics, Matara

Published by

Faculty of Humanities and Social Sciences

University of Ruhuna, Matara, Sri Lanka.

Tel: +94 41 22 270 10

Email: fjhss@hss.ruh.ac.lk

The Faculty Journal of Humanities and Social Sciences

Volume 09, Issue 01. June 2020

The Faculty Journal of Humanities and Social Sciences, Volume 09, Issue 01. June 2020 is a peer-reviewed journal published biannually by the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna. As a multidisciplinary journal, it intends to provide a common platform for academics, researchers and professionals to publish their research results in areas pertaining to Humanities and Social Sciences.

Editorial Office

The Faculty Journal of Humanities and Social Sciences

Faculty of Humanities and Social Sciences

University of Ruhuna

Matara

Sri Lanka

Tel: +94 41 22 27010

Email: fjhss@hss.ruh.ac.lk

The Faculty Journal of Humanities and Social Sciences

Volume 09, Issue 01. June 2020

Editors

Dr Chandika Gunasinghe, Department of Economics, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Snr. Prof. E.A. Gamini Fonseka, Department of English and Linguistics, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Dr S.G.S. Samaraweera, Department of English Language Teaching, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Prof. H.I.G.C. Kumara, Department of Geography, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Dr W. Bohingamuwa, Department of History & Archaeology, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Ven. Prof. Beligalle Dhammajoti Thera, Department of Pali and Buddhist Studies, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Mr. E.G. Wijesiri, Department of Public Policy, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Ven. Dr M. Ariyawansa Thera, Department of Sinhala, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Dr P.R. Ekanayake, Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Dr Kokila Ramanayaka, IT Unit, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna.

Dr Y. Ananda Karunarathna, Department of Geography, Faculty of Arts, University of Colombo.

Contents

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය: රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින් ඒ.ජේ.ජයසේකර, ඩබ්.එම්. අයි. ජීවන්ති	1
ශ්‍රී ලංකාවේ නියඟ ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව ඉෂාරා වන්නිආරච්චි	15
අන්තෝනියෝ ග්‍රාම්ස්ච්ච්ගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විචාරාත්මක විශ්ලේෂණයක් එම්. එච්. ඩබ්ලිව්. එම්. ප්‍රනාන්දු, සී.පී.එම්. ගුණවර්ධන	43
Socio-economic impact of thalassemia: A case study of Kurunegala district, Sri Lanka Omala Perera	69
L2 Selves Experienced among Sri Lankan Learners of Japanese as a Foreign Language Udara de Silva	83
A Unified Model for Resolving Modal Ambiguity W. A. T. Weerasooriya	97

Editorial Note

On behalf of the Editorial Board, I am extremely happy to write this editorial note for Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences (JFHSS), Volume 9, Issue 1, 2020. The JFHSS is a double-blind peer-reviewed scholarly journal published twice a year (June and December) by the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna, Sri Lanka. The members of the Editorial Board for the Faculty Journal of Humanities & Social Sciences - University of Ruhuna, amidst the numerous teaching, research, administrative, and social commitments, managed to come out with a collection of six valuable academic papers that address some crucial issues of timely relevance for the benefit of the academic and research community of Sri Lanka and abroad. The members of the Editorial Board deserve to have commendation and congratulation on their courage extended to go ahead with the challenging task of compiling papers for this issue. While thanking the Editorial Board, the authors, and referees for their excellent feedbacks, I wish all the best to the readership. Articles coming in this issue were subjected to a thoroughly blind reviewing process with many of them were requested to revise more than two times. On behalf of the Editorial Board, I again express my humble gratitude and appreciation for all the reviewers for their kind and expertise involvement as reviewers to improve the papers up to a standard suitable for publication in this issue.

The Issue 1 of Volume 9 of the JFHSS is meant to address some important concerns in the disciplines that are specialized under nine separate university departments within the Faculty of Humanities and Social Sciences as a timely contribution to the ongoing process of producing and disseminating knowledge. The Issue 1 is featured by 6 manuscripts that present the outcomes of the thorough research carried out by academics from the university system of Sri Lanka, specializing in a variety of disciplines including economics, political science, social statistics, sociology, psychology and education, geography, and languages.

In the anthology of academic papers, the first in line is by A.J. Jayasekara and W.M.I. Jeewanthi who argue that electronic devices are now an integral part of every person's life but the use of such devices can have negative consequences, particularly on sleeping habits of a person and his/her academic performance due to different reasons. To test whether electronic media affects sleep and academic performance, A.J. Jayasekara and W.M.I. Jeewanthi use a stratified sampling technique from each academic year by referring a questionnaire to collect data from 311 students out of total number of 1625 students enrolled for different courses of the Faculty of

Humanities and Social Sciences of the University of Ruhuna in 2017. They use Hierarchical regression analysis to test a link between the use of electronic devices and sleeping habits and confirm that electronic devices influence sleeping. Based on the results of a Chi-square test of independence, they also confirm that there is no association between sleep and academic performance.

Ishara Wanniarachchi comparatively identifies the socio-economic impact of droughts on women and men in low-income families in the dry zone, which covers the most part of Sri Lanka. Author argues that the wellbeing of those living in the dry zone is being challenged while social inequality in the social structure have made it more intense. Author finds that women suffer more than men in low-income families both social and economic sections. As a result of their low ability to access resources and to resist disasters, drought disasters are found as a cause to the perpetuation of poverty in such low-income families. Author concludes that, although social workers' intervention is considered as one of the positive interventions for planning and execution of disaster management policies, it is not clearly identified the role of a social work professional in the disaster management process in Sri Lanka.

In their critical introduction to the society and politics, M.H.W.M Fernandu and C.P.M. Gunawardana use the Antonio Gramsci's concept of Hegemony within the methodological framework of a content analysis to critically analyze how the hegemony as a concept is located in the academic discourse. Authors argue that the concept of hegemony postulates the practical political agendas while providing a new methodological lever and a conceptual framework to the academic readings, supporting to identify the multi-level social phenomena and dynamics of power with a combined picture. Authors also argue that the significant character of hegemony is being ruled with their consent and this consent expands its physical and structural existence. They conclude that hegemony is exceptionally broad as it is difficult to abridge its practical and theoretical complications and thus it needs an extensive effort to identify the wholeness.

Omala Perera conducts a non-medical research to explore the socio-economic impact of thalassemia in the Kurunegala district. As Kurunegala district reports the highest of its prevalence rate in Sri Lanka, data from a random sample of 75 thalassemia patients (15% of the 516 registered patients reside in the Kurunegala district) are collected using a questionnaire survey supplemented by semi-structured interviews. Further, in addition to the secondary data obtained from the National Thalassemia Center, Kurunegala, and the Department of Census and Statistics, author has

interviewed medical practitioners and health officers as well. Author finds evidence supporting a possible diffusion mainly towards the adjoining districts as observed in the migration pattern. Author also finds that the impact of thalassemia is suffered not only by the patients but also their families and the state. It is evident in the study that lifelong transfusion-dependent thalassemia patients have no normal life, including schooling. To prevent the agony of the disease, author conclude that the inhabitants in the thalassemia-prone districts should be subjected to a medical test on their suitability to have thalassemia-free children.

Udara de Silva explores the L2 Selves of Sri Lankan JFL learners to find out the affecting motivational factors that shape their L2 Selves. Author has collected data for his study from a semi-structured interview for a sample of 19 JFL learners studying Japanese as a main subject/major for their Bachelor of Arts degree in two state universities in Sri Lanka. Author finds 8 codes based on a deductive content analysis of data and that learner JFL self-concept consists of a strong Ideal and a Feared L2 Self. By analyzing social, cultural and geopolitical factors affecting the JFL learner self-concept deeply, author categorizes them under causal and teleological dimensions which seemed to play salient roles in shaping the learner L2 self-concept. Author concludes that learner self-reports are very enthusiastic in learning, having a pro-active, self-regulatory approach to learning Japanese, and the sense of failure and success influence their L2 Selves.

Based on a cross linguistic approach with a sample of sentence constructions in Sinhala and French, W.A.T. Weerasooriya investigates the effects of phonological (prosodic) factors on the generation of the two different interpretations, other than the syntactic and semantic factors. Author focuses on the prosodic structures of Sinhala and French modal constructions and shows that prosody reflects the underlying syntactic and scope structures in deriving a particular modal interpretation. Author highlights that the significance of prosody (other than syntax and semantics) in the study of different interpretations of modality and argues that syntax feeds the logical form (LF) and LF feeds the phonetic/phonological form (PF) filtering different modal flavours, which is demonstrated with a model proposed in the study. Based on the analysis of data, author concludes that the study will help understand and analyze the processes involved in the acquisition and production of the constructions involving modals cross-linguistically.

Dr Chandika Gunasinghe
Editor-in-Chief

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය: රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින්

A study of the effect of electronic devices on sleep: By Faculty of Humanities & Social Sciences, University of Ruhuna.

ඒ.ජේ.ජයසේකර¹, ඩබ්.එම්. අයි. ජීවන්ති²

^{1 2} ආර්ථිකවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය, මාතර, ශ්‍රී ලංකාව.

¹anne@econ.ruh.ac.lk

සාරසංක්ෂේපය

නින්ද යනු මිනිසාගේ ජීවිතයට අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයන්ගෙන් ඉතා වැදගත් කාර්යයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක පර්යේෂණවලින් තහවුරු කර ඇත්තේ මිනිසෙකු දිනකට අවම වශයෙන් පැය හයක් වත් නින්ද ලබාගත යුතු බව යි. විද්‍යුත් උපකරණ වර්තමානය වන විට සෑම පුද්ගලයෙකුගේ ම ජීවිතය හා බැඳී පවතින අංගයක් වන බැවින් එය නින්ද කෙරෙහි ද විවිධ වශයෙන් බලපෑම් කළ හැකි ය. එය ගැටලුකාරී තත්ත්වයක් ලෙස වර්තමානය වන විට හඳුනාගත හැකි නිසා මෙම අධ්‍යයනයේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් අරමුණු කරන ලද්දේ විද්‍යුත් මාධ්‍ය නින්ද කෙරෙහි බලපෑම් කරනු ලබන්නේ ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම යි. එමෙන් ම විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය අධ්‍යාපනික කාර්යය සාධනය කෙරෙහි කුමන ආකාරයකින් බලපෑම් කරනු ලබන්නේ ද යන්න අධ්‍යයනයක් මෙහි ලා අරමුණු කෙරේ. මෙම අධ්‍යයනය සිදු කිරීමේ දී සංගහනය වූයේ රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ සියලු ම සිසුන් වන අතර එය 2017 වර්ෂයේ දී ඔවුන්ගේ සංඛ්‍යාව 1625ක් විය. ස්ථරායන නියැදීම මගින් එක් එක් අධ්‍යයන වර්ෂයෙන් නියැදිය 311ක් ලෙස වෙන් කරගන්නා ලද අතර නියැදි ඒකක වෙත ප්‍රශ්නාවලියක් යොමු කිරීම මගින් දත්ත රැස් කරගන්නා ලදී. ධුරාවලි ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණය හරහා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය හා නින්දෙහි පුරුදු අතර සම්බන්ධයක් පවතින බව හඳුනාගන්නා ලද අතර නින්දේ ප්‍රමාණය අවම වීම කෙරෙහි විද්‍යුත් උපකරණ බලපෑම් කරනු ලබන බව තහවුරු වන ලදී. නින්ද හා අධ්‍යාපනික කාර්යය සාධනය එකිනෙකින් පරායත්ත විචල්‍යයන් දෙකක් බව ස්වයන්තතාවය සඳහා වන කයි වර්ග පරීක්ෂාවකින් තහවුරු විය.

මූලාශ්‍ර පද : නින්ද, විද්‍යුත් උපකරණ, විද්‍යුත් මාධ්‍ය

Abstract

Sleep can be identified as one of the most important tasks of a human being. Scientific research has shown that a person should get at least six hours of sleep. Electronic devices are now an integral part of every person's life and can affect sleep in a variety of ways. Since it can now be identified as a problematic condition, the main purpose of this study was to study whether electronic media affects sleep. It also aims to study how the use of electronic devices affects academic performance. The population of the study was all the students of the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Ruhuna and their number

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය; රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින්

in the year 2017 was 1625. Data gathered from 311 sample units using stratified sampling technique from each academic year by referring a questionnaire. Hierarchical regression analysis identified a link between the use of electronic devices and sleep habits, and confirmed that electronic devices influence sleep. The Chi-square test of independence confirmed that sleep and academic performance were two interdependent variables.

Keywords: Electronic Device, Electronic Media, Sleep

1. හැඳින්වීම

සෑම ජීවියෙකුටම ජීවත්වීම සඳහා අවශ්‍ය වන ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස නින්ද හඳුනාගත හැකි නමුත් වර්තමානය වන විට සංකීර්ණ ජීවන තත්ත්වයක් තුළ මිනිසෙකු නින්ද සඳහා වැය කරනුයේ ඉතාමත් අවම කාලයකි. නින්ද පිළිබඳ පැහැදිලි නිර්වචනයක් මෙතෙක් හඳුනාගත නොහැකි අතර නින්ද යනු මිනිසාගේ පැවැත්ම සඳහා ඉතාමත් අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් බව හඳුනාගත හැකි ය. නින්ද යනු ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලියක් හෙවත් ශක්ති ජනක සංසිද්ධියකි (Avidan, 2017). රෙක්ස්ෂෆ්ටන් හා කාලේස් (Rechtschften & Kales, 1968) 1968 දී පළමුවෙන් ම නින්දෙහි අවස්ථා හැඳෑරීම සඳහා මිනුමක් සකස් කර තිබේ. මිනිසෙකු තම ජීවිත කාලයෙන් 1/3ක් පමණ නිදා ගැනීම සඳහා වැය කරයි (Rechtschften & Kales, 1968) එහි තවදුරටත් දක්වන්නේ දිනකට පැය හයකට වඩා අඩුවෙන් නිදා ගැනීම තුළ අංශභාගය වැළඳීමට ඉඩකඩ ඇති බව යි. මිනිසෙකුගේ මොළයේ අභ්‍යන්තරයේ තිබෙන පයින්ග්ලන්ඩ් ග්‍රන්ථියේ (Pinal Gland) මගින් මෙලටොනික් හෝර්මෝනය පිටවීම නින්දේ දී සිදු වේ. එමගින් දහවල් කාලයේ ඇති වන වෙහෙස නිවන අතර තරුණ බව ආරක්ෂාකර පිළිකා සෛල වර්ධනය හීන කරයි.

වර්තමානය වන විට විද්‍යුත් මාධ්‍ය මානව සමාජයේ ඉතා වැදගත් මෙන් ම පුද්ගල ජීවිත සමග සමීප ව බද්ධ වූ අංගයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. එය නැති ව ම බැරි අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට පත් වෙමින් පවතී. විද්‍යුත් මාධ්‍ය යනු විද්‍යුත් උපාංග භාවිතයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ඕනෑම වර්ගයක මාධ්‍යයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. මෙලෙස විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය වෙනුවෙන් කාලය වැය කරන විට එය නින්ද කෙරෙහි බලපෑම් කළ හැකි ය. මෙම විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිතය වැඩි වශයෙන් සිදු කරන පිරිස ලෙස යොමුවන යෞවනියන් හඳුනාගත හැකි ය (Anderson & Perrin, 2017).

සෑම පුද්ගලයෙකු ම විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිත කරන කාලය ඉහළ යත් ම එම පුද්ගලයාට නින්ද ලබා ගැනීමට පවතින කාලය අවම වේ. විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිතය හා නින්ද සම්බන්ධ ව මේ වන විට ලෝකයේ බොහෝ පිරිසකගේ අවධානය යොමු වී ඇත. එයට හේතු වී ඇත්තේ නින්ද සඳහා සීමාවක් නොමැති ව විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කිරීම සාමාන්‍යමය ව බලපාන බව බොහෝ පර්යේෂණවලින් හෙලි වී ඇති බැවින් වේ. බොහෝ නින්ද ආශ්‍රිත රෝග ඇති වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් ම බලපා ඇත්තේ බොහෝ පිරිස් නින්ද නො ලබා ම විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතයට පෙළඹී ඇති බැවිනි.

මෙම තත්ත්වය පිළිබඳ පර්යේෂණයන් සිදු කිරීමට බටහිර රටවල් පුළුල් ව අවධානය යොමු කළ ද ආසියාතික රටවල අවම පර්යේෂණ ප්‍රමාණයක් සිදු කර තිබේ. එමෙන් ම ශ්‍රී ලංකාව

තුළ මෙම පර්යේෂණයන් සිදු කිරීමට අවධානය යොමුකොට නැති කරමි වේ. එම පර්යේෂණ හිඩැස පිරවීමට අරමුණු කිරීම ද මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීමට යොමු වීම සඳහා හේතු විය.

ඒ අනුව පර්යේෂණ ගැටලු ලෙස තරුණ තරුණියන්ගේ නින්දෙහි පුරුදු සඳහා විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිතය බලපෑම් කරනු ලබන්නේ ද? නින්දෙහි ගුණාත්මකභාවය සඳහා බලපානු ලබන්නේ කුමන විද්‍යුත් උපකරණ ද? නින්දෙහි ගුණාත්මක භාවය හා සම්බන්ධ විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය සඳහා බලපානු ලබන සාධක මොනවා ද? විද්‍යුත් හා උපකරණ භාවිතය හා ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය අතර සම්බන්ධය කෙලස හැසිරෙන්නේ ද? යන්න හඳුනාගනු ලබයි.

2. පර්යේෂණ අරමුණ හා උප අරමුණු.

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය සිසුන්ගේ නින්දෙහි කාලසීමාව හා රටාවන් සහ විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිතය අතර සබඳතාවය අධ්‍යයනය කිරීම වේ. උප අරමුණු වනුයේ, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ, සිසුන්ගේ නින්දෙහි ගුණාත්මක භාවය සඳහා බලපානු ලබන්නේ කුමන විද්‍යුත් උපකරණ ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම, සිසුන්ගේ නින්දෙහි ගුණාත්මකභාවය හා සම්බන්ධ විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය සඳහා බලපානු ලබන සාධක අධ්‍යයනය කිරීම සහ සිසුන් විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන ආකාරය හා ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය අතර සම්බන්ධය අධ්‍යයනය කිරීම යි.

3. සාහිත්‍ය විමර්ශනය

ප්‍රංශයේ පාසලක් තුළ එහි ඉගෙනුම ලබන සිසුන්ගේ නින්දෙහි පුරුදු හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිතය පිළිබඳ විශ්ලේෂණ කුබ්සවිස්ක් (Violaine Kubiszewsk), රොගර් ෆොන්ටේන් (Roger Fontaine), එමානුවෙල් රුච් (Emmanuel Ruch) හා එරික් හසාචෝර්ඩ් (Eric Hazouard) විසින් 2017 දී කරන ලද අධ්‍යයනය වැදගත් වේ (Kubiszewski, et al., 2014). එහි දී ඔවුන් මූලික ව අරමුණු කරගෙන ඇත්තේ විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය පාසල් ළමුන්ගේ නින්දට බාධා කරන්නේ ද යන්න පිළිබඳව යි. දින 8ක් පුරාවට ප්‍රශ්නාවලියක් ආධාරයෙන් සිසුන් 454 දෙනෙකුගෙන් පිළිතුරු සටහන් කරගෙන ඇත. ඉන් අධ්‍යයනයට යොදාගත හැකි පූර්ණ පිළිතුරු සැපයුවන් 122කගේ පිළිතුරු මත ගත කරනු ලබන කාලය ආදී තොරතුරු ලබාගෙන කයි වර්ග පරීක්ෂාවක් මගින් සංඛ්‍යාත්මක විශ්ලේෂණය සිදු කර තිබේ. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා නින්ද සම්බන්ධ කැරොලින්ස්කා මිනුම (Karolinska Sleepiness Scale) භාවිත කොට ඇත. නින්ද පිළිබඳ සටහන් තබා ගැනීමේ දී එය සතියේ දිනවල හා සති අන්තයේ දිනවල යනාදී ලෙස වෙන වෙන ම සටහන් තබා ගැනීම සිදු කරන ලදී. 6 සහ 8 ශ්‍රේණිවල සිසුන් හඬපට ධාවක හා රේඩියෝ ළඟ තබාගෙන නින්දට යාම සිදු කරයි. වයස වැඩි වන විට එම උපකරණ භාවිතය ඉහළ ගොස් ඇත. දත්ත 95% විශ්‍රමිත මට්ටම යටතේ විශ්ලේෂණය කර ඇති අතර තම නිදන කාමරය තුළ දී විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය 7 වන ශ්‍රේණියේ දී 76%ක් වන අතර 8 වන ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගේ එය 83%ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. එය 9 වන ශ්‍රේණියේ දී 84%කි. මේ ආකාරයට ඉහළ ශ්‍රේණිවලට යන විට භාවිත

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය; රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින් කරන ප්‍රතිශතය ඉහළ ගොස් ඇත. විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය කෙරෙහි සෘණාත්මක බලපෑමක් සිදු කරන බව ඔවුන් දක්වා ඇත.

බිලාරි ඇතුළු පිරිසට අනුව, පුද්ගලයන්ගේ නින්දේ රටාව වෙනස් කිරීමට අධිවේගී අන්තර්ජාල හා ඉලෙක්ට්‍රොනික උපාංග, විඩියෝ සහ අන්තර්ජාලවලට ඇබ්බැහිවීම හේතු වේ (Billari et all, 2018). මානසික අවපීඩනය, කංසාව සහ නින්දේ ගුණාත්මකභාවයට දැඩි ලෙස බලපෑමක් ජංගම දුරකථන අධික භාවිතය හේතු වේ. එය විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් අතරෙහි දැඩි ව පවතී (Demirici et all, 2015). ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ 2015 වසරේ දී තොරතුරු තාක්ෂණය හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය නින්දෙහි පුරුදු කෙරෙහි බලපානු ලබන ආකාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් පිටර් පී. පොලෝස් (Peter G. Polos), සුෂ්‍යායන්ත් භාට් (Sushanth Bhat), දිව්‍යා ගුප්තා (Divya Guptha), රිචර්ඩ් ජේ. ඕ. මාර්ලි (Richerd J. O. Marlle), වින්සන් ඒ. දෙබාරි (Vincent A. Debari), උපාධ්‍යායි සකීබ් චොඳ්ට් (Upadhyay Saqib Chaudhry), අනිතා නිම්මා (Anitha Nimma), ජෙනිවීව් පින්ටෝ සිප් (Geneviev Pinto Zipp) හා සුදන්සු චක්‍රවර්ති (Sudansu Chokroverthy) විසින් සිදුකර කරන ලද අධ්‍යයනය තුළ අධ්‍යයන ප්‍රදේශය වශයෙන් ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ජීවත් වන තරුණ තරුණියන් සලකා ඇත (Polos, et al., 2015). සංගහන ප්‍රමාණය ලෙස 3139 ලෙස රැගෙන ඇත. සංගහනය තුළ ස්ත්‍රී නියෝජනය 49.3%ක් වන අතර පුරුෂ නියෝජනය 50.7% ක් ලෙස දක්වා ඇත. සංගහනය සඳහා ලබාගත් තරුණ තරුණියන්ගේ මධ්‍යයනය වයස 13.3 වේ. ආසන්න වශයෙන් 62%ක් පමණ පිරිසක් නින්ද සඳහා වෙන් කරන කාලය තුළ විද්‍යුත් උපාංග භාවිත කරති. රාත්‍රී කාලයේ පමණට වඩා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන්නන් ඉතාසෝමියාව, දහවල් කාලයේ නිදිමතින් පෙළීම, අධ්‍යාපනික වශයෙන් ප්‍රගතිය හීන වීම, ප්‍රමාද වී ඇදට යාම හා නින්දෙහි කාලය කෙටි වීම ආදී ගැටලු වලට මුහුණ දෙන අතර වයස් ප්‍රමාණය වැඩි වන විට විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන කාල පරාසය ද ඉහළ ගොස් ඇත. අතර ඉතාසෝමියා වැළඳීමේ අවදානම හා ප්‍රතිශතය ද ඉහළ ගොස් තිබේ. නමුත් වයසින් වැඩි වන විට ගැහැනු ළමුන් විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන කාලය අඩු වීම මෙම පර්යේෂණයේ විශේෂ ලක්ෂණයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන් ම තවදුරටත් නිගමන වශයෙන් විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය හා නින්දෙහි පුරුදු අතර දැඩි සම්බන්ධයක් පවතින බව දක්වා ඇත.

තුසීතන් (Thuseethan) හා කුහෙත්සන් (Kuhanesan) විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල පහක් ආශ්‍රයෙන් සමාජ ජාලා වෙබ් අඩවි භාවිතය හා එය ඉගෙනුම් කාර්ය සාධනය කෙරෙහි කෙසේ බලපාන්නේ ද යන්න අධ්‍යයනය කර ඇත (Thuseethan & Kuhanesan, 2014). සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය, යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය, වයඹ විශ්වවිද්‍යාලය හා කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය මෙම අධ්‍යයනය සඳහා යොදා ගෙන තිබේ. සිසුන් 287කගෙන් දත්ත රැස් කර ඇති අතර විචල්‍යයන් දෙකකට අදාළ ව කාණ්ඩගත දත්ත රැස් කර තිබේ. සමාජ ජාලා වෙබ් අඩවි භාවිත කරන පැය ගණන හා වාර ගණන ප්‍රවර්ගික දත්ත ලෙස රැස් කර විශ්ලේෂණය සිදු කර ඇත. එමෙන් ම එය ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගය මත පදනම් ව ඉගෙනුම් කාර්ය සාධනය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයන් සිදු කර ඇත. ශිෂ්‍යයන් දිනකට සමාජ ජාලා වෙබ් අඩවි භාවිතා කරන වාර ගණන හා පැය ගණන සහ ඉගෙනුම් කාර්ය සාධනය පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීම සිදු කර තිබේ. මෙම තත්ත්වය රූපිකණ සංඛ්‍යාත්මක

ක්‍රමවේද භාවිතයෙන් දත්ත නිරූපණය කර ඇත. සිසුන් සමාජ ජාලා වෙබ් අඩවි භාවිත කිරීම සඳහා ඇබ්බැහි වීමක් හා එය ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපන කාර්ය සාධනය කෙරෙහි ප්‍රබල වශයෙන් බලපාන බව ද පර්යේෂකයන් විසින් පෙන්වා දෙනු ලැබෙයි. සමාජ ජාලා වෙබ් අඩවි තුළ සැරි සැරීමට නම් ඔවුන් අන්තර්ජාලය හා විද්‍යුත් උපකරණ ඒ සඳහා යොදා ගත යුතු ය. ඉගෙනුම් කාර්ය සාධනය හා සමාජ ජාලා වෙබ් අඩවි භාවිතය අතර සම්බන්ධයක් පවතින බව ද සොයාගෙන ඇත. බොහෝ සිසුන් ඇදට යන වේලාව නියමිත පරිදි සිදු කළ ද නින්දට යන වේලාව පමා කර ඇත. එය අධ්‍යාපනික කටයුතුවලට බලපෑම ද ධනාත්මක කාර්යයන් සඳහා සමාජ ජාලා යොදා ගතහොත් එය අධ්‍යාපනික වර්ධනය හා අනාගත වෘත්තීමය ජීවිතය සඳහා හේතුවක් විය හැකි නමුත් ඒ සඳහා විශාල කාලයක් වැය කිරීම හරහා නින්ද ලබා ගන්නා පැය ගණන සීමා විය හැකි ය. එය අධ්‍යාපනික කාර්යසාධනයට බලපෑම් සිදු කළ හැකි බව පර්යේෂකයන් දක්වා තිබේ.

4. අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය

අධ්‍යයනය සඳහා අරමුණු කරගත් සංගහනය වනුයේ රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ සියලු ම සිසුන් ය. සංගහනය ලෙස සැලකූ තරුණ තරුණියන්ගේ වයස් පරතරය වයස අවුරුදු 22 ක් 28 ක් (22-28 ක්) අතර වේ. සංගහනය සඳහා 1000 ස්ථලය තුළ 445ක් ද, 2000 ස්ථලය තුළ 496ක් ද, 3000 ස්ථලය තුළ 417ක් ද, 4000 ස්ථලය තුළ 267ක් ද වෙති. එමගින් 95% විශ්‍රම්භ මට්ටම යටතේ නියැදි තරම 311ක් වන ලෙස නියැදිය වෙන් කරගන්නා ලදී. සංගහනය අධ්‍යයන වසර හතරෙහි සිටින සියලු ම සිසුන්ගෙන් සමන්විත වන නිසාවෙන් ස්ථරායන නියැදිම් ක්‍රමවේදය භාවිත කිරීමට සිදු විය. ඒ අනුව එක් එක් ස්ථල මත පදනම් ව සංගහනය ස්ථරවලට වෙන් කර ගන්නා ලදී. එහි දී ස්ථරායන නියැදිමට අදාළ ව එක් එක් ස්ථර අතර සමානුපාතික විභේදනය මගින් එක් එක් වසරවල සිසුන්ගෙන් නියැදිය වෙන් කරගන්නා ලදී. ඒ අනුව නියැදිය එක් එක් ස්ථලයෙන් මෙසේ සමන්විත වේ. නියැදි තරම අධ්‍යයන ස්ථල අනුව, 1000 ස්ථලයෙන් 85ක් ද, 2000 ස්ථලයෙන් 95ක් ද, 3000 ස්ථලයෙන් 80ක් ද, 4000 ස්ථලයෙන් 51ක් ද වශයෙන් ද නියැදිය සමන්විත ය.

මෙහි නියැදි ඒකක වෙත ප්‍රශ්නාවලියක් ලබාදුන් අතර ඔවුන්ගේ නින්දෙහි පුරුදු පිළිබඳ එමගින් තොරතුරු රැස් කරන ලදී. හඳුනාගත් අරමුණු තෘප්තිමත් කරගැනීමේ අරමුණින් පහත කල්පිත ගොඩනගන ලදී.

- H_1 ; නින්දෙහි පුරුදු හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය අතර සම්බන්ධයක් පවතී.
  - H_2 ; දත්ත සසම්භාවී ව රැස් කර ඇත.
  - H_3 ; අධ්‍යයන කටයුතු සිදු කරන වසර හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය අතර සම්බන්ධයක් පවතී.
  - H_4 ; ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය අතර සම්බන්ධයක් පවතී.
- මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ තරුණ තරුණියන්ගේ නින්දෙහි පුරුදු හා විද්‍යුත් උපකරණ අතර පවතින සම්බන්ධතාවය අධ්‍යයනය කිරීම යි.

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය; රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින්

මූලික ව ම එය අධ්‍යයනය සඳහා ධුරාවලි රේඛීය ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණ (Hierarchical Linear Rgression) ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා ලද අතර එහි දී $\alpha = 0.05$ වෙසෙසි මට්ටම යටතේ දී දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී.

දත්ත සසම්භාවී ව රූප කර තිබේ ද යන්න පරීක්ෂා කිරීම සඳහා අපරාමිතික පරීක්ෂාවක් වන පෙළ පරීක්ෂාව යොදා ගන්නා ලදී. මෙම අධ්‍යයනයේ දී නියැදි තරම විශාල මට්ටමක් වන නිසා විශාල නියැදි සඳහා වන පෙළ පරීක්ෂාව සිදු කරන ලද අතර එහි දී පෙළ පරීක්ෂාව සම්මත ප්‍රමාණ ව්‍යාප්තියක් දක්වා සන්නිකර්ෂණය වීම හඳුනාගත හැකි ය. වෙසෙසි බව පරීක්ෂා කිරීම පහත පරිදි සිදු වේ. මෙහි දී $Z_R > \pm Z_{\alpha/2}$ විට H_0 ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබයි. එවිට දත්ත සසම්භාවී ව විසිරී ඇති බවට නිගමනය කළ හැකි ය.

එමෙන් ම අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනයට අන්තර්ජාල භාවිතය කුමන ආකාරයකින් බලපා ඇද්ද යන්න විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා නියැදි ඒකක වන සිසුන්ගේ අවසන් වරට මුහුණ දුන් සමාසික පරීක්ෂාවේ ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගය හා අන්තර්ජාල භාවිතය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය පරීක්ෂා කරන ලද අතර ඒ සඳහා ස්වායත්තතාවය සඳහා වන කයි වර්ග පරීක්ෂාවක් යොදා ගන්නා ලදී. මෙහි දී $\alpha, df < \alpha$ විට H_0 ප්‍රතික්ෂේප වේ. එමගින් අන්තර්ජාලය හා අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනය අතර සම්බන්ධතාවය හඳුනාගත හැකි ය.

දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා IBM SPSS 21(Statically Package for Social Science) සංඛ්‍යානමය මෘදුකාංගය භාවිත කරන ලදී.

5. විශ්ලේෂණය

මෙම විශ්ලේෂණ ප්‍රතිදානයට අනුව තරම 311ක් වූ නියැදිය සිසුන් 157 දෙනෙකුත් හා සිසුවියන් 154 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. එය ප්‍රතිශතාත්මක ව දැක්වූ විට ස්ත්‍රී නියෝජනය 49.5%ක් වන අතර පුරුෂ නියෝජනය 50.5% ක් වේ. ඒ අනුව ප්‍රතිශතාත්මක ව ස්ත්‍රී පුරුෂ නියෝජනය ආසන්න වශයෙන් සමාන අගයන් සහිත නියෝජනයක් පවතින බව හඳුනාගත හැකි ය.

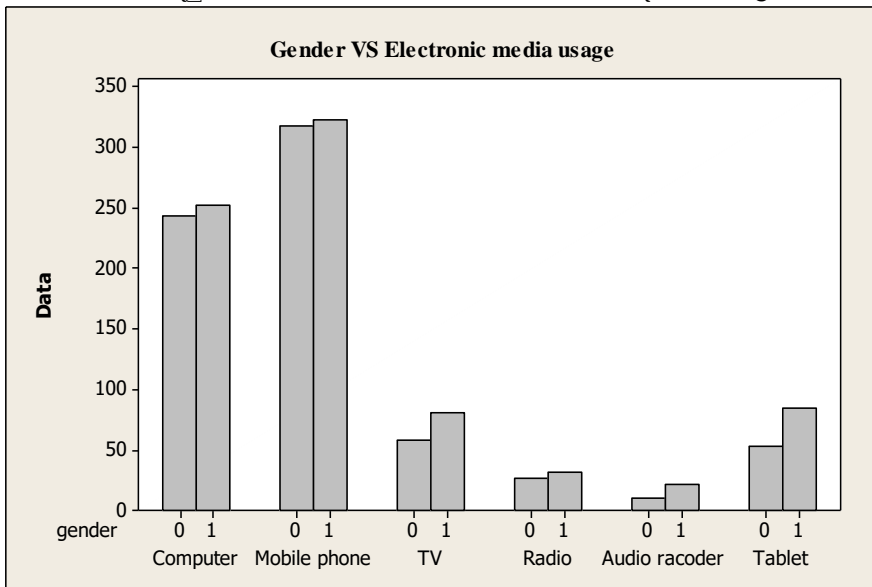
පළමු වසරෙන් සිසුන් 56 දෙනෙකු නියැදිය නියෝජනය කරන අතර එය ප්‍රතිශතාත්මක ව 18.1%කි. දෙවන වසර සිසුන් 89ක් නියැදියෙහි අන්තර්ගත අතර එහි ප්‍රතිශතාත්මක අගය 28.7%ක් වේ. තෙවන වසර සිසුන් 66ක් නියැදියෙහි අන්තර්ගත අතර එය ප්‍රතිශතාත්මක ව 21.3%ක් බව හඳුනාගත හැකි ය. වැඩි ම නියෝජනය හතරවන වසරෙන් වන අතර එය නියැදි ඒකක 99කි. ප්‍රතිශතාත්මක ව සැලකූ විට එම අගය 31.9%ක් නියැදි නියෝජනයට දායක වී ඇති බව හඳුනාගත හැකි ය.

පර්යේෂණය සිදු කරනු ලබන නියැදි ඒකක වෙත ඔවුන් කොතරම් පැය ගණනක් එක් එක් විද්‍යුත් උපකරණයන් වෙනුවෙන් වැය කරන්නේ ද යන්න පිළිබඳ ප්‍රශ්න කරන ලදී. එහි දී ඔවුන් විසින් දෛනික ව භාවිත කරනු ලබන විද්‍යුත් උපකරණ පිළිබඳ හා ඒ වෙනුවෙන් වැය කරනු ලබන කාලය ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය මත හැසිරෙන ආකාරය පහත ප්‍රස්තාරයෙන් දක්වනු ලබයි.

ප්‍රස්තාර සටහන 5.1

ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන පැය ගණන දැක්වෙන ප්‍රස්තාර සටහන

මූලාශ්‍රය - SPSS ප්‍රතිදාන විශ්ලේෂණ සටහන

පැහැදිලි කිරීම් - 0 = ස්ත්‍රී
1 = පුරුෂ

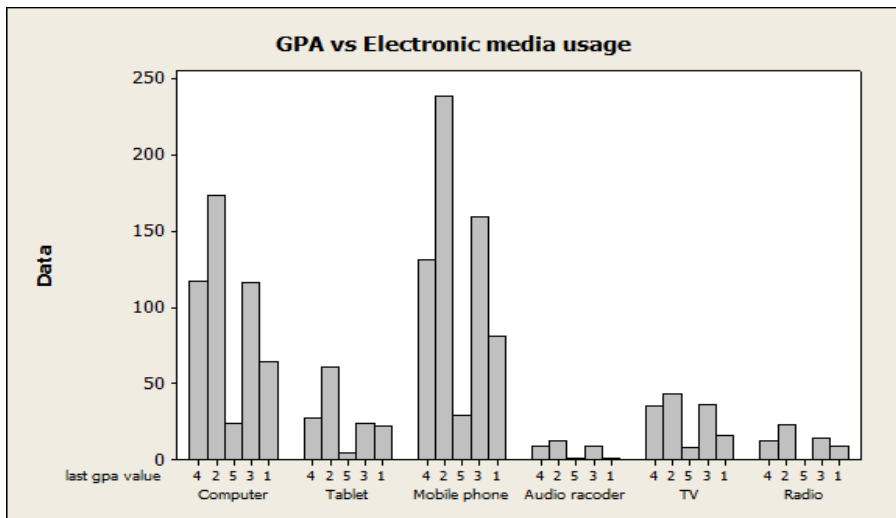
මෙම ප්‍රස්තාරයට අනුව ජංගම දුරකථන භාවිත කරන සිසු සිසුවියන් ගණන ඉතාමත් ඉහළ අගයක් ගනී. සෑම නියැදි ඒකකයක් ම පාහේ ජංගම දුරකථන භාවිත කරන බව හඳුනාගත හැකි ය. ඉන් පසු ඉහළ අගයක් භාවිත කරන විද්‍යුත් උපකරණ වර්ගය වනුයේ පරිගණක වේ. මෙම සෑම විද්‍යුත් උපකරණයක් ම භාවිත කරන පිරිස සැලකූ විට ස්ත්‍රී ප්‍රමාණයට වඩා පුරුෂ ප්‍රමාණය විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන බව හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන් ම මෙම අධ්‍යයනයේ දී ප්‍රස්තාරයේ දැක්වෙන විද්‍යුත් උපකරණ සලකා බැලීමේ දී ටැබ්ලට් හා හඬපට ධාවක සම්බන්ධයෙන් ද තොරතුරු රැස් කළ නමුත් එම උපකරණ භාවිත කරන පිරිසේ ප්‍රමාණය ඉතා අවම අගයක් ගනියි.

විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන පැය ගණන හා ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය අතර පවතින සම්බන්ධය පිළිබඳ හඳුනාගැනීම සඳහා ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගය හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන පැය ගණන ප්‍රස්තාර ගත කරන ලදී. ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගයෙහි විවිධ කාණ්ඩවලට අයත් සිසුන් විද්‍යුත් උපකරණ වෙනුවෙන් කොපමණ කාලයක් වැය කරන්නේ ද යන්න හඳුනාගැනීමට මෙහි දී හැකියාව ලැබේ.

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය; රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින්

ප්‍රස්තාර සටහන 5.2

ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගය හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන පැය ගණන අතර පවතින සම්බන්ධතාවය දැක්වෙන ප්‍රස්තාර සටහන

මූලාශ්‍රය - SPSS ප්‍රතිදාන විශ්ලේෂණ සටහන

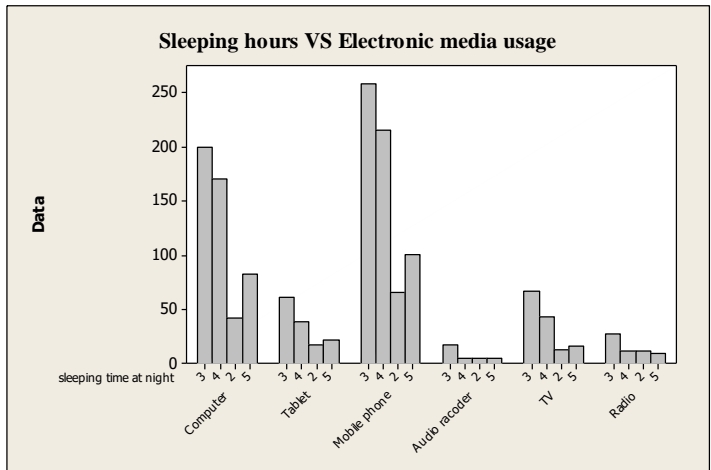
- පැහැදිලි කිරීම් -
- 1 = 2ට අඩු
  - 2 = 2.0-2.5ත් අතර
  - 3 = 2.6-3.0ත් අතර
  - 4 = 3.1-3.5ත් අතර
  - 5 = 3.6-4.0ත් අතර

ජංගම දුරකථන භාවිත කරන පිරිස සැලකිය යුතු තරම් ඉහළ අගයක් වන අතර පරිගණක භාවිතයට ද සිසුන් වැඩි වශයෙන් යොමු වී ඇති බව හඳුනාගත හැකි ය. ඒ අතරින් 2.0ත් 2.5ත් අතර ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගයක් ලබාගත් පිරිස ඉහළ අගයක් ගනී. පරිගණක භාවිතයේ දී ද තත්ත්වය එක හා සමාන වේ. ඉන් පසු 2.6ත් 3.0ත් අතර ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගයක් ලබාගත් පිරිස ඉහළ අගයක් ගනී. ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගය සැලකීමේ දී විද්‍යුත් උපකරණ වැඩි වශයෙන් භාවිත කරන පිරිස අවම ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගයක් සහිත කාණ්ඩයට අයත් වන බව හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන් ම නියැදියෙහි අවම ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගයක් සහිත පිරිස ඉහළ අගයක් ගන්නා බව ද පැහැදිලි ව හඳුනාගත හැකි ය.

නින්ද ලබා ගන්නා පැය ගණන හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන පැය ගණන අතර පවතින සම්බන්ධතාවය ප්‍රස්තාර සටහනකින් පහත පරිදි දැක්විය හැකි ය.

ප්‍රස්තාර සටහන 5.3

නින්දෙහි පැය ගණන හා විද්‍යුත් උපකරණ අතර සම්බන්ධය

මූලාශ්‍රය - SPSS විශ්ලේෂණ ප්‍රතිඵල සටහන

- පැහැදිලි කිරීම් - 1 = පැය 4ට අඩු
- 2 = පැය 4-5ක් අතර
- 3 = පැය 5-6ක් අතර
- 4 = පැය 6-7ක් අතර
- 5 = පැය 7ට වැඩි

මෙම ප්‍රස්තාර සටහනට අනුව පැහැදිලි වන්නේ සිසුන් වැඩි ප්‍රමාණයක් පැය 5-6ක් අතර ප්‍රමාණයක් රාත්‍රියට නින්දා ලබාගන්නා බව යි. එමෙන් ම පැය 4-5ක් අතර ප්‍රමාණය නින්දා ලබා ගන්නා සිසුන් ගණන ද සැලකිය යුතු තරම් ඉහළ අගයක වේ. වෛද්‍ය විද්‍යානුකූල ව සනාථ කර ඇත්තේ පුද්ගලයෙකු දිනකට පැය 6ක් වත් අවම වශයෙන් නින්දා ලබාගත යුතු බව යි. එම ප්‍රමාණය කලාතුරකින් දිනක වෙනස් වුව ද සෑම දිනක ම නින්දෙහි පැය ගණන අවම වන්නේ නම් එය ගැටලුවක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. මෙම දත්ත දෛනික නින්දා ලබා ගැනීමේ දත්ත වන බැවින් රැස් කරන ලද දත්තවලට අනුව සිසුන්ගේ නින්දෙහි දෛනික අවශ්‍යතාව සම්පූර්ණ නොවන බවට දළ අදහසක් මෙම ප්‍රස්තාර සටහනට අනුව ලබාගත හැකි ය.

රැස් කරන ලද දත්ත කාණ්ඩගත දත්ත වන අතර එමෙන් ම එම දත්ත ක්‍රමසූචක හා නාමික මිනුම්වලින් යුක්ත වන නිසාවෙන් අපරාමිතික සංඛ්‍යාත ක්‍රමවේද භාවිත කිරීමට සිදු විය. ප්‍රධාන ව ම ධුරාවලි රේඛීය ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලද අතර උප අරමුණු තෘප්තිමත් කර ගැනීම සඳහා එයට අදාළ ව ස්වායත්තතාවය සඳහා වන කයි වර්ග පරීක්ෂාවන්ට යොමු විය.

අධ්‍යයනයේ දී සලකා බලනු ලබන විචල්‍යයන් පහත පරිදි වේ.

පරායත්ත විචල්‍ය :

$$Y = \text{තරුණ තරුණියන් නින්දා ලබා ගන්නා පැය ගණන (Sleeping Time)}$$

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය; රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින්

ස්වායත්ත විචල්‍යයන් :

X_1 = ස්ත්‍රී පුරුෂ බව (Gender)

X_2 = අධ්‍යයන වසර (Academic year)

X_3 = ශ්‍රේණි ලක්ෂ අගය (Last GPA value)

X_4 = පරිගණක භාවිතය සඳහා වැය කරන කාලය (Time consumption for Computer)

X_5 = ජංගම දුරකථන භාවිතය සඳහා වැය කරන කාලය (Time consumption for Mobile phone)

X_6 = රූපවාහිනී නැරඹීම සඳහා වැය කරන කාලය (Time consumption for TV)

X_7 = රේඩියෝවට සවන් දීම සඳහා වැය කරන කාලය (Time consumption for Radio)

මෙම පරායත්ත විචල්‍යයන් මත ස්වායත්ත විචල්‍යය කුමන ආකාරයකට හැසිරෙන්නේ ද යන්න හඳුනාගැනීම දත්ත විශ්ලේෂණ හරහා සිදු කරන ලදී.

සසම්භාවී බව සඳහා වන පෙළ පරීක්ෂාව

H_0 ; දත්ත සසම්භාවී ව ජනනය වී ඇත.

H_1 ; දත්ත සසම්භාවීව ජනනය වී නැත.

$\alpha >$ වෙසෙසි අගය , විට H_0 හෙවත් අභිගුන්‍යය කල්පිතය ප්‍රතික්ෂේප වේ.

එය $0.05 < 0.63$ ලෙස p අගය තුළින් දක්වේ. එම නිසාවෙන් H_0 හෙවත් අභිගුන්‍යය කල්පිතය ප්‍රතික්ෂේප නො වේ. ඒ අනුව දත්ත සසම්භාවී ව ජනනය වී ඇති බව තහවුරු වේ.

H_0 ; නින්දෙහි පුරුදු හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය අතර සම්බන්ධයක් නො පවතී.

H_1 ; නින්දෙහි පුරුදු හා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය අතර සම්බන්ධයක් පවතී.

මෙම කල්පිතයන් වලට අදාළ ව අධ්‍යයනය ගැටලුවට විසඳුම් ලබා ගන්නා අතර ධුරාවලි ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණය හරහා ලබාගත් සාරාංශික ප්‍රතිපල සටහන පහත පරිදි වේ.

වගු අංක 5.1: ධුරාවලි ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණ සටහන

	R	R ²	ΔR^2
1 ආකෘතිය	.623 ^a	.388	.204
2 ආකෘතිය	.780 ^b	.609	.152

මූලාශ්‍රය - SPSS විශ්ලේෂණ ප්‍රතිදාන සටහන

නිර්ණන සංගුණකයේ අගයෙන් β සංගුණක මගින් ආකෘතිය විචලනයෙන් කොතරම් ප්‍රමාණයක් විස්තර කර තිබේ ද යන්න දක්වයි. එය සම්පූර්ණ ආකෘතිය වන දෙවන ආකෘතියෙන් විචලනයෙන් 78%ක් විස්තර කර ඇති බව හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන් ම එය හොඳ තත්ත්වයක් වන අතර දෝෂය මගින් විස්තර කර ඇති ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු තරම් අවම අගයක් වීම තුළ ආකෘතියේ විශ්වසනීයභාවය හොඳ මට්ටමක පවතින බව දක්විය හැකි ය.

වග අංක 5.2: ධුරාවලි ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණ සටහන (ආකෘති දෙකට අදාළ β අගයයන්)

* $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$, *** $p \leq 0.001$

විචල්‍යය	1 ආකෘතිය	2 ආකෘතිය
ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය (X_1)	0.015*	0.171*
අධ්‍යයන වර්ෂය (X_2)	-0.043*	0.079*
අවසන් ශ්‍රේණි ලක්ෂ්‍යය අගය (X_3)	0.610**	0.616**
පරිගණක භාවිතය සඳහා වැය කරන කාලය (X_4)		0.890**
ජංගම දුරකථන භාවිතය සඳහා වැය කරන කාලය (X_5)		0.536**
රූපවාහිනී භාවිතය සඳහා වැය කරන කාලය (X_6)		-0.747**
රේඩියෝ භාවිතය සඳහා වැය කරන කාලය (X_7)		0.064*

මූලාශ්‍රය - SPSS විශ්ලේෂණ ප්‍රතිදාන සටහන

මෙම විශ්ලේෂණ සටහනට අනුව විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන පැය ගණන හා නින්දෙහි කාල සීමාව වෙනස් වන බව තහවුරු කළ හැකි ය. ඒ අනුව නින්ද කෙරෙහි විද්‍යුත් මාධ්‍ය බලපෑම් කරන බව හඳුනාගත හැකි ය.

ස්වායත්තතාවය සඳහා වන කයි වර්ග පරීක්ෂාව

H_0 ; අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනය හා උදැසන දේශනවල දී නිදිමතින් පෙළීම අතර සම්බන්ධයක් නො පවතී.

H_1 ; අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනය හා උදැසන දේශනවල දී නිදිමතින් පෙළීම අතර සම්බන්ධයක් පවතී.

$\alpha, df < \alpha$ විට H_0 ප්‍රතික්ෂේප වේ.

වග අංක 5.3: ස්වායත්තතාවයට අදාළ කයි වර්ග පරීක්ෂාවට සම්බන්ධ විශ්ලේෂණ සටහන

	නිදිමත නොදැනේ	තරමක් නිදිමතින් පෙළෙයි	මධ්‍යස්ථ වශයෙන් නිදිමතින් පෙළෙයි.	නිරන්තරව නිදිමතින් පෙළෙයි.	සෑමදාම නිදිමතින් පෙළෙයි.
2ට අඩු	9 (6.16)	17 (13.96)	7 (10.57)	4 (5.49)	2 (2.52)
2.0-2.5ත් අතර	12 (17.23)	42 (39.03)	36 (29.54)	16 (16.17)	3 (7.03)
2.6-3.0ත් අතර	16 (12.65)	20 (28.65)	22 (21.68)	14 (11.87)	8 (5.16)
3.1-3.5ත් අතර	10 (10.59)	29 (23.99)	15 (18.15)	8 (9.94)	5 (4.32)
3.6-4.0ත් අතර	2 (2.37)	3 (5.37)	4 (4.06)	4 (2.23)	2 (0.97)

Pearson Chi-Square = 20.549; DF = 16

Likelihood Ratio Chi-Square = 20.970; DF = 16

මූලාශ්‍රය - SPSS විශ්ලේෂණ ප්‍රතිදානය

විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය; රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින්

කයි වර්ග පරීක්ෂාවට අනුව H_0 කල්පිතය හෙවත් අභිශ්‍රය කල්පිතය ප්‍රතික්ෂේප වන අතර H_1 කල්පිතය වන වෛකල්පිත කල්පිතය පිළිගැනීමට සිදු වේ. එනම් අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනය හා උදැසන පැවැත්වෙන දේශන තුළ දී සිසුන් නිදිමතින් පෙළීම යන විචල්‍යයන් එකිනෙකින් ස්වායත්ත නොවන අතර එම විචල්‍යයන් අතර සම්බන්ධයක් පවතින බව හඳුනාගත හැකි ය.

6. නිගමන හා යෝජනා

6.1 නිගමන

නින්ද ලබා ගන්නා පැය ගණන අවම වීම සඳහා විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය බලපෑම් කරනු ලැබේ. මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ සියලුම සිසුන්ගෙන් වෙන් කරගන්නා නියැදියෙන් ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය තුළින් සිසුන්ගේ නින්ද ලබා ගන්නා පැය ගණන කෙරෙහි විද්‍යුත් උපකරණ බලපෑම් කරන බව පැහැදිලි ව හඳුනාගත හැකි විය. ඒ සඳහා ධුරාවලි ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිත කරමින් විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලද අතර එමගින් විද්‍යුත් උපකරණ භාවිතය නින්දෙහි පැය ගණන වෙනස් වීම කෙරෙහි බලපෑම් කරන බව හඳුනාගත හැකි ය.

සලකා බලන ලද විද්‍යුත් උපකරණ අතරින් නින්දෙහි පැය ගණන සඳහා පරිගණක, ජංගම දුරකථන, රූපවාහිනී හා රේඩියෝ භාවිතය බලපෑම් කරනු දැක ගත හැකි ය. ධුරාවලි ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණය හරහා විශ්ලේෂණය සිදු කිරීමේ දී සලකා බලන ලද විද්‍යුත් උපකරණ අතරින් කුමන විද්‍යුත් උපකරණ වැඩි වශයෙන් නින්ද කෙරෙහි බලපෑම් කරනු ලබන්නේ ද යන්න හඳුනාගත හැකි විය. නින්ද කෙරෙහි සැලකිය යුතු තරම් බලපෑමක් සිදු කරන විද්‍යුත් උපකරණ පමණක් ඇතුළත් ව විශ්ලේෂණ ප්‍රතිදානය ලබාගත හැකි ය. මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීමේ දී තරුණ තරුණියන් වැඩි වශයෙන් භාවිත කිරීමට පෙළඹී ඇති, නින්ද කෙරෙහි බලපෑම් කළ හැකි විද්‍යුත් උපකරණය ලෙස පරිගණක, ජංගම දුරකථන, රූපවාහිනිය, ටැබ්ලට්, හඬපට ධාවක හා රේඩියෝ හඳුන්වා දිය හැකි ය. මේ අතරින් ධුරාවලි ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණයට අනුව නින්ද කෙරෙහි සැලකිය යුතු තරම් බලපෑමක් සිදු කරනු ලබන විද්‍යුත් උපකරණය ලෙස පරිගණක, ජංගම දුරකථන, රූපවාහිනිය හා රේඩියෝව නම් කළ හැකි ය. ටැබ්ලට් හා හඬපට ධාවක භාවිතයට මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ සිසුන් එතරම් යොමු වී ඇති බවක් හඳුනාගත නො හැකි ය.

අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනය හා උදැසන දේශනවල දී නිදිමතින් පෙළීම යන විචල්‍යයන් එකිනෙකින් ස්වායත්ත නොවන අතර එම විචල්‍යයන් සහසම්බන්ධ වේ. අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනය කෙරෙහි උදැසන නිදිමතින් පෙළීම බලපෑම් කරන්නේ ද යන්න පරීක්ෂා කිරීමේ දී එම විචල්‍යයන් එකිනෙකින් ස්වායත්ත නොවන බව හඳුනාගත හැකි ය. ඒ අනුව එම විචල්‍යයන් පරායත්ත විචල්‍යයන් බව පසක් වේ. අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනය අවම වීම කෙරෙහි උදැසන නිදිමතින් පෙළීම බලපෑම් කළ හැකි බව ඒ අනුව හඳුනාගත හැකි ය.

නින්ද අවම වශයෙන් ලබා ගැනීම තුළ නින්ද ආශ්‍රිත රෝගවලට ගොදුරු වීමේ අවදානමක් පවතී. සාමාන්‍යයෙන් මිනිසෙකු දිනකට පැය 6ක් වත් අවම වශයෙන් නින්ද ලබාගත යුතු ය යන්න වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක ව තහවුරු කොට ඇත. මෙම පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලයන්ගෙන්

පෙනී යන්නේ තරුණ තරුණියන් දිනකට අවම වශයෙන් නිදා ගත යුතු පැය ගණන වත් නිදා නොගන්නා බව යි. එය හඳුනාගැනීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලියෙහි රාත්‍රී කාලයේ නින්ද ලබා ගන්නා පැය ගණන විමසීම සඳහා නියැදි ඒකක වෙත ප්‍රශ්නයක් යොමු කරන ලදී. ඔවුන් ලබා දුන් පිළිතුරුවලට අනුව නිගමනය කළ හැක්කේ එම සිසුන්ගෙන් බහුතරය දිනකට පැය 4කට වඩා අඩු කාලයක් රාත්‍රියට නින්ද ලබා ගන්නා බව යි. එනම් එම සිසුන් නින්ද ආශ්‍රිත ව හටගන්නා ඉහසෝමියා වැනි රෝග තත්ත්වයන්ට ගොදුරු වීමේ දැඩි අවදානමක පසුවන බව යි.

සිසුන් විවිධ අරමුණු මත පදනම් ව විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරනු ලබන අතර ඒවා මොනවා ද යන්න හඳුනාගැනීමත් මෙහි දී අරමුණු කරන ලදී. එහි දී ඔවුන්ගේ අදහස් දැක්වීම සඳහා අවස්ථාව ලබා දුන් අතර එහි දී අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා, විනෝදාත්මක කටයුතු සඳහා, රැකියාවන් හා ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා, සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා හා සමාජ ජාල වෙබ් අඩවිවල සැරිසැරීම සඳහා සිසුන් විද්‍යුත් උපකරණ භාවිත කරන බව හඳුනාගත හැකි විය. කුසිතන් සහ කුහෙන්සන් (2014) විසින් පෙන්වා දෙන නිගමනයන් ද පොලොස් ඇතුළු පිරිස (2015) දැක්වූ නිගමනයන් ද පර්යේෂණයේ නිගමනයට සමානුපාත වන බව දැක්විය හැකි ය.

6.2 යෝජනා

විද්‍යුත් උපකරණ නින්දෙහි පුරුදු සඳහා බලපාන්නේ ද යන්න අධ්‍යයනය කර ලබාගත් නිගමනවලට අනුව මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ සිසුන් නින්ද අවම වශයෙන් ලබා ගැනීමත් එය නින්ද ආශ්‍රිත රෝගවලට ගොදුරු වීමේ අවදානමක් පැවතීම හා අධ්‍යාපනික කාර්ය සාධනයටත් බලපෑම්කළ හැකි නිසාවෙන්, එදිනෙදා ජීවිතයේ නින්ද වෙනුවෙන් වෙන් කර ඇති කාලය තාක්ෂණික උපකරණ වෙනුවෙන් වැය නොකිරීම, විද්‍යුත් උපකරණ නින්ද ලබා ගන්නා ස්ථානයෙන් අැන් කර තැබීමට කටයුතු කිරීම හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිතය අවම කර ගැනීම හා නින්දෙහි අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ උපදෙස් ලබා දීම යෝජනා ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

7. අධ්‍යයන සීමා

සිසුන්ගේ නින්දෙහි පුරුදු කෙරෙහි විද්‍යුත් මාධ්‍ය බලපෑම් කරන්නේ ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීමේ දී මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ ස්ත්‍රී නියෝජනය වැඩි බැවින් සමානුපාතික නිගමනයකට එළැඹීම ගැටලුවකි. තවද නින්ද යනු මානව අවශ්‍යතාවයක් වශයෙන් වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක ව අධ්‍යයනය කළ යුතු සංකල්පයක් වන අතර මෙම පර්යේෂණය තුළ සංඛ්‍යාත්මක ව කරන ලද අධ්‍යයනයක් පමණක් අන්තර්ගත වන අතර ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීමට නොහැකිවීම මතු වූ සීමාකම් වේ.

විද්‍යුත් උපකරණ නිතර කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය; රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය ඇසුරින්
පරිශීලන නාමාවලිය

Anderson, M., & Perrin, A. (2017). *Older Adults and Internet Use*, Washington: Pew Research Center.

Avidan, Y. A. (2017). *Review of Sleep Medicine*. 4 ed. LosAngelese: Elsevier.

Billari, F. C., Giuntella, O., & Stella, L. (2018). Broadband internet, digital temptations, and sleep. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 153, 58-76.

Demirci, K., Akgönül, M., & Akpınar, A. (2015). Relationship of smartphone use severity with sleep quality, depression, and anxiety in university students. *J Behav Addict.* ;4(2):85-92. doi: 10.1556/2006.4.2015.010. PMID: 26132913; PMCID: PMC4500888.

Kubiszewski, V., Fontaine, R., Rusch, E., & Hazouard, E. (2014). Association between electronic media use and sleep habits: an eight-day follow-up study. *International Journal of Adolescence & Youth* , 19(3), pp. 395-407.

Polos, P. G., Bhat, S., Gupta, D., O'Malley, R.J., DeBari, V.A., Upadhyay, H., Chaudhry, S., Nimma, A., Pinto-Zipp, G., & Chokroverty, S. (2015). The impact of Sleep Time-Related Information and Communication Technology (STRICT) on sleep patterns and daytime functioning in American adolescents. *Journal of Adolescence*, Volume 44, pp. 232-244.

Rechtschaffen A, Kales A, editors. Los Angeles: Brain Information Service/Brain Research Institute, University of California; 1968. A manual of standardized terminology, techniques and scoring system of sleep stages in human subjects. Retrived from <https://scholar.google.com/scholar>

Thuseethan, S., & Kuhanesan, S. (2014). Influence of Facebook in Academic Performance of Sri Lankan. *Global Journal of Computer Science and Technology: E Network, Web & Security*, 14(4), pp. 29-35.

ශ්‍රී ලංකාවේ නියඟ ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව
The Necessity of Social Work Intervention in Drought Management of Sri Lanka

ඉෂාරා චන්තිආරච්චි

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය, මාතර, ශ්‍රී ලංකාව.

isharawanniarachchi@gmail.com

සාරසංක්ෂේපය

තිරසර සංවර්ධන අරමුණු (Sustainable Development Goals - SDG) ළඟා කර ගැනීම සඳහා වන ගෝලීය හවුල්කාරිත්වය (Global Partnership) තුළ ලෝකයේ රටවල්වලට මුහුණ දීමට සිදු ව තිබෙන නොවැළැක්විය හැකි සංවර්ධන අභියෝගයක් වන්නේ ස්වභාවික ආපදාවන් (Natural Disasters) වර්ධනය වෙමින් පැවතීම යි. ස්වභාවික හා මානව ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇති ව තිබෙන මෙවැනි ස්වභාවික ආපදාවන් මානව ශිෂ්ටාචාරයේ ආරම්භක යුගය දක්වා දිව ගිය ද, වර්තමානය වන විට ආපදා ඇති වීමේ වාර ගණන (Frequency) සහ ඒවායේ තීව්‍රතාව (Intensity) වර්ධනය වෙමින් පැවතීම සමස්ත මානව අවදානම (Human Vulnerability) වැඩි කිරීමට හේතු වී තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ භූගෝලීය සීමා නිර්ණය කිරීමට අනුව වැඩි ම ප්‍රමාණයක් ආවරණය කරනු ලබන වියළි කලාපය අඛණ්ඩ ව මුහුණ දෙමින් සිටින නියඟ ආපදා තත්ත්වයන් ද එම ප්‍රදේශවල ජීවත්වන්නන්ගේ යහපැවැත්මට අභියෝග කරමින් පවතින අතර සමාජ ව්‍යුහයේ පවත්නා විෂමතාවන් එම තත්ත්වය වඩාත් තීව්‍ර කර ඇති බව අනාවරණය වේ. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ වියළි කලාපයේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට සහ පුරුෂයන්ට නියඟය මඟින් ඇති කර තිබෙන සමාජ - ආර්ථික බලපෑම සන්සන්දනාත්මක ව හඳුනා ගැනීමේ මුඛ්‍ය අරමුණ සහිත ව මෙහෙයවනු ලැබූ පර්යේෂණයෙන් හෙළි වූ මූලික කාරණා කිහිපයකි. ඒ අනුව, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවිමය (Gender) වශයෙන් ඔවුනොවුන් හිමිකර ගන්නා භූමිකාවන් සහ කාර්යයන්හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල පිරිමින්ට සාපේක්ෂ ව සමාජ ආර්ථික දෙයාංශයෙන් ම කාන්තාවන් පීඩාවට පත් ව තිබූ බව හෙළි විය. සම්පත් සඳහා ප්‍රවේශ වීමට ඔවුන්ට ඇති අඩු හැකියාව මෙන් ම ආපදාවන්ට ඔරොත්තු දීම සඳහා ඇති නොහැකියාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නියඟ ආපදාවන් මෙවැනි අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල දරිද්‍රතාව විරස්ථායී කරලීම සඳහා හේතු වී ඇති ආකාරය හඳුනාගත හැකි විය. මෙවැනි තත්ත්වයන් හුදෙක් එකී පවුල් සංස්ථාවන්ට පමණක් සිදු කරනු ලබන බලපෑමට ලක් කළ නොහැකි හෙයින් ලෝකයේ සෑම රටක් ම පාහේ ජාතික ආපදා කළමනාකරණ (Disaster Management) ක්‍රියාවලියක් මඟින් ආපදාවන්ගෙන් මිනිසුන්ගේ ජන ජීවිතයට එල්ල විය හැකි බලපෑම අවම කරලීම සඳහා කළ හැකි කාර්යක්ෂම මෙන් ම සාකලාචනාදී මැදිහත්වීම් (Holistic Intervention) කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සිටියි. ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම (Social Worker’s Intervention) ලබා ගැනීම එවැනි එක් සාධනීය මැදිහත්වීමක් ලෙසින් හඳුනාගෙන තිබේ. ආපදා අවස්ථාවන්හි දී නිවැරදි තොරතුරු ලබා දෙමින් ඒවායේ අවදානම පිළිබඳ ව නිවැරදි තක්සේරුකරණය මඟින් අවබෝධයක් ලබා දීම, ආපදාවන්ට මුහුණ දීම සඳහා ප්‍රභව තුළ ප්‍රමාණවත් සූදානමක් ඇති කිරීම, ආපදා අවස්ථාවන්හි දී කාර්යක්ෂම ක්ෂණික ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ප්‍රභා සහභාගීත්වය වර්ධනය කිරීම සහ පශ්චාත් ආපදා අවස්ථාවන්හි දී නැවත සංවර්ධනය වැනි අංශ ඔස්සේ මානව අවදානම (Human Vulnerability) අවම කිරීම සඳහා සිදු කරනු ලබන මැදිහත්වීම්

ශ්‍රී ලංකාවේ නියඟ ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව

දී සමාජ වැඩ වෘත්තිකයාගේ කාර්යභාරය හා භූමිකාව විශාල පිටිවහලක් බවට පත් ව තිබෙන ආකාරය ජාත්‍යන්තර ආපදා කළමනාකරණ මැදිහත්වීම්වලින් සනිදුර්ශනාත්මක ව පෙන්වා දී ඇති කරුණකි. එසේ වුව ද, තවදුරටත් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සමාජ වැඩ ආධුනික මට්ටමක පැවතීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආපදා කළමනාකරන ක්‍රියාවලිය තුළ සමාජ වැඩ වෘත්තිකයාගේ භූමිකාව නිවැරදිව හඳුනාගෙන ඇති බවක් ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන්වලින් පැහැදිලි ව නිරූපණය නොවන්නකි. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ නියඟ ආපදා කළමනාකරණය කිරීම සඳහා සමාජ වැඩකරුවාගේ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ කෙටි විමර්ශනයක යෙදීම මෙම ලිපියේ අරමුණ යි.

මූලික පද : නියඟය, ආපදා කළමනාකරණය, මානව අවදානම, සමාජ වැඩ

Abstract

Elevation of natural disasters is considered as an inevitable obstacle of development that countries must have to encounter in the global partnership for achieving sustainable development goals. Although these natural disasters, which occurs as a result of both natural and human activities, going back to the early period of human civilization, the entire human race is threatened by the rise of intensity and frequency of incidents at the present time. Droughts continue to afflict the dry zone, which covers the most part of Sri Lanka, and the well being of those living in the areas are being challenged while social inequality in the social structure have made it more intense. In this context, the main objective of this research was comparatively identifying the socio-economic impact of droughts on women and men in low-income families in the dry zone. Accordingly, it was revealed that as a result of gender, women suffered more than men in low-income families both social and economic sections. As a result of their low ability to access resources as well as their inability to resist disasters, drought disasters have been found as a cause to the perpetuation of poverty in such low-income families. As such circumstances cannot be limited to the family alone, almost every country in the world is focusing on effective and holistic interventions to minimize the impact of disasters on the lives of people through a national disaster management process. Meanwhile, Social workers’ intervention has been identified as one of the positive interventions for planning and execution of disaster management policies. International disaster management interventions have ideally shown how the role of the social work professional has become an effective intervention to minimize the human vulnerability by providing accurate information on disasters and doing risk assessments, making adequate preparation in the community, effective response to disasters, enhancing community participation and redeveloping in post-disaster situations. Nevertheless, as a result of social work being on an apprenticeship level, it is not clearly identified the role of a social work professional in the disaster management process in Sri Lanka. In this context, the purpose of this article is to provide a brief analysis for the need of social worker intervention in drought management in Sri Lanka.

Keywords: Drought, Disaster Management, Human Vulnerability, Social work

1. හැඳින්වීම

ස්වාභාවික ආපදා යන්න මිනිසුන්ට අලුත් අද්දැකීමක් නොවන්නේ, පෘථිවිය මිනිස් වාසස්ථානයක් බවට පත් වූ දිනයේ සිට මේ දක්වා නොයෙක් ආකාරයේ ස්වාභාවික ආපදාවන්ට මුහුණ දෙමින් සිටින නිසාවෙනි. ස්වාභාවික ආපදාවක් යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ ඔරොත්තු දීමේ නොහැකියාව ඇති පුද්ගලයන් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් උපද්‍රවයකට ලක් වී, එයින් දැඩි හානි අත්විඳ, තම ජීවනෝපාය ක්‍රමයන්ට ද බාධා ඇති වී, බාහිර ආධාර නොමැති ව ඒවා යළි ගොඩනගා ගත නොහැකි තත්ත්වයක් වේ (Blecky, 1994). එසේ නැතහොත් පුද්ගල ජීවිතයට හා දේපොළවලට තර්ජනයක් වනු ලබන ඕනෑම අවස්ථාවක් ආපදාවක් ලෙසින් හඳුනාගනු ලැබේ (Sri Lanka Disaster Management act, 2005). මෙවැනි ආපදා තත්ත්වයන් මිනිසුන්ගේ ඵලදායී ජීවිතයේ කටයුතුවලට මෙන් ම, රටක දිගුකාලීන සංවර්ධන ඉලක්කයන්ට ද බාධා පමුණුවන හෙයින් ආපදා තත්ත්වයන් රටේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය හා බලපෑම් කරන කොටසක් බවට පත් වනු දැකිය හැකි ය (Mary, 1994). ගංවතුර, නායයැම්, සුළිසුළං, මුහුදු ගොඩගැලීම්, භූමිකම්පා, ගිනිකඳු පිපිරීම් වැනි ආපදා තත්ත්වයන් අතර වර්තමානය වන විට ලෝකයේ සංවර්ධිත මෙන් ම සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල වැඩි ම ජනගහනයක් පීඩා විඳිනු ලබන ආපදා තත්ත්වයක් ලෙස නියඟ ආපදා හඳුනාගැනෙයි. කෙසේ නමුත් සංවර්ධිත රටක් නියඟයට මුහුණ දෙන වාර ගණනට වඩා විසි ගුණයක් හෝ ඊට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල් ඉන් පීඩා විඳිනු ලබන හෙයින් (Gender and Disaster Network, 2005) සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල නියඟ ආපදා කළමනාකරණය පිළිබඳ අවධානය දැඩි කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් බවට පත්ව තිබේ.

අනෙකුත් ආපදා තත්ත්වයන් හා සසඳා බැලීමේ දී නියඟයක ආරම්භය (Origin), ව්‍යාප්තිය (Spreading), පවත්නා කාලය (Duration) සහ නිමාව (Output) යනාදී සියල්ල ම අනපේක්ෂිත හෙයින් ඒ සඳහා නිශ්චිත අර්ථකථනයක් සැපයීම ද බෙහෙවින් ම අසීරු කාර්යයක් වී තිබේ (Saarinen, 1966)' කෙසේ නමුත් කාලගුණ විද්‍යාත්මක ව කිසියම් ප්‍රදේශයක වර්ෂාපතනය 75%කට අඩු වූ අවස්ථාවක් නියඟයක් යනුවෙන් සරල ව හඳුනාගනු ලැබේ (පෙරේරා, 2006). එමෙන් ම නියඟය පුද්ගලයන්ට නොදැනී හටගෙන සෙමින් වර්ධනය වනු ලබන හෙයින් එය "සෙමෙන් ඇති වන ආපදා" (Creeping Disaster) ගණයට අයත් වන අතර එහි විශේෂත්වය වන්නේ එය කෙනෙකුගේ අවධානයට ලක් වීම ආරම්භ වන්නේ ඉන් වන හානිය ඉහළ මට්ටමකට පත් වී ඒ වෙනුවෙන් සුවිශාල හදිසි ප්‍රතිචාර දැක්විය යුතු අවස්ථාවට පත් වීමෙන් පසුව වීම යි (Alston) Kent, 2004). ශ්‍රී ලංකාවේ භූගෝලීය සීමා නිර්ණය කිරීම්වලට අනුව වැඩි ම ප්‍රමාණයක් ආවරණය කරනු ලබන වියළි කලාපය අඛණ්ඩ ව නියඟයෙන් පීඩා විඳිනු ලබන කලාපයක් ලෙස හඳුනාගනු ලැබේ. (තෙන්නකෝන්, 1993). ශ්‍රී ලංකාව තුළ නියඟ ඇති වීම සම්බන්ධ ව 1990 වර්ෂයේ දී පමණ තම්බයියාපිල්ලේ විසින් සිදු කරන ලද පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලවලට අනුව දළ වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව වසර 20ට වරක් නියඟයේ බලපෑමට ලක්වන බැව් හෙළි වී තිබුණ ද, පසුකාලීන ව නියඟ ඇති වූ ස්වභාවයන් සමඟ එය අවුරුදු 10කට ආසන්න කාලයක් තුළ සිදු වන බැව් අනාවරණය විය (පෙරේරා, 2006). එයින් පැහැදිලි වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ නියඟ ඇති වීමේ කාල සීමාව සහ එහි කිවුනාව වර්ධනය වෙමින් පවත්නා ආකාරය යි. මේ නිසා

ශ්‍රී ලංකාවේ නියත ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව

සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ද, නියත ආපදා සම්බන්ධයෙන් සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු කිරීමේ අවශ්‍යතාව මොනවට පැහැදිලි වේ.

ආපදා කළමනාකරණයේ අවශ්‍යතාව අවබෝධ කර ගනිමින් ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු ලෝකයේ සෑම රටක් ම පාහේ ජාතික මට්ටමින් ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියක් සමඟ ඒ හා අනුබද්ධිත ආයතන රැසක් ස්ථාපිත කර තිබුණ ද, එවැනි ප්‍රතිපත්ති බොහොමයක් විවිධ පූර්ව උපකල්පනයන් මත හිඳිමින් සිදු කර ඇති බවක් හඳුනාගත හැකි වේ. කිසියම් භූගෝලීය ප්‍රදේශයක් තුළ ජීවත් වන මිනිසුන්ට මුහුණ පෑමට සිදු වන ස්වාභාවික ආපදාවන් කෙරෙහි මිනිසුන්ට ඇති කරන බලපෑම එක හා සමාන මට්ටමක පවතිනු ලබන බව උපකල්පනය කරමින් මෙවැනි බොහෝ ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කර තිබෙන අවස්ථා සුලභ වේ. මෙම තත්ත්වය ශ්‍රී ලංකාවට පමණක් සීමා නොවන අතර දිගු ඉතිහාසයක සිට බොහෝ දෙනාගේ විවාදයට තුඩු දෙමින් අද දක්වා ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින කරුණක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. සමාජවිද්‍යාව තුළ සාකච්ඡා කෙරෙන සමාජ ස්තරායනය (Social Stratification) පුද්ගලයාගේ සමාජ තත්ත්වය, බලය, ගරුත්වය හෝ වෙනයම් සමාජ ආර්ථික සාධක පදනම් කර ගනිමින් යම් යම් කොටස්වලට නොසලකා හැරීම්, පහත් කොට සැලකීම් පැවතිය හැකි නමුත් ස්වාභාවික ආපදා යන්න සමාජ ව්‍යුහයේ (Social Structure) පවත්නා තත්ත්වයන් නොසලකා හරිමින් සියල්ලන්ට ම පොදුවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ව බලපෑම් එල්ල කරනු ලබන හෙයින් මෙවැනි ආපදාවන් මඟින් සමාජය තුළ කිසියම් ආකාරයක තත්ත්ව සමානකරණයක් (Status Levelers) ඇති කරනු ලබන බව බොහෝ දෙනා පෙන්වා දී ඇති කරුණකි (Fritz, 1961). කෙසේ නමුත්, මීට ප්‍රතිවිරුද්ධ අදහස් ඉදිරිපත් කරන්නන් පෙන්වා දෙනුයේ ස්වාභාවික ආපදාවන් සමාජයේ සියලු දෙනාට ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ස්වරූපයකින් බලපෑම් එල්ල කරනු ලැබුව ද, සමාජයේ පවත්නා යම් යම් අසමානතාවන් (Inequalities) ඒ සමඟ ඒකාබද්ධ වූ විට ආපදා මඟින් ඇති කරන බලපෑම සමාජයේ ජීවත්වන විවිධ කොටස්වලට එකිනෙකට වෙනස් වූ ආකාරයේ බලපෑම් ඇති කළ හැකි බව යි (Peacock, Killian & Bates, 1987). උදාහරණයක් ලෙස ළමයින්, තරුණයින්, වැඩිහිටියන්, කාන්තාවන්, පුරුෂයින්, විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත වූවන් හෝ වෙනත් කායික හා මානසික ආබාධයන්ගෙන් යුක්ත මිනිසුන් සෑම සමාජයකට ම අයත් වන අතර මෙම කණ්ඩායම් එකතෙකට වෙනස් වූ ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්ත වේ. මේ නිසා එක ම භූගෝලීය ප්‍රදේශයක් තුළ මිනිසුන්ට මුහුණ දීමට සිදු වන ආපදා තත්ත්වයන්හි දී සමාජයේ ඇතැම් කොටස් වැඩි වශයෙන් පීඩාවට පත් වන අතරතුර තවත් කොටසක් අඩුවෙන් පීඩාවට ලක් වීමේ හැකියාවක් පවතී. මේ නිසා ස්වාභාවික ආපදා තත්ත්වයන් ද එක්තරා ආකාරයකින් සමාජ අසමානතාව හා බැඳුණු සමාජ ස්තර නිර්මාණය කිරීමට මෙන් ම පවත්නා අසමානතාවන් වඩාත් තීව්‍ර කරලීම සඳහා බලපෑම් කළ හැකි ප්‍රභවයක් ලෙස හඳුනාගැනීම නිවැරදි වේ (Peacock et al,1987; Lynn, 2005).

විශේෂයෙන් ම සම්පත් ප්‍රවේශ වීම සඳහා ඔවුන්ට ඇති අඩු හැකියාව මෙන් ම ආපදාවන්ට ඔරොත්තු දීම සඳහා ඇති නොහැකියාව හේතු කොට ගෙන අනෙකුත් කණ්ඩායම්වලට සාපේක්ෂ ව දුගී ජන කණ්ඩායම් වැඩි වශයෙන් පීඩාවට පත් වීමේ ඉහළ සම්භාවිතාවක් පවතී (Barton,1969). එසේ වුව ද, මේ තුළ පැන නඟින තවත් ගැටලුවක් වන්නේ දුගී ජන කණ්ඩායමක් තුළ ජීවත් වන සියලු ම දෙනාට ස්වාභාවික ආපදාවන් විසින් ඇති කරනු ලබන බලපෑම එක හා සමාන වන්නේ ද යන්න යි. ඒ අනුව එම ජන කණ්ඩායම තුළ ද විවිධ ප්‍රවර්ගයන් හඳුනාගත හැකි අතර ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය (Gender) යන්න මුඛ්‍ය

සාධකයක් බවට පත් වේ. කිසිදු ස්වාභාවික ආපදාවක් ස්ත්‍රීන්ට පමණක් හෝ පුරුෂයන්ට පමණක් බලනොපාන බැව් අවිවාදාත්මක වුව ද, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය වශයෙන් ඔවුනොවුන් හිමි කර ගනු ලබන තත්ත්වයන් (Status) හා භූමිකාවන්හි (Roles) ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඔවුනොවුන් කෙරෙහි ඇති කරනු ලබන බලපෑම වෙනස් වේ (Fothergill, 1996; Enerson, 2004; Goonasekare, 2006).

මෙවැනි පසුබිමක් තුළ, ස්වාභාවික ආපදා කළමනාකරණය සරල හෝ පහසුවෙන් කළ හැකි මැදිහත්වීමක් නොවන්නේ වඩාත් සංකීර්ණ සන්දර්භයක් තුළ අවධානය යොමු කළ යුතු අංශ ගණනාවක් ඊට අයත් ව පැවතීම යි. මේ නිසා මෙවැනි තත්ත්වයන් ස්වාභාවික ආපදා කළමනාකරණයේ න්‍යායාත්මක පැතිකඩ තුළට පමණක් සීමා නො වී ආපදා කළමනාකරණ මැදිහත්වීම් සඳහා වන ප්‍රායෝගික ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් නිර්මාණය කිරීමේ දී යොදා ගැනීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් බවට පත් ව තිබේ.

2. පර්යේෂණ අරමුණු

මෙම අධ්‍යයනය ප්‍රධාන අරමුණු තුනකින් සමන්විත විය. මෙහි එක් ප්‍රධානතම අරමුණක් වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට සහ පුරුෂයන්ට නියඟය මඟින් ඇති කරනු ලබන සමාජ - ආර්ථික බලපෑම සන්සන්දනාත්මක ව හඳුනා ගැනීම යි. පර්යේෂණයේ දෙවැනි අරමුණ බවට පත් වූයේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් මුහුණ දෙන දුගීකම තව දුරටත් විරස්ථායී කරලීම සඳහා නියඟ ආපදා කොතෙක් දුරට හේතු වී තිබේ ද යන්න හඳුනා ගැනීම යි. නියඟය වියළි කලාපයේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් වෙත සිදු කරන බලපෑම අවම කරලීම සඳහා කළ හැකි සාධනීය මැදිහත්වීම් කවරේ ද යන්න හඳුනා ගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ තෙවැනි අරමුණ බවට පත් විය. එහි දී, ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවත්නා ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය වඩාත් කාර්යක්ෂම හා ප්‍රතිඵලදායක ආකාරයේ නියඟ කළමනාකරණයක් සඳහා කොතෙක් දුරට යොදා ගත හැකි ද යන්න විමසා බැලීම එමඟින් සිදු කරන ලදී. කෙසේ නමුත් එහි දී පැහැදිලි වන ප්‍රධාන කාරණාවක් වන්නේ නියඟය ඇතුළු ආපදා කළමනාකරණය තවදුරටත් සාම්ප්‍රදායික මැදිහත්වීම්වල දිගුවක් ලෙස මේ වන විටත් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතීම යි. වර්තමානය වන විට ලෝකයේ බොහෝ රටවල් ස්වාභාවික ආපදා කළමනාකරණයේ නව උපයාමාර්ග (Strategies) හඳුනා ගනිමින් ඒවායේ සාර්ථක ප්‍රතිඵල ළඟා කර ගනිමින් සිටියි. එවැනි එක් සාර්ථක මැදිහත්වීමක් වන්නේ ස්වාභාවික ආපදා කළමනාකරණය සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම වඩාත් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් යොදා ගෙන තිබීම යි. සමාජ වැඩ වෘත්තීය ශ්‍රී ලංකාවට තව දුරටත් ආධුනික ස්වරූපයක් ගෙන තිබුණ ද, ස්වාභාවික ආපදා කළමනාකරණය සඳහා සමාජ වැඩකරුවන් (Social Workers)ගේ මැදිහත්වීම යොදා ගත හැකි පරිසරයක් මේ වන විට අඩු වැඩි වශයෙන් නිර්මාණය වෙමින් පැවතීම ප්‍රශංසනීය වේ. මේ අනුව අධ්‍යයනයේ තුන්වැනි අරමුණ මත පදනම් වෙමින් ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ මිනිසුන් මුහුණ දෙමින් සිටින නියඟ ආපදා තත්ත්වයන් වඩාත් සාර්ථක ව කළමනාකරණය කිරීම සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක නිරතවීම මෙම ලිපියෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

3. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම ලිපිය සඳහා පදනම් වන පර්යේෂණය වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයට අයත් හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ එල්ල ග්‍රාම නිලධාරී වසම තෝරා ගත් අතර ඒ සඳහා බලපෑ ප්‍රධානතම හේතුව වූයේ අඛණ්ඩ ව නියඟයට ලක් වන දිස්ත්‍රික්ක අතර හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය ප්‍රමුඛ වී තිබීම මෙන් ම දුගීකමෙන් පෙළෙන වැඩි ජනගහනයක් ද එම දිස්ත්‍රික්කයට අයත් වී සිටීමත් ය. ප්‍රධාන ජීවනෝපාය ලෙස කෘෂිකර්මාන්ත කටයුතු කෙරෙහි වැඩි නැඹුරුවක් සහිත වූ මෙම අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ සැලකිය යුතු පිරිසක් ධීවර කටයුතුවල ද නිතර වෙති. නියඟය මඟින් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට ඇති කරනු ලබන බලපෑම වඩාත් නිවැරදි ව හඳුනා ගැනීම සඳහා අරමුණු සහගත නියැදීම (Purposive Sampling) ඔස්සේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් තිහකට අයත් ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් භාර්යාවන් සහ ස්වාමිපුරුෂයන් අධ්‍යයන නියැදිය ලෙස ලබා ගනිමින් සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක් (Comparative study) සිදු කරන ලදී. එහි දී, අධ්‍යයනය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කිරීමේ දී ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡාවන් (Indepth Interviews) සහ නාභිගත කණ්ඩායම් සාකච්ඡාවන් (Focus Group Discussions) සිදු කරනු ලැබූ අතර ද්විතියික දත්ත සපයා ගැනීමේ දී, ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශයේ සහ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික් ආපදා සහන කාර්යාලයේ වාර්ෂික වාර්තා, මේ සම්බන්ධ ව සිදු කොට ඇති දේශීය හා විදේශීය පර්යේෂණ ලිපි, සඟරා, කෘති සහ අන්තර්ජාල මූලාශ්‍රය යොදා ගනු ලැබිණි.

4. අධ්‍යයන සොයා ගැනීම් සහ සාකච්ඡාව

නියඟය මඟින් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට සහ පුරුෂයන්ට ඇති කරනු ලබන බලපෑම පොදුවේ ආර්ථිකමය සහ සමාජමය බලපෑම යන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර දෙක යටතේ හඳුනාගත හැකි විය. ඒ අනුව, යටෝක්ත ආකාරයට/ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයට මෙම ප්‍රදේශය මූලික වශයෙන් කෘෂිකර්මාන්තය මත පදනම් වන හෙයින් නියඟය මඟින් ඇති කරන ජල හිඟය (Water Scarcity) මෙම පවුල්වලට අයත් වූවන්ගේ ජීවනෝපායන් අඩාල කිරීමට සෘජු බලපෑමක් එල්ල කර තිබිණි. විශේෂයෙන් ම ජල හිඟය එම ප්‍රදේශවල කෘෂිකර්මාන්ත කටයුතුවලට ඇති කරන බලපෑමත් සමඟම පෙරට සාපේක්ෂව ඔවුන්ට ලබා ගත හැකිව තිබූ කෘෂි නිෂ්පාදනය ද අඩු වී තිබිණි. එලෙස කෘෂි නිෂ්පාදනයේ පහත බැසීම අංශ ගණනාවකින් ම මෙම පවුල්වලට නිශේධනාත්මක බලපෑම් ඇති කිරීමට හේතු වී තිබූ අතර ඉන් ප්‍රධානතම එකක් වන්නේ කෘෂි නිෂ්පාදනය අඩු වීම මඟින් ඔවුන්ට උපයා ගත හැකි ආදායම අඩු වීමත්, එය පවුලේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නොවීමත් ය. එහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ මෙම පවුල් සිය පැවැත්ම උදෙසා වන අවශ්‍යතාවන් සම්පූර්ණ කර ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් වෙනත් විකල්ප (Alternatives) සෙවීමට යොමු වීම වන අතර ණයට ලබා ගැනීම හා වත්කම් උකස් කිරීම එවැනි විකල්ප අතර ප්‍රධාන තැනක් ගෙන තිබිණි. කෙසේ නමුත් ආපදා අවස්ථාවන්හි දී ණය ලබා ගැනීමේ දී කාන්තාවන් සහ පුරුෂයන් තුළ ඒ සඳහා තිබූ පෙළඹීම ද, එකිනෙකට වෙනස් වූ බව හෙළි විය. සම්මුඛ සාකච්ඡාවකට සම්බන්ධ වූ කාන්තාවක් සිය අදහස ප්‍රකාශ කළ ආකාරය පහත උපුටනයෙන් දැක්වේ.

“ණය තියෙද්දී ඒක ගෙවලා දානකම් ඔළුව මහා බරක්, අඩුම තරමේ හිත නිදහසේ නිදා ගන්නවත් නැති වෙනවා. ඒක නිසා බැරීම වුණොත් ඇරෙන්න ණය ගන්නෙ නැතුව ඉන්න තරමට තමයි ඇඟට ගුණ” (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 19, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2015).

මේ නිසා ණය ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් පවත්නා අවිනිශ්චිතතාව හේතුවෙන් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල කාන්තාවන් ආපදා අවස්ථාවන්හි දී ණය ලබා ගැනීමට ඇති පෙළඹීම ඉතා අඩු මට්ටමක පවතින බව හෙළි විය.

කෙසේ නමුත්, ණය ලබා ගැනීමට පෙළඹීමේ දී පුරුෂයන්ගෙන් සියයට අසූවකට (80%) වැඩි ප්‍රමාණයක් අවිධිමත් මාර්ග ඔස්සේ ඒවා ලබා ගෙන තිබූ අතර ස්ත්‍රීන්ගෙන් සියයට හතළිස් පහක් (45%) විධිමත් ක්‍රම ඔස්සේ ණය ලබා ගැනීම් හා උකස් කිරීම් සඳහා යොමු වී තිබුණු ආකාරයක් ද හඳුනාගත හැකි විය. නියඟ සමයන්හි දී මුහුණ දීමට සිදු වන මූල්‍යමය දුෂ්කරතාවන් මඟ හරවා ගැනීම සඳහා මෙම පවුල්වල කාන්තාවන් ණය ලබා ගැනීමට යොමු වී තිබුණේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීමේ අපේක්ෂාවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හම්බන්තොට සහ මොනරාගල යන දිස්ත්‍රික්කයන්හි දැනට ක්‍රියාත්මක වන ජනශක්ති බැංකු (Janashakthi Bank) සංගම් වෙතිනි. විශේෂයෙන් ම කෘෂිකාර්මික ණය ලබා නිකුත් කිරීමේ දී, නියඟ හෝ ගංවතුර වැනි ආපදාවන්ගෙන් විනාශ වීමෙන් එම ණය බොල් ණය වශයෙන් කපා හැරීම මෙවැනි අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට විශාල අස්වැසිල්ලක් වී තිබූ අතර එම තත්ත්වය ණය ලබා ගැනීම සහ ණය ආපසු පියවා ගැනීම සම්බන්ධ ව ස්ත්‍රීන් තුළ පැවති අවදානම අඩු කර ගැනීමට ද හේතු වී තිබිණි. විශේෂයෙන් ම ආපදාවන්ට සංවේදී මූල්‍ය ආයතනයන්හි වැදගත්කම අවබෝධ කරගනිමින් ඕස්ට්‍රේලියාව වැනි රටවල නියං හානිවලට සහන රක්ෂණයක් ලෙස අවම පොලී අනුපාත සහිත බඳුවලින් නිදහස් නියං බැඳුම්කර ක්‍රම හඳුන්වා දී ඇති අතර ඉන්දියාව ද මේ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් වගා කටයුතු සඳහා ණය ලබා ගෙන ඇති අවස්ථාවක දී නියං හෝ වෙනත් ස්වාභාවික ආපදා හේතුවෙන් විනාශ වුවහොත් ණය ආපසු අය කර ගැනීමේ කාල සීමාව කන්න පහකින් දීර්ඝ කොට පහසු වාරික ක්‍රමයක් යටතේ අය කර ගැනීමේ ක්‍රම දියත් කරනු ලැබේ (Dean & Stain, 2010). කෙසේ නමුත් ශ්‍රී ලංකාව තුළ තවමත් ආපදාවන්ට සංවේදී වූ මූල්‍ය ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක නොවන පසුබිමක් තුළ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන් ඉලක්ක කොට ගනිමින් ක්‍රියාත්මක වන ජනශක්ති බැංකු සංගම් මඟින් ඒ සඳහා කිසියම් වූ පදනමක් සපයා ඇති ආකාරයක් ද හඳුනාගත හැකි වේ. කෙසේ නමුත් ණය ලබා ගැනීම හරහා නිර්මාණය වන ණය වක්‍රය කිසියම් කාල සීමාවකට පමණක් සීමා නොවූ අතර එහි බලපෑම එම පවුල්වල දුගීකම විරස්ථායී කරලීම සඳහා දීර්ඝකාලීන ව හේතු වී තිබිණි. කෙසේ නමුත් මෙම තත්ත්වය ද ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය සබඳතාවන් මුල් කර ගනිමින් සම්පත්වල අයිතිය හා සම්පත් සඳහා ප්‍රවේශ වීමට සීමිත අවස්ථාවක් හිමි කර ගත් කාන්තාවන් නියං ආපදා සමයන්හි දී වැඩි වශයෙන් ආර්ථිකමය අතින් පීඩාවට පත් ව තිබිණි.

තව ද, මෙම අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ඉතුරුම් (Savings) පහළ මට්ටමක පැවතීම මඟින් ද ආනාවරණය වූයේ නියඟ සහ පශ්චාත් නියඟ තත්ත්වයන් කළමනාකරණය සඳහා ඔවුන් තුළ ප්‍රමාණවත් පෙර සූදානමක් නොමැති බව යි. මෙම පවුල්වල ඉතුරුම් අඩු වීම සඳහා පොදුවේ බලපා තිබූ එක් ප්‍රධාන හේතුවක් මෙම අධ්‍යයනය මඟින් අනාවරණය කර ගත හැකි විය.

”අස්වැන්න කපලා ගෙට ගන්නකොටම බඩු විකුණන මිනිස්සු ගමට එනවා. ඒ කාලෙට හැමෝටම සරැයිනෙ. ඔහොම ආපු මිනිස්සු අපේ එක්කෙනාටත් ගොයම් කපන මැෂිමක් ගන්න කියලා ඔප්වට දැම්මා. මගේ වචනෙට වඩා අර පිට මිනිස්සුන්ගේ වචනෙ ලොකු වෙලා මැෂිම ගත්තා. වාරිකෙ මාසෙට තිස්දාහක්. නොහිතු විදියට ඊළඟ කන්නෙ නියං ඇවිත් ගොවිතැන විනාශ වුණා. අපිට අද වෙනකම් ඒ ණය ගෙවලා ඉවර කරගන්න බැරි වුණා. දැන් ගෙවන්න වෙලා තියෙන්නෙ වැල් පොලි එක්ක. අපි අන්තිම අඩියටම වැටුණා” (ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 11, ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2015)

මේ ආකාරයට, නියඟ නොමැති කාලයන්හි, (විශේෂයෙන් ම අස්වැන්න නෙළන කාලය තුළ) වෙනත් ප්‍රදේශවල සිට භාණ්ඩ අලෙවියේ නිරත වන වෙළඳ පිරිස් මෙවැනි අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් කරා සංක්‍රමණය වෙමින් මිළ අධික භාණ්ඩ (විශේෂයෙන් ම කෘෂිකර්මාන්තය හා සම්බන්ධ භාණ්ඩ) ගෙවීමේ ක්‍රමයට අලෙවියේ නිරත වන අතර ඒවා මිලදී ගැනීම දිගුකාලීන ව ණය උඟුලක සිරවීමට හේතු වී තිබේ. මෙම ප්‍රදේශය තුළ ඇති ව තිබෙන මෙම නව වෙළඳ සංස්කෘතියේ පවත්නා අහිතකර තත්ත්වයන් පෙන්නවා දෙමින් ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමට එම ප්‍රදේශයේ දැනට ක්‍රියාකාරී රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මඟින් ද කටයුතු කර තිබූ නමුත් ඉන් අපේක්‍ෂිත ප්‍රතිඵල ළඟා කර ගැනීමට නොහැකි වී ඇති බව හෙළි විය. විශේෂයෙන් ම මෙවැනි භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම වල දී එම පවුල්වල පුරුෂයන් මුල් වී තිබූ අතර ස්ත්‍රීන් ඒවායේ මිලදී ගැනීම හෝ නොගැනීම සම්බන්ධ තීරණ ගැනීම සම්බන්ධයෙන් බලපෑම් කිරීමට බලය හිමි කර ගෙන සිටියේ සියයට විස්සකටත් (20%) වඩා අඩු ප්‍රමාණයකිනි. කෙසේ නමුත් එවැනි භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම හරහා ඇති කරනු ලබන නිශේධනාත්මක බලපෑම ඔවුන්ගේ සමස්ත පවුල් ඒකකය ම පීඩාවට පත් කිරීමට හේතු වී තිබේ.

නියඟයේ බලපෑම වඩ වඩාත් තීව්‍ර වන අවස්ථාවන්හි දී මෙම පවුල් ඔවුන් සතු ව පවත්නා සම්පත් අලෙවි කිරීම හෝ උකස් කිරීමට පෙළඹී සිටි අතර එය පවුල තුළ ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් සන්තක ව ඇති සම්පත් අයිතියේ ස්වරූපය මත තීරණය වී තිබේ. ඒ අනුව මෙම පවුල්වලින් සියයට හැටකට (60%) වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ස්ත්‍රීන් සතු ආහරණ අලෙවි කිරීම හෝ උකස් කිරීම සිදු කර තිබූ අතර එය එම පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ගේ එකඟතාව සහිත ව මෙන් ම රහිත ව ද සිදු කර තිබූ බව හෙළි විය. තව ද, ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන්ගේ සහයෝගයෙන් සිදු කරනු ලබන හේන් (*Chena*) ගොවිතැන් කටයුතුවලින් ගබඩා කර ඇති අතිරික්ත නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීම ද, මෙවැනි පවුල් විසින් සිදු කර තිබූ අතර ම එහි දී ද, ඒ සම්බන්ධ තීරණ ගැනීමේ අයිතිය එම පවුල්වලට අයත් පුරුෂයන් විසින් හිමි කර ගනු ලැබ තිබේ. මෙම තත්ත්වය තුළ ගෘහයේ ආර්ථිකමය ස්වාධීනත්වයක් හිමි කර නොගන්නා ස්ත්‍රීන් නියඟ කාලයන්හි දී තව දුරටත් ආර්ථිකමය වශයෙන් පීඩාවට පත් වීමට හේතු වී තිබේ.

තව ද, නියඟ කාලයන්හි ජල හිඟයෙන් කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලට දැඩි බලපෑම් ඇති කරනු ලැබීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නියඟවලට ලක් වන ප්‍රදේශවල මිනිසුන් විකල්ප රැකියා අවස්ථාවන් සඳහා වෙනත් ප්‍රදේශ කරා සංක්‍රමණය වෙමින් විකල්ප ආදායම් උත්පාදනයේ නිරත වන බව බොහෝ අධ්‍යයනයන්ගෙන් පෙන්වා දී තිබුණ ද, (Berry, 1971; Alston & Kent 2004; Lybbert, 2013) අධ්‍යයනයට ලක් වූ මෙම අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට සහ පුරුෂයන්ට විකල්ප රැකියා අවස්ථාවන් සඳහා යොමු වීමට පැවති නැඹුරුතාව සියයට විස්සක් (20%)ක් තරම් අවම මට්ටමක බව හෙළි විය. විශේෂයෙන් ම ස්ත්‍රීන්ට පැවරී ඇති ගෘහීය කාර්යන්ගේ (දරුවන් හෝ වැඩිහිටියන් රැක බලා ගැනීම, ආහාර හා ජලය රැස් කිරීම

වැනි කාර්යයන්) හේතු කොට ගෙන ලෙස කාන්තාවන්ට විකල්ප රැකියාවන් උදෙසා නිවසින් පිටතට සංක්‍රමණය වීමට තිබූ අවස්ථාව පුරුෂයන්ට වඩා ඉතිරි සීමිත වී පැවති හෙයින් නියඟ කාලයන්හි මෙම ප්‍රදේශයන්හි ස්ත්‍රී සේවා විද්‍යාත්මක ඉහළ යාමට එය හේතු වී තිබේ. කෙසේ නමුත් මෙය ශ්‍රී ලංකාව තුළ පමණක් හඳුනාගත හැකි පොදු තත්ත්වයක් නොවන අතර නියඟයට ලක් වන බොහෝ රටවල ස්ත්‍රීන් තුළ මෙම අවධියේ දී රැකියා විද්‍යාත්මක වැඩි වන බව හෙළි වී තිබේ (Lybbert, 2013). කෙසේ නමුත් එලෙස ඇති වන ස්ත්‍රී සේවා විද්‍යාත්මක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ස්ත්‍රීන් තමන් ජීවත් වන ප්‍රදේශය තුළින් ම නව රැකියා අවස්ථාවන් උත්පාදනය කෙරෙහි යොමු වන හෙයින් නියඟ ආපදා තත්ත්වයන් නව කාන්තා ව්‍යවසායකයන් (Women entrepreneur) බිහි වීමේ ඉහළ ප්‍රවණතාවක් ඇති කිරීමටත් එය කාන්තාවන් තුළ මූල්‍යමය ස්වාධීනත්වයක් ඇති කිරීමටත් හේතු වන බව පෙන්වා දී ඇති කරුණකි (Lybbert, 2013, Arku, 2010). කෙසේ නමුත් වියළි කලාපයේ මෙම පවුල්වලට අයත් කාන්තාවන් අතුරින් එවැනි නැඹුරුතාවක් හඳුනාගත නොහැකි වූ අතර නියඟ කාලයන්හි රැකියාවන් අහිමි වීම අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන් තව දුරටත් සමාජ ආර්ථික යන දෙයාංශයෙන් ම වැඩි අවදානමට ලක් වීමේ වැඩි හැකියාවක් නිර්මාණය වී තිබුණි. නියඟ සමයන්හි මෙම පවුල්වලට අයත් පුරුෂයන් සියයට පහක් (5%)ක් වැනි ඉතා සීමිත සංඛ්‍යාවක් වෙනත් නගර (විශේෂයෙන් ම කොළඹ) කරා සංක්‍රමණය වී තිබුණ ද, නුපුහුණු ශ්‍රමිකයන් වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අඩු වැටුපකට රැකියාවල නිරතවීමට සිදු ව තිබූ හෙයින් නියඟ කාලයන්හි දී රැකියා සඳහා සංක්‍රමණය වීම සඳහා අඩු පෙළඹවීමක් ඔවුන් තුළ විය. තව ද නියඟ කාලයන්හි සිදු වන සංක්‍රමණ ද එම පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට හා පුරුෂයන්ට වෙනස් ස්වරූපයෙන් බලපා තිබුණු අතර පුරුෂ සංක්‍රමණ සිදු වී තිබූ බොහෝ පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ගේ දෛනික වැඩ තොගය තව දුරටත් වැඩි කිරීමට මෙන් ම පවුලේ ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධයෙන් දැඩි වගකීමකින් යුක්ත ව ක්‍රියා කිරීමට සිදුව තිබීම මෙම පවුල්වල කාන්තාවන් තවත් අතකින් පීඩාවට පත් වීමට හේතු වී තිබේ. විශේෂයෙන් ම අධ්‍යයන ප්‍රදේශය නිරන්තරයෙන් වනඅලින්ගේ ප්‍රභාසයන්ට ලක් වන ප්‍රදේශයක් වූ හෙයින් නියඟ කාලයන්හි මෙම තත්ත්වය වඩාත් උග්‍ර තත්ත්වයකට පත්ව තිබේ. එහි දී සංක්‍රමණය වූ පුරුෂයන් සහිත නිවෙස්වල ස්ත්‍රීන්ට වනඅලින්ගෙන් ඔවුන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයින් හා දේපළ ආරක්‍ෂා කර ගැනීමේ ප්‍රධාන වගකීම ගෙන ක්‍රියාකරන්නට සිදු වී තිබීම තවත් පීඩාකාරී අද්දැකීම් ලැබීමට හේතු වී තිබේ. එවැනි අද්දැකීම් සම්මුඛ සාකච්ඡාවන් සඳහා සහභාගී වූ කාන්තාවක වෙතින් අනාවරණය විය.

“වල්අලි ගැහැනු අයට බය නැහැ. ගිය අවුරුද්දේ නියඟ තිබුණ දවස්වල අලි හතර දෙනෙක් අපේ ගේ ළඟටම ඇවිත් ගේ කඩලා දාන්න හැදුවා. ඒ වගේ වෙලාවට අම්මා කෙනෙකුට කරන්න පුළුවන් දෙයක් නෙමෙයි කරන්නෙ. දරුවො අඩන සද්දේ ඇහුණම අලි ඒ ගෙවල් කඩන්න නැතුව ආපහු හැරිලා යනවා. ඒක හින්දා නින්දේ ඉන්න දරුවා කොහොමහරි අවදි කරලා අලියට ඇහෙන්න ගහලා හරි දරුවා අඩවනවා” (ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 14, ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2015)

මෙවැනි විශ්වාස පදනම් කර ගනිමින් මෙම පවුල්වලට අයත් කාන්තාවන් විසින් ජීවිත හා දේපළ ආරක්‍ෂාව වෙනුවෙන් ඉහත උපක්‍රම භාවිත කරනු ලැබූව ද, දරුවන්ට අරමුණු සහගත ව පහර දීම හෝ දරුවන් කරදරයට පත් කිරීම වැනි තත්ත්වයන් හේතුවෙන් එය නැවතත් කාන්තාවන් තුළ මානසිකමය වශයෙන් පීඩාකාරී තත්ත්වයක් ඇති කිරීම සඳහා හේතු වී තිබූ ආකාරය ද අනාවරණය විය.

තව ද, ආහාර අනාරක්ෂිතතාව හෙවත් සියලු ම පුද්ගලයන්ට සෞඛ්‍ය සම්පන්න හා කාර්යශීලී දිවිපෙවෙතක් ගත කිරීම සඳහා අවදානමකින් තොරව අවශ්‍ය ප්‍රමාණවලින් හා නියමිත ගුණත්වයෙන් යුතු ආහාර ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාවක් නොමැති වීම (රාජපක්‍ෂ, 1997) නියඟ කාලයන්හි මෙම පවුල්වලට මුහුණ දීමට සිදු වන තවත් එක් අභියෝගයකි. කෙසේ නමුත් නියඟයට ගොදුරු වන ලෝකයේ සෙසු රටවල් සමඟ සන්සන්දනය කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකාව ඇසුරින් හඳුනාගත හැකි විශේෂ ලක්‍ෂණයක් වන්නේ නියඟයෙන් ඇති වන ආහාර හිඟය හේතු කොට ගෙන වාර්තාගත පුද්ගල මරණ සිදු වී නොතිබීම යි (Sri Lanka Disaster Management Annual Report, 2012). එලෙස, ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික මට්ටමින් ආහාර සුරක්ෂිතතා තත්ත්වය සතුටුදායක මට්ටමක පැවතිය ද, ප්‍රාදේශීය මට්ටම තුළ එය එතරම් ප්‍රශංසනීය අගයක් නොගන්නා බැව් මෙමඟින් අනාවරණය විය. කෘෂි නිෂ්පාදනය අඩු වීම හා ආදායම් පහළ බැසීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම පවුල්වලට අයත් වූවන්ට නියඟ කාලයන්හි ප්‍රමාණවත් හා ගුණාත්මක ආහාර සපයා ගැනීමේ දී යම් යම් සීමාකම්වලට මුහුණ දීමට සිදු වී තිබේ. එවැනි අද්දැකීමකට අනුව,

“ගෙදරට හම්බ කරන මතුස්සයට කන්න දෙන එක ගැනු අපේ යුතුකමක්. ඊටත් අපිට වගේ නෙවේ පිරිමින්ට. බඩගින්න උහුලන්න අමාරුයි. මට නම් තේ කහට එකක් බිලා වුණත් දවසම උහුලන්න පුළුවන්” (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 18, ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2015).

මෙලෙස නියඟ කාලයන්හි ඇති වන මෙම ආහාර අනාරක්ෂිතතාවෙන් මිදීම සඳහා පුරුෂයින්ට සාපේක්‍ෂ ව කාන්තාවන් වැඩි වගකීමක් සහිත ව කටයුතු කර තිබූ අතර ඒ සඳහා උපක්‍රමයක් ලෙස කාන්තාවන්ගේ මූලිකත්වයෙන් “වී (Paddy) සිට්ටු” වැනි ක්‍රම අනුගමනය කර තිබුණත්, පසුකාලීන ව ඒවා පරිහානියට ගොස් තිබේ. කෙසේ නමුත් සමස්ත පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් සියයට හත්තැවක් (70%)ක් පමණ වූ බහුතරයක් දෙනා හේන් ගොවිතැනෙන් ගබඩා කර ගත් අතිරික්තයන් පරිභෝජනය කරමින් ආහාර හිඟයට ප්‍රතිචාර දක්වා තිබුණි. නියඟ ආපදා සමයන්හි දී නිවසේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව පවත්වා ගෙන යාම කාන්තාවකගේ වගකීමක් ලෙස කාන්තාවන් වෙතින් පිළිගෙන තිබූ ආකාරය හා සමාන ව ම මෙම පවුල්වල පුරුෂයන් ද එය කාන්තාවන් තුළ පැවතිය යුතු “අරපිරිමැසුම්දායක භාවයෙහි” ලක්‍ෂණයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ. මෙම අදහස පුරුෂයෙකු විස්තර කළ ආකාරයට,

“එක කන්නෙකින් ගෙට ගන්න වී ටික ඊළඟ කන්නෙ කපලා ගෙට ගන්නකම් පරිස්සම් කර ගන්න එක ගෙදර වියන කෙනා අතේ තමයි තියෙන්නෙ. එහෙම නැතුව කඩෙනුත් ගෙනල්ල කන්න වුණොත් ඒ ගෙවල්වල ගැණු මුසලයි කියලනෙ කීමටත් කියන්නෙ” (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 24, ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2015).

ආපදා සමයන්හි දී කාන්තාවන්ගෙන් අපේක්‍ෂා කරනු ලබන මෙවැනි තත්ත්වයන් කළමනාකරණය කර ගැනීම සඳහා ණයට ආහාර මිලදී ගැනීම, අසල්වැසි හෝ වෙනත් ඥාතියෙකුගෙන් ආහාර හුවමාරු කර ගැනීම, ආහාර වේලේ සංඛ්‍යාව අඩු කිරීම හෝ ආහාර වේලක් සඳහා ගනු ලබන ප්‍රමාණය අඩු කිරීම සහ මිල ගණන් අඩු ආහාර වර්ග මිලදී ගැනීම හා ස්වාභාවික පරිසරයෙන් රැස් කර ගත හැකි ආහාර වෙත යොමු වීම වැනි විකල්ප ක්‍රම සඳහා ද යොමු වී තිබේ.

ආහාර අනාරක්ෂිතතාව මෙන් ම පානීය හා පරිහරණ ජල හිඟයකට මුහුණ දීමට සිදු වීම ද නියඟවලට මුහුණ පෑමට සිදු වන ඕනෑ ම ප්‍රදේශයකින් හඳුනාගත හැකි පොදු තත්ත්වයක් ලෙසින් කෙනෙකුට විග්‍රහ කළ හැකි නමුදු ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය වශයෙන් හිමිකර ගන්නා

තත්ත්වයන් හා කාර්යකොටස් පදනම් කරමින්, ගෘහයේ ජලය රැස් කිරීම සම්බන්ධ වගකීම ස්ත්‍රීන් සතු ව පැවතීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නියඟ කාලයන්හි මෙම පවුල්වල ස්ත්‍රීන් ජලය රැස්කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැඩි පීඩාවට පත් ව තිබූ බව ද හෙළි විය. එය පහත ප්‍රකාශනයෙන් තව දුරටත් පැහැදිලි වේ.

“නියං කිව්ව ගමන්ම මතක් වෙන්නෙ වතුර ටික තමයි. ඒ කාලෙට වෙත වැඩක් කරන්න වෙන්නෙ නැහැ. වතුර ගේනනම දවසෙන් භාගෙකටත් වඩා ඉවරයි..... බවුසරේකින් වතුර ගෙනාවට ඒක එන වෙලාවක් කියන්නෙ නැහැ. සමහර දවසට උදේට, සමහර දවසට හවසට. ලොකුම පාඩුව වෙන්නෙ කිසිම වැඩකට ගෙදරින් පිට යන්න බැහැ, බවුසරේ කවදහරි එනකම් බලාගෙන ඉන්න වෙනවා. ගෙවල් කිටුව කුළී වැඩකට ගියොත් බවුසරේ එන ආරංචියට දුවලා ඇවිත් පුරෝගන්න පුළුවන්. ඒත් ඉතිං වැඩ ගන්න උදවිය ඒකට කැමැති නැහැනෙ, වැඩ කරන අතරතුර එහෙ මෙහෙ යනවට. අනිත් කවුරු ගෙදර හිටියත්, බවුසරේ පෙනි පෙනි ගියත් එයාලගේ පාඩුවෙ ඉන්නවා. මොකද වතුර කරදරේ දැනෙන්නෙ කුස්සියේ වැඩ කරන ගැහැනු අපිටනෙ” (සම්මුඛ සාකච්ඡා අංක 08, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2015)

නියඟ කාලයන්හි ඇති වන පානීය හා පරිහරණ ජල හිඟයට පිළියමක් වශයෙන් රාජ්‍ය මැදිහත්වීම යටතේ හම්බන්තොට ආපදා සහනසේවා කාර්යාලය ඔස්සේ මෙම ප්‍රදේශයට ජලය ලබා දීමට කටයුතු කර තිබීම මෙම ජල හිඟය අවම කර ගැනීමට හේතු වී තිබුණ ද, ජලය සැපයීම සඳහා දිනයේ නිශ්චිත වේලාවක් නොතිබීම හේතුවෙන් ගෙන ගෘහය තුළ දිගු වේලාවක් රැඳී සිටීමට සිදු වීම, ජලය රැස් කර ගැනීමට නොහැකි වන දිනයන්හි දී ජලය රැස් කිරීම වෙනුවෙන් විශාල දුරක් පයින් ගමන් කිරීමට සහ වැඩි කාලයක් ගත කිරීමට සිදු වීම, ජලය රැස් කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් බඳුන් නොමැතිවීම වැනි තත්ත්වයන් හමුවේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට ජලය රැස් කර ගැනීමේ දී ගැටලු රැසකට මුහුණ දීමට වී තිබේ. විශේෂයෙන් ම නියඟ සමයන්හි පරිහරණ ජලය ප්‍රමාණවත් පරිදි නොලැබී යාම අඩු සනීපාරක්ෂක පහසුකම් කෙරෙහි සෘජු ව ම බලපෑම් කර තිබීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම ප්‍රදේශවල ජීවත් වන්නන් සාමාජීය වශයෙන් යම් යම් ලේබල්කරණයන්ට ද ලක්ව තිබූ බව අනාවරණය විය. එවැනි සමාජ ලේබල්කරණයන්ට ලක්ව තිබීම ද මෙම ප්‍රදේශයේ ජීවත් වීම පිළිබඳ ව මිනිසුන් තුළ අතෘප්තිකර තත්ත්වයක් ඇති කිරීමට හේතු වී තිබූ හෙයින් වෙනත් ප්‍රදේශයක ස්ථීර පදිංචියට යාමට සියයට පහළොවක (15%) පමණ පිරිසක් පූර්ණ එකඟත්වයක් පළ කරනු ලැබූ අතර මොවුන්ගෙන් බහුතරයක් ස්ත්‍රීන් වීම ද සුවිශේෂ ය.

තව ද, නියඟ සමයන්හි ඒවා කළමනාකරණය කිරීමේ අරමුණින් ජාතික මට්ටමින් සිදු කෙරෙන මැදිහත්වීම් තුළ නියංසහනාධාර ලබා දීම සෑම නියඟ කාලවකවානුවක (නියංකාලවකවානුවක) ම හඳුනාගත හැකි තත්ත්වයකි. නියංසහනාධාර මෙවැනි අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට අදාළ කාල පරිච්ඡේදය තුළ මුහුණ දීමට සිදු වන ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා යම්කිසි ආකාරයක ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරනු ලැබුව ද, නියංසහනාධාර ලබා දීම පිළිබඳ ව මෙම පවුල්වල ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් ඒ කෙරෙහි දක්වා තිබුණේ එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රතිචාරයකි. ඒ අනුව නියංසහනාධාර ලබා දීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය තුළ අදාළ ප්‍රදේශයේ පොදු වැඩ කටයුත්තක් සඳහා කරනු ලබන ශ්‍රම සහභාගිත්වය සහනාධාර ලබා ගැනීම සඳහා වන පූර්ව අවධානයක් අවධානයක් බවට පත්ව තිබූ අතර එවැනි කටයුතු සඳහා අවධාන ශ්‍රමය සැපයීමට වැඩි වශයෙන් ම සහභාගී වී තිබුණේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන් වීම ද විශේෂ ය. කෙසේ නමුත් ස්ත්‍රීන්ට ගෘහයේ ඇය වෙත පැවරී තිබෙන වැඩ කටයුතු (ආහාර හා ජලය රැස් කිරීම, දරුවන් හෝ වියපත් වූවන් රැක බලා ගැනීම හෝ ස්වයං රැකියාවන්හි නිරත වීම වැනි) සිදු කරන අතරතුර

ප්‍රදේශයේ පොදු වැඩ කටයුතු සඳහා වන ශ්‍රමය සැපයීමට සිදු ව තිබීමෙන් ඔවුන් පීඩාවට පත්ව තිබූ අතර මෙම ක්‍රියාවලිය තුළ ගර්භණී කාන්තාවන්, කුඩා දරුවන් රැක බලා ගනු ලබන කාන්තාවන් සහ රෝගී කාන්තාවන් වඩාත් වැඩියෙන් අවදානමට ලක් විය හැකි කණ්ඩායම් බවට පත්ව තිබිණි.

ඔමෙන් ම, නියංසහනාධාර වශයෙන් බොහෝ අවස්ථාවන්හි රාජ්‍ය මැදිහත්වීම ඔස්සේ වියළි ආහාර ද්‍රව්‍ය බෙදා දෙනු ලැබූව ද, ඒවා මෙම පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ සැබෑ අවශ්‍යතාවන් සමඟ යම්කිසි ආකාරයක නොගැළපීමක් පැවති ආකාරය ද හඳුනාගත හැකි විය. ඒ අනුව අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන් විසින් නියංසහනාධාර ලෙස අපේක්ෂා කරනු ලැබුවේ පිළිවෙළින් පිරිසිදු පානීය හා පරිහරණ ජලය, ආහාර, මුදල්/ණය, කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ජලය සහ බීජ වර්ග වන අතර පුරුෂයන්ගේ අවශ්‍යතා ප්‍රමුඛතාකරණය තුළ මුදල්/ණය, කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා ජලය, බීජ වර්ග හෝ උපකරණ, පානීය ජලය සහ ආහාර වේ. මෙලෙස එකම ගෘහ ඒකකයකට අයත් වන ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ අවශ්‍යතාවන් එකිනෙකට වෙනස් ස්වරූපයක් ගැනීමට ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය වශයෙන් ඔවුනොවුන් විසින් හිමි කර ගනු ලබන තත්ත්වයන් සහ කාර්ය කොටස් හේතු වී තිබෙන බැව් පෙනෙයි. උදාහරණයක් ලෙස නියංසමයන්හි දී බීමට අවශ්‍ය ජලය රැස් කිරීම කාන්තාවන් සතු කාර්යයක් බවට පත් වන හෙයින් නියංසහනාධාරවලින් ඔවුන් අපේක්ෂා කරන දෑ අතර එම අවශ්‍යතාව ප්‍රමුඛ වී පැවතිය ද, පුරුෂයින්ගේ අපේක්ෂාවන් අතර එය ප්‍රමුඛ වී නොමැති නො තිබිණි. මින් පැහැදිලි වන්නේ ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවයට ප්‍රමාණවත් පරිදි සංවේදී වෙමින් ඒවා සැලසුම් කර නොතිබීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙවැනි නොගැළපීමක් ඇති ව තිබෙන බව යි. එලෙස ආපදාවන්ට මුහුණ දෙමින් සිටින ප්‍රජාවන්ගේ සැබෑ අවශ්‍යතා නිවැරදි ව හඳුනා නොගැනීමේ ප්‍රතිඵලය වන්නේ රාජ්‍ය මැදිහත්වීම යටතේ අතිවිශාල පිරිවැයක් දරමින් මෙවැනි සහනාධාර ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූව ද, ඒවායෙන් ආපදාවට මුහුණ දී සිටින මිනිසුන්ට අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට නොහැකිවී තිබීම යි.

A. ප්‍රජා අවදානම (Community Vulnerability)

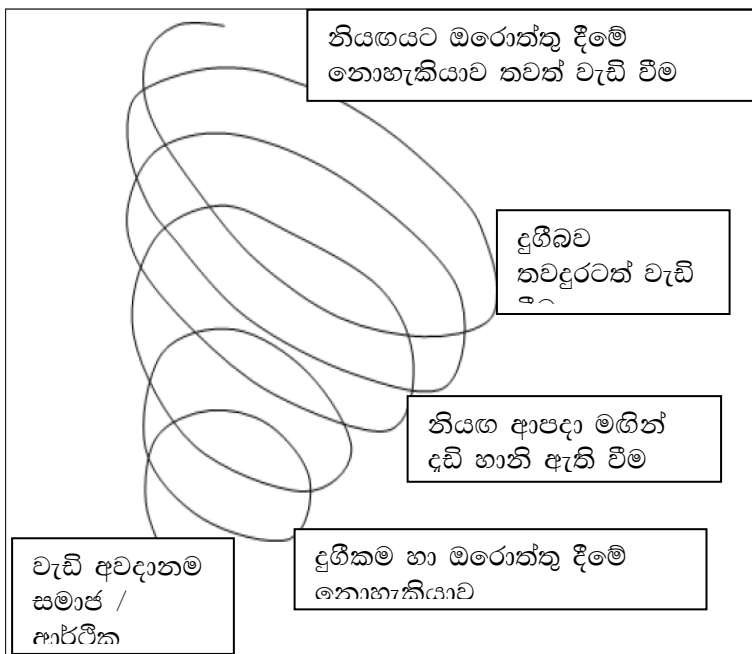
යථෝක්ත සාකච්ඡාවට අනුව, නියඟය ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල ස්ත්‍රීන්ට හා පුරුෂයන්ට විවිධ පැතිකඩ ඔස්සේ සිදු කරන බලපෑම හඳුනාගනු ලැබිණි. එතුළින් හෙළි වන ප්‍රධාන කාරණාව වන්නේ නියං ආපදා හේතුවෙන් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් පහසුවෙන් අවදානමට ලක් වීමේ වැඩි අවකාශයක් පවතින බව යි. මෙහි දී අවදානම යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කිසියම් ආපදා තත්ත්වයක දී මුහුණ දීමට සිදු වන තර්ජන හෝ අභියෝගකාරී තත්ත්වයන්ට සාර්ථක ව මුහුණ දීමට පුද්ගල මට්ටමින් හෝ ප්‍රජා මට්ටමින් ඇති නොහැකියාව යි. එසේත් නොමැතිනම්, ආපදා තත්ත්වයක් මඟින් ඇති කරනු ලබන කුමන ආකාරයක හෝ සෘණාත්මක බලපෑම්වලින් මිදීමට, බලපෑම අවම කරලීමට හෝ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට මිනිසුන් තුළ පවත්නා හැකියාව හෝ ධාරිතාව අඩු මට්ටමක පැවතීම යි (Maripe, 2018). ඒ අනුව, මීට පෙර සාකච්ඡා කරනු ලැබූ ආකාරයට ප්‍රජාවකට අයත් ළමා, තරුණ, වැඩිහිටි, ආබාධිත, කායික මානසික අක්‍රමතාවන්ගෙන් පෙළෙන හෝ වෙනත් සමාජ, ආර්ථික හෝ සංස්කෘතික කාරණාවන් හේතුවෙන් වෙනස්කොට සැලකීමට ලක් වන සුළුතර ප්‍රජා කණ්ඩායම් මෙවැනි ආපදා තත්ත්වයන්හි දී පහසුවෙන් අවදානමට ලක් වීමේ ඉහළ අවකාශයක් හිමි කර ගනී. නියඟය, අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල කාන්තාවන්ට සහ පිරිමින්ට එක ම පවුල් ඒකකයක් තුළ වෙනස්

ස්වරූපයන්ගෙන් ඇති කර තිබූ බලපෑමෙන් මෙම තත්ත්වය වඩාත් හොඳින් ගම්‍යමාන වේ. සමස්තයක් ලෙස අවදානම පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමේ දී ආපදාමය අවස්ථාවක් තුළ ඊට මුහුණ දෙන ප්‍රජාවක් ප්‍රධාන ක්‍ෂේත්‍ර හතරක් ඔස්සේ අවදානමට ලක් වේ (Alexander, 2012). එනම්,

- (අ) සමාජීය අවදානම් සහගත බව (Social Vulnerability)
- (ආ) ආර්ථිකමය අවදානම් සහගත බව (Economic Vulnerability)
- (ඇ) භෞතිකමය අවදානම් සහගත බව (Physical Vulnerability)
- (ඈ) සංස්කෘතිකමය අවදානම් සහගත බව (Cultural Vulnerability)

යනුවෙනි. මේ අනුව, නියඟය අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල කාන්තාවන්ට සහ පිරිමින්ට ඇති කරනු ලබන බලපෑම මෙම අංශ හතර ඔස්සේ හඳුනාගත හැකි ආකාරය යටෝක්ත සාකච්ඡාවෙන් පැහැදිලි වන කාරණාවකි. මෙම අවදානම් සහගත තත්ත්වයේ අවසන් ප්‍රතිඵලය වන්නේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් මුහුණ දෙමින් සිටින දුගීකම තව දුරටත් විරස්ථායී වීම යි. මේ ආකාරයට අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වල දුගීකම වර්ධනය කරලීම සඳහා නියඟ ආපදා බලපාන ආකාරය පහත රූපසටහනින් දක්වා ඇති ‘ආපදා අවදානම් සර්පිලය’ මගින් ද පැහැදිලි කර ගත හැකි වේ.

රූප සටහන 01: නියඟය, දුගීකම සහ ආපදා අවදානම් සර්පිලය

(මූලාශ්‍රය : Ariyabandu & Wickramasinghe, 2003)

ශ්‍රී ලංකාවේ නියත ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව

මෙමගින් පැහැදිලි කරනුයේ සමාජ ආර්ථිකමය වශයෙන් වැඩි අවදානමකට ලක් විය හැකි (එමකබැර්ග්කැ) දුගී කණ්ඩායම් තුළ ආපදාවන් කෙරෙහි ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඉතා අවම මට්ටමක පැවතීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නියත ආපදා සමයන්හි දී මෙවැනි කණ්ඩායම් තව දුරටත් පීඩාවට පත් වන ආකාරය යි. එනම් දුගීකම වර්ධනය වෙමින් පැවතීම යි. එම තත්ත්වය නියත සඳහා ඔරොත්තු දීමට ඇති නොහැකියාව වැඩි කිරීමත්, සම්පත් සඳහා ප්‍රවේශ වීමට ඇති අවස්ථාව සීමා වීමත් හේතු කොට ගෙන ආපදා අවදානම් සර්පිලය තවත් පුළුල් වෙමින්, වර්ධනය වෙමින් වැඩි වැඩියෙන් දුගී මිනිසුන් පීඩාවට පත් වනු දැක ගත හැකි ය වේ. මේ නිසා තව දුරටත් ආපදා කළමනාකරණය සහ දුගීකම පිටු දැකීම යන්න මාර්ග දෙකක් ඔස්සේ ගමන් කිරීමේ ජාතික මට්ටමේ උත්සාහය වෙනුවට මෙම කෙණ්ත්‍ර දෙක අතර පවත්නා සබඳතාව අවබෝධ කර ගනිමින් වඩාත් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් යටතේ සාර්ථක හා කාර්යක්‍ෂම ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තීන් සහ වැඩසටහන්වලින් යුක්ත මැදිහත්වීමක අවශ්‍යතාව ඇති ව තිබේ.

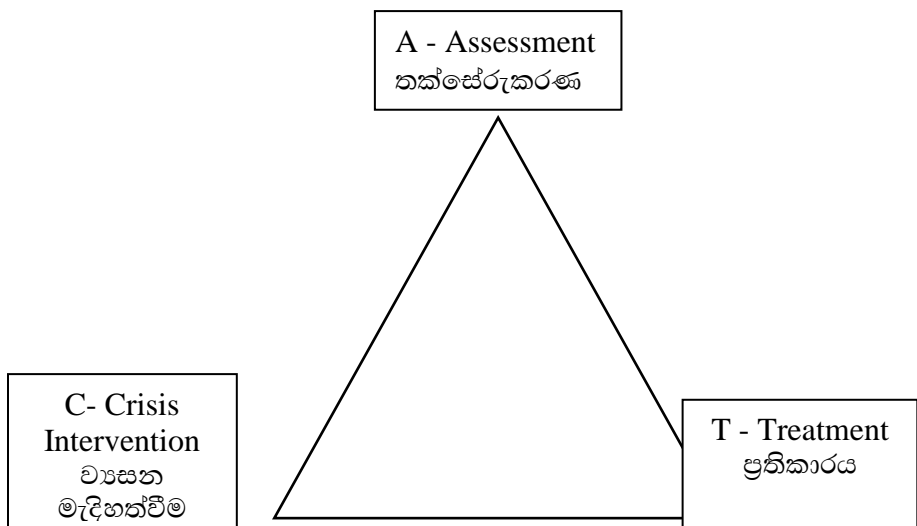
B. ආපදා කළමනාකරණය සහ සමාජ වැඩ

සමාජ වෙනස්වීම (Social Change) සහ සංවර්ධනය (Development), සමාජ ඒකාබද්ධතාවය (Social Cohesion), බලගැන්වීම (Empowerment) සහ මිනිසුන්ගේ නිදහස වර්ධනය කරලීම (Liberation of people) වෙනුවෙන් පෙනී සිටින උපකාරක වෘත්තියක් (Helping Profession) ලෙස සමාජ වැඩ (Social Work Profession) හඳුනාගැනීම නිවැරදි වේ. එහි දී සමාජ සාධාරණත්වය (Social Justice), මානව අයිතිවාසිකම් (Human Rights), සාමූහික වගකීම (Collective Responsibility) සහ විවිධත්වයට ගරු කිරීම (Respect for diversities) සමාජ වැඩ වෘත්තියේ මූලික හරයන් (Core values) වනු ඇත. සමාජයේ ජීවත් වන පුද්ගල, පවුල්, කණ්ඩායම් හෝ ප්‍රජාවට මුහුණ දීමට සිදු වන අභියෝගයන් හඳුනා ගනිමින් ඒවාට සිදු කරනු ලබන නිවැරදි මැදිහත්වීම ඔස්සේ ඔවුන් තුළ යහපැවැත්ම (Wellbeing) ඇති කරලීම, පවත්වාගෙන යාම හා වර්ධනය කරලීම සමාජ වැඩ වෘත්තියේ ප්‍රධාන අරමුණ බවට පත් වේ (International Federation of Social Workers, 2020). මේ නිසා ම සමාජයේ මිනිසුන්ට හදිසි ව්‍යසන හෝ ආපදා තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට සිදු වන අවස්ථාවන්හි දී, ඔවුන්ගේ ජන ජීවිත යළි නඟා සිටුවීම සඳහා කළ හැකි මැදිහත්වීම උපරිමයෙන් සිදු කිරීමේ සදාචාරාත්මක වගකීමක් සමාජ වැඩකරුවන් සතු ව පවතින බව සමාජ වැඩකරුවන්ගේ ජාතික සංගමයේ (National Association of Social Workers - NASW) ආචාර ධර්ම රාමුවෙන් (Code of Ethics) ද පෙන්වා දී ඇති කරුණකි.

මුල්කාලීන ව ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කිරීමේ දී කිසියම් හදිසි ආපදා තත්ත්වයක් හමුවේ පීඩාවට පත් වන පුද්ගල, පවුල් හා ප්‍රජා කණ්ඩායම් හෝ වෙනත් පහසුවෙන් අවදානමට ලක් විය හැකි කණ්ඩායම් (Vulnerable Groups) වෙත සේවා සපයනු ලබන වෘත්තීමය මැදිහත්වීමක් ලෙසින් හඳුනාගනු ලැබිණි (Cherry & Cherry 1996, Shahar, 1993). මේ නිසා ම ආපදා කළමනාකරණය තුළ සමාජ වැඩකරුවාගේ භූමිකාව නිරූපණය වූයේ ස්වාභාවික ආපදා තත්ත්වයන්ගෙන් මිනිසුන් ගලවා ගැනීමේ අවස්ථාව (Stage of Relief) තුළ පමණි (Johnston, 2014). එහි දී ඇති වන හදිසි තත්ත්වයන් තුළ පුද්ගලයින්ගේ ජීවිත හා දේපළ ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට කළ හැකි උපරිම දායකත්වය ලබා දෙමින් මිනිසුන්ට අවශ්‍ය සහන

සේවා ලබා දීම ඒ යටතේ සිදු කරනු ලැබේ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මුල්කාලීන ව ආපදා කළමනාකරණය තුළ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාව (Role of Social Workers) න්‍යාය ගත කර ඇත්තේ ද ආපදා කළමනාකරණයේ එක් දිශානතියකට පමණක් ලඝු කරමින් බව ඇල්බට් ආර්. රොබට්ගේ ඒ. සී. ඊ ආකෘතිය (Albert R. Robert's ACT Model) තුළින් අනාවරණය වන කරුණකි. කෙසේ නමුත් ආපදා කළමනාකරණය තුළ සමාජ වැඩකරුවාගේ භූමිකාව අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පදනම මෙම ආකෘතිය මඟින් සපයා තිබීම වැදගත් වේ. ඒ අනුව, කිසියම් ආපදා තත්ත්වයක් තුළ ඊට ගොදුරු වන පුද්ගල, පවුල්, ප්‍රජා සහ අනෙකුත් සමාජ කණ්ඩායම් වෙත කරනු ලබන සමාජ වැඩ මැදිහත්වීම මූලික කොටස් තුනක් (03) ඔස්සේ හඳුනා ගෙන තිබේ. එය පහත රූප සටහනින් නිරූපණය කර ඇත.

රූප සටහන 02: ඇල්බට් රොබට්ගේ ACT ආකෘතිය (ACT Model)

(මූලාශ්‍රය: Johnston, 2014)

මෙම ආකෘතියට අනුව, තක්සේරුකරණය (Assessment) යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කිසියම් ආපදා තත්ත්වයක දී එමඟින් මිනිසුන්ට සිදු වන බලපෑම පිළිබඳ ව තක්සේරුවකට පැමිණීම යි. එවැනි තක්සේරුකිරීම් ඔස්සේ අදාළ ආපදා තත්ත්වය තුළ අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයින් නිවැරදි ව හඳුනාගැනීමේ හැකියාව පවතින අතර ඒ ඔස්සේ ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා සඳහා ඝෂණික ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම සිදු කළ හැකි ආකාරය හඳුනාගනු ලැබේ. උදාහරණයක් ලෙස ගංවතුර, නායයෑම් හෝ භූමිකම්පා වැනි හදිසියේ ඇති වන ස්වාභාවික ආපදා තත්ත්වයන්හි දී මිනිසුන්ගේ නිවාස අහිමි හෝ වෙනත් දේපළ අහිමි වී තිබේ නම් ඝෂණික ව මිනිසුන් වෙතත් තාවකාලික රැඳවුම් මධ්‍යස්ථානයක් කරා යොමු කරවීමට අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කරනුයේ මෙවැනි තක්සේරුකරණයන් වෙතින් ලබා ගනු ලබන තොරතුරු මත පදනම් වෙමිනි. රොබට්ගේ ආකෘතිය අනුව සමාජවැඩකරුවන් විසින් මෙම මැදිහත්වීම කිසියම් ආපදා තත්ත්වයකට මුහුණ දෙමින් සිටිනු ලබන අවස්ථාවේ දී සිදු කරන්නකි.

දෙවැනි අංශය වූ ව්‍යසන සඳහා මැදිහත්වීම (Crisis Intervention) තුළ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාව වඩාත් පුළුල් වූ සන්දර්භයක් තුළ හඳුනාගෙන ඇති බවක්

ශ්‍රී ලංකාවේ නියත ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව

පෙනෙයි. ඒ අනුව, ඇතිව තිබෙන ආපදා තත්ත්වයේ බලපෑම අවම කරලීම සඳහා අවශ්‍ය මැදිහත්වීම මෙහි දී සිදු කරනු ලැබේ. එහිදී මිනිසුන් මුහුණ දෙමින් සිටින ආපදා තත්ත්වය තුළ ඉතා බරපතල / සංකීර්ණ අවස්ථාවන් හඳුනා ගැනීම (Identify Critical Incidents), ඉන් මිනිසුන් මුදවා ගැනීම සඳහා සුදුසු විකල්ප සොයා බැලීම (Explore Appropriate Alternatives), ඒවා ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ආකාරයේ ක්‍රියා සැලැස්මක් දක්වා සංවර්ධනය කිරීම (Develop Action Plan) සහ පසු විපරම (Follow - up) සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාවට අයත් විය.

මෙම ආකෘතියේ අවසන් අංශය වී තිබෙන ප්‍රතිකාරය (Treatment) තුළ පශ්චාත් ආපදා තත්ත්වය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇති නමුදු එය ආපදාවට ලක් වූවන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ව වැඩි නැඹුරුතාවකින් යුක්ත ව ඉදිරිපත් කර ඇති බව පැහැදිලි ව පෙනෙන කරුණකි. එහෙයින් ආපදා තත්ත්වයකින් පසුව ඇති විය හැකි පශ්චාත් ව්‍යසන ආතති ආබාධයන් (Post Traumatic Stress Disorder - PTSD) ඇතුළු වෙනත් සෞඛ්‍යමය වශයෙන් ඇතිවන බිඳවැටීම්වලින් මිනිසුන් මුදවා ගනිමින් යහපත් සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක් ඇති කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ව්‍යසන ප්‍රතිකාර සැලැස්මක් (Trauma Treatment Plan) සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මූලිකත්වයෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි බව පෙන්වා දී තිබේ.

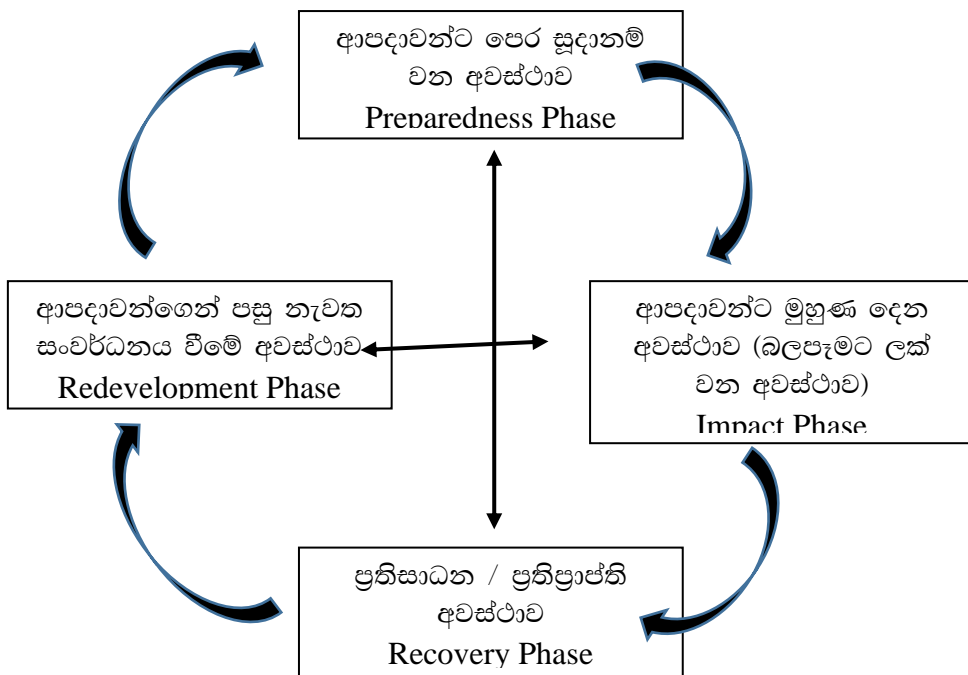
කෙසේ නමුත් ආපදා තත්ත්වයක දී සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාව නිරූපණය කරමින් ඇල්බට් රොබට් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ මෙම ආකෘතිය තුළ ගැටලු ගණනාවක් පසුකාලීන ව හඳුනා ගන්නා ලදී. ඉන් ප්‍රධානතම එකක් වූයේ යථෝක්ත ආකාරයට මෙම ආකෘතිය ආපදා කළමනාකරණයේ එක් අංශයකට පමණක් නැඹුරු වෙමින් ආකෘතිගත කර තිබීමෙන් ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාව සෙසු අංශ කෙරෙහි ගිලිහී ගොස් තිබීම යි. ඒ අනුව, මෙම ආකෘතිය තුළ වැඩි වශයෙන් අවධානය යොමු කර ඇත්තේ කිසියම් ආපදා තත්ත්වයකට මුහුණ දෙමින් සිටින අවධිය තුළ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීමේ ස්වරූපයන් පිළිබඳ ව ය. කෙසේ නමුත් එය ආපදා කළමනාකරණය තුළ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාව යම්කිසි ආකාරයක ලඝු කිරීමක් මෙම ආකෘතියෙන් සිදු ව තිබෙන බව බොහෝ විවේචකයින් පෙන්වා දෙනු ලබන කරුණකි. තව ද, ආපදා තත්ත්වයක් මිනිසුන් කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම කිසියම් කාල සීමාවකින් පසුව අවසන් වන්නේ යැයි පූර්ව උපකල්පන ඉදිරිපත් කළ නොහැකි හෙයින් පශ්චාත් ආපදා කාලසීමාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම ද වැදගත් වේ. කෙසේ නමුත් රොබට් ඉදිරිපත් කර ඇති ආකෘතිය තුළ එවැනි තත්ත්වයන් පිළිබඳ ව ප්‍රමාණවත් සලකා බැලීමක් සිදු කර නොමැති බව ද පෙන්වා දී ඇති කරුණකි. යථෝක්ත ආකාරයට, රොබට්ගේ ACT ආකෘතිය තුළ ප්‍රතිකාරය (Treatment) යන මූලධර්මය තුළින් පශ්චාත් ආපදා තත්ත්වයන්හි දී සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම හඳුනාගෙන තිබුණ ද, ප්‍රතිකාරය තුළ ඔහු වැඩි වශයෙන් ආපදාවලට ගොදුරු වන්නන්ගේ මානසික සෞඛ්‍යමය පැතිකඩ කෙරෙහි පමණක් අවධානය යොමු කර තිබීම නිවැරදි නොවන බව විවේචකයින්ගේ අදහස යි. එමඟින් මානසික සෞඛ්‍ය වෘත්තිකයන්ගේ සහ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාවන් අතර යම්කිසි ආකාරයක වෘත්තිමය සට්ටනයක් ඇති වන හෙයින් ඒවා පිළිබඳ ව පැහැදිලි අර්ථකථනයක් ලබා දී නොතිබීම ද තවත් ගැටලු සහගත තත්ත්වයක් ලෙසින් හඳුනාගනී. තව ද පශ්චාත් ආපදා තත්ත්වය පුද්ගල මානසික සෞඛ්‍ය කෙරෙහි පමණක් ලඝු කළ නොහැකි අතර ඉදිරි අනාගතය තුළ මෙවැනි ස්වාභාවික ආපදා තත්ත්වයන් ඇති නොවීමට හෝ අවම කර ගැනීමට හා ඒවායින් ඇති විය හැකි බලපෑම අවම කරලීම සඳහා වන සැලසුම් සහගත පූර්ව සූදානමක් අවශ්‍ය වුව ද, එවැනි

අංශ කෙරෙහි මෙම ආකෘතිය මඟින් අවධානය යොමු නොකිරීම ආකෘතියෙන් මගහැරී ගිය තවත් අවස්ථාවන් (Missing links) ලෙස හඳුනාගනු ලැබේ.

රොබට් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ මෙම ආකෘතියේ එවැනි පොදු දුර්වලතාවන් කිහිපයක් හඳුනාගනු ලැබුව ද, ඔහු විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ මෙම ආකෘතිය මත පදනම් වෙමින් ආපදා කළමනාකරණය තුළ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම වඩාත් පුළුල් සන්දර්භයක් තුළ ප්‍රතිනිර්වචනය කරමින් පසුකාලීන ව සංවර්ධනය කරනු ලැබිණි (Dodds & Nuehring,1996; Johnston, 2014). ඒ අනුව, ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියට අයත් ආපදා චක්‍රයේ (Disaster Cycle) සියලු ම අවස්ථාවන් තුළ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනා ගන්නා ලදී. එය පහත රූප සටහනින් නිරූපණය කර ඇත.

රූප සටහන අංක 03: ආපදා චක්‍රයේ විවිධ අවස්ථා සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාව

මෙහි දී, ආපදා කළමනාකරණය සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම ආපදා චක්‍රයේ සෑම අවස්ථාවක් හා සම්බන්ධ වන හෙයින් යටෝක්ත සාකච්ඡාවට අනුව රොබට්ගේ ACT ආකෘතියට වඩා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ භූමිකාව වඩාත් පුළුල් වපසරියක් තුළ හඳුනාගත හැකි වේ. ඒ අනුව, ස්වාභාවික ආපදාවන් අතර යටෝක්ත අධ්‍යයනය සඳහා පදනම් වූ නියඟ ආපදා තත්ත්වයන්හි දී ඒවා කළමනාකරණය සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව සහ එම මැදිහත්වීම සිදු කළ හැකි ආකාරය පිළිබඳ විමසා බැලීම මෙතැන් සිට විමසා බලමු.

ඒ අනුව, නියඟ කළමනාකරණය සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම යටෝක්ත සාකච්ඡාවට අනුව ආපදා චක්‍රය ඇසුරින් හඳුනාගත හැකි වේ. ඒ අනුව, නියංආපදා චක්‍රයට අයත්,

ශ්‍රී ලංකාවේ නියඟ ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව

- (01) නියඟයට පෙර සුදානම් වන අවස්ථාව
- (02) නියඟයට මුහුණ දෙන අවස්ථාව (බලපෑමට ලක් වන අවස්ථාව)
- (03) නියඟයක ප්‍රතිසාධන අවස්ථාව
- (04) නියඟයකින් පසු නැවත සංවර්ධනය වීමේ අවස්ථාව

යනුවෙනි. මෙම සෑම අවස්ථාවක් සඳහා සිදු කරනු ලබන සමාජ වැඩකරුගේ මැදිහත්වීම වඩාත් වැදගත් වන්නේ කිසියම් සමාජ ව්‍යුහයක් තුළ පවත්නා විවිධත්වයන් සහ විෂමතාවන් අවබෝධ කර ගනිමින් එම මැදිහත්වීම සිදු කිරීමේ ශක්‍යතාව ඔවුන් සතු වන බැවිනි. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට මුහුණ දීමට සිදුවන නියඟ ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීමේ ස්වරූපය සහ අවශ්‍යතාව මෙතැන් සිට සාකච්ඡා කරමු.

C. නියඟයට පෙර සුදානම් වන අවස්ථාව

ගොදුරු වෙමින් පැවතිය ද, නියඟය හදිසි ප්‍රතිචාර දැක්විය යුතු ක්‍ෂණික ව ඇති වන ආපදා තත්ත්වයක් නොවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නියං කළමනාකරණය සඳහා කරනු ලබන මැදිහත්වීම් ද ප්‍රමාණවත් නොවන බව පැහැදිලි වන කරුණකි. කෙසේ නමුත් මෙහි ඇති වඩාත් බරපතල තත්ත්වය වන්නේ ක්‍ෂණික ව ඇති වන ආපදා තත්ත්වයන්ට වඩා දිගු කාලයක් තුළ වර්ධනය වන නියඟයෙන් ඇති කරනු ලබන බලපෑම ඉතා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම යි. නියං ආපදා තත්ත්වයන්ට මුහුණ දෙමින් සිටින ලෝකයේ බොහෝ සංවර්ධිත රටවල් මෙම තත්ත්වය අවබෝධ කර ගනිමින් නියං ආපදාවන්ගෙන් මිනිසුන්ට ඇති කරනු ලබන බලපෑම අවම කරලීම සඳහා ඒ වෙනුවෙන් පූර්ව සුදානමක් ඇති ව කටයුතු කරනු දැකිය හැකි වේ. එම සුදානම නියඟයට ලක් වන ප්‍රදේශවල ජනතාව තුළ මෙන් ම ඒ රටවල රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය මට්ටමෙන් ද හඳුනාගත හැකි තත්ත්වයකි. උදාහරණයක් ලෙස නියං ආපදා තත්ත්වයන්ට ගොදුරු වීමේ තීව්‍රතාව වැඩි වෙමින් පවත්නා ඕස්ට්‍රේලියාව සිය ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ නියං ආපදා කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇති අතර පවත්නා තාක්‍ෂණය යොදා ගනිමින් නියඟ ඇති වීමේ රටාව අධ්‍යයනය කරමින් අනාගතයෙහි නියඟ ඇති විය හැකි සම්භාවිතාව හා කාලසීමාව ප්‍රකේෂණය කරනු ලබයි. පසුව එම ප්‍රකේෂිත කාල සීමාව පිළිබඳ ව නියඟවලට ගොදුරු වන ප්‍රදේශවල ජනතාව දැනුවත් කිරීම සිදු කරන අතර එම කාලය තුළ නියඟයෙන් ඇති වන බලපෑම අවම කර ගැනීම සඳහා කළ යුතු දේ පිළිබඳ ව ජනතාව තුළ අවබෝධයක් ඇති කරන අතරතුර අදාළ කාලසීමාව තුළ රාජ්‍ය මැදිහත්වීම කෙබඳු ආකාරයෙන් විය යුතු ද යන්න පිළිබඳ ව පූර්ව සැලැස්මක් ඔවුන් තුළ පවතියි (Hanigan, Butler & Kokic, 2012). මෙම සුදානම නියං ආපදාවන්ට මුහුණ දීමට සිදු වන කාලය තුළ ඇති කරන බලපෑම අවම කරලීම සඳහා ඍජු ව ම හේතු වී තිබීම ඔවුන්ගේ ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියේ පවත්නා සුවිශේෂීතාව යි.

කෙසේ නමුත් ඉහත තත්ත්වය හා සන්සන්දනය කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකාව තව දුරටත් නියඟවලට ගොදුරු වන ප්‍රදේශවල මිනිසුන් මෙන් ම රාජ්‍ය මැදිහත්වීම තුළ ද නියං ආපදා සඳහා ප්‍රමාණවත් පූර්ව සුදානමක් ඇති බවක් නො පෙනේ. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ ඒ සඳහා පූර්ව සුදානමක් මිනිසුන් තුළ ඇති කරලීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් බවට පත් වේ. කෙසේ නමුත්, මෙම අධ්‍යයනයෙන් අනාවරණය වූ පරිදි ජාතික මට්ටමින් පිළිගැනීමක් නොලැබී තිබෙන දේශීය දැනුම් (Indigenous Knowledge) සම්භාරයක් මත පදනම් වෙමින් මෙම ප්‍රදේශවල

ජීවත් වන්නන් නියඟය සම්බන්ධ විවිධ පුරෝකථනයන් සිදු කිරීමට සමත් ව සිටින ආකාරය යටෝක්ත අධ්‍යයනය මඟින් ද හෙළි විය. විශේෂයෙන් ම වියළි කලාපයට ආවේණික විවිධ ශාකයන්හි මල් හට ගැනීම හා සත්ත්ව වර්ගාවන් ඇතුළු ස්වාභාවික පාරිසරික නිරීක්ෂණයන් මත පදනම් වෙමින් නියඟය පිළිබඳ ව යම් පූර්ව දැනුවත්භාවයක් ඔවුන් ලබා ගෙන තිබේ. කෙසේ නමුත් විද්‍යාත්මක පදනමකින් තොර ව ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බොහෝ දෙනාගෙන් මෙවැනි කාරණා ගිලිහී ගොස් තිබුණ ද, සමාජ වැඩකරුවන් මැදිහත්වීම තුළ හඳුනාගත හැකි එක් සුවිශේෂී කාරණාවක් වන්නේ ප්‍රජාවගේ දේශීය ඥානය කෙරෙහි ගරු කරමින් සමාජ වැඩ මැදිහත්වීම් සඳහා ගැළපෙන ආකාරයෙන් යොදා ගැනීම යි. එම තත්ත්වය තුළ ද ස්ත්‍රී පුරුෂභාවීය වශයෙන් ඔවුනොවුන් හිමි කර ගන්නා දැනුමේ සුවිශේෂීතාවන්ට වඩාත් සංවේදී වෙමින් නියං ආපදාවලට මුහුණ දීමේ පූර්ව සූදානම ඇති කිරීමට කටයුතු කිරීම වැදගත් වේ. දේශීය දැනුමට අවස්ථාවක් ලබා දෙන අතරතුර ආපදා ප්‍රකේෂණය කිරීමේ නවීන තාක්ෂණය හා දැනුම ලබා ගැනීමේ අවස්ථා ඇති කරලීම ද රාජ්‍ය මට්ටමින් සිදු විය යුතු එක් සාර්ථක මැදිහත්වීමකි.

මීනැ ම ආපදා අවස්ථාවකට පූර්ව සූදානමක් ඇති කර ගැනීමේ දී වඩාත් වැදගත් වන සාධකයක් වන්නේ ආපදාවට ලක් වීමෙන් පසුව ඔවුන්ට මුහුණ දීමට සිදු වන අභියෝගකාරී අවස්ථාවන් හඳුනා ගැනීම හෝ පූර්ව ආපදා අවස්ථාවන් වෙතින් ලබා ඇත අද්දැකීම් පදනම් කර ගනිමින් ආපදාවේ සැබෑ ස්වරූපය හා බලපෑම හඳුනා ගැනීම යි. ඒ අනුව, පූර්ව සූදානම තුළ කළ යුත්තේ හඳුනාගත් එවැනි තත්ත්වයන් ඇති වීම වළක්වාලීම හෝ ඉන් ඇති වන බලපෑම අවම වන ආකාරයේ මැදිහත්වීමකි (Banerjee & Gillespie, 1994). විශේෂයෙන් ම නියඟයට ගොදුරු වන අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් නියං කාලසීමාව තුළ මුහුණ දෙන මුදල් හිඟකම, ආහාර අන්‍යෝන්‍යතාව වැනි තත්ත්වයන්ගෙන් ඇති විය හැකි බලපෑම අවම කර ගැනීම සඳහා යම්කිසි පූර්ව සූදානමක් ඇති කිරීම වැදගත් වේ. නිදසුනක් ලෙස මෙම ප්‍රදේශවල පැවති ආහාර සීටිටු ක්‍රම ඔවුන්ගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව කෙරෙහි බලපා තිබූ නමුත් මේ වන විට එවැනි සාම්ප්‍රදායික ක්‍රම පරිහානියට පත්ව ගොස් තිබෙන ආකාරයක් දැක ගත හැකි වේ. කෙසේ නමුත් එය මිනිසුන් විසින් සාම්ප්‍රදායික ව පවත්වාගෙන ආ නියං කාලවලට ඔරොත්තු දිය හැකි ආකාරයේ එක් සාර්ථක උපක්‍රමයක් ලෙසින් හඳුනාගත හැකි වේ. මීට අමතර ව, අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් නියං කාලයන්හි මුහුණ දෙන ආර්ථිකමය ගැටලු අවම කරලීම සඳහා ඔවුන් තුළ ඉතුරුම් සංස්කෘතියක් ඇති කිරීම වැනි තත්ත්වයන් ද වඩාත් ඵලදායී වේ. මෙහි දී ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය වශයෙන් ඔවුනොවුන් හිමි කර ගන්නා තත්ත්වයන් සහ කාර්යකොටස් පදනම් කර ගනිමින් එම පූර්ව සූදානම ඇති කිරීමට කටයුතු කිරීම වැදගත් වේ. මෙලෙස ඒ ඒ කණ්ඩායම් තුළ පවත්නා දැනුම (Knowledge) සහ භාවිතාවන් (Practices) කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් ඔවුන් තුළ පූර්ව සූදානමක් ඇති කිරීමේ දී ප්‍රජාවට අවශ්‍ය මඟපෙන්වීම සමාජ වැඩකරුවන් මැදිහත්වීම යටතේ සිදු කළ හැකි වේ. එහි දී ප්‍රජා සහභාගිත්වය (Community participation) සහ ප්‍රජා බලගන්වීම (Community Empowerment) වැනි ක්‍රම ඔස්සේ එම පූර්ව සූදානම ඇති කිරීමේ දැනුම හා හැකියාව සමාජ වැඩකරුවන් හිමිකර ගනු ඇත.

D. නියඟයට මුහුණ දෙන අවස්ථාව (බලපෑමට ලක් වන අවස්ථාව)

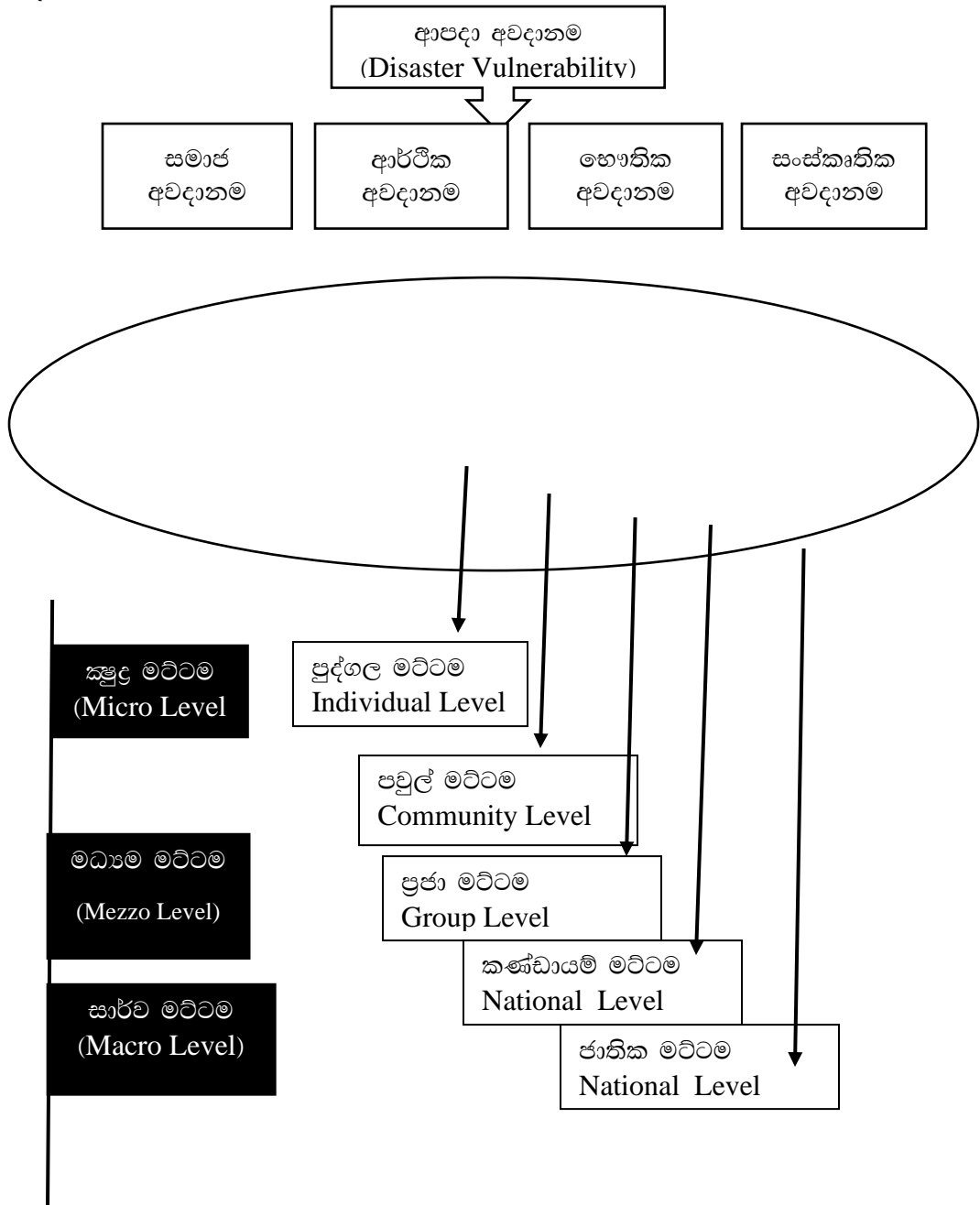
ආපදා වක්‍රයේ දෙවැනි අවස්ථාව වන්නේ ඊට මුහුණ දෙන අවස්ථාව නැතහොත් බලපෑමට ලක් වන අවස්ථාව යි. මෙම අවස්ථාවේ ඇති සුවිශේෂීතාව වන්නේ අදාළ ආපදා තත්ත්වයේ උපරිම බලපෑමට ලක් වෙමින් මිනිසුන්ගේ ජීවිත හෝ දේපළ හානිවල අද්දැකීම්වලට මුහුණ

දීමට ආපදාවට ගොදුරු වූවන්ට සිදු වීම යි. මේ නිසා ම ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ සැලසුම් කරනු ලබන බොහෝ ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන් ද මෙම අවස්ථාව කෙරෙහි වැඩි නැඹුරුවක් සහිත ව සැලසුම් කර ඇති බවක් ද හඳුනාගත හැකි වේ. නියත ආපදාවන් සමඟ මෙය ගැලපීමේ දී නියතයේ උපරිම බලපෑමට ලක් වන අවස්ථාව මීට අයත් වේ. මෙම අවස්ථාව කළමනාකරණය කර ගනිමින් අදාළ කාලසීමාව තුළ මිනිසුන්ට විය හැකි බලපෑම අවම කරලීම සඳහා රොබට්ගේ ACT ආකෘතියේ සඳහන් තක්සේරුකරණය (Assessment), ව්‍යසන මැදිහත්වීම (Crisis Intervention) සහ ප්‍රතිකාරය (Treatment) යන මූලධර්ම ත්‍රිත්වය ඔස්සේ සමාජ වැඩකරුගේ මැදිහත්වීම හඳුනාගත හැකි වේ.

ඒ අනුව, ආපදාවන්ගෙන් මිනිසුන්ට සිදුව ඇති බලපෑම පිළිබඳ ව කෙරෙන තක්සේරුකරණයන් ඔස්සේ සමාජ වැඩකරුට මෙම අවස්ථාව තුළ මූලාරම්භකයෙක් (Initiator) මෙන් ම පර්යේෂකයෙක් (Researcher) ලෙස කටයුතු කිරීමේ හැකියාවක් පවතී. නියතයේ උපරිම බලපෑමට ලක් වන මෙම අවධිය තුළ එම ප්‍රදේශවල ජීවත්වන්නන්ගේ දේපළ හා ජීවිතවලට ඇති ව තිබෙන බලපෑම තක්සේරු කිරීම මෙහි දී ඉතා වැදගත් වේ. නායයෑම්, සුළිසුළඟ, ගංවතුර වැනි හදිසි ආපදා තත්වයන් හමුවේ රාජ්‍ය මැදිහත්වීම හරහා යම් යම් තක්සේරුකරණයන් සිදු කළ ද, නියං ආපදාවන්හි ස්වරූපය අනුව එවැනි විධිමත් මෙන් ම ප්‍රමාණවත් තක්සේරුවක් මේ වන විටත් නියතයට ලක් වන ප්‍රදේශවල ක්‍රියාත්මක නො වේ. නියත කළමනාකරණය බොහෝ විට ජලය බෙදා දීම හා නියං සහනාධාර බෙදා හැරීමේ ක්‍රියාවලියකට සීමා වීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ ද මෙවැනි තක්සේරුකරණයන්ගේ අවශ්‍යතාව යි. මේ නිසා නියතයට ගොදුරු වන ප්‍රදේශයන්හි මිනිසුන්ට එමඟින් ඇති කර තිබෙන බලපෑම පිළිබඳ ව සිදු කරන තක්සේරුකරණයන් ඔස්සේ අදාළ අවස්ථාව තුළ ඔවුන්ගේ ඝෂණික අවශ්‍යතා (Immediate Needs) මොනවා ද යන්න හඳුනාගනිමින් ඒවාට ඝෂණික ප්‍රතිචාර දැක්වීම (Immediate Response) එම බලපෑමෙන් ඔවුන් මුදවා ගැනීමේ කාර්යය ද වඩාත් පහසු කරලීමට හේතු වේ. විශේෂයෙන් ම මෙවැනි තක්සේරුකරණයන් ඔස්සේ මෙම අවස්ථාවේ දී අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයින් හඳුනා ගනිමින් ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා ඉටු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් වෙත ප්‍රවේශ කරලීම සඳහා පුද්ගලයින් යොමු කරවීමේ කාර්ය සමාජ වැඩකරුගේ මඟපෙන්වීම යටතේ සිදු කළ හැකි වේ.

මෙම අවධිය තුළ සමාජ සමාජ වැඩකරුගේ මැදිහත්වීම මට්ටම් කිහිපයක් යටතේ හඳුනා ගත හැකි වේ. එනම්, ක්ෂුද්‍ර මට්ටම (Micro Level), මධ්‍යම (Mezzo Level) සහ සාර්ව මට්ටම (Macro Level) යනුවෙනි. පහත රූප සටහනින් එය තව දුරටත් පැහැදිලි කර ගත හැකි වේ.

රූප සටහන අංක 04: නියඟ කළමනාකරණය සඳහා වන තක්සේරුකරණයේ දී සමාජ වෘත්තීයවේදියාගේ මැදිහත්වීමේ විවිධ මට්ටම්

මේ අනුව, නියං ආපදාවන් සම්බන්ධ තක්සේරුකරණයන් සිදු කිරීමේ දී සමාජයේ විවිධ අංශ පිළිබඳ ව අවබෝධයක් සහිත ව ඒ සියලු ම දෙනා අන්තර්ගත වන ආකාරයට විවිධ මට්ටම් ඔස්සේ සිදු කරනු ලබන තක්සේරුකරණයන් ඔස්සේ තොරතුරු ද ලබා ගැනීමෙන් මිනිසුන් මුහුණ දෙමින් සිටින සැබෑ අවශ්‍යතාව මෙන් ම ඔවුන්ගේ සැබෑ අවශ්‍යතාවන් හඳුනා ගැනීම ද කළ හැකි වේ. එකම පවුල් ඒකකයක් තුළ වුව ද, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවිමය වශයෙන් පවත්නා වෙනස්කම් පදනම් කොට ගනිමින් නියඟයෙන් ඇති කරනු ලබන

ශ්‍රී ලංකාවේ නියත ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව

බලපෑම එකිනෙකට වෙනස් වූ ආකාරය යටෝක්ත අධ්‍යයනයෙන් ද අනාවරණය විය. මෙවැනි තත්ත්වයන් මත සංවේදී වෙමින් අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයින් (Needy victims) හා ඔවුන්ගේ සැබෑ අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීමත්, ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් සේවා සැපයීම සඳහා වෙනත් සහන සේවා කණ්ඩායම් හෝ ස්වේච්ඡා කණ්ඩායම් එවැනි මිනිසුන් වෙත සම්බන්ධ කිරීමට කටයුතු කරන සමාජ වැඩකරු මෙහි දී සම්බන්ධීකාරකවරයකුගේ (Coordinator), කණ්ඩායම් පහසුකාරකයකුගේ (Group Facilitator) මෙන් ම අවස්ථානුකූල ව තැරැව්කරුවෙකු (Broker)ගේ භූමිකාවෙහි ද නිරත වෙයි. තව ද, ඇති ව තිබෙන අයහපත් තත්ත්වය තුළ ඊට ගොදුරු වූවන් දේශීය බලාධිකාරීත්වයන් (Local Authorities) සමඟ දුරස්ථ වන හෙයින් එම තත්ත්වය පාලනය කිරීම සඳහා ආපදාවන්ට ගොදුරු වූවන් සහ මුදවා ගැනීමේ දේශීය බලාධිකාරීත්වය යන දෙපාර්ශ්වයන් අතර සබඳතා ඇති කිරීමට සමාජ වැඩකරුට හැකියාවක් ඇති හෙයින් එම අවස්ථාව තුළ දී සමාජ වැඩකරු සබඳතා ගොඩනැංවීමේ අතරමැදියෙකු (Mediator) බවට ද පත් වේ.

ආපදා වක්‍රයේ මෙම අවධිය තුළ සමාජ වැඩකරුගේ මැදිහත්වීම සිදු කිරීමේ දී යොදා ගත හැකි සුදුසු ක්‍රමශිල්ප (Applicable Social Work Methods) ගණනාවක් හඳුනාගත හැකි වේ. එහි දී, ප්‍රජා අධ්‍යයන (Community Studies), සංවේග සහ දුක් ගැනවිලි සම්බන්ධ ක්‍රම ශිල්ප (Condolences and Grief Work), මනෝ සමාජවැඩ (Psychiatric Social Work), මානසික සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනය (Mental and Community Health Education) සමාජ ජාලකරණය (Social Networking), ප්‍රත්‍යයක, කණ්ඩායම් සහ ප්‍රජා කටයුතු (Case, Group and Community work) වැනි ක්‍රමශිල්ප ඒ අතර වඩාත් වැදගත් වේ. මෙලෙස සමාජ වැඩකරුවන් සතු ව පවත්නා දැනුම (Knowledge), අගයන් (Values) සහ කුසලතා (Skills) ඔස්සේ ආපදා තක්සේරුකිරීම් මැදිහත්වීම් සිදු කළ හැකි හෙයින් මෙම අවධිය තුළ සමාජ වැඩකරුගේ භූමිකාවේ පවත්නා අවශ්‍යතාව අවබෝධ කර ගත හැකි වේ.

E. නියඟයක ප්‍රතිසාධන අවස්ථාව

ආපදා වක්‍රයේ තෙවැනි අවස්ථාව වන්නේ ප්‍රතිසාධන නැතහොත් ප්‍රතිප්‍රාප්ති අවස්ථාව (Recovery Phase) යි. ආපදා තත්ත්වයන් තුළින් උද්ගත වූ නොයෙක් ආකාරයේ ජීවිතාකාරී අද්දකීම් අත්විඳ පවත්නා අයහපත් පරිසර සාධක මධ්‍යයේ සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත් වීමට මිනිසුන් උත්සාහ කිරීම මෙම අවධියට අයත් වේ. ආපදා කළමනාකරණය සම්බන්ධ බොහෝ ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් තුළින් පොදුවේ හඳුනාගත හැකි තත්ත්වයක් වන්නේ ආපදා කළමනාකරණ මැදිහත්වීම් ආපදාවන්ට මුහුණ දෙන අවස්ථාවෙන් පසුව එලැඹෙන පශ්චාත් ආපදා තත්ත්වය පිළිබඳ ව ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු නොකර තිබීම යි.

විශේෂයෙන් ම අධ්‍යයනයට ලක් වූ ප්‍රදේශය තුළින් අනාවරණය කර ගත හැකි වූයේ නියං කාලයෙන් පසු ව ඇති වන අධික වර්ෂාපතනය නැවත මෙම ප්‍රදේශ ගංවතුරට ලක්වීමේ ඉහළ සම්භාවිතාවක් පැවතීම පශ්චාත් නියං කාලය තුළ ඔවුන් තව දුරටත් අවදානමට පත් කිරීමට හේතු වන බව යි. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ පශ්චාත් නියං අවධිය තුළ මෙම ප්‍රදේශයන්හි ජීවත්වන්නන්ට තවත් ආපදා තත්ත්වයකට මුහුණ පෑමට සිදු වීමේ ඉහළ හැකියාවක් පැවතීම පවත්නා ගැටලු තව දුරටත් සංකීර්ණ වීමට හේතු විය හැකි බව යි. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ නියං ආපදා තත්ත්වයන්ට පෙර මිනිසුන් තුළ සුදානමක් ඇති කරනු

ලැබුවා හා සමාන ව පශ්චාත් ආපදා අවධිය තුළ මුහුණ පෑමට සිදු වන මෙම ආපදා තත්ත්වයට ද මිනිසුන් සුදානම් කිරීම සඳහා සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම අවශ්‍ය වේ.

මීට අමතර ව, පශ්චාත් ආපදා සමය තුළ මිනිසුන්ට පෙර පැවති තත්ත්වය උදාකර ගැනීම සඳහා හේතු වන අනුවර්තන සේවාවන් සැපයීම (Adoption Services) සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම යටතේ සිදු කිරීම කළ හැකි වේ. මෙම අවධිය තුළ ඊට ලක්වුවන්ගේ සෞඛ්‍යය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීම මිනිසුන් තුළ අනුවර්තන හැකියාව ඇති කිරීමට ද හේතු වන බව රොබට්ගේ ACT ආකෘතියෙන් ද පෙන්වා දී ඇති කරුණකි. ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියේ සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම සාකච්ඡා කිරීමේ දී එහි ප්‍රතිකාරය (Treatment) තුළ ඔහු වැඩි නැඹුරුතාවක් දක්වා ඇත්තේ පශ්චාත් ආපදා සමය තුළ මිනිසුන්ට ඇති විය හැකි පශ්චාත් ව්‍යසන ආතති ආබාධමය (Post Traumatic Stress Disorder) තත්ත්වයන්ට වැඩි වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු බව යි (Galambos, 2005; Johnston, 2014). මේ නිසා සමාජ වැඩකරුවන් විසින් ඇති විය හැකි මෙවැනි තත්ත්වයන් හඳුනාගනු ලබමින් අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයින් සෞඛ්‍ය සේවාවන් වෙත යොමු කරවීම මෙහි දී කළ හැකි වේ. තව ද ආපදාවන්ට මුහුණ දීමත් සමඟ මිනිසුන් තුළ ඇති වී තිබෙන විවිධ මානසික පසුගාමීත්වය, ඉව්ෂාහංගත්වය (Frustrations), අපේක්ෂා විරහිතභාවය (Hopelessness) හෝ වෙනත් අතෘප්තිකර තත්ත්වයන් (Dissatisfactions) වැනි නිශේධනාත්මක පැතිකඩ වෙනස් කරමින් මිනිසුන්ට ජීවිතය දෙස ප්‍රතිඅර්ථකථනයකින් (Re-Identify) බැලීමට හැකි ආකාරයේ බලගැන්වීම සිදු කළ හැකි සමාජ වැඩකරු මෙහි දී සමාජ මනෝවිද්‍යාත්මක සන්දර්භයක් තුළ අධ්‍යාපනඥයෙකුගේ (Educator) භූමිකාව මෙහෙයවයි. මීට අමතර ව අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයින් හඳුනා ගනිමින් එම පවුල්වලට හා ළමයින්ට අවශ්‍ය සේවා (Family and Child Care Services), උපදේශනය (Counseling Services) ප්‍රජා පුනරුත්ථාපන සේවාවන් (Community Rehabilitation Services) සහ වැළැක්වීමේ වැඩසටහන් (Preventive Programs) සමාජ වැඩකරුවන් පුරෝගාමීත්වයෙන් සිදු කළ හැකි අතර එහි දී සමාජ කළමනාකරුවෙකු (Social Manager) ලෙස ආපදාවට ගොදුරු වූවන් බලගැන්වීම (Empowerment) සිදු කළ හැකි වේ.

Zakour (2009) පෙන්වා දෙන ආකාරයට, කිසියම් නිශ්චිත භූගෝලීය ප්‍රදේශයක් තුළ ජීවත් වන මිනිසුන්ට මුහුණ පෑමට සිදු වන ආපදා තත්ත්වයකින් පසු ව ආපදා අවස්ථාව තුළ ඔවුන්ට මුහුණ පෑමට සිදු වූ අමිහිරි අද්දකීම් ඔවුන් තුළ වේදනාකාරී මතකයන් (Painful Memories) ලෙස ගබඩා වී ඇති බවත් එය අදාළ සමූහයකට ම බලපාන හෙයින් එය සාමූහික කම්පන (Collective Trauma) තත්ත්වයක් දක්වා වර්ධනය වේ. මේ නිසා පශ්චාත් ආපදා තත්ත්වයන් තුළ සිදු කරනු ලබන මැදිහත්වීම්වල දී ප්‍රජා දායකත්වය (Community Involvement) වර්ධනය වන ආකාරයේ වැඩසටහන් ඇති කරලීම මඟින් ආපදාවන් මඟින් ඇති කර තිබෙන බලපෑම සාමූහික ව හුවමාරු කර ගැනීමේ අවස්ථාව මිනිසුන්ට විශාල පිටිවහලක් සපයයි. විශේෂයෙන් ම ස්වයං උපකාරක කණ්ඩායම් (Self-help groups) ඇති කරලීම ඔස්සේ මිනිසුන්ට තමන් මුහුණ දෙමින් සිටින ගැටලු (Problems) සහ චිත්තවේග (Emotions) අන්‍යෝන්‍ය ආකාරයෙන් හුවමාරු කර ගැනීමට මෙන් ම සාමූහික ව ඒ සඳහා විසඳුම් යෝජනා කිරීමේ අවස්ථාව ලබා දීම වැදගත් වේ. තව ද, මිනිසුන් සාමූහික ව ඒකාබද්ධ කරලීමේ දී ඔවුන් අයත් සමාජ ආයතන (Social Institutions) එනම්, පාසල්,

ශ්‍රී ලංකාවේ නියත ආපදා කළමනාකරණයේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව

රෝහල්, ආගමික ස්ථාන, රාජ්‍ය, රාජ්‍ය නොවන හෝ වෙනත් පෞද්ගලික ආයතන හා වෙනත් සේවා සපයනු ලබන ආයතන අතර සම්බන්ධතාව ඇති කරමින් වඩාත් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් ඔස්සේ සමාජ වැඩකරුට පශ්චාත් ආපදා සමය කළමනාකරණය කිරීමේ දී වඩාත් කාර්යක්ෂම මැදිහත්වීමක් සිදු කළ හැකි වේ. එය නියං ආපදාවන්ට ලක් වූ පුද්ගල, පවුල්, සහ ප්‍රජා කණ්ඩායම්වලට නැවත ඔවුන්ගේ සාමාන්‍ය ජන ජීවිතයේ පැවති තත්ත්වය උදා කර ගැනීම සඳහා ඉවහල් වන අතර එමඟින් සමාජ වෘත්තීයවේදයේ මූලික අරමුණ බවට පත් වූ පුද්ගල යහපැවැත්ම ඇති කිරීම හා වර්ධනය කිරීමට ද මූලාරම්භයක් වනු ඇත.

F. නියතයකින් පසු නැවත සංවර්ධනය වීමේ අවස්ථාව

ආපදා වක්‍රයේ අවසන් අදියර බවට පත් වන්නේ නැවත සංවර්ධනය (Re-development) වීමේ අවස්ථාව යි. සෛසු අවස්ථාවන්ට වඩා මෙය දිගුකාලීන ප්‍රතිඵල අපේක්ෂාවෙන් සිදු කළ යුතු මැදිහත්වීමක් වන නිසා ම බොහෝ අවස්ථාවන්හි මෙම අවස්ථාව මගහැරී ගොස් ඇති බවක් ද හඳුනාගත හැකි වේ. කෙසේ නමුත් කිසියම් ජන සමූහයකට ඔවුන් මුහුණ දුන් ආපදා තත්ත්වයෙන් මිදී යළි සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත් වීම මෙන් ම අනාගතය තුළ එවැනි තත්ත්වයන්ගෙන් ඇති විය හැකි බලපෑම අවම කර ගැනීම සඳහා වන දිගුකාලීන සැලැස්මක් පැවතිය යුතු වේ (Dominelli, 2009). එහි දී නැවත සංවර්ධනය වීමේ අවධිය මිනිසුන්ගේ ජීවිතයේ එක් පැතිකඩක් වෙත පමණක් සීමා නොවෙමින් භෞතික පරිසරය (Physical Environment), ආර්ථික පරිසරය (Economic Environment), සමාජ පරිසරය (Social Environment), සංස්කෘතික පරිසරය (Cultural Environment), මනෝවිද්‍යාත්මක පරිසරය (Psychological Environment) හා පරිසරාත්මක (Ecological) යන සාකලයවාදී ප්‍රවේශයක් (Holistic Approach) ඔස්සේ නැවත සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වන මැදිහත්වීමේ දී සමාජ වෘත්තීයවේදියාගේ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව මොනවට පැහැදිලි වේ.

පශ්චාත් ආපදා සමය තුළ ඇති විය යුතු නැවත සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ දී සමාජ වැඩකරුවන්ගේ මැදිහත්වීම මූලික පැතිකඩ කිහිපයක් ඔස්සේ හඳුනාගත හැකි වේ. එහි දී සමාජ සේවා සැලසුම්කරුවෙකු (Social Services Planner) සහ ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂකයෙකු (Policy Analyst) ලෙස සමාජ වැඩකරුවන් දායකත්වය මෙහි දී වඩාත් වැදගත් වේ. ඒ අනුව, කිසියම් ආපදා තත්ත්වයක් හමුවේ දැනට පවත්වා සමාජ සේවාවන් සහ ප්‍රතිපත්තිමය රාමුව කෙබඳු ස්වරූපයක් ගනු ලබන්නේ ද යන්නත්, ආපදාවලින් මිනිසුන්ට ඇති කරනු ලබන බලපෑම අවම කරලීම සඳහා ඒවා කොතෙක් දුරට ප්‍රමාණවත් වේ ද යන්න හා ඒවා ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් ඒ තුළ ඇති කළ යුතු සංශෝධන හා ඇති කළ යුතු ව තිබෙන නව තත්ත්වයන් මොනවා ද යන්න පිළිබඳ ව වඩාත් පුළුල් විශ්ලේෂණයක් සිදු කරමින් ඒවා පෙන්වා දීමේ හැකියාව සමාජ වැඩකරුවන් සතු ව පැවතිය යුතු කුසලතාවකි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ ඇති කළ යුතු ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්කම් පිළිබඳ ව වගකිව යුතු ආයතන කෙරෙහි ඒවා යොමු කිරීමට, ඒ වෙනුවෙන් හඬක් ඇති කරමින් බලපෑම් කිරීමට මෙන් ම සමස්ත ප්‍රජාව නියෝජනය කරමින් ඔවුන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම කළ හැකි වේ. උදාහරණයක් ලෙස නියතය කිසියම් භූගෝලීය ප්‍රදේශයකට බලපෑම් කරනු ලැබූව ද, ඉන් ඇති වන බලපෑම ප්‍රාදේශීය වශයෙන් මෙන් ම එම ප්‍රදේශවල ඊට ගොදුරු වන ළමුන්, කාන්තාවන්, පුරුෂයන්, වැඩිහිටියන්, විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත වූවන්ට ඇති කරන එකිනෙකට වෙනස් බලපෑම හඳුනා ගනිමින් ඊට සංවේදී

වන ආකාරයෙන් ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමේ වැදගත්කම හා අවශ්‍යතාව පෙන්වා දීම සමාජ වැඩකරුගේ මැදිහත්වීමෙන් සිදු කළ හැකි වේ. මෙවැනි මැදිහත්වීම් ආපදාවන්ට ගොදුරු වූවන්ගේ යහපැවැත්ම දිගුකාලීන ව ස්ථාවර කරලීම සඳහා හේතු වන හෙයින් සමාජ වැඩකරුගේ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව මොනවට පැහැදිලි වේ.

5. සමාජෝචනය

යථෝක්ත සාකච්ඡාවට අනුව පැහැදිලි වන්නේ ඔරොත්තු දීමට ඇති නොහැකියාව සහ සම්පත් සඳහා ප්‍රවේශ වීමට පවත්නා හැකියාව සීමිත වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නියං ආපදාවන් කෙරෙන් ඇති වන බලපෑම එක ම භූගෝලීය ප්‍රදේශයක් තුළ ජීවත් වන ඒ ඒ ප්‍රජා කණ්ඩායම්වලට වෙනස් ස්වරූපයන්ගෙන් බලපෑම් ඇති කරන බව යි. ඒ අනුව, නියඟයේ බලපෑමට ලක් වන අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් තව දුරටත් පහසුවෙන් අවදානමට ලක් විය හැකි කණ්ඩායම බවට පත් වෙමින් ඔවුන්ගේ දුගීකම දිගුකාලීන ව චිරස්ථායී කරලීමට එය හේතු වී තිබේ. මේ නිසා දුගීකම පිටු දැකීමේ අරමුණින් සිදු කරනු ලබන ප්‍රාදේශීය හෝ ජාතික මට්ටමේ මැදිහත්වීම්වල දී අවධානය යොමු කළ යුතු ව තිබෙන කරුණක් වන්නේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් මුහුණ දෙමින් සිටින දුගීකම ඇති කරලීම සඳහා නියඟ ඇතුළු ස්වාභාවික ආපදාවන්ගෙන් ද සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කර තිබෙන බව යි. මේ නිසා දුගීකම පිටු දැකීම හා ආපදා කළමනාකරණය යන්න හුදෙකලා ප්‍රවේශ දෙකක් ඔස්සේ තව දුරටත් ගමන් නොකරමින් මේ ද්විත්වය වඩාත් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් ඔස්සේ සිදු කරන ක්‍රියාකාරී මැදිහත්වීම ඉතා වැදගත් වේ. එහි දී සේවා සැපයීම (Service), සමාජ සාධාරණත්වය (Social Justice), ආත්ම ගරුත්වය සහ පුද්ගල වටිනාකම (Dignity and worth of the person), මානව සබඳතාවල වැදගත්කම (Importance of Human Relationships), අඛණ්ඩතාව (Integrity), නිපුණතාව (Competence) වැනි ප්‍රධාන මූලධර්ම මත ක්‍රියාත්මක වන උපකාරක වෘත්තියක් (Helping Profession) වූ සමාජ වැඩ මැදිහත්වීම වඩාත් සාර්ථක මෙන් ම ඵලදායී එකක් ලෙස හඳුනාගත හැකි වේ.

ඒ අනුව, සමාජයේ අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයන් (Needy People) එනම්, වඩාත් පහසුවෙන් අවදානමට ලක් වීමේ හැකියාවක් සහිත (Vulnerable) මෙන් ම පීඩිත (Oppressed) පුද්ගල, පවුල් හෝ ප්‍රජා කණ්ඩායම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමෙන් සමාජ සාධාරණත්වය ඇති කරලීමට අවශ්‍ය උපකාර සේවාවන් ව්‍යාප්ත කරලීම සමාජ වැඩවල ද මුඛ්‍ය අරමුණ බවට පත් වේ. මේ නිසා හදිසි ආපදා තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ඇති වන අසමතුලිත තත්ත්වයන්හි දී ඊට මැදිහත්වෙමින් ඔවුන් සතු දැනුම සහ කුසලතා යොදවමින් පුද්ගල යහපැවැත්ම ඇති කරලීමේ සදාචාරාත්මක වගකීමක් ද සමාජ වැඩකරුවන් සතු වේ. මේ නිසා නියඟ ඇතුළු ස්වාභාවික ආපදාවන්ගෙන් සිදු විය හැකි බලපෑම අවම කර ගනිමින් තිරසර සංවර්ධන අරමුණු ළඟා කර ගැනීමට රටක් ලෙස දරන උත්සාහය තුළ ආපදා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමේ දී සමාජ වැඩ මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාව මොනවට විද්‍යමාන වන්නකි.

පරිශීලන නාමාවලිය

- Alexander, David. (2012). Models of social vulnerability to disasters. *Openedition journals*. RCCS Annual review. Retrieved from; <https://journals.openedition.org/rccsar/412>
- Alston, M., & Kent, J. (2004). Social impacts of drought. Centre for Rural Social Research. Charles Sturt University press.
- Ariyabandu, M.M. (2000). Impact of Hazards on Women and Children situation in South Asia. Retrieved from; <http://practicalaction.org>
- Ariyabandu, M.M. (1999). Defeating Disasters- Ideas for Action. Intermediate Technology Development Group (ITDG). Retrieved from; <http://practicalaction.org>
- Ariyabandu, Madhavi Malalgoda and Maithree Wickramasinghe. (2003). Gender Dimentions in Disaster Management : A guide for South Asia. ITDG South Asia Publication.
- Arku, Frank. (2010). I cannot drink water on an empty stomach: a gender perspective on living with drought. Retrieved from; <http://www.jstor.org/stable/25758885>
- Banerjee, M.M., & Gillespie, D.F. (1994). Linking disaster preparedness and organizational response effectiveness. *Journal of Community Practice*, 3, 129–142.
- Barton, A. (1969). Communities in Disaster. New York: Doubleday. Retrieved from; http://www.unisdr.org/files/596_10307.pdf
- Berry, L. (1971). Human Adjustment to Agricultural Drought in Tanzania: Pilot Investigations. Natural Hazard research working paper No 19. University of Colarado. Retrieved from; <http://hermes.cde.state.co.us/drupal/islandora/object/co%3A1417>
- Blecky, P. (1994). Risk and Natural Disasters. Rouldge: London. Retrieved from; <http://www.worldbank.org/en/topic/disasterriskmanagement>
- Cherry, A.L., & Cherry, M.E. (1996). Research as social action in the aftermath of Hurricane Andrew. *Journal of Social Service Research*, 1, 71–87.
- Dean, J., & Stain, H.J. (2010). Mental health impact for adolescents living with prolonged drought. *Australian Journal of Rural Health*. v. no 18. Australia. Retrieved from; <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20136812>
- Dodds, S., & Nuehring, E. (1996). A primer for social work research on disaster. *Journal of SocialService Research*, 1, 27–56.
- Dominelli, L. (2009). Disaster interventions: immediate relief or long-term reconstruction? *Introducing Social Work*. London: Polity.
- Enarson, Elaine. (2004). Working with Women in Disasters: Practical Lessons about Gender Equality and Disaster Risk Management. Retrieved from; <https://www.gdnonline.org/resources/WorkingwithWomenEnglish.pdf>
- Fothergill, A. (1996). Gender, risk, and disaster. *International Journal of Mass Emergencies and Disasters*. Volume 14. Retrieved from; <http://www.ijmed.org/articles/96>
- Fothergill, Alice, & Lori A Peek. (2004). Poverty and Disasters in the United States: A Review of Recent Sociological Findings. Department of Sociology: University of Colorado.
- Fritz, C E. (1961). Disasters: Contemporary Social Problems. New York: Retrieved from; http://www.academia.edu/1767633/Gender_and_Disaster_Studies_an_overview

- Galambos, C.M. (2005). Natural Disasters: Health and Mental Health Considerations. *Health and Social Work*, 30 (2), 83–86.
- Gender and Disaster Network. (2005). Gender Equality in Disasters: Six Principles for Engendered Relief and Reconstruction. Retrieved from; http://online.northumbria.ac.uk/geography_research/gdn/
- Goonesekere, Savitri W E. (2006). A Gender Analysis of Tsunami Impact: Relief, Recovery and Reconstruction in some districts in Sri Lanka. Centre for Women’s research: Colombo.
- Hanigan, Ivan. Butler, C., & Kokic, P. (2012). Suicide and drought in New South Wales, Australia, 1970-2007. Retrieved from; <http://www.jstor.org/stable/41701623>
- International Federation of Social Workers. (2020). Defining social work. Retrieved from <https://www.ifsw.org/>
- Johnston, Wong. (2014). Social Work Interventions at different stages of disaster illustrated by Asian Experiences. Retrieved from; https://www.researchgate.net/publication/281366547_Social_Work_Interventions_at_Different_Stages_of_Disaster_Illustrated_by_Asian_Experience/link/57a52f0d08ae455e853c6629/download
- Lybbert, Travis. (2013). Bundling drought tolerance & index insurance to reduce rural household vulnerability to drought. Department of Agricultural & Resource Economics press.
- Lynn, Kathy. (2005). Disasters and the Cycle of Poverty: understanding urban, rural, and gender aspects of social vulnerability. University of Oregon’s Institute for a Sustainable Environment.
- Maripe, Kgosietsiele. (2018). Social Perspective on disaster vulnerability and resilience in Botswana. *Journal of Scientific research and reports*. 18(2), 1-10.
- Mary, Anderson. (1994). Understanding the disaster – development continuum: Gender Analysis is the essential tool. Retrieved from; <http://www.jstor.org/stable/4030182>
- Parliament of the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka. (2005). Sri Lanka Disaster Management act, no. 13 of 2005. The Department of Government printing, Sri Lanka. Retrieved from; http://www.adrc.asia/documents/dm_information/srilanka_law01.pdf
- Peacock, W G., & Girard, C. (1997). Ethnic and racial inequalities in disaster damage and insurance settlements. Routledge: London.
- Shultz, Irmgard. (2001). Research on Gender, the environment and sustainable development. Retrieved from; https://cordis.europa.eu/pub/eesd/docs/wp1_endversion_complete.pdf
- Stehlik, D., & Lawrence, G. (1999). Drought in the 1990s: Australian farm families experiences. Report to the Rural Industries Research and Development Corporation.
- Susan, Osborne. (2013). DROUGHT: Monitoring Economic, Environmental, and Social Impacts. National Climatic Data Center press.
- තෙන්නකෝන්, එම් යූ ඒ. (1993). නියඟය සහ ගොවියා. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු ප්‍රකාශන.
- පෙරේරා, මුදිත ප්‍රසන්නජීන්. (2000). නියඟය. ආර්ය ප්‍රකාශන ; වරකපොළ.
- පෙරේරා, මුදිත ප්‍රසන්නජීන්. (2010). පරිසරයේ හෙට දවස?. ආර්ය ප්‍රකාශන ; වරකපොළ.

අන්තෝනියෝ ග්‍රාම්ස්ච්ගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විවාරාත්මක විශ්ලේෂණයක්

Critical Analysis on Antonio Gramsci’s “Hegemony”

“I’m alive, I take sides hence I detest whoever does not. I hate indifference.”

(From a piece of a letter written by Antonio Gramsci to his sister-in-law Tatiana)

එම්. එච්. ඩබ්ලිව්. එම්. ප්‍රනාන්දු¹, සී. පී. එම්. ගුණවර්ධන²

¹ සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාව

²chamalie@soc.cmb.ac.lk

සාරසංක්ෂේපය

සමාජය සහ දේශපාලනය සම්බන්ධයෙන් සාම්ප්‍රදායික මාක්ස්වාදී රාමුව අතික්‍රමණය කරමින් ඊට බහුමානීය සංස්කෘතික මුහුණුවරක් එකතුකිරීමේ පළමු ගෞරවය ලබන්නේ අන්තෝනියෝ ග්‍රාම්ස්ච් ය. සමකාලීන ශාස්ත්‍රීය ලෝකය වෙත ග්‍රාම්ස්ච්ගේ රචනා විසින් අතිශය බරපතල අන්දමේ බලපෑමක් සිදු කරයි. මෙම ලිපියෙහි මූලික අවධානය යොමුවන්නේ ග්‍රාම්ස්ච්ගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය කෙරෙහි ය. ක්‍රමවේදීය වශයෙන් අන්තර්ගත විශ්ලේෂණයක් මත පදනම් ව ලිපිය රචනාකර ඇත. මෙහි මුඛ්‍ය අරමුණ වූයේ හෙජමනිය යන සංකල්පය ශාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ ස්ථානගතවන ආකාරය පිළිබඳ විවේචනාත්මක විග්‍රහයක් සිදු කිරීම යි. හෙජමනිය යන සංකල්පය බහුමානීය පැතිකඩ සහිත සංකල්පයක් වන අතර එමඟින් ප්‍රායෝගික දේශපාලන ක්‍රියාකාරිත්වය කෙරෙහි මඟපෙන්වීමක් මෙන් ම ශාස්ත්‍රීය ලෝකය වෙත ක්‍රමවේදීය යතුරක් සහ සංකල්පීය රාමුවක් සපයනු ලැබේ. බහුවිධ සමාජ ප්‍රභව වටහාගැනීමට මෙන් ම සමස්තයක් ලෙස බලයෙහි ගතිකතා පිළිබඳ එක්තරා සංයුක්ත විනයක් ගොඩනගා ගැනීමට හෙජමනිය යන සංකල්පය උපකාරී වේ. හෙජමනියෙහි පවතින සුවිශේෂී ලක්ෂණය වන්නේ පාලිත පිරිස් විසින් සිය එකඟත්වය මත පාලනය වෙමින් එය ව්‍යුහාත්මක සහ භෞතික පැවැත්මක් දක්වා විස්තාරණය වීම යි. හෙජමනිය පිළිබඳ සාකච්ඡාව ඉතා පුළුල්වන්නේ එහි ඇති න්‍යායාත්මක සහ ප්‍රායෝගික සංකීර්ණතා ලඝු කරගැනීම පහසු කාරණයක් නොවන බැවිනි. එනිසා ම හෙජමනිය පිළිබඳ සාකච්ඡාව විසිරුණු ස්වභාවයක් ගන්නා අතර ම එය වටහා ගැනීම සඳහා පුළුල් පරිචයක අවශ්‍යතාව ඉස්මතු කරයි.

මුඛ්‍ය පද : හෙජමනිය, එකඟත්වය, මර්දනය, බලය, පාලනය

Abstract

Antonio Gramsci receives the first honour for augmenting a multidimensional aspect through transgression of the traditional Marxist perspective on society and politics. Gramsci’s writings could greatly influence the contemporary academic domain/ circle. This

article aims to discuss the Gramsci’s concept of Hegemony and methodologically this article is presented based on a content analysis. The main objective of the article is to critically analyse how the hegemony as a concept is located in the academic discourse. Having a multidimensional interpretation to its core, the concept of hegemony postulates the practical political agendas while providing a new methodological lever and a conceptual framework to the academic readings. The concept hegemony supports to identify the multi-level social phenomena and dynamics of power with a combined picture. The significant character of hegemony is that the ruled is being ruled with their consent and this consent expands its physical and structural existence. The discussion on hegemony is exceptionally broad as it is difficult to abridge its practical and theoretical complications. Thus, the conversation of the concept of hegemony is indeed pervasive and it needs an extensive effort to identify the wholeness.

Keywords: Hegemony, consent, repression, power, rule

1. හැඳින්වීම

මාක්ස්වාදී පර්යාලෝකය පොදුවේ ශාස්ත්‍රාලයීය ශික්ෂණය මෙන් ම ප්‍රායෝගික දේශපාලන ක්‍රියාකාරිත්වය තුළ ද, දැනුණු වඩා බලපෑම්සහගත න්‍යායික ධාරාවක් වේ. එහි දී සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදය විසින් සිය විග්‍රහයේ කේන්ද්‍රීය අක්ෂය “ආර්ථික නියතිවාදය” මගින් සනිටුහන් කරන නමුත් මෙම ගුරුකුලය තුළ ම වන පශ්චාත්කාලීන වර්ධනයන් වෙතින් “ආර්ථික නියතිවාදය” තවදුරටත් ඒ අයුරින් පිළිගනිමින් නමුණු වඩා සංයුක්ත සහ පෘථුල කියවීමක් වෙත විතැන්වීමක් විද්‍යමාන වෙයි. එකී විතැන්වීමේ සමාරම්භක ලක්ෂ්‍යයන් සනිටුහන් කරන නව මාක්ස්වාදී න්‍යායධරයින් අතර අන්තෝන්ග් ග්‍රාම්ස්වි, ලුවී අල්තුසර්, ගුන්ඩා ෆ්‍රෑන්ක්, වැන්තෝ කැපී පෙනෙනි (Peet and Hartwick, 2009). තව ද විචාරාත්මක ගුරුකුලය විසින් ද මෙම ආර්ථික නියතිවාදයෙන් ඔබ්බට මාක්ස්වාදී අදහස් සහ සමාජය පිළිබඳ සිය විශ්ලේෂණය ගමන් කරවයි. එතෙක් පැවති දෘඪ භෞතිකවාදී, ආර්ථික කේන්ද්‍රීය පන්ති විග්‍රහය වෙනුවට සංස්කෘතිය, මතවාද, බලය, මනෝමූල සාධක පිළිබඳ සැලකිය යුතු උනන්දුවක් මෙම නව ප්‍රවණතාව විසින් මාක්ස්වාදී න්‍යාය සහ ඒ පිළිබඳ උනන්දු වන ලෝකය වෙතට එන්නත් කරන බව ශ්ලේෂණය කළ හැකි වැදගත් තත්ත්වයකි. එකී ව්‍යාපෘතියේ වඩා වැදගත් සහ බලපෑම්සහගත සන්ධිස්ථානයක් ඉතාලියානු ජාතික නව මාක්ස්වාදියෙකු, ව්‍යුහවාදියෙකු වන අන්තෝන්ග් ග්‍රාම්ස්වි විසින් සලකුණු තබනු ලබන අතර ඔහුගේ හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය, දෘෂ්ටිවාදය, බුද්ධිමතුන්, සමාජ පන්තිය පිළිබඳ විග්‍රහය, දේශපාලනය තුළ මතවාදීමය තලයෙහි වැදගත්කම, සිවිල් සමාජය සහ රාජ්‍යය වැනි සංකල්ප පිළිබඳ විග්‍රහයන් මාක්ස්වාදය පිළිබඳ ව ශාස්ත්‍රීය ව උනන්දුවන්තන්හට නව මංපෙත් විවර කරයි. සිංහල භාෂාවෙන් ග්‍රාම්ස්වි හෝ ඔහු ඉදිරිපත් කරන සංකල්ප පිළිබඳ ලියවුණු ශාස්ත්‍රීය රචනාවන්ගේ පැහැදිලි හිඟයක් පවතී. මෙම ලිපිය ස්ථානගතවන්නේ එම ශාස්ත්‍රීය රික්තය හඳුනා ගනිමින් ඊට බුද්ධිමය දයකත්වයක් ලබාදීමේ උත්සාහයක් ලෙස යි.

2. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික පැතිමාන ද්විත්වය තුළ ම ග්‍රාම්ස්වියානු මැදිහත්වීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරන මෙම ලිපියේ මූලික අරමුණ වන්නේ ඔහුගේ “හෙජමනිය (Hegemony) හෙවත් ආධිපත්‍යය” යන සංකල්පය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීම යි. එහි දී හෙජමනිය සංකල්පය හුදෙක් වියුක්ත අර්ථයෙන් නොව තත්කාලීන දේශපාලන අවකාශය සහ ග්‍රාම්ස්වියානු ස්වයං දේශපාලනයේ සංයුක්ත තත්ත්වයක් වශයෙන් සලකමින් ශාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ එහි ස්ථානගත වීම හඳුනා ගනී. අන්තර්ගත විශ්ලේෂණ ක්‍රමය අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස භාවිත වූ අතර තේමා පාදක කරමින් සාකච්ඡාව ගොඩනගා තිබේ. න්‍යාය හෝ දේශපාලන යනු කිසි විටෙක ස්වයන්ත විචල්‍ය නොවන අතර එහි නෛසර්ගික වශයෙන් ම සමකාලීන යුගයේ හැඩහුරුව, ගතික මෙන් ම එය ඉදිරිපත් කරන්නාගේ පෞද්ගලික අද්දැකීමිච්චල සංයුක්ත බව ද ගැබ් වී තිබෙයි. ග්‍රාම්ස්වි ම තමා පිළිබඳ දක්වන ආකාරයට ඔහු සංයුක්ත ඓතිහාසික මිනිසෙකි. එබැවින් මෙම ලිපිය පුරා ම ග්‍රාම්ස්විගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය න්‍යායාත්මක ව විශ්ලේෂණය කිරීම සිදු වේ.

3. සාකච්ඡාව

3.1. ග්‍රාම්ස්විගේ න්‍යායික ආස්ථානය නිර්මාණය වීමෙහි ලා ඔහුගේ ජීවන ඉතිහාසයෙහි බලපෑම

විසිවන සියවසේ මාක්ස්වාදී න්‍යායට මෙන් ම පොදුවේ දේශපාලනයට සහ පසුකාලීන ශාස්ත්‍රීය ලෝකයට වඩා බලපෑමක් සිදුකරන මේ දේශපාලන ක්‍රියාකාරිකයා, චින්තකයා උපත ලබන්නේ 1891 වසරේ සදිනියාවේ කුඩා නගරයක් වූ ආලිස්හි දී ය (Hoare and Sperber, 2016). භූගෝලීය ස්ථානගතවීම අරභයා සමහර විචාරකයින් හෙතෙම ගොවි සම්භවයක් සහිත අයෙකු ලෙස පෙන්වා දීම සිදුවන නමුත් ඇත්තෙන් ම ඔහුගේ පියා Ciccio Gramsci ප්‍රාදේශීය සිවිල් පාලන තන්ත්‍රයේ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයෙකි. ග්‍රාම්ස්විගේ ළමාවියේ අධ්‍යාපන කටයුතු සම්බන්ධ ව ඔහු දක්වන දක්ෂතා සඳහා පවුල තුළ තිබූ උගත් ආභාසය ද හේතු වූ බව පිළිගැනෙන කරුණකි. 1931 ග්‍රාම්ස්වි විසින් “සිය අක්මුල්” යන හිසින් යුතු ව සිරගෙදර සිට තම නෑනා වන ටටියානාට ලියන ලද ලිපියක දක්වන්නේ “මම කිසිවෙකුගේ ජාතියට අයත් නො වේ. මගේ පියා ආසන්න වශයෙන් ඇල්බේරියන් සම්භවය සහිත අයෙකු වන අතර මගේ මව දෙපාර්ශ්වයෙන් ම සදිනියානුවෙකි” ලෙස යි. එහෙත් ඔහු තවදුරටත් දක්වන්නේ මගේ සංස්කෘතික සැදුම ඉතාලියානු වන අතර මෙය මගේ ලෝකය ලෙස යි (Hoare and Sperber, 2016). ටටියානා සහ ඇයට ලියූ ලිපි නොමැති නම්, ශාස්ත්‍රීය ලෝකයට ග්‍රාම්ස්වි කෙනෙකු නැතිවිය හැකි බව අතිශයෝක්තියක් නොවන්නේ එකී ලිපි හුවමාරුව සහ පසුකාලීන ග්‍රාම්ස්විගේ ලේඛන සුරක්ෂිත ව මොස්කව් වෙත පිටකිරීමේ භාරදුර කාර්යය මේ සුවිශේෂී කාන්තාව විසින් සිදුකරනු ලබන නිසා ය. මේ ලිපිවල අන්තර්ගතය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී පැහැදිලි වන සුවිශේෂී කරුණක් වන්නේ ග්‍රාම්ස්වි විසින් සිය නෑනා සමඟ සිදු කරන ලද ලිපි හුවමාරුව සිය දේශපාලනික ආත්මකථනය සඳහා මාධ්‍යය බවට හෙතෙම පත්කොටගෙන තිබූ බව යි. සම්භවය පිළිබඳ ඔහුගේ ඇදහස් උපුටා ගැනීමෙන් පෙනී යන්නේ ග්‍රාම්ස්වි සිය අනන්‍යතාව සහ ජාතිකත්වය, තමා තුළ ගැබ් ව සිටින සංස්කෘතික මිනිසා පිළිබඳ යම් ආකාර අන්තරාවලෝකනයක නිරත

වන බව යි. ග්‍රාමීස්වි කුළු පැවති ජාතිකවාදී අදහස් (Fontana, 1993) පිළිබඳ ඉඟියක් ද එමගින් අරුත් ගැන්වෙන බව පැවසිය හැකි ය.

1897 වසර වන විට ග්‍රාමීස්විගේ පවුල් පරිසරය වඩා කටුක අද්දැකීම්වලට මුහුණ දීම ආරම්භ වන අතර අයථා ක්‍රියාවකට සැකකරුවෙකු වූ ග්‍රාමීස්විගේ පියා රැකියාවෙන් නෙරපීමෙන් පසු ව ආසන්න වශයෙන් වසර හයකට ඔහු සිරගෙට නියම කෙරිණි. සමහර විචාරකයින් දක්වන පරිදි ඔහු රැකියාවෙන් නෙරපීම ප්‍රාදේශීය දේශපාලන බලාධිකාරයේ අන්තෝන්ගේ නිර්ණයක් වේ (ගුණසිංහ, 2011: Hoare සහ Sperber, 2016). සිය පියාගේ සිරගතවීම ග්‍රාමීස්විගේ ජීවිතය කුඩාකල සිට පීඩනයට සහ දුක්ඛිතභාවයට පත්කිරීමට හේතු වන අතර එතැන් පටන් ඔහුගේ මව පවුලේ දරුවන් පස්දෙනෙකු නඩත්තු කිරීමේ කාර්යයට උර දෙන්නී ය. මේ නිසා ම ග්‍රාමීස්වි සිය මව පිළිබඳ වඩා ගෞරවාදරය සහිත හත්තියක් තිබූ බව ඔහු විසින් ඇයට නිරන්තර ව ලියූ ලිපිවලින් හඳුනා ගත හැකි බව Hoare සහ Sperber (2016) පෙන්වා දෙයි. ග්‍රාමීස්විගේ පවුල සහ ඔහු මුහුණ දුන් කටුක ළමා විය දෙයාකාරයකට සලකා බැලිය හැකි ය. එක අන්තයක දරිද්‍රතාව විසින් පීඩාවට පත්කරන ලද ව අනෙක් අන්තය විසින් කුඩා ග්‍රාමීස්විට උරුම කළේ රෝගී ළමා වියකි. කුඩාකල සිට කොඳු ඇට පෙළෙහි පැවති අසාමාන්‍ය වර්ධනය සහ විරූපතාව නිසා ඊට ප්‍රතිකාර ලෙස වෛද්‍යවරුන් විසින් කුඩා ග්‍රාමීස්වි දවසින් වැඩි ප්‍රමාණයක් නිවසේ බාල්කයේ එල්ලා තැබීමට උපදෙස් ලබා දී තිබිණ. මෙකී භෞතික ව්‍යාකූලතා විසින් මෙම කුඩා දරුවා මානසික, සාමාජීය වශයෙන් ද පසුබට දරුවකු කිරීමට හේතු වූ අතර එම ප්‍රතිකාර විසින් සමකාලීන සාදිනියාවේ පසුගාමීකම ද ප්‍රකට කරන බව ඇතැම් විචාරකයන්ගේ අදහස යි. කෙසේ වුව ද මෙම රෝගී තත්ත්වය විසින් ඔහුගේ ජීවිතය පුරා ම විවිධාකාර බලපෑම් එල්ල කිරීමක් හඳුනා ගත හැකි ය. 1898 පාසල් දිවිය අරඹන මේ කුඩා කොලු ගැටයා එහි දී සිය ශාරීරික ව්‍යාකූලතා හේතුවෙන් “කුදා/කුදුවා” යන ලේබල්කරණයන්ට පාත්‍ර වන අතර ම අනෙක් අතින් දරිද්‍රතාව විසින් ප්‍රාථමික පාසල් ගමන අතරමඟ නවතා දැමීමට ඔහුට සිදුවෙයි (Gundogan, 2008: වාමින්නද, 2019: ගුණසිංහ, 2011: Hoare and Sperber, 2016).

ග්‍රාමීස්විගේ පශ්චාත්කාලීන බුද්ධිමය අදහස් මෙන් ම දේශපාලන ක්‍රියාකාරිත්වය ඔහුගේ මෙම කුඩාකල අද්දැකීම්වලින් විද්‍යුක්ත ව වටහා ගැනීම සිදුකළ නොහැකි බව මෙහි දී අවධාරණය කළ යුතු ය. සමාජ වෙනස සඳහා වූ නිරන්තර උනන්දුව සහ පවතින සමාජ ක්‍රමය පිළිබඳ විවේචනාත්මක දෘෂ්ටිය වර්ධනයෙහි ලා සිය පෞද්ගලික අද්දැකීම් ග්‍රාමීස්වි වෙත සැලකිය යුතු බලපෑමක් සිදු කළ බව පැවසීම වඩා සාධාරණ ය. මන්ද Hoare සහ Sperber (2016) දක්වන ආකාරයට කුඩාකල බාල්කයේ එල්ලා තැබීමේ දී කිසිදු වෝදනා කිරීමකින් තොර ව එම පීඩාව දරාගනිමින් ද, පසු ව පාසලේ ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව වෙතින් උසුළු විසුළු සහ ගල්පහර කමින් ද, සිය සොහොයුරා සමඟ දරිද්‍රතාව නිසා ම ප්‍රාදේශීය මහනගර සභාවක තමාට වඩා බර ලිපිගොනු ඔසවා වැඩ කිරීමට තිබූ ධෛර්යය විසින් ඔහුගේ “පැවැත්මේ සාරාර්ථය” වන අධිෂ්ඨානය සහ දරාගැනීම පිළිබිඹු කෙරේ. වරක් සිය බිරිඳගේ සහෝදරියකට ලියූ ලිපියක හෙතෙම මෙසේ සඳහන් කරයි. “මගේ ළමා කාලය ගැන කල්පනා කරනවිට මට මතක් වන්නේ එක්තරා ලේඛනාගාරයක් ය. එම ලේඛනාගාරයේ ළමා කම්කරුවෙකු වශයෙන් මා වැඩකරන ලද අතර එහි දී අවුරුදු දහයක පමණ ළමයෙකු වශයෙන් මට බරින් ඉතා වැඩි ලේඛන ගොනු එහා මෙහා ගෙනයාමට සිදුවිය. හැන්දෑවක් ම මගේ ශරීරයේ වේදනා දෙන්නට පටන්ගන්නා අතර මේ නිසා මම සැඟවී වැලපී

ඇත්තේ” (ගුණසිංහ, 2011). මෙසේ දැඩි පීඩා අඛණ්ඩ වූව ද නොසැලස ධෛර්යය කුඩා කල සිට සිය මරණය දක්වා ම ග්‍රාමීයව වෙතින් පලානොගිය යමක් බව විශද වේ.

ග්‍රාමීයවගේ පෞද්ගලික ජීවිතයෙහි තවත් සන්ධිස්ථානයක් ලෙස 1922 වසරේ ඔහු ෆ්‍රැන්කෆර්ට් පක්ෂ නියෝජිත ලෙස තේරී පත් ව මොස්කව්වලට යෑම දැක්විය හැකි ය. මොස්කව්හි දී ඔහුට පසු කලෙක ඔහුගේ ජීවන සහකාරිය වූ වයලින්වාදිකාවක වන ජුලියා ස්ට්‍රිව් හමුවෙයි. ඔවුන් දෙපලට දාව පුතුන් දෙදෙනෙකු උපත ලබන අතර පිළිවෙළින් 1924 සහ 1926) ඉන් දෙවෙනි දරුවා සියසින් දැකීමටවත් ග්‍රාමීයවට හැකියාව නොලැබෙන අතර අතකින් එම කාරණය වටහා ගත හැක්කේ ද ග්‍රාමීයවගේ දේශපාලන ජීවිතයෙහි පැවතී අතිශය සංකීර්ණ තත්වයන් සමඟ සසඳමින් ය. මන්ද 1926 ඉතාලියානු ෆැසිස්ට් පාලනය විසින් සිරගත කරන ලද මේ සුවිශේෂී චින්තකයා වසර 11ක් සිරගෙය තුළ ම ගත කරමින් වයස අවුරුදු 46 දී මිය යෑම සිදු වේ (Fontana, 1993; Boothman, 2008). එනිසා සිය දෙවන දරුවා දැකගැනීම පවා ඔහුට අහිමිවන අතර මෙහිසා ම සමස්තයක් ලෙස ඔහුගේ පෞද්ගලික ජීවිතය විසින් ඔහුගේ න්‍යායික ගවේෂණය සහ එහි හැඩය ද ක්‍රියාකාරිත්වය ද අධිනිශ්චය වීම කෙරෙහි පැහැදිලි කාර්යභාරයක් සිදු කොට ඇති බව විද්‍යාමාන වෙයි.

3.2. ග්‍රාමීයවගේ ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යාපන පසුබිම සහ බුද්ධිමය වර්ධනයෙහි වැදගත් අවස්ථා

ඉහත දී ද දක්වන ලද පරිදි කුඩා ග්‍රාමීයව 1898 දී ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ආරම්භ කළ ද අතරමඟ දී එය කඩාකප්පල් වීම සිදුවෙයි. 1904 පසු ව සිය පියා නැවත සිරගෙයින් නිදහස් ව පැමිණීමෙන් පසු ව මධ්‍යම ප්‍රමාණයෙහි පාසලක් වූ Santu Lussurgia වෙත ඇතුළත් වන ලදු ව එහි දී අධ්‍යාපනික ව සාර්ථක වන හෙතෙම 1908 කල්යාගිනි උසස් ද්විතීයික පාසලට ඇතුළුවීමේ විභාගය සමත්වීමේ හැකියාව ලබා ගනී. මෙම පාසලට ඇතුළත්වීමට සමගාමී ව ඔහු සිය වැඩිමහල් සොහොයුරා වන ජෝනාතෝ සමඟ වාසයට යාම සිදු වන අතර එය තරුණ ග්‍රාමීයවගේ දේශපාලන ජීවිතයෙහි හැරවුම් ලක්ෂ්‍යයකි. මෙම වැඩිමහල් සොහොයුරා විසින් ග්‍රාමීයව දේශපාලනික මාර්ගය වෙත අවතීර්ණ කරවීම සිදු කරනු ලබන අතර තම බාල සොහොයුරාට සමාජවාදී පත්‍රිකා ගෙන දීමට හෙතෙම කටයුතු කරන ලදී (Gundogan, 2008; වාමන්ද, 2019). එම පත්‍රිකා කියවීමෙන් ලද ආස්වාදජනක උත්තේජනය විසින් අංකුර චින්තකයා දේශපාලනික ව හැඩගැස්වීමේ කාර්යය සිදුවන්නේ නිරායාසයෙනි. සමකාලීන ඉතාලියානු සමාජය තුළ මතුවෙමින් පැවතී, සාදිනියාව පුරා හමාගිය දේශපාලන කැරැල්ල ද, ඊට හමුදාව වෙතින් ලැබුණු දැඩි මර්දනකාරී පිළිවෙත ද ග්‍රාමීයව වෙත ප්‍රබල බලපෑමක් එල්ල කරන ලදී (Hoare and Sperber, 2016). තරුණ සාදිනියානුවෙකු වූ ග්‍රාමීයව මේ මූලාරම්භක දේශපාලනය තුළ දී සුහුඹුල් දේශපාලනික දැක්මක් දරන අතර මේ වකවානුව වන විට ඔහු තුළ පැවතියේ ප්‍රදේශීයවාදී දේශපාලන චින්තනයකි (Boothman, 2008). හෙතෙම මේ මුල් යුගයේ සාදිනියානු ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරය වෙත ආසක්ත වූ නමුත් ඉතා කෙටි කලෙක දී එම ස්ථාවරයෙන් ඔහු වෙන්ස්වීම හඳුනා ගත හැකි ය. ග්‍රාමීයව තුළ ම සිදු වන මෙම අභ්‍යන්තර විවාදමය ස්වභාවය ඔහුගේ දේශපාලන න්‍යායගත කිරීම් හඳුනා ගැනීමෙහි ලා වැදගත් ය. වරක් ටට්ටියානාට ලියූ ලිපියක ඔහු සඳහන් කරනුයේ “මගේ සමස්ත බුද්ධිමය විපරිවර්තනය වූයේ විවාදමය ස්වභාවය යි. අනාසක්ත /පක්ෂයක් නොගත් ස්වභාවය මවිසින් පිළිකුල් කරනු ලබන අතර මට අවශ්‍ය වන්නේ එක්තරා සංවාදකයෙකු, එක් සංයුක්ත පසම්බුද්ධිකුරෙකු බව යි” (Gramsci, 1999). මෙමඟින් විශ්ලේෂණය

කළ හැක්කේ බාහිර දේශපාලනය තුළ මෙන් ම තමා තුළ ම වූ අභ්‍යන්තර වෛතසිකය සමඟ ද ග්‍රාම්ස්විට යම් ආකාර සංවාදයක් තිබූ බව ය. අංකුර අවස්ථාවේ සාදනියානු ජාතික ව්‍යාපාරය හා මතවාදී ව එකඟ වන සහ ප්‍රදේශීයවාදය සමඟ එකත්පස් ව සිටගන්නා ග්‍රාම්ස්වි ඉතා ඉක්මනින් ටියුරින්හි දේශපාලන අද්දැකීම්වලින් පෝෂණය ලබමින් එම ප්‍රදේශීයවාදී ස්ථාවරය අතික්‍රමණය කිරීම දැකගත හැකි ය. වාමින්ද (2019) පෙන්වා දෙන්නේ කල්යාගී ඔහුගේ පාසල්වියේ රචනා අතරින් ඉතිරි ව ඇති අද්විතීය රචනාවකින් ගම්‍ය කරන පරිදි ඔහු ඒ වන විටත් සාදනියානු මතයන්හි සිට ජාත්‍යන්තරවාදී සහ යටත් විජිත විරෝධී මතයන් දක්වා පරිණාමය වෙමින් පැවති බව යි. ප්‍රායෝගික දේශපාලන, සමාජ අද්දැකීම් සිය විශ්ලේෂණය සමඟ තදනුබද්ධ කිරීමේ සුවිශේෂී ප්‍රභාවක් මේ දේශපාලන වින්තකයා විසින් විදහා දක්වන ලද බව පැවසිය හැකි ය. ඔහු ප්‍රාදේශීය විශේෂතා සහ භූගෝලීය සාධක “ගොවිජන ගැටලු, දකුණේ ප්‍රශ්නය සහ ගොවි හවුල” වැනි සංකල්ප වෙත න්‍යායික ව සුග්‍රහණ කරන ලදී. අපෝහක ස්වභාවයෙන් එහි ඇති සංකීර්ණතා විශ්ලේෂණය කිරීම විසින් ග්‍රාම්ස්විගේ බුද්ධිමය වර්ධනයෙහි වපසරිය පෙන්නුම් කෙරේ. මාක්ස් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක නිරත වන Althusser (1969) මාක්ගේස් ජීවිතයේ බුද්ධිමය වර්ධනය ඔහුගේ සටහන් ආශ්‍රිත ව කොටස් දෙකක් (Young Marx and Old Marx) මඟින් පෙන්වා දෙන අතර ග්‍රාම්ස්වි පිළිබඳ ව ද මෙවැනි විශ්ලේෂණයක් හඳුනා ගත හැකි ය. ග්‍රාම්ස්විගේ රචනා ආශ්‍රිත ව විශ්ලේෂණයක් සිදු කරමින් Bellomy සහ Schecter (1993) පෙන්වා දෙන ආකාරයට අන්තෝන්තියෝ ග්‍රාම්ස්විගේ දේශපාලන සහ බුද්ධිමය ජීවිතය අවධි දෙකකට බෙදා වෙන්කළ හැකි ය.

1. සිරගත වීමට පෙර අවධිය (The pre-prison stage) එනම් 1926 වර්ෂයට පෙර අවධිය
2. සිරගත වීමෙන් පසු අවධිය (In prison stage) එනම් 1926 වර්ෂයට පසු අවධිය (Gundogan, 2008).

ඔවුන් විසින් වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ මෙම මුල් අවධිය තුළ ග්‍රාම්ස්විගේ බුද්ධිමය සහ දේශපාලන ස්ථාවරයන්හි ආධුනිකත්වයක්/අභ්‍යාසලාභීත්වයක් දැකගත හැකි බව ය. එහෙත් ග්‍රාම්ස්විගේ විශේෂත්වය වන්නේ සිය ආධුනික අද්දැකීම් විසින් උකහාගන්නා ලද දේශපාලනික යථාර්ථ බුද්ධිමය තලයෙහි දේශපාලනික සංවර්ධනය කිරීම සඳහා යෝදා ගැනීමෙහි ලා හෙතෙම දැක්වූ මට්ටමිනි ස්වභාවය යි. 1911 ටියුරින් වෙත පැමිණෙන ග්‍රාම්ස්වි, සාදනියානු දුගී ශිෂ්‍යයින් සඳහා පිරිනැමෙන ශිෂ්‍යත්වයක් ලබා ගනිමින් ටියුරින් විශ්වවිද්‍යාලයට තේරී පත්වෙන නමුත් එහි ජීවිතය ද පෙර දුක්ඛිත තත්ත්වයෙන් වෙනස් වන්නේ නැත. විශ්වවිද්‍යාලය තුළ ග්‍රාම්ස්විගේ වෛෂයික උනන්දුව වාග්විද්‍යාව, භාෂා ශාස්ත්‍ර වෙත යොමු වුවත් (Mayo, 2015; Ledwith, 2009) ඔහුගේ පරම ලාලසාව වූයේ සක්‍රීය දේශපාලන ක්‍රියාධරයෙකු වීම බව පසක් කරමින් 1915 ඔහු විශ්වවිද්‍යාලය හැරයයි. ඒ ප්‍රායෝගික දේශපාලනය පිළිබඳ ඔහුට තිබූ නොතින් ආශාව නිසාවෙනි. වර්තමාන ශාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ ග්‍රාම්ස්වියානු සංකල්පගත කිරීම් විසින් වැදගත් ස්ථානයක් ලබාගෙන තිබුණ ද ග්‍රාම්ස්වි අයත් වන්නේ විධිමත් විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය මඟින් බිහිවූ බුද්ධිමතුන්ගේ කුලකයට නො වේ. ගුණසිංහ (2011) පෙන්වා දෙන පරිදි ග්‍රාම්ස්වි වඩා ආසන්න වන්නේ සිය අද්දැකීම්වලින් බුද්ධිමය ලෝකය ආමන්ත්‍රණය කළ මැක්සිම් ගොර්කිට ය.

ග්‍රාමීයවීමේ බුද්ධිමය හැඩගැසීමේ ඉතිහාසය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී ඔහු බුද්ධිමය ලෝකයට සැලකිය යුතු ලෙස අවකීර්ණ වීම සිදුවන්නේ සිය විශ්වවිද්‍යාල සමය තුළ දී ය (Gundogan, 2008). අනෙක් අතින් බොහෝ තරුණ ක්‍රියාධරයින්ට මෙන් ම තරුණ ග්‍රාමීයවීම වෙත ද 1917 වර්ෂයේ (වර්ෂයේ) රුසියානු විප්ලවයේ ආස්වාදජනක රළ පහරෙන් මිදීමට නොහැකි වන අතර සමාජවාදය පිළිබඳ සමකාලීන ඉතාලියානු බුද්ධිමය සංවාදය තුළ වූ උනන්දුව ද ග්‍රාමීයවීම වෙත බලපෑම් එල්ලකළ බව පැවසීම මනා ය.

ඔහුගේ බුද්ධිමය ජීවිතය සම්බන්ධ ව වැදගත් බලපෑමක් සිදු කළ බෙනඩික්තෝ ක්‍රෝවේගේ බලපෑම ද මේ යුගයේ දැකගත හැකි ය. සිය ශිෂ්‍ය අවධිය පිළිබඳ විවේචනාත්මක විග්‍රහයක නිරතවන Gramsci (1999) වරෙක දක්වන්නේ තමා තුරුණු වියේ දී ප්‍රවණතාත්මක ලෙස ක්‍රෝවියානුවකු ව සිටි බව ය. විශේෂයෙන් ක්‍රෝවේගේ සදාචාර දේශපාලනය (Ethico-Politics) වැනි අදහස් ග්‍රාමීයවීමේ හෙජමනිය පිළිබඳ අදහස් කෙරෙහි ප්‍රබල බලපෑමක් සිදු කොට තිබේ. ඔහුගේ මූල්කාලීන ලිපිවල මෙම ආභාෂය පැහැදිලි ව හඳුනා ගත හැකි නමුත් පශ්චාත්කාලීන ඔහුගේ ම අදහස්වල මූලික උනන්දුව යොමු වන්නේ ක්‍රෝවියානු අදහස් පිළිබඳ දෘෂ්තර විවේචනයක් සඳහා ය (Riley, 2011). ඒ අනුව ග්‍රාමීයවීම ස්ථානගත කළ හැක්කේ පාර්ශ්වයකින් මාක්ස් සහ ලෙනින්වාදී න්‍යායික ආභාසයද අනෙක් පාර්ශ්වයෙන් පාර්ශ්වයෙකින් සම්භාව්‍ය ඉතාලියානු දේශපාලන වින්තනයේ ආරම්භකයා වන මකියාවෙල්ලිගෙන් පටන් ගෙන ගයම්බට්ස්ටා විකෝ, බෙනඩික්තෝ ක්‍රෝවේගේ න්‍යායික අදහස්වල එක්තරා සම්මිශ්‍රණයක් ලෙස ය (ගුණසිංහ, 2011). ග්‍රාමීයවීම පිළිබඳ සැලකීමේ දී ඔහුගේ ලේඛන විචාරාත්මක, දෘෂ්ටිවාදී හෝ සරල ව ඓතිහාසික වශයෙන් දැක්විය හැකි නමුදු ග්‍රාමීයවීම සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේ දී ඔහු ස්ථානගත කළ හැකි ප්‍රධාන ආකාර තුනක් හඳුනා ගත හැකි ය. ඉන් පළමු වැන්න වන්නේ ක්රෝවියන් හෝ හෙගෙලියානු ග්‍රාමීයවීම ය. දෙවැන්න ලෙනින්වාදී ග්‍රාමීයවීම, ජකොබින්වාදී ග්‍රාමීයවීම හෝ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික-ස්වයං සිද්ධතා ග්‍රාමීයවීම ය. තුන්වැන්න වන්නේ ස්වේච්ඡාමය ග්‍රාමීයවීම ය.

Hoare and Sperber (2016) දක්වන ආකාරයට ග්‍රාමීයවීමේ සංකල්පනා පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේ දී අදාළ රචනා ප්‍රධාන ගුරුකුල තුනක අර්ථකථනය කිරීම් මගින් වර්ගීකරණය කෙරෙයි. පළමුවැන්න සම්ප්‍රදායවාදී (ඔර්තඩොක්ස්) හෝ ලෙනින්වාදී ගුරුකුලය යි. එනම් ග්‍රාමීයවීම යනු ලෙනින්වාදියෙකු ලෙස හඳුනා ගනිමින් ඔහු රුසියානු බෝල්ෂෙවික් අද්දැකීම් ඉතාලියෙහි වෙනස් කොන්දේසි සමඟ ගැළපුවෙකු ලෙස එම ගුරුකුලය ඔහු හඳුනා ගනී. තව ද ග්‍රාමීයවීම යනු ඉතාලියානු බෝල්ෂෙවික්වරයෙකු ලෙසත් ලෙනින්වාදී අදහස්වලින් ඉතාලියානු සංස්කෘතිය සහ ඉතිහාසය ගළපමින් න්‍යායාත්මක ව සංවර්ධනය කළ අයෙකු ලෙස මෙම ගුරුකුලය විශ්වාස කරයි. එම ගුරුකුලයට අයත් වන්නේ Togliatti, Spriano, Macciocchi, Buci, Glucksman, Ottino, Anderson, සහ Cammett වැනි අය යි. මෙම අර්ථකථනාත්මක වින්තකයින් අතර දෙවන කණ්ඩායම වන්නේ මූලික ව මාක්ස්වාදී-විරෝධීන් ය. එනම් Nardone, H. S. Hughes සහ Lichtheim යනාදීහු මෙම ගුරුකුලයට අයත් වෙති. ඔවුන් ග්‍රාමීයවීම දකින්නේ (විශේෂයෙන් ඔහුගේ හෙජමනිය පිළිබඳ අදහස ලෝකය පිළිබඳ සර්වග්‍රාහී සංකල්පයක් ලෙස) ආකෘතික මාක්ස්වාදී ඒකාධිපති රාජ්‍යයක් පිළිබඳ අදහස පිළිගන්නෙකු ලෙස යි. මෙහි වඩා උනන්දු සහගත කරුණ වන්නේ මෙම ගුරුකුල ද්විත්වය ම ග්‍රාමීයවීම යනු ලෙනින්වාදියෙකු ලෙස පිළිගැනීම යි. තුන්වන ගුරුකුලය

ස්ථානගත වනුයේ උක්ත සඳහන් කළ ගුරුකුල දෙක අතර තැනක ය. මෙම රචකයින් (එනම් Williams, Matteucci, Garin, Bobbio, Piccone, Davidson and La ditta වැනි අය) ස්ථිර ලෙස ම ප්‍රකාශ කරන්නේ ග්‍රාම්ස්වි විසින් ස්වීය දායකත්වය මාක්ස්වාදී විප්ලවවාදී අදහස් සම්බන්ධයෙන් ලබා දී ඇති අතර ඔවුන් තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ ග්‍රාම්ස්වි විසින් ලේනින්වාදයෙහි හුදු ඉතාලියානු ආකෘතියක් නියෝජනය කළ බව යි. පොදුවේ මෙම ගුරුකුල විසින් කරන්නේ ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස්වල එන එකඟත්වයෙහි වැදගත්කම සහ සදාචාර-බුද්ධිමය නායකත්වය (හෙජමනිය) යන්න එක ම අවස්ථාවෙහි අවධාරණය කිරීම ය. කෙසේ නමුත් මාක්ස්වාදී රාමුව තුළ පවතිමින් වුව ද දේශපාලන ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ සහ උපරි ව්‍යුහය පිළිබඳ වැඩි වශයෙන් ආසක්ත වීම කෙරෙහි ග්‍රාම්ස්විට මෙම බහුවිධ න්‍යායික ධාරාවල අත්‍යන්ත ආලෝකය ලැබී ඇති බව ඒ අනුව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය.

ග්‍රාම්ස්වි පිළිබඳ සාකච්ඡාවෙහි යෙදෙන සෑම ගුරුකුලයක් ම පාහේ එකඟවන එක් මූලික කරුණක් වන්නේ ග්‍රාම්ස්විගේ බුද්ධිමය සහ දේශපාලනමය චින්තනයෙහි වපසරිය සම්බන්ධයෙන් මකියාවෙලියානු සාකච්ඡාවෙහි අද්විතීය බලපෑම යි (Herrmann, 2017; Fontana, 1993). සාමාන්‍යයෙන් මාක්ස්වාදී ගුරුකුලය තුළ මැකියාවෙලි යනු කෙරුම්ක කේවට්ටියෙකු වශයෙන් සලකන්නෙකු ලෙස ගුණසිංහ (2011) දක්වයි. එහෙත් එම සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදී රාමුවෙන් ඔබ්බට යමින් මකියාවෙලි සිය න්‍යාය සහ දේශපාලනය සඳහා අදාළ කරගැනීමේ විප්ලවීය න්‍යායික පිම්මක් ග්‍රාම්ස්වි විසින් ගනු ලැබෙයි. මකියාවෙලිගේ කුමාරයා කෘතිය තුළ නූතන පාලකයා පිළිබඳ දක්වන අදහස් ග්‍රාම්ස්වි විසින් සැලකිල්ලට ගනු ලැබෙයි (Fontana, 1993). එහෙත් මාක්ස්වාදී පක්ෂයක තනි පාලකයෙකු නොසිටින නිසාම විප්ලවීය පක්ෂයක ගමන් මඟ කෙරෙහි මකියාවෙලිගේ නූතන පාලකයා පිළිබඳ අදහස් බරපතල අයුරින් සාකච්ඡා කිරීමේ ප්‍රථම ගෞරවය ග්‍රාම්ස්විට හිමිවෙයි. එනිසා ම ග්‍රාම්ස්විගේ රචනා තුළ මකියාවෙලිගේ බලපෑම අවසානය දක්වා ම දැකගත හැකි ය.

මේ යුගයේ වෘත්තීය ජනමාධ්‍යවේදියෙකු ලෙස වැඩ ආරම්භ කරන ග්‍රාම්ස්විගේ දේශපාලන ජීවිතයෙහි සහ බුද්ධිමය කතිකාවෙහි සංවර්ධනය සඳහා එම වෘත්තීය අද්දැකීම් ඉවහල් වන බව නොරහසකි. ඉතාලියානු සමාජවාදී පක්ෂයේ දිනපතා පුවත්පතෙහි ඔහු සේවය ආරම්භ කළ අතර ඔහුගේ සමාජවාදී අදහස්වල සුවිශේෂී වර්ධනයක් ද මෙම යුගයේ ගම්‍යමාන වේ. 1919 වන විට L'ordino Nuovo ඉතාලියානු සමාජවාදී පක්ෂයේ පුවත්පත ආරම්භයට ඔහු සහාය දෙන අතර ම 1920 වන විට ග්‍රාම්ස්වි කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ ප්‍රධාන ලේකම් තනතුරට පත්වෙයි (Gundogan, 2008). බොහෝ ශාස්ත්‍රාලයීය බුද්ධිමතුන්ගෙන් යම් වර්තනීය ස්වාභාවයක් ප්‍රකට කරන ග්‍රාම්ස්වි න්‍යායික තලයේ සංවර්ධනය මෙන් ම ඒ හා සමගාමී ප්‍රායෝගික දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්වය ද විසින් සිහිපත් කරන්නේ Marx සහ Engelsගේ (1888) කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය කෘතියෙහි එන ප්‍රකට කියමනක් වන “න්‍යාය භාවිතය සඳහා ය” (Theory - praxis nexus) යන අදහස යි.

තව ද මෙම සමකාලීන යුගය පිළිබඳ විත්‍රය පිරික්සන කල පෙනී යන වැදගත් කරුණක් වන්නේ 1920-21 කාලය තුළ ඉතාලිය පුරා පැතිරුණු කම්කරු පන්තියේ විප්ලවීය සටන් මාලාව ය. එහෙත් රුසියානු ආභාසයෙන් වෙනස් ව යමින් මෙහි දී ගොවීන් විසින් මෙම “කර්මාන්තශාලා කමිටු ව්‍යාපාරය” සඳහා සහාය දීම සිදු නො වේ. ඒ වකවානුව තුළ ඉතාලි ෆැසිස්ට්වාදය වර්ධන වීමත් දැකගත හැකි ය. නිර්ධන පන්ති විප්ලවයට බිය වූ සියලු

බහුජන කොටස් සිය ව්‍යාපාරය වෙත ආකර්ෂණය කරගැනීමට බෙතිටෝ මුසලෝනි සමත් වූ අතර පසු ව ඔහු විසින් රාජ්‍ය බලය අල්ලා ගන්න ලදී (ගුණසිංහ, 2011). 1924-1926 කාලය තුළ ග්‍රාමීයවි ඉතාලියානු කොමියුනිස්ට් පක්ෂයට නායකත්වය ලබාදෙන අතර එය සුවිශේෂී කාල පරිච්ඡේදයක් වේ. මන්ද එය එක්තරා යුගයක නිමාව සනිටුහන් කරන්නේ එමඟින් තනි තනි රටවල විප්ලවය සිදුවීමේ විභවතාව පිළිබඳ අදහස වෙනුවට සාමූහික කොමිෂර්ටනය පිළිබඳ අදහස ඉස්මතු වූ නිසා යි (වාමින්න, 2019). ඔහු 1926 නොවැම්බර් 08 මුසලෝනිගේ අත්අඩංගුවට පත්වන අතර ග්‍රාමීයවිගේ සිරගත සටහන් ලිවීමේ ආරම්භය වන්නේ මෙය යි. එම ආරම්භක කටු සටහන් වෙතින් ඉතාලියානු ඉතිහාසය, දේශපාලනය, බුද්ධිමතුන්, දාර්ශනිකයින්, කලාව, සාහිත්‍යය සහ සංස්කෘතික ප්‍රශ්න වැනි විශාල පරාසයක් ආවරණය වීම සිදු වේ (Gundogan, 2008). එමඟින් පෙන්වා දෙන්නේ ආර්ථික නියතිවාදය පිළිබඳ දෘෂ්ටිකෝණයන් වෙනස් ව සංයුක්ත සහ වඩා පුළුල් මාක්ස්වාදී දෘෂ්ටියක් ගොඩනැගීමෙහි ලා ග්‍රාමීයවි සතුටු විභවතාව යි. දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ව “සිරගත සටහන්” (Prison Notebook) නමින් ප්‍රකාශයට පත්වන්නේ ග්‍රාමීයවි විසින් 1926 සිරගත වීමෙන් පසු ව ලියූ මෙම සටහන් ය. ග්‍රාමීයවියානු න්‍යායගතකරණයේ වඩා සංවර්ධිත සහ පරිණත අවස්ථාව ප්‍රදර්ශනය කරන්නේ සිරගත සටහන් තුළිනි. ග්‍රාමීයවිගේ ලිපිලේඛන පරීක්ෂා කරන බොහෝ විචාරකයින් අතර මාක්ස්වාදය පිළිබඳ ඔහුගේ විවේචනය ඔස්සේ විප්ලවවාදී දේශපාලනය විසංයෝජනයට හෙතෙම දරනු ලබන උත්සාහය සහ දෙවන ජාත්‍යන්තරයට ග්‍රාමීයවි විසින් එල්ල කරනු ලබන විවේචන හා ඊට පසුබිම් වූ ඓතිහාසික, න්‍යායික හා දේශපාලන කොන්දේසි අවබෝධ කරගැනීමේ උත්සාහයක් දැකගත හැකි ය (Fontana, 1993). එසේ ම තවදුරටත් අනෙකුත් දේශපාලන චින්තකයින් හා සසඳන කල ග්‍රාමීයවිගේ චින්තනය හා දේශපාලනය, ඔහුගේ රචනා පශ්චාත් යුද කාල සීමාවේ ඉතාලියානු කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ දේශපාලනය වටහා ගැනීමේ මූලාශ්‍රයක් ලෙස ද න්‍යායාත්මක ව සාධාරණීකරණය කළ හැකි අතර දෘෂ්ටිවාදී ම ව ද සුජාන කළ හැකි බව Fontana (1993) තවදුරටත් දක්වයි.

ග්‍රාමීයවිගේ දේශපාලන සහ බුද්ධිමය ජීවිතයෙහි වැදගත්කම පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී ග්‍රාමීයවි සිරගත කරන අවස්ථාවේ ඔහු විනිශ්චය කළ පැසිස්ට් විනිශ්චයකරු පැවසූ පහත අදහසින් ඒ සම්බන්ධ ව වටහා ගත හැකි ය. “අඩු වශයෙන් අවුරුදු විස්සකට මෙම මොළයේ ක්‍රියාකාරිත්වය නැවැත්විය යුතු ය” (ගුණසිංහ, 2011). එහෙත් සිරගත කරන ලද ග්‍රාමීයවිගේ මොළයේ ක්‍රියාකාරිත්වය මේ සියවස දක්වා ම බලපෑම් සහගතවීම වැලැක්වීමෙහි ලා කිසිවෙකුත් සමත්වූයේ නැත. 1937 වසරේ අප්‍රේල් මස සිරගෙයින් නිදහස්වන ග්‍රාමීයවි එම වසරේ ම මරණයට පත්වන්නේ කුඩාකල සිට ම ඔහු මුහුණ දුන් සෞඛ්‍ය සංකූලතා උත්සන්න වීමෙනි. එහෙත් ඔහුගේ මරණයෙන් බොහෝ කලකට පසු ව වුව ද ඔහුගේ අදහස්වල මතවාදීමය සහ බුද්ධිමය බලපෑම වඩා ප්‍රබල වී ඇති අතර හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍යය යනු සිරගත සටහන් තුළ ඔහු විසින් හඳුන්වාදෙන එක් සුවිශේෂී සංකල්පයකි. මේ අනුව ඉහත සාකච්ඡා කළ පරිදි ග්‍රාමීයවිගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය වටහා ගත යුත්තේ යථෝක්ත සාකච්ඡාව තුළ හඳුනාගත් සංයුක්ත චිත්‍රය තුළ පිහිටමින් ය. සමාජයේ බහුතර ජනයා වූ ගොවි ප්‍රජාව විසින් කම්කරු සටන් සඳහා සහාය නොදීම, ඉතා දැඩි ලෙස වර්ධනය වෙමින් පැවති ෆැසිස්ට්වාදය, සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදයේ වලංගුභාවය පිළිබඳ ප්‍රායෝගික වශයෙන් ඇති වූ පරස්පරතා සහ තමා නියෝජනය කළ

අන්තෝන්ගියෝ ග්‍රාම්ස්විගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විචාරාත්මක විශ්ලේෂණයක්

කොමියුනිස්ට් පක්ෂය සමඟ ඔහුට තිබූ මතවාදීමය නොඑකඟතා විසින් ග්‍රාම්ස්විගේ න්‍යායික අදහස් වර්ධනය කොට තිබෙන බව පැහැදිලි ය.

3.3. ග්‍රාම්ස්වියානු මතවාද ශාස්ත්‍රීය පරිධිය තුළ සිතියම්ගතකරණය

මෙම තේමාව ඔස්සේ ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් ග්‍රාම්ස්වියානු අදහස් පිළිබඳ දළ සිතියමක් නිර්මාණය කරගැනීමට උත්සාහ කරයි. ග්‍රාම්ස්වි ස්ථානගත වන්නේ මාක්ස්වාදී න්‍යායධරයෙකු ලෙස නමුත් ඔහු අයත් වන්නේ සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදය වෙත විවේචනාත්මක සහායක් දක්වන නව මාක්ස්වාදී ගුරුකුලය සමඟ යි. සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදය තුළ වැඩකරන පන්තිය විශ්වීය සංකල්පයක් ලෙස හඳුනා ගනිමින් ඔවුන්ට විමුක්තිය අත්කරගැනීම සඳහා ධනවාදයට විරුද්ධවීම යන සාම්ප්‍රදායික මාක්ස්වාදී මතයට පශ්චාත් මාක්ස්වාදීහු විවේචන එල්ල කරති. Lves (2004) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාම්ස්වියානු බුද්ධිමය දායාදය බටහිර මාක්ස්වාදය වර්ධනය කෙරෙහි පළමු සහ අතිශය තීරණාත්මක බලපෑමක් සිදුකළ බව යි. මාක්ස්වාදී සම්ප්‍රදාය තුළ සංස්කෘතිය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය වඩා තියුණු ලෙස මතු කිරීම යථාර්ථයක් කළ ලේඛකයා වන්නේ ග්‍රාම්ස්වි ය. ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස් මුඛ්‍ය කරුණු ලෙස සෙසු මාක්ස්වාදී රචකයින් භාවිත කළ අතර ඔහුගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය නව මූලධර්මයක් ස්ථාපනය කරයි. පශ්චාත් මාක්ස්වාදයෙහි මූලික තේමාවක් වන්නේ පන්තිය සහ දේශපාලනය අතර පවතින සබඳතාව ප්‍රශ්න කිරීම යි (Herrmann, 2017; Hoare සහ Sperber, 2016). එක් අතකින් ග්‍රාම්ස්වි නව මාක්ස්වාදී ගුරුකුලයට අදාළ ව සලකා බැලෙන්නේ මෙම අදහස් මගිනි. ආර්ථික සාධකයෙහි වැදගත්කම අවධාරණය කරමින් වුව ද අනෙකුත් දේශපාලන සහ උපරි-ව්‍යුහීය කාරණා වෙත සැලකිය යුතු අවධානයක් ග්‍රාම්ස්වි ලබා දී තිබේ. මෙම හේතුව නිසා ම මාක්ස්වාදී න්‍යාය සඳහා සංස්කෘතික මානයක් එකතු කිරීමක් ග්‍රාම්ස්වි විසින් සිදුකෙරුණු බව Lves (2004) මෙන් ම Ledwith (2009) පෙන්වා දෙයි.

එසේ වුව ද ඔහුගේ සිරගත සටහන් තුළ ග්‍රාම්ස්වි ඉතා ම ආකෘතිගත ආකාරයට මාක්ස්වාදී පාරිභාෂික වන “පන්තිය”, “කම්කරු පන්තිය” වැනි පද භාවිත නොකිරීමට වග බලා ගනී. (මන්ද ඔහුගේ ලියවිලි ෆැසිස්ට් පරීක්ෂකයින් කියවන ලදී) ග්‍රාම්ස්විගේ ලියවිලිවල “අධිපති පන්තිය” ධනේශ්වර කොටස වන අතර ඔවුන් හැඳින්වීම සඳහා Bourgeoisie යන පදය භාවිත කෙරේ. ඉන් අදහස් වන්නේ සමාජ නිෂ්පාදනයෙහි අයිතිකරුවන් ය. නිත්‍ය වැටුප් ලබන සේවකයින් සේ ම කේන්ද්‍රීය නිර්-ප්‍රභූ කොටස කම්කරුවන් හෙවත් Proletariat වන නමුත් පොදුවේ ඊට අනෙක් නිර්-ප්‍රභූ කොටස් ද අයත් වෙති (Boothman, 2008).

අනෙක් අතින් සමාජ විද්‍යාව සහ පොදුවේ සමාජීය විද්‍යා තුළ සාකච්ඡාවට බඳුන්වන ව්‍යුහවාදය පිළිබඳ අදහස් ආශ්‍රයෙන් ග්‍රාම්ස්වි ව්‍යුහවාදියෙකු ය යන මතය ද ඔහු ස්ථානගතකරන එක් අක්ෂයකි. වාමන්ද (2019) තර්ක කරනුයේ ග්‍රාම්ස්විගේ න්‍යායික සංකල්ප හුදෙකලා කොට ගනිමින් ඔහු සංස්කෘතික න්‍යායවේදියෙකු, නිර්-ප්‍රභූ ඉතිහාසය පිළිබඳ න්‍යායවේදියෙකු හෝ සමාජ උපරි ව්‍යුහයන් පිළිබඳ න්‍යායවේදියෙකු ලෙසින් අර්ථකථනය කරන ප්‍රවේශයට වඩා ග්‍රාම්ස්වි කොමියුනිස්ට් ක්‍රියාකාරිකයෙකු, න්‍යායධරයකු සහ වින්තකයෙකු ලෙස හඳුනා ගත හැකි බව යි. කෙසේ වුව ද මෙම සංයුක්ත තත්ත්වය සලකමින් Hoare සහ Sperber (2016) පෙන්වා දෙන්නේ අධ්‍යාපනය, ජනමාධ්‍ය වැනි

ක්ෂේත්‍ර විශ්ලේෂණයට මෙන් ම පොදුවේ ධනවාදය පිළිබඳ න්‍යායාත්මක විශ්ලේෂණය සිදු කිරීම සඳහා ඉවහල්වන විශ්ලේෂකයෙකු ලෙස මෙන් ම ක්‍රියාකාරී දේශපාලන ජීවියෙකු ලෙස ද ග්‍රාම්ස්වි හඳුනා ගත හැකි බව යි. අනෙක් අතින් Lves (2004) පෙන්වා දෙන්නේ භාෂාව පිළිබඳ සහ වාග්විද්‍යාව පිළිබඳ වටහා ගැනීමේ දී ඉතා අගනා න්‍යායික සහයක් (සහායක්) ග්‍රාම්ස්වි වෙතින් පිරිනැමෙන බව ය. එනම් භාෂා භාවිතය සහ අධිපති දෘෂ්ටිවාද විසින් භාෂාව භාවිතය හරහා ගොඩනගනු ලබන බලය මෙන් ම සමාජ නිර්-ප්‍රභූ කොටස් කෙරෙහි භාෂාමය හෙජමනිය ක්‍රියාකරනු ලබන ආකාරය වටහා ගැනීම කෙරෙහි මෙම සංකල්ප වඩා වැදගත් වේ. Ledwith (2009) මෙන් ම Budgeon (2014) පෙන්වා දෙන ආකාරයට බටහිර මාක්ස්වාදී බුද්ධිමය ධාරාව පෝෂණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙන් ම ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය අධ්‍යයන පිළිබඳ අවධානය යොමුකිරීමේ දී යොදාගත හැකි සංකල්පීය යතුරක් ලෙස ද ග්‍රාම්ස්විගේ න්‍යායගත කිරීම් වැදගත්කමක් උසුලයි. Ledwith (2009) වැඩිදුරටත් දක්වන්නේ ස්ත්‍රීවාදී බුද්ධිමය විවාදය සඳහා ග්‍රාම්ස්විගේ න්‍යායගත කිරීම් වෙතින් ලැබුණු දායකත්වය වෙනුවෙන් ඔහුට ස්තූතිවන්ත විය යුතු බව ය. සත්‍ය වශයෙන් ම සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදී ඉගැන්වීම් තුළ පොදුවේ කම්කරු පන්තිය හෝ ශ්‍රමිකයා පිළිබඳ දේශපාලනික, ආර්ථික අර්ථයෙන් සිදුවන විග්‍රහය විසින් එම කොටස් තුළ සිටින ස්ත්‍රීය සහ ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය අසමානතා පිළිබඳ අවධානයක් ලබා නො දෙයි. එම නිසා ම අදාළ විග්‍රහයන් විසින් සමාජයේ බලය යන්න විවිධ ස්ථර (ස්තර) අතර ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ වටහා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ලබා දෙනුයේ අසම්පූර්ණ (අසම්පූර්ණ) න්‍යායික සහායකි. එම තත්වය සමතික්‍රමණය කරන ග්‍රාම්ස්වි කම්කරු පන්තිය, ගොවි ජනතාව මෙන් ම එම ජනතාව අතර සිටින නිර්-ප්‍රභූ කොටසක් වන ස්ත්‍රීය කෙරෙහි සහ ඇයගේ සමාජ ලෝකය සහ බලය කෙරෙහි බලපාන කොන්දේසි පිළිබඳ වටහා ගැනීමෙහි ලා වඩා පෘථුල මග පෙන්වීමක් ලබා දෙනබව පැවසිය හැකි ය. Hoare සහ Sperber (2016) තර්ක කරන පරිදි ග්‍රාම්ස්වි “පශ්චාත්-මාක්ස්වාදය” පිළිබඳ විවාදවල ප්‍රධාන වර්තයක් බවට පත් ව ඇති සේ ම සමාජය සහ දේශපාලනය පිළිබඳ මාක්ස්වාදී ආකෘතිය යල්පැන ගිය එකක් වීම සහ එය නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඔහු විසින් මතු කෙරිණි. පශ්චාත් මාක්ස්වාදය විසින් මතුකරන ලද මූඛ්‍ය දේශපාලන කරුණක් වූයේ නව සමාජ ව්‍යාපාරවල “අභියෝගයන්” ය. Riley (2011) ද මෙම අදහසට එකඟ වේ. එනම් කාන්තා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ වූ අරගලය, සමලිංගික අයිතිවාසිකම්, සාමය සහ විසිවන සියවසේ අවසන් දශකවල පරාසයන් මේ අතර වෙයි. Lears (1985) දක්වන ආකාරයට ඇමරිකානු ඉතිහාසය යළි අර්ථකථනය කිරීම සඳහා ග්‍රාම්ස්වි විසින් ආරම්භක ලක්ෂයක් සැපයෙයි. Dunn et al. (1994) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාම්ස්විගේ හෙජමනිය වැනි සංකල්ප ඔස්සේ රාජ්‍යය මෙන් ම අන්තර් රාජ්‍ය සැකැස්ම පිළිබඳ කාරණා වටහා ගැනීමෙහි ලා වැදගත් දායකත්වයක් සපයන බව යි. මෙම සියලු අදහස් සමෝධානය කොට සැලකීමේ දී පෙනී යන එක් විශ්ලේෂණය කරුණක් වන්නේ න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික බුද්ධිමය දායකත්වයෙහි ග්‍රාම්ස්විගේ මැදිහත්වීම සහ ස්ථානගත වීම හඳුනාගත හැක්කේ වඩා පුළුල් ආකාරයෙන් බව ය.

Hoare සහ Sperberට (2016) අනුව ග්‍රාම්ස්විගේ බලපෑම ශාස්ත්‍රීය ලෝකය කෙරෙහි ප්‍රධාන ආකාර කිහිපයකින් බලපෑම් කොට තිබේ. එම අදහස් සම්පිණ්ඩනය කොට අදාළ බලපෑම ප්‍රවර්ගගත කළ හැකි ය.

අන්තෝන්තියෝ ග්‍රාම්ස්විගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විචාරාත්මක විශ්ලේෂණයක්

1. එතෙක් සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදී අධ්‍යයනවල එතරම් අභිරුචියකින් වර්ධනය නොවූ ස්ත්‍රීය පිළිබඳ ගැටලු සහ ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය අධ්‍යයන වෙත ඉන් විශාල මඟ පෙන්වීමක් සිදු කොට තිබේ.
2. එඩ්වඩ් සයිඩ්ගෙන් ආරම්භ වන පශ්චාත් යටත් විජිත අධ්‍යයන සඳහා ග්‍රෑකෝගේ බලපෑම මෙන් ම ග්‍රාම්ස්විගේ හෙජමනිය සහ දෘෂ්ටිවාදය පිළිබඳ අදහස් ද වැදගත් බලපෑමක් සිදු කොට තිබේ.
3. සයිඩ්ගේ පශ්චාත් යටත් විජිත අධ්‍යයනවල ආභාසයෙන් ගොඩනැගෙන නිර්-ප්‍රභූ අධ්‍යයන කෙරෙහි ද ග්‍රාම්ස්වියානු බලපෑම බහුල ව හඳුනා ගත හැකි ය.
4. සංස්කෘතික අධ්‍යයන පිළිබඳ ශාස්ත්‍රීය ව්‍යවස්ථාපිත පුළුල් වීම කෙරෙහි ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස්වල පැහැදිලි බලපෑමක් හඳුනාගත හැකි ය. සමහර විචාරකයින් ග්‍රාම්ස්වි සංස්කෘතික අධ්‍යයන පිළිබඳ න්‍යායාධරයෙකු ලෙස හඳුනාගන්නේ මෙම කාරණය නිසා ය.
5. මාධ්‍ය සහ ප්‍රභූ අධ්‍යයන සම්බන්ධ ශාස්ත්‍රීය ලෝකය කෙරෙහි ද ග්‍රාම්ස්වියානු බලපෑම හඳුනා ගත හැකි ය.

මෙම කාරණා සලකා බැලීමේ දී පැහැදිලි ව පෙනීයන්නේ ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස්වල බලපෑම ක්ෂේත්‍ර ගණනාවකට ඇති බව ය. එහෙයින් ග්‍රාම්ස්වි අයත් වන්නේ ඉන් කුමන අංශයට ද යන්න සෙවීම තරමක් අගතිගාමී විය හැකි බව ය. කෙසේ වුව ද ඉතාලියානු ඓතිහාසික සමාජ දේශපාලන ගැටලු, ධනවාදය සහ ආසියාට්වාදයෙහි වර්ධනයට සාපේක්ෂ ව ඔහු විසින් සිය අදහස් ඉරිදිපත් කළ නමුත් වර්තමාන ශාස්ත්‍රීය කතිකාව වෙත එම රචනාවලින් විශාල අනාගත බලපෑමක් ඇති කොට ඇති බව වඩා සාධාරණ ව පැවසිය හැකි ය. එම නිසා ම ග්‍රාම්ස්වියානු මැදිහත්වීම ශාස්ත්‍රීය පරිධිය තුළ අක්ෂ කිහිපයක් තුළ පිහිටමින් සිතියම්ගතකරණය එම අදහස් පිළිබඳ වඩා සාධාරණ, පුළුල් විකල්ප ලබා දෙයි. එම තත්ත්වය තුළ හිඳිමින් මිළඟට මෙම ලිපියෙහි වඩා වැදගත් කොටසට යොමු වීම සිදුවෙයි. මෙහි දී හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍යය යන සංකල්පය පිළිබඳ වටහා ගැනීමට උනන්දුව යොමු වෙයි.

3.4. හෙජමනිය යන සංකල්පය පිළිබඳ හඳුනා ගැනීම

ග්‍රාම්ස්විගේ සමස්ත අදහස්වල ඉතා ම වැදගත් එමෙන් ම කේන්ද්‍රීය සංකල්පයක් ලෙස හෙජමනිය (සිංහල භාෂාවේ ජෙමනියට අදාළ වචනය ලෙස ආධිපත්‍යය හෝ අධිකාරිත්වය ලෙස භාවිත කෙරුණ ද හෙජමනිය යන්නෙහි නියම අදහස ඉන් ගම්‍ය නොවන බවක් හැඟෙන හෙයින් ලිපිය තුළ හෙජමනිය යන යෙදුම ම භාවිත කෙරේ. 1926 වසරෙන් පසු බටහිර තුළ කුමන ආකාරයේ හෝ සමාජවාදී විප්ලව සිදුවීම වාර්ථ වීම, ධනවාදය විසින් පශ්චාත් යුද ආර්ථිකය තුළ පවා සිය පැවැත්ම නොනැසී පවත්වාගෙන යාම සහ තහවුරු කිරීම, පාර්ලිමේන්තු රෙජිමය දැඩි ලෙස පැවතීම හෝ කතිපයාධිකාරිත්වය වෙතින් ප්‍රතිස්ථාපනය වීම යන යථාර්ථය තුළ ස්ථානගත වීමට ග්‍රාම්ස්විට සිදු විය. මෙම කොන්දේසි 1917-1921 කාලයේ සමාජවාදී විප්ලවයක් සිදුවීමේ ශක්‍යතාවට වඩා ඉඳුරා ම සංකීර්ණ විය. එම සමකාලීන සමාජ දේහය සහ එහි කොන්දේසිවල සැකැස්ම විසින් ධනවාදී සමාජයෙහි දේශපාලන සහ දෘෂ්ටිවාදී මූලාශ්‍රය පිළිබඳ නව්‍ය විශ්ලේෂණයක් ඉල්ලා සිටින ලදී. විශේෂයෙන් ම මෙම අපේක්ෂිත විශ්ලේෂණය විසින් ධනවාදයෙහි ඇති විශිෂ්ට වූ ප්‍රත්‍යස්ථතාව විෂයයෙහි සමකාලීන වටහා ගැනීමක් සිදු කළ යුතු ද විය. අනෙක් අතින්

මෙම සමකාලීන කොන්දේසි වෙතින් නව උපායමාර්ග ඉල්ලා සිටි අතර ඒවා 1917 වර්ෂයෙහි රුසියාව තුළ ක්‍රියාත්මක වූ උපායමාර්ගික සැලසුම්වලට වඩා වෙනස් වීමේ අවශ්‍යතාවක් තිබිණ (Gramsci, 2000). මේ නිසා හෙජමනිය යන සංකල්පය මතුවන්නේ එම පසුබිමට අදාළ ව බව පැහැදිලි වන කරුණකි.

හෙජමනිය පිළිබඳ වටහා ගැනීමේ දී ගුණසිංහ (2011) මෙන් ම Fontana (1993) දක්වන ආකාරයට මකියාවෙලිගේ දේශපාලන චින්තනය ආශ්‍රයෙන් ග්‍රාම්ස්චි විසින් සංකල්පනය කරන පාලන මාධ්‍ය දෙකක් තිබේ. මෙම පාලන මාධ්‍ය දෙක වන්නේ ආධිපත්‍යය සහ මර්දන තත්ත්වය යන්න යි. නායකත්වය පිහිටුවීම යන්න කිසිදු සමාජයක මර්දනයෙන් පමණක් කළ නොහැකි දෙයක් වන අතර මතවාදීමය ආකාරයෙන් විවිධ පන්ති, සමාජ ස්තර හා ශ්‍රේණි තම මතයට එකඟකර ගැනීම ද මෙහි දී අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම සිදුවිය යුත්තකි. ඇතැම් රාජ්‍යවල මර්දනය සුළු ප්‍රමාණයෙන් සහ මතවාදීමය එකඟතාව විශාල ප්‍රමාණයෙන් පවතින අතර එවැනි පාලන තත්ත්වයක් හෙජමනිය යොදාගැනීමේ අවස්ථාවක් ලෙස ග්‍රාම්ස්චි දක්වයි.

Gramsci ට (1999) අනුව හෙජමනිය යනු සරල අර්ථයෙන් කොන්දේසින් එනම් හෙජමනික පද්ධතියක් තුළ මූලධාර්මික පන්තීන් විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදා වන නායකත්වයෙහි දේශපාලන, බුද්ධිමය සහ සදාචාර භූමිකාවන් වන අතර ඒවා සංයුක්ත වනුයේ පොදු “ලෝක-දැක්මක්” හෝ ඓතිහාසික-දෘෂ්ටිවාදයකින් ය (Gramsci, 2000). Allman (1999, 2010) උපුටමින් Mayo (2015) දක්වන්නේ ග්‍රාම්ස්චිගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය මාක්ස්ගේ (සහ එංගල්ස්) සවිඥානිකත්වය පිළිබඳ න්‍යාය සමඟ අතිශයින් තදනුබද්ධ (තදනුබද්ධ) බව ය. “පාලක අදහස්” යනු වෙනත් කිසිවක් නොව අධිපති භෞතික සම්බන්ධතාවල පරමාදර්ශී අපේක්ෂාවන් ය. මෙකී අධිපති භෞතික සම්බන්ධතා ග්‍රහණය කොට ගන්නේ අදහස් ලෙස ය. මෙමඟින් අදාළ සම්බන්ධතා විසින් එක් පන්තියක් පාලක පන්තිය ලෙස නිර්මාණය කරන අතර එම අදහස් එහි ම අධිපතිත්වය බවට පත් වන බව පෙනේ. Forgacs (2000) දක්වන ආකාරයට සරල අරුතින් හෙජමනිය යන්නෙන් හැදින්වෙන්නේ කැමැත්ත මඟින් කෙරෙන පාලනය යි. හෙජමනිය තුළ දී ග්‍රාම්ස්චි සිය අවධානය දේශපාලන බලය භාවිතයෙහි සංස්කෘතික සහ සදාචාර පැතිමාන වෙත යොමු කරයි (Hoare සහ Sperber, 2016; Riley, 2011). මේ නිසා හෙජමනිය තුළ වූ එකඟත්වයෙහි සහ මර්දනයෙහි අපෝහකයේ මාධ්‍යය පිළිබඳ ග්‍රාම්ස්චියානු අවබෝධය මකියාවෙලිගේ රචනාවල ආභාසයක් සලකුණු කරයි. කුමාරයා කෘතියේ (1532) අපට “නාරාශ්වයෙකුගේ” රූපය සොයා ගත හැකි ය. එය අර්ධ නිරිසන් සහ අර්ධ මනුෂ්‍ය වේ. මෙමඟින් අර්ධ බලහත්කාරය සහ අර්ධ බුද්ධියෙහි අපෝහක දේශපාලනයෙහි රූපකයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය (Boothman, 2008). එසේ ම මෙම අපෝහක සම්බන්ධතාව පිළිබඳ අදහස් දක්වන Gundogan (2008) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාම්ස්චි කෙරෙහි හෙගලියානු අභාසය හෙජමනිය පිළිබඳ අපෝහක සම්බන්ධතා ආශ්‍රයෙන් හඳුනාගත හැකි බව ය. එනම් හෙජමනිය යන්න ක්‍රියාත්මක වන්නේ බලහත්කාරය සහ එකඟතාව යන අපෝහක පැවැත්ම මත ය. පොදුවේ මකියාවෙලියානු අපෝහක සබඳතාව මෙන් ම අනෙක් අතින් මාක්ස්වාදය තුළ හෙගලියානු අපෝහක සබඳතාව ද යන ද්විත්ව ආභාසය ම ග්‍රාම්ස්චිගේ මෙම හෙජමනික වටහා ගැනීමේ තාර්කික අන්තය කෙරෙහි බලපෑම්සහගත වූ බව මේ නිසා විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය.

හෙජමනිය සම්බන්ධ ව ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස්වල මූලය පිළිබඳ සලකා බැලීමේ දී Dunn et al. (1994) පෙන්වා දෙන ආකාරයට ඉතාලිය තුළ ෆැසිස්ට්වාදයෙහි වර්ධනය මෙන් ම ඉතාලියානු ධනපති පන්තිය අසාර්ථක වීම අරභයා “ආධිපත්‍ය” පිළිබඳ වටහා ගැනීමට සහ ඒ පිළිබඳ අදහස් දැක්වීමට ග්‍රාම්ස්වි උනන්දු වෙයි. එහෙත් ග්‍රාම්ස්විට පෙර හෙජමනිය යන පදය ඉතිහාසයෙහි විවිධ අයුරින් භාවිත වී ඇති අතර ඒ පිළිබඳව ද වටහා ගැනීම ද වැදගත් ය. හෙජමනිය යන සංකල්පය පුරාණ ග්‍රීසියේ පාලකයින් - පාලිතයින් අතර සබඳතා විස්තර කිරීමේ දී සහ රාජ්‍යයන් අතර සබඳතා විස්තර කිරීමේ දී ද හඳුනාගත හැකි බව ග්‍රාම්ස්වි දක්වයි (Boothman, 2008; Herrmann, 2017). පුරාණ ග්‍රීසියේ හෙජමනිය යන පදය egestai යන පදයෙන් බිඳී එන අතර එහි අර්ථය වන්නේ “අණ කිරීමට හෝ පාලනය කිරීමට” යන්න යි. මෙම පදය ඉන් පෙර උපත ලබන්නේ eghemon යන්නෙන් වන අතර පෙලපොනෝසියන් යුද්ධ කාල සීමාවේ දී ග්‍රීක නගර-රාජ්‍ය සන්ධානය තුළ නගරයක් නායකත්ව තනතුරකට නියම කිරීම පිළිබඳ හැඳින්වීම සඳහා මෙම පදය භාවිත කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධතා ශික්ෂණය තුළ “හෙජමනිය” යන පදය තවමත් මෙම පුරාණ අර්ථයෙන් සෘජු ව ලබාගත් ඇඟවුම ඔස්සේ භාවිත කරනු ලැබේ. එනම් එක් තනි රාජ්‍යයක් මිලිටරි, ආර්ථික, සහ රාජ්‍යතාන්ත්‍රික උපායන් සම්බන්ධයෙන් ආධිපත්‍යය දැරීමේ නිමේෂයක් හැඳින්වීම සඳහා යි (Hoare සහ Sperber, 2016).

හෙජමනිය යන පදය සම්බන්ධ ව පවතින මෙම පුරාණ ග්‍රීක භාවිතයෙන් පසු එම පදය භාවිත කරන්නේ මාක්ස්වාදීන් ය. මාක්ස්වාදී වින්තන සම්ප්‍රදාය තුළ “නායකත්වය” යන අරුතින් හෙජමනිය යන සංකල්පය මුලින් ම භාවිත කළේ ජ්‍යෝතිෂ්‍යවේදී, අක්සල් රෝඩ් සහ වී. අයි. ලෙනින් ඇතුළු රුසියානු සමාජ-ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී කම්කරු පක්ෂයේ නායකවේදීන් ය. (වාමින්ද, 2019). ට්‍රොස්කි විසින් හෙජමනිය යන්න විශාල සංදර්භ ගණනාවක භාවිත කළ අතර එක අතකින් එම වචනයෙහි මුල් ග්‍රීක අර්ථයෙන් මිලිටරි නායකත්වය යන පාර්ශ්වයෙහි සිට මෙන් ම ග්‍රාම්ස්විගේ අරුතින් හෙජමනික භූමිකාවෙහි භාවිතය අර්ථය වටහා ගැනීම යන අදහසින් ද ඔහු මෙම වචනය භාවිත කරන ලදී. ඒ සඳහා ඔහු intelligentsia යන පදය භාවිත කරයි (Dunn et al., 1994; Boothman, 2008). ග්‍රාම්ස්වි වෙත මෙම නායකධරයින් බලපා ඇති බව නොරහසක් නමුත් Boothman (2008) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාම්ස්විගේ සිරගත සටහන්වලින් හෙජමනිය පිළිබඳ අදහස් නැවත මතුවීම තෙක් එය හුදෙක් නායකත්වය යන සීමාව තුළ සාකච්ඡා කළ බව ය. 1917 වර්ෂයේ රුසියානු අත්දැකීම් (අද්දැකීම්) සහ ලෙනිනියානු ලේඛනවල මෙම පදයෙහි අර්ථය යන කරුණු ග්‍රාම්ස්විට සිය සිරගත සටහන් තුළ “හෙජමනිය” යන පදය භාවිත කිරීම සඳහා උත්ප්‍රේරක විය. මාක්ස් සිය නායක තුළ වැඩි අවධානයක් ආර්ථික කාරණා වෙත ලබා දුන්න ද සංස්කෘතික සහ උපරි ව්‍යුහය තුළ ක්‍රියාත්මක වන සංකීර්ණ සබඳතා හරහා හෙජමනිය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ ග්‍රාම්ස්වි අපගේ අවධානය ගෙනයයි. එසේ වුවත් මෙම සංකල්පය ඉරිදිපත් කිරීමේ පසුබිම සැලකීමේ දී ග්‍රාම්ස්වියානු ශාස්ත්‍රඥයෙකු වන ට්‍රොන්ට් බ්‍රවුන් යෝජනා කරන්නේ ග්‍රාම්ස්විගේ හෙජමනිය පිළිබඳ නායක රුසියානු කොමියුනිස්ට්වාදීන්ගේ සමකාලීන සංවාදයන් ආශ්‍රයෙන් හැඩ ගැසී ඇති බව යි (වාමින්ද, 2019). එහෙත් නොබර්ටෝ බෝබියෝ දක්වන්නේ මේ මතය පිළිගත නොහැකි බවක් මෙම යෙදුම සඳහා වැඩි දායකත්වයක් දක්වා ඇත්තේ ලෙනින්ට වඩා ස්ටාලින් විසින් බව ය (Dunn et al., 1994). කෙසේ වුව ද මෙම පදය සඳහා ග්‍රාම්ස්වි විසින් සම්පූර්ණ වශයෙන්

නව්‍ය අනුමිතියක් ලබා දෙන බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. Hoare සහ Sperber (2016) අනුව පළමු ව එමඟින් තවදුරටත් ධනපති පන්තියට විරුද්ධ අරගලයේ දී වැඩකරන පන්තියෙහි ක්‍රියාකාරිත්වය නියම කිරීම සිදු නොකරන නමුත් ඒ වෙනුවට න්‍යායාත්මක ව ඉතිහාසයෙහි කුමන අවස්ථාවක වුව ද කුමන ආකාරයෙහි හෝ “අණකිරීමෙහි” දේශපාලන ක්‍රියාවකට එනම් වෙනත් සමාජ කණ්ඩායමක් මත බලය යෙදවීම හැඳින්වීමට යොදාගත හැකි ය. දෙවනුව හෙජමනිය යන්නෙහි ග්‍රාම්ස්චියානු භාවිතය අවධාරණය කරන්නේ නායකත්වයෙහි සංස්කෘතිය, සදාචාරය සහ ඥානනාත්මක පැතිමාන සහ එය මෙම නායකත්ව මාර්ගය තුළ දී සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතිකථනය කිරීමක් සිදුවන බව ය. ඔවුන්ට අනුව අවසාන වශයෙන් කිව හැක්කේ හෙජමනිය යන්න ලෙනින් සඳහා උපක්‍රමයක් (විප්ලවය සඳහා) වූ බවත් ග්‍රාම්ස්චි සඳහා නිෂ්චාවක් (දේශපාලනයෙහි) ලෙස තත්වනත්තරකරණය වූ බව ය. කෙසේ වුව ද පොදුවේ සැලකීමේ දී හෙජමනිය පිළිබඳ ග්‍රාම්ස්චිගේ අදහස් වඩා පැහැදිලි ව ඔහුගේ සිරගත සටහන් තුළ හඳුනා ගත හැකි අතර මෙහිසා රුසියානු ආභාසය සහ සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදයෙහි ආභාසය තුළ හිඳිමින් ඉතාලියානු සමකාලීන සමාජ දේහය පිළිබඳ ව ද වඩා තියුණු අවබෝධයක් සහිත ව මෙම අදහස් ඉදිරිපත් කරයි. මාක්ස් සහ ලෙනින්ගේ පන්ති සවිඥානිකත්වය පිළිබඳ අදහස වඩා සංවර්ධනය කිරීමක් ලෙස හෙජමනිය විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. ලෙනින් විසින් රුසියාවෙහි කම්කරු පන්තියට පන්ති සවිඥානිකත්වය පිටතින් එන්නත් කිරීම සඳහා විප්ලවවාදී බෝල්ෂෙවික් පක්ෂයක උච්චතාව අවධාරණය කරන බව යි. මාක්ස් විසින් සිය විග්‍රහය තුළ පෙන්වා දෙන්නේ කම්කරු පන්තිය පරාරෝපණය වී තිබීම හේතුවෙන් පන්ති සවිඥානිකත්වයක් නොමැති අතර ම ඔවුන් වෙත ඇත්තේ ව්‍යාජ පන්ති සවිඥානිකත්වයක් බැවින් විප්ලවවාදී පක්ෂයක කාර්යභාරය වන්නේ ඔවුන් වෙත පිටතින් මෙම පන්ති සවිඥානිකත්වය ඇති වේ (Marx සහ Engals, 1888). මේ අනුව මාක්ස්වාදී භාවිතයෙහි පැවතී (පැවතී) සීමා අතික්‍රමණය කරමින් ග්‍රාම්ස්චි විසින් හෙජමනිය සම්බන්ධයෙන් දේශපාලනික, බුද්ධිමය සහ සදාචාර නායකත්වය යන කොටස් එකතු කරයි.

හෙජමනිය පිළිබඳ සාකච්ඡාවේ දී Gundogan (2008) මෙන් ම Lves (2004) තව දුරටත් පුළුල් වශයෙන් පෙන්වා දෙන්නේ හෙජමනිය යන්න ප්‍රතියමාන වන්නේ බලහත්කාරය හෙවත් ආධිපත්‍යයෙන් සහ බාහිර බුද්ධිමය සහ සදාචාරාත්මක දිශාවන් තුළින් ලෙස ය. මේ නිසා ම හෙජමනිය පිළිබඳ වටහා ගැනීමේ දී පළමු ව ආධිපත්‍යමය ස්වරූපය සහ ඒ වටා වූ සදාචාර සහ බුද්ධිමය දිශාවෙන් දිශාගත විය යුතු බව ග්‍රාම්ස්චි අවධාරණය කරයි (Gramsci, 2000). මින් පෙනී යන්නේ යම් පන්තියක් මත හෙජමනිය පවතිනවා නම් ඔවුන් විසින් මතවාදීමය ආධිපත්‍යය මෙන් ම කුඩා ප්‍රමාණයක බලහත්කාරය ද පවත්වාගෙන යා යුතු බව ය. එහෙත් මෙහි දී අවධාරණය කළ යුතු වැදගත් කාරණයක් තිබේ. එනම් ග්‍රාම්ස්චි හෙජමනිය සම්බන්ධයෙන් සියලු කාල සහ අවකාශ සඳහා වලංගු වන තනි නිර්වචනයක් ලබා නොදුන් බව ය. හෙජමනිය යන්න ග්‍රාම්ස්චිට අනුව සත්‍ය වශයෙන් ම බහුමානීය සංකල්පයකි. එමඟින් හුදෙක් සමාජ කණ්ඩායමක දේශපාලන නායකත්වයක් පමණක් අගවනු නොලබන නමුත් උපස්තම්භක කණ්ඩායමේ හෝ කණ්ඩායමක, සන්ධානයක උපායමාර්ග පෙන්වා දෙයි. එකඟත්වයෙහි සහ බලහත්කාරයෙහි සහජීවනය බලයෙහි මූලධාර්මික යන්ත්‍ර ශාස්ත්‍රය ලෙස ද, සංස්කෘතික ජීවිතයෙහි දෘෂ්ටිවාදීමය භූ දර්ශනයෙහි පිළිසැකසුමක් ලෙස ද, සදාචාර සහ විශ්වීය දේශපාලන ව්‍යාපෘතියක ප්‍රකාශනය සහ ගොඩනැගුම ලෙස ද, ප්‍රකෘති අධ්‍යාපනික සම්බන්ධයක් සහ සවිඥානිකත්වයෙහි සදාචාර

මෙන් ම බලහත්කාරයෙහි වෙනස්වීමක් ලෙස ද හෙජමනිය යන්න විග්‍රහ කරයි (Gramsci, 2000). සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදය පිළිබඳ විවේචනාත්මක දෘෂ්ටියකින් ග්‍රාම්ස්ච් දක්වන්නේ මාක්ස්ගේ ආර්ථික නියතිවාදය, පදනම සහ උපරි ව්‍යුහය අතර සබඳතාව වඩා යාන්ත්‍රික ස්වරූපයක් පෙන්වුම් කරන බව යි (Gramsci, 2000). මෙකී කාරණය සම්බන්ධ ව ග්‍රාම්ස්ච් දෙවන ජාත්‍යන්තරයෙහි මාක්ස්වාදීන් සමඟ නිරන්තර ගැටුමක් පවත්වාගෙන තිබිණි (චාමින්ද, 2019). මේ හේතුවෙන් යාන්ත්‍රික වටහා ගැනීම වෙනුවට පුළුල් බහුමානීය සහ සංයුක්ත වටහා ගැනීමක් තුළ හෙතෙම සිය න්‍යායික සූත්‍රගතකරණය සිදු කරයි. මේ අනුව හෙජමනිය යනු අධිකාරිත්වය සහ එකගත්වය හෙවත් සදාචාරමය කැමැත්ත යන ද්විත්වයෙහි එකතුවක් ලෙස ග්‍රාම්ස්ච් පෙන්වා දෙන අතර හෙජමනිය යන්න හුදෙක් ම සදාචාර දේශපාලන ප්‍රභවයක් ලෙස ග්‍රාම්ස්ච් විසින් පෙන්වා නො දෙයි. ඒ වෙනුවට ඔහු යෝජනා කරන්නේ හෙජමනිය දේශපාලන ප්‍රභවයක් මෙන් ම ආර්ථික ප්‍රභවයක් ද ලෙසිනි (Gundogan, 2008).

ග්‍රාම්ස්ච්ට අනුව හෙජමනිය යනු ස්වාභාවික දෙයක් හෝ යම් පන්තියක් හෝ ජන කණ්ඩායමක් මත නෛසර්ගික ව පිහිටන්නක් නො වේ. එය ආරෝපණය කරන ලද යමක් වන අතර ම එය සමාජ පදනම දක්වා ම මුල්බැස ගෙන තිබෙයි (Lves, 2004: Dunn et al., 1994: Gundogan, 2008). මේ අනුව යම් ජන කණ්ඩායමක් හෝ සමාජ පන්තියක් තමන් මත ආධිපත්‍යය හෙවත් හෙජමනිය ස්ථාපිත කරගැනීම සඳහා ස්වයං පරිවර්තනයකට ලක් වීමට සිදු වෙයි. එම පරිවර්තනයෙහි අදියර තුනක් හඳුනා ගත හැකි ය.

1. ආර්ථික ස්ව-අභිලාෂයන් පදනම් කරගත් ගොනුවීම්වල (Economic – Corporate) අදියර. මේ අදියරේ දී පුද්ගලයන් තම ආර්ථික ස්ව-අභිලාෂ ඉටු කර ගැනීම සඳහා සංවිධානාත්මක ක්‍රියාකාරිත්වය වටහා ගනී.
2. තම අභිලාෂවලට සමාන්තර අභිලාෂ ඇති සෙසු කණ්ඩායම් සමඟ සහයෝගීත්වයක් ගොඩ නගා ගැනීමේ උත්සාහයක් හට ගනී.
3. අදාළ සමාජ කණ්ඩායමේ අභිලාෂයන් සෙසු සමාජ කණ්ඩායම් විසින් ද ස්වකීය පොදු ලෝක දැක්ම ලෙස ස්වීකරණය කොට බාරගනු ලබන වඩාත් වර්ධනීය තත්ත්වය (Hoare සහ Sperbe, 2016: චාමින්ද, 2019: Gundogan, 2008).

මෙහි දී වඩා වැදගත් කරුණ වන්නේ ඉහත දෙවන අදියරේ සිට තෙවන අදියරය දක්වා එනම් තම කණ්ඩායමේ පොදු ආර්ථික අභිලාෂ සෙසු සමාජ කොටස්වල පොදු අභිලාෂ, පොදු ලෝක දැක්ම බවට පත් කරගැනීමට යම් පන්තියක්, බලය සහිත පිරිසක් අසමත් වන්නේ නම් ඔවුන්ට හෙජමනික තත්ත්වයක් ගොඩනගා ගැනීමට නොහැකි වීම යි. Mayo (2015) ග්‍රාම්ස්ච්ගේ රචනා ඇසුරු කරමින් දක්වන්නේ ග්‍රාම්ස්ච් (1926) සිය “දකුණේ ගැටලුවෙහි සමහර පැතිමාන” නම් ලිපියෙහි පෙන්වා දෙන්නේ කම්කරු පන්තියට හෙජමනික විය හැක්කේ ද, පාලක පන්තිය විය හැක්කේ ද හුදෙක් ම ඔවුන් විසින් සිය ස්වයං-ආර්ථික අභිලාෂ මැඩපවත්වා දුප්පත් ගැමියන් සහ දකුණේ බුද්ධිමතුන් දිනාගත හොත් පමණක් බව යි. Gundogan (2008) මෙන් ම Lves (2004) වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ මෙම තෙවන අදියර වන විට එය ගෝලීය තත්ත්වයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබිය හැකි බව ය. එනම් වැඩකරන පන්තියේ පෙරමුණු බලඇණියක් හරහා එක් බහුජන

ව්‍යාපාරයක් ගොඩනැගීමට ග්‍රාමීය උනන්දු වන අතර ඒ ව්‍යාපාරය සඳහා ටියුරින්හි මහල් නිවාසවල කම්කරුවන්, සාදිනියාවේ ගොවීන්, මධ්‍යම ඉතාලියෙහි කුඩා කඩ හිමියන්, නේපල්හි කම්කරුවන් හා ඔවුන්ගේ භාර්යාවන් ඇතුළු පුළුල් ජන කණ්ඩායමක් මීට අන්තර්ග්‍රහණය කර ගැනීමේ උවමනාව ග්‍රාමීය පෙන්වා දී තිබේ. ඔවුන්ගේ නානාප්‍රකාර අභිලාෂ එක පොදු අභිලාෂයක් වෙත කේන්ද්‍රගත කරමින් එක ලෝක දෘෂ්ටියක් ගොඩනැගීම සහ ඒ ඔස්සේ සාමූහික එකඟත්වය යන්න නිර්මාණය කිරීමේ වැදගත්කම ද ග්‍රාමීයව මෙහි දී අවධාරණය කරයි. හෙජමනිය සඳහා හැමවිට ම මෙම පොදු අභිලාෂ සහ පොදු එකඟතාව වැදගත් වේ. මෙහි දී සම්භාව්‍ය මාක්ස්වාදී රාමුවෙන් ඔබ්බට යමින් ස්ත්‍රිය, සමාජ නිර්-ප්‍රභූත් යන සකල බලමුළු විප්ලවීය ව්‍යාපාරය වෙත අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම සම්බන්ධ ව ග්‍රාමීයවිද්‍යානු අදහස්වල පවතින ඉදිරිගාමීත්වය ප්‍රශංසනීය වේ. මේ සම්බන්ධ ව Hoare සහ Sperber (2016) දක්වන්නේ ග්‍රාමීයවිගේ හෙජමනිය සම්බන්ධ අදහස්වල මෙම මුඛ්‍ය කොන්දේසි ඉතා පරෙස්සමෙන් වෙන් කිරීම අවශ්‍ය බව ය. “පාරිසරික සංගතතාව” යන්නෙන් ග්‍රාමීයවි අදහස් කරනුයේ එක්තරා විශේෂිත ආර්ථික අභිලාෂ වෙත යොමු වූ කණ්ඩායම් අරමුණු සම්බන්ධ ව යි. Mayo (2015) ට අනුව පන්ති සවිඥානිකත්වයෙහි වෙනස් වීම අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම ඉල්ලා සිටින්නේ පාරිසරික-සංගතතාව වෙතින් සදාචාර-දේශපාලන සැලසුම් වෙතට අනුරූප වීම සඳහා ය. ග්‍රාමීයවි මෙම ක්‍රියාවලිය මනෝවිද්‍යාත්මක මෙන් ම දේශපාලනික වශයෙන් ද දකින අතර එය catharsis ලෙස හඳුන්වයි. එය ඇරිස්ටෝටල්ගේ පොයටික්ස් (335 BCE) ග්‍රන්ථයෙන් ලබාගත් පදයකි. ග්‍රාමීයවි මෙම වෙනස දුටුවේ එක්තරා දුර්ලභ තීව්‍ර වෙනස්කමක් ලෙස වන අතර මෙම ක්‍රියාවලියෙහි මාතෘකාව හුදෙක් තනි පුද්ගල හෝ කණ්ඩායම් අභිලාෂයන්ගෙන් ඔබ්බට අනෙකුත් සමාජ කණ්ඩායම් සහ පුද්ගල අභිලාෂ දිනා ගැනීම දක්වා ගමන් කරන ලෙස ය. ග්‍රාමීයවි (1999) මෙය සාරාංශගත කරනුයේ ධනපති පන්තියේ සාමාජිකයින් ඔවුන් විසින් ම සදාචාර රාජ්‍යයක් ගොඩනැගීමට සහ පාලනය කිරීමට මෙවැනි ක්‍රියාවලියක් මගින් ම සුදානම් වන බව ය. තව ද ග්‍රාමීයවි විසින් සදාචාර-දේශපාලනය යන්න භාවිත කරනුයේ පාරිසරික-සංගත අරමුණු ගෝලීය වශයෙන් එක කණ්ඩායමක අරමුණුවල සිට තවත් කණ්ඩායමක අරමුණු වෙත විපරිවර්තනය වීමේ මොහොතක් හැඳින්වීම සඳහා යි. එසේ ම විශේෂයෙන් මෙම කණ්ඩායම් ශක්තිමත් හෙජමනික කණ්ඩායමක උපස්ථම්භක සම්බන්ධතාවක් සඳහා නැගී සිටිය හැකි ලෙස යි.

Boothman (2008) දක්වන ආකාරයට හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය කේන්ද්‍රගත වන්නේ ග්‍රාමීයවිගේ සිවිල් සමාජය පිළිබඳ සංකල්පයෙහි වන අතර ග්‍රාමීයවිගේ හෙජමනිය පිළිබඳ අදහස පදනම් වන්නේ මාක්ස්ගේ “ව්‍යාජ සවිඥානිකත්වය” පිළිබඳ සංකල්පය මත ය. එනම් අදාළ රාජ්‍යයෙහි පාලිත පිරිස සමාජ ව්‍යුහය තුළ සිය නිර්-ප්‍රභූ ස්ථානගතවීම සම්බන්ධයෙන් දෘෂ්ටිවාදීමය අන්ධභාවයක් පවතී. මෙම ව්‍යාජ සවිඥානිකත්වයට ස්තුතිවන්ත වන්නට පාලිත පන්තින්හි දෘෂ්ටිවාදීමය සැකැස්මෙහි සැබෑ සවිඥානිකත්වය වසන් වී තිබේ. මේ නිසා ම එය එක්තරා ආකාරයකට අධ්‍යාපනික ක්‍රියාවලියක් බව දක්වන Mayo (2015) අපගේ අවධානය යොමු කරවනුයේ හෙජමනිය යනු හුදෙක් අධිපති කණ්ඩායමේ පාලනය කිරීමේ උපකරණයක් හෝ නිර්-ප්‍රභූ කණ්ඩායම් මත ආධිපත්‍යය පැතිරවීමේ උපකරණයක් ම පමණක් නොව එය සිය අධිපතිත්වය (අධිපතිත්වය) සහ පාලනය පිළිබඳ අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමේ උවමනාවක් ඇති පාලක පන්තියේ අපේක්ෂාවක් ද වන බව යි. හෙජමනිය

සම්බන්ධ මෙවැනි අදහසක් ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමජනාවිය පැතිකඩ ඔස්සේ යමින් Budgeon (2014) පෙන්වා දෙයි. හෙජමනියෙහි පවතින විශේෂත්වය වන්නේ ද පාලිත පිරිස විසින් තමන් පාලන වනවා ද යන්න පවා නොදැන පාලනයට ලක්වීම සහ එකී පාලනයට සහාය දැක්වීම ය. මෙම තත්ත්වය ඇති වීම කෙරෙහි පාලන තන්ත්‍රය හොඳවන පිරිස විසින් දෘෂ්ටිවාදීමය වශයෙන් පාලිත පිරිස වෙත ගෙන යන බලය ඉතා වැදගත් වෙයි. ලුවී අල්තුර් ග්‍රාම්ස්ච්ච්ගේ මෙම අදහස් පිළිබඳ සලකමින් පෙන්වා දෙන්නේ “දෘෂ්ටිවාදය යන්නට භෞතික පැවැත්මක් ඇත යන්න යි” (වාමින්ද 2019). එනම් තමන් පාලන වන බව වත් නොදැනෙන තරමට පාලන වීම ව්‍යුහගත වී ඇති අතර ම එම බලය විසින් ගොඩ නගන සුජාතභාවය නිලින (නිලින) යමක් බවට පත්ව තිබේ. මෙහිසා ම දෘෂ්ටිවාදය යන්න සවිඥානික තලය අතික්‍රමණය කොට අවිඥානික තලය වෙත ළඟා වෙයි. මෙම ළඟාවීම විසින් පාලිතයා තව දුරටත් පාලනයට යටත් වීම මතු නොව එකී පාලනයට කැමැත්තෙන් සදාචාරමය අරුතින් පාලනයට ලක්වීම දක්වා ස්ථානගත කරයි. හෙජමනියෙහි ඒජන්තයින් වන්නේ බුද්ධිමතුන් ය. ඔවුනගේ කාර්යභාරය වන්නේ හෙජමනිය සහ සාමාන්‍ය බුද්ධියෙහි විප්ලවයෙහි සමපාත වීම පවත්වාගෙන යාම යි (Gramsci, 1999). මේ නිසා ම හෙජමනිය යන්න අත්‍යවශයෙන් ම එක්තරා අධ්‍යාපනික සම්බන්ධයක් බව අපට හඳුනා ගත හැකි ය.

Boothman (2008) දක්වන්නේ ග්‍රාම්ස්ච්චියානු ඇගවුම තුළ හෙජමනිය යන්න බුද්ධිමය සහ සදාචාර නායකත්වයෙහි ක්‍රියාවලියක් හරහා ආධිපත්‍යයට විෂය වන හෝ නිර්-ප්‍රභූ කණ්ඩායම පාලක පන්තියේ ආධිපත්‍යයට යටත් වීමත් එමඟින් ඔවුනගේ ම ආධිපත්‍යය දියකර හැරීම හැදින්වීම සඳහා බලහත්කාරී හෝ එකඟත්වය මත පදනම් ව තම අප්‍රධාන/බල රහිත ආස්ථානය පිළිගැනීම සිදුවන බව ය. එනම් මෙය අපට විග්‍රහ කළ හැක්කේ නිර්-ප්‍රභූ කණ්ඩායම විසින් සමාජ ව්‍යුහය තුළ සිය දෙවන තැන, බල රහිත භූමිකාව දෙන ලද්දක් ලෙස බාර ගැනීම යන්න යි. ඒ සඳහා බුද්ධිමය සහ සදාචාරමය නායකත්ව ක්‍රියාවලියකට ඔවුන් භාජනය වීමත් එමඟින් තවදුරටත් විපරිවර්තනයට ලක්වන ඔවුනගේ පොදු විශ්වාස සහ පිළිගැනීම් හරහා පාලක පන්තියෙහි හෙජමනිය ස්ථාපනය වෙයි. නිදසුනක් ලෙස ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමජනාවිය අගයන් සහ ප්‍රතිමාන නියත වශයෙන් ම ස්ත්‍රියට සහ පුරුෂයාට සමාජයක වෙනස් ස්ථාන ද්විත්වයක් ලබා දුන්න ද ස්ත්‍රිය කෙරෙහි බලපාන මෙම අසාධාරණ ව්‍යුහය දෙන ලද්දක් ලෙස ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයින් විසින් පොදුවේ පිළිගැනෙයි. එය සමාජයෙහි පොදු විශ්වාසයක් බවට පත්වෙමින් සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලිය හරහා ඉදිරි පරම්පරාවලට ද සම්ප්‍රේෂණය වෙයි. මෙම තත්ත්වය කෙරෙහි ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමජනාවිය (සමජනාවිය) හෙජමනික ස්වරූපය බලපෑම් කරන බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. Mayo (2015) දක්වන්නේ තමා පෞද්ගලික ව උනන්දු වන්නේ හෙජමනියෙහි වඩා විස්තීර්ණ සංකල්පය සම්බන්ධ ව බව යි. එනම් එකඟත්වය, බලහත්කාරය/මර්දනය යන්න යි. මන්ද එය ග්‍රාම්ස්ච්ච්ගේ “අඛණ්ඩ රාජ්‍ය” සමඟ ඉතා කිට්ටුවෙන් ගමන් කරයි. සියලු සර්වග්‍රාහී රාජ්‍යවල එක ම අවස්ථාවෙහි මර්දනයෙහි සහ එකඟත්වයෙහි පැතිමානවල සංයුක්ත තත්ත්වයක් පවතින අතර මෙම පැතිමාන අතර විභේදනය විසින් ග්‍රාම්ස්ච්ච් සඳහා ද ස්වයං-ගවේෂණමය අදහසක් ඇති කෙරිණි. අල්තුසර් උපුටමින් වාමින්ද (2019) දක්වන්නේ යථාර්ථය තුළ මෙම ද්විත්වය එකිනෙකින් වෙන්කළ නොහැකි අතර ම ඊට හේතුව වන්නේ, සියයට සියයක් ම අවරෝධන යාන්ත්‍රණයක් (Repressive Apparatus) නොමැති අතර ම සියයට සියයක් මතවාදී යාන්ත්‍රණයක් ද (Ideological Apparatus)

නොමැති බව යි. එම ද්විත්වය විසින් එකිනෙකාගේ පැවැත්ම සඵල කරන බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. මෙම සබඳතා පිළිබඳ ස්ත්‍රීවාදී දෘෂ්ටියකින් සලකා බලන කල ද හෙජමනියෙහි පවතින අපෝහක ස්වභාවය හඳුනා ගත හැකි ය. එනම් ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය සබඳතා හරහා බොහෝ සමාජවල පුරුෂාධිපත්‍යමය රාමුවක් ස්ථාපිත කොට තිබේ. එහෙත් අදාළ රාමුව කිසිදු විටෙක සියයට සියයක් මර්දනය මගින් ක්‍රියාත්මක නොවන අතර ම එම මර්දනය වසන් වන ආකාරයෙහි මතුපිට තුළ ගැබ්වූ උත්කර්ෂයට නැංවීමක් ද පවතී. උදාහරණයක් ලෙස මාතෘත්වය යන්න අතිශය විශාල වශයෙන් ආසියාතික සමාජ තුළ උත්කර්ෂයට නැංවෙන අතර ම “ලේ කිරි වන්නේ සෙනෙහස නිසා ය” වැනි ව්‍යවහාරික දැනුම මගින් මෙම උත්කර්ෂයට නැංවීම සෞන්දර්යකරණය කොට ද තිබේ. එහෙත් අදාළ උත්කර්ෂයට නැංවීමට මෙපිටින් දරුවා පිළිබඳ වගකීම සහ ගෘහස්ත කාර්යය යන්න ස්ත්‍රීය කෙරෙහි අසාධාරණ ලෙස එකට සම්බන්ධ කොට තිබේ; ස්ත්‍රීයගේ වගකීමක් කොට තිබේ. පුරුෂයා මෙන් ම ස්ත්‍රීය මෙම තත්ත්වය දෙන ලද්දක් ලෙස බාර ගැනීම හරහා ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවය සහ පුරුෂාධිපත්‍ය විෂයෙහි පවතින හෙජමනික ස්වරූපය නිලීන යමක් බවට පත්ව ඇතැවග පෙන්වා දිය හැකි ය.

ගුණසිංහ (2011) පෙන්වා දෙන ආකාරයට යම් සමාජ පන්තියක් උවමනාවට වඩා බලහත්කාරය හෝ මර්දනය දියත් කරන්නේ නම් එහි හෙජමනික ස්වරූපයකට වඩා ඇත්තේ “මර්දන තත්ත්වයක්” වේ. Gramsci (1999) ට අනුව එවැනි පාලන තත්ත්වයක බලය ඉතා කෙටි කාලීන වන අතර ඊට විරුද්ධ ව සමාජ කණ්ඩායම් නැගී සිටීමේ ප්‍රවණතා මතු වීමේ වැඩි ඉඩක් පවතී. මන්ද එම මර්දනය ඉතා ම පෙනෙන සහ දැනෙන සුලු දෙයක් බැවිනි. නිදසුනක් ලෙස තවදුරටත් Gramsci (1999) දක්වන්නේ කැමැත්ත සහ බලහත්කාරය අතර කෙනෙකුට හඳුනාගත හැකි තුන්වන යෙදුමක් ඇති බව යි. එනම් දූෂණය හෝ ප්‍රෝඩාව යි. ග්‍රාම්ස්ට්ට අනුව බලයෙහි මෙම ආකාරයන් විශේෂයෙන් මතු වී පෙනෙන්නේ එක්තරා විශේෂිත අවස්තාවල දී එනම් හෙජමනික කෘත්‍යයන් තවදුරටත් ව්‍යායාමය කිරීමට නොහැකි අවස්ථාවල දී ය. එසේ ම එවැනි අවස්ථාවක මර්දනය ක්‍රියාත්මක කිරීමට වඩා අවදානම් විය හැකි ය (Hoare සහ Sperber 2016). මෙහිසා හෙජමනිය යනු කිසිසේත් ම සෘජු බලහත්කාරය නොවන අතර හොඳ හෙජමනික සැකැස්මක් වෙතින් මර්දනය පිළිබඳ දැනුවත් ඉඟි ලබා දීම දුලබ වශයෙන් සිදුවන්නක් බව පැවසිය හැකි ය.

මෙම තත්ත්වය ලංකාව ආශ්‍රයෙන් සලකා බැලීමේ දී 2015 මහා මැතිවරණ අවස්ථාව සුවිශේෂී ව සිහිපත් කළ හැකි ය. පැවති පාලන තත්ත්වය පිළිබඳ කලකිරුණු බොහෝ පාර්ශ්ව විසින් මතු කළ ප්‍රබල කරුණක් වන්නේ අදාළ පාලන තත්ත්වය රෙජිමයක් දක්වා වර්ධන වී ඇති බවත් මර්දනය යන්න එහි ප්‍රමුඛ උපකරණය බවත් ය. එනිසා ම එම තත්කාලීන පාලනය විසින් යුද්ධ ජයග්‍රහණය හරහා ගොඩනගා ගත් හෙජමනිය එහි හෙජමනික ස්වරූපය වෙතින් ගිලිහෙමින් මර්දනය වෙත වඩා ළං ව ක්‍රියාත්මක වීම හරහා බලය අහිමිවීම දක්වා ගමන් කළ බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය. මන්ද සහයෝගීත්වය සහ සදාචාරය මත මෙන් ම මර්දනය මත ගොඩනැගිය යුතු ව තිබූ අදාළ හෙජමනිය පශ්චාත් යුද්ධ වකවානුව තුළ වර නැගුණේ මර්දනය වෙත වඩා සමීප වෙමිනි. මෙහිසා ම යම් නායකයෙකුට හෝ පාලන ක්‍රමයකට හෙජමනික වීමට නම් අදාළ පාලනයෙහි පවතින මර්දනය සහ සදාචාරමය එකඟත්වය පිළිබඳ තාර්කික සහ දේශපාලනිකමය ගණන් තැබීමක් අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම පැවසීම අනිශ්චයෝක්තියක් නො වේ.

ග්‍රාම්ස්වි විසින් මෙම අදහස් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ සමකාලීන ඉතාලියානු ප්‍රශ්න අලලා බව ඉහත දී ද පෙන්වා දෙන ලදී. එම තත්ත්වය තුළ ඔහු කම්කරු ජනතාවගේ සටන් සඳහා දකුණේ ගොවිජනතාවගේ සහාය නොලැබීම පිළිබඳ ප්‍රශ්නය සාකච්ඡා කරයි. එහි දී ග්‍රාම්ස්වි පෙන්වා දෙන්නේ ඉතාලියේ උතුර සහ දකුණ වශයෙන් ප්‍රධාන බෙදුම්කඩනයක් තිබූ අතර එහි දී ප්‍රාදේශීය බෙදීම අභ්‍යන්තරයෙහි වූ පාන්තික තත්ත්ව වෙත ගොවිජන දුරවබෝධය හරහා ඓතිහාසික හවුලක් නිර්මාණය වීමේ මඟ අවහිර වූ බව යි. ඒ වෙනුවට නිර්මාණය වී තිබුණේ ගොවි හවුලක් වන අතර ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධ ව කම්කරු පන්තිය විසින් අනෙකුත් ජීවිත කොටස් සහිත පෙරමුණු බලඇණියක් හෙවත් ප්‍රති-හෙජමනියක් නිර්මාණය කිරීමේ උවමනාව ග්‍රාම්ස්වි විසින් අවධාරණය කෙරේ (Lves, 2004). ග්‍රාම්ස්වි වැඩිදුරටත් දක්වන්නේ එසේ නියමාකාර හෙජමනියකින් තොර ව සිදුකරන විප්ලවය අක්‍රිය විප්ලවයක් (ග්‍රාම්ස්විට අනුවැ සැබෑ විප්ලවයෙන් තොර විප්ලවයක්) බවට පත්වන බව ය (වාමින්ද, 2019 : Lves, 2004). මෙම අක්‍රිය විප්ලවය යන පදය ග්‍රාම්ස්වි, Vincenzo Cuoco ගෙන් ලබාගත්ත ද ඔහු මෙය භාවිත කරමින් පෙන්වා දෙන්නේ අක්‍රිය විප්ලවය මඟින් ජනතාවගේ ලෝක දැක්ම වෙනස් නොකරන බව ය. එනම් හුදෙක් යම් පන්තියක් බලය ලබා ගැනීම අක්‍රිය විප්ලවයක් වන අතර එම බලය තහවුරු කරගැනීම සඳහා සියලු පිරිස්වල ලෝක දැක්ම හැඩගැස්වීමේ දෘෂ්ටිවාදී කාර්යය අදාළ බලය සහිත පිරිස විසින් සිදුකළ යුතු ය (Lves, 2004). නොඑසේ නම් එම පිරිසට හෙජමනික තත්ත්වයක් ස්ථාපනය කරගැනීමේ නොහැකියාවට සහ පසුව බලය අහිමි වීමට ද මුහුණ දීමට සිදුවන බව ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස් ආශ්‍රයෙන් උකහා ගත හැක. මෙහිසා ම ග්‍රාම්ස්වි අවධාරණය කරන්නේ වැඩකරන ජනතාවගේ හෙජමනිය ක්‍රියාකාරී විප්ලවයකින් ඉදිරියට පැමිණිය හැකි අතර එය අඛණ්ඩ හෙජමනියක් සහ සත්‍ය ජනප්‍රිය පොදුජන භාෂාවක් බවට පත්විය යුතු බව ය. Riley (2011) දක්වන ආකාරයට හෙජමනිය ගොඩනගා ගැනීමට හා පවත්වාගෙන යාමට යම් සමාජ පන්තියක හෝ කණ්ඩායමක ලෝක දැක්ම සමාජයෙහි පොදු දැක්ම බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා දරන බුද්ධිමය සහ සදාචාර ප්‍රයත්නයක් තිබිය යුතු ය. ඒ අනුව පාලක පන්තියක හෙජමනිය වෙනස් කිරීම සඳහා ද දෘෂ්ටිවාදී අරගලයෙහි අවශ්‍යතාව ග්‍රාම්ස්වි විසින් වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙයි (Gramsci, 2000). එනම් දෘෂ්ටිවාදීමය වශයෙන් සුජාතභාවය ලබාගැනීම සහ එම සුජාතභාවය සමාජ පදනම තුළ පොදුවේ ප්‍රතීයමානවන තෙක් ම කිසිදු පාලන ක්‍රමයකට හෙජමනික තත්ත්වයක් වෙත ළඟා වීමේ නොහැකියාවක් ඇති බව විශ්ලේෂණය කළ හැකි ය.

මෙම පොදු අභිලාෂ නියෝජනය කිරීම සහ දෘෂ්ටිවාදීමය සුජාතභාවය පිළිබඳ තව දුරටත් අදහස් දක්වන ග්‍රාම්ස්වි ප්‍රංශ විප්ලවය තුළ “ජැකොබින්”ගේ භූමිකාව ගෙනහැර දක්වයි. එනම් හෙජමනිය නිර්මාණය වීම සඳහා පොදුජන අභිලාෂ නියෝජනය වීමේ අවශ්‍යතාව පෙන්වා දෙන ග්‍රාම්ස්වි දක්වන්නේ ජැකොබින් විසින් “අනාගත අපේක්ෂා නියෝජනය කරනු ලැබූ අතර” ප්‍රංශ ධනපති පන්තියේ පමණක් නොව සමස්ත ජාතියේ ම අභිලාෂ එමඟින් ආමන්ත්‍රණය සහ නියෝජනය වන ආකාරය යි. (Lves, 2004). ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස් සලකමින් Mayo (2015) පෙන්වා දෙන්නේ ග්‍රාම්ස්විගේ හෙජමනිය යන පදය ප්‍රධාන සංකල්ප දෙකක් සමඟ සංකල්පීය ආශ්‍රයක් පවත්වාගෙන යන බව ය. එනම් “ජැකොබින්වාදය”(Jacobinism) සහ “ජාතික-ජනතා සාමූහිකය” (National-popular) සමඟ වන අතර එය අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම ප්‍රතිවිරුද්ධ වන සංකල්ප ද්විත්වයක් ද පවතී.

එනම් “ආර්ථිකවාදය” (Economism) සහ “ආර්ථික-ගොනුවීම” (Economic-Corporatism) යන්න යි. මෙම දැනීම ඔස්සේ හෙජමනිය අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම ආර්ථිකමය අධිපති (Economically Dominant) හෝ විභවතමක අධිපති (Potentially Dominant) නිෂ්පාදන විධියක් මෙන් ම එක්තරා මූලධාර්මික සමාජ පන්තීන් (ධනපතීන් හෝ කම්කරුවන්) වනු ඇත. එසේ නමුත් එම සංකල්පයේ සැබෑ ස්වභාවය නම් දේශපාලනික මාර්ගයෙන් පන්ති සහයෝගිත්ව සන්ධානයක් වෙත ආර්ථික පන්තීන්ගේ අභිලාෂ මත්තෙන් විස්තාරණය වීමක් බව දැක්විය හැකි ය. එනම් එය හුදෙක් ආර්ථික අභිලාෂ අතික්‍රමණය කිරීමකි. සිරගත සටහන් තුළ හෙජමනියෙහි මෙම අර්ථය පවතින නමුත් එය ප්‍රධාන විධි දෙකක් ඔස්සේ නැවත පුළුල් ලෙස අවබෝධ කොටගත හැකි ය. පළමු ව, එය හුදෙක් කම්කරු පන්තියෙහි නායකත්වය හෝ එක්තරා මොහොතක් සඳහා ව්‍යවහාරික කර නොගන්නා නමුත් ඉතිහාසයෙහි කාල වකවානුවක අනෙක් පන්තිවල ඊතින්/ පාලනයන් සඳහා ද භාවිත කරයි. දෙවනුව එය ගුණාත්මක ව විකරණය කිරීමක් දැකගත හැකි ය. එමගින් සමාන නිර්-ප්‍රභූ කොටස් මත බලපවත්වන හෙජමනිය සංස්කෘතිය, සදාචාරය සහ දෘෂ්ටිවාදී නායකත්වය අදහස් කිරීම සඳහා පෙනී සිටියි. ඉහත දක්වන ලද අරුතින් හෙජමනිය (කෘශේගේ සදාචාරමය-දේශපාලනය (ethico-political) මැදිහත්වීම හරහා ග්‍රාමීස්වී මෙම අරුතින් හෙජමනිය යන්න නිර්මාණය කරයි) යන්න අර්ථ දක්වන්නේ නව ආකාර දෘෂ්ටිවාදී භූමියක සැකැස්මක් වන අතර එය දේශපාලන, සංස්කෘතික සහ සදාචාර නායකත්වයකින් මෙන් ම අනුමැතියකින් ද සමන්විත වේ.

ග්‍රාමීස්වී ඉතා පැහැදිලි ව පෙන්වා දෙන්නේ ආධිපත්‍යමය ප්‍රභූත් විසින් රාජ්‍ය එමෙන් ම ජනප්‍රිය සංස්කෘතිය, ජන මාධ්‍ය, අධ්‍යාපනය සහ ආගම මගින් බලහත්කාරය සම්බන්ධ ඔවුන්ගේ ස්ථානයට අදාළ ව උපකාරවන දෘෂ්ටිවාදයක් ගොඩනගන බව ය. මේ නිසා ග්‍රාමීස්වී විසින් හෙජමනිය යන්න අර්ථ දක්වන්නේ සමාජයෙහි නිර්-ප්‍රභූ කණ්ඩායම් මත ආධිපත්‍යධාරී කණ්ඩායම විසින් ක්‍රියාත්මක කරන පාලනයෙහි ආකාරයක් ලෙස ය (Boothman, 2008). ග්‍රාමීස්වීගේ හෙජමනිය පිළිබඳ සාකච්ඡාව ඒක රේඛීය ව ඉදිරිපත් කිරීම අපහසුවන්නේ ඔහු ඒ පිළිබඳ ගොඩනගන දැනුම සහ භාවිතය සංකීර්ණ සහ සාකල්‍ය හුරුවක් ගන්නා බැවිනි. එබැවින් ලිපිය තුළ මෙතෙක් දැක්වූ කරුණු බහුවිධ මානයක් ඔස්සේ විශ්ලේෂණාත්මක ව ඉදිරිපත් කර ඇත.

කෙසේ නමුත් ග්‍රාමීස්වීගේ හෙජමනිය පිළිබඳ ඉදිරිපත් වී ඇති විවේචන ගැන අදහස් දක්වන Hoare සහ Sperber (2016) හෙජමනිය පිළිබඳ සංකල්පය ආකාර ද්විත්වයකට බණ්ඩනය කොට දක්වයි. ඔවුන් තර්ක කරනුයේ දේශපාලනික සැලසුමක් (පන්තිමය නියෝජිතයින් වැනි) ඇතුළත තනි හෙජමනික ධ්‍රැවයක් තිබිය නොහැකි බවත් සියලු ම තනි පුද්ගල සහ කණ්ඩායම් අභිලාෂ සම්පූර්ණ වශයෙන් සන්ධානකරණ ක්‍රියාවලිය හරහා ගොඩනැගූ ඒවා බවත් ය. තව ද නායකත්වය පිළිබඳ Laclau සහ Chantal (1992) දක්වන්නේ ග්‍රාමීස්වීට අනුව සෑම හෙජමනික ගොඩනැගීමක තනි එක් එක්සත් කිරීමේ මූලධර්මයක් පවතින බව ය. එය මූලික පන්තියක් පමණක් විය හැකි ය. මෙම අදහස ප්‍රතික්ෂේප කරන Hoare සහ Sperber (2016) දක්වන්නේ හෙජමනිය කණ්ඩායම්වල සම්මේලනයක් ලෙස හෝ දේශපාලනයෙහි පරමාදර්ශී තත්ත්වයක් ලෙස ය. එසේ ම විශ්ලේෂණයෙහි සහ උපායමාර්ගවල උපකරණයක් ලෙස ය. තව ද ඔවුන්ගේ භාවිතය තුළ හෙජමනිය යන්න වඩා පුළුල් අර්ථයෙන් සමකාලීන සමාජ ව්‍යාපාර පිළිබඳ වටහා ගැනීම

අන්තෝන්තියෝ ග්‍රාම්ස්විගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විචාරාත්මක විශ්ලේෂණයක්

සඳහා භාවිත කරන අතර ම ධනවාදයට විරුද්ධ අරගලය සඳහා එය සම්බන්ධ කරගනු ලබයි. එයට හේතුව වන්නේ මූලික ව ඔවුන්ගේ උනන්දුව මාක්ස්වාදයෙන් ඔබ්බට ගමන් කරන බැවිනි (Hoare සහ Sperber, 2016). හෙජමනිය සහ එහි භාවිතය පිළිබඳ වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වමින් Mayo (2015) පෙන්වා දෙන්නේ තමා විසින් මෙම සංකල්පය අර්ථකරණය කිරීමට කැමති වන්නේ, වඩා ම හොඳින් සංවිධානය වූ තත්ත්වයක්, ගොඩනගන ලද විශේෂිත සමාජ යථාර්ථයක්, සහ එම යථාර්ථය විසින් උදෙසා ම එක විශේෂිත සමාජ කණ්ඩායමක අභිලාෂ වෙත සිය කොන්දේසිමය එකඟත්වයෙන් සහාය දීම සිදුවන බව ය. Mayo (2015) තවදුරටත් තර්ක කරනුයේ හෙජමනිය හුදෙක් සංයුක්ත වන්නේ දෘෂ්ටිවාදීමය බලපෑමක හෝ තරගකාරීත්වයකට පමණක් නො ව එය “භාවිතයෙහි සහ අපේක්ෂාවෙහි සමස්ත පද්ධතියක් ලෙස ය.

හෙජමනිය පිළිබඳ ග්‍රාම්ස්වියානු අදහස් සහ පොදුවේ ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස් සම්බන්ධ ව විවේචන ඵල ල කරන කණ්ඩායම් අතුරින් පැන නගින ප්‍රධාන විවේචන කිහිපයක් Lears (1985) පෙන්වා දෙයි. ඔහුට අනුව සමහර විචාරකයින් ග්‍රාම්ස්වි වෙත දක්වන එක් විවේචනයක් වන්නේ හෙජමනිය යන්න “අසත්‍යාත්මක කළ නොහැකි උපන්‍යාසයක්” යන්න යි. නමුදු දෘෂ්ටිවාදී විද්‍යාවන්හි ආකාරයට ම “උපන්‍යාස අසත්‍යාත්මකය” යන්න සමාජීය විද්‍යාවන්ට අවශ්‍ය ද යන්න පිළිබඳ තරමක් ගැටලු සහගත නොවන්නේ ද යන්න විමසා බැලිය යුතු වේ. Aileen Kraditor උපුටමින් Lears (1985) තවදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ ඇය ආකාර දෙකකින් ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස් වෙත විවේචන ඵල ල කරන බව ය. පළමු ව ඇය තර්ක කරන්නේ 1880-1917 කාලය “තැනි ගන්නා කාලයක්” සහ මහා පරිමාණ කාර්මික ඒකාබද්ධ කිරීම් විසින් පැවති බලයට බලපෑම් කිරීම වර්ධනය කළ නමුත් එකල සංස්කෘතික හෙජමනියක් භාවිතයෙහි යෙදවූයේ නැති බව ය. මෙම විවේචනය එක්තරා අතකින් සත්‍ය නමුත් ග්‍රාම්ස්වියානු දෘෂ්ටියෙන් දහනම වන සියවස අගභාගය පිළිබඳ අදහසට එය සංගත බව Lears (1985) වැඩි දුරටත් පෙන්වා දෙයි. ඇයගේ අනෙක් විවේචනය වන්නේ, හෙජමනිය එකඟත්වයෙහි තේමාව සම්බන්ධ විචලනයන්ට සම්බන්ධ වීම යි. ඇය තර්ක කරන්නේ, ශ්‍රමිකයින් විසින් පෞද්ගලික පරිධිය තුළ ස්වාධිපත්‍යය හුවමාරු කරමින් වැඩබිමේ අවමානුෂකරණය (පුද්ගලයා යාන්ත්‍රික කිරීම) පිළිගැනීම තෝරාගත් බව යි. ග්‍රාම්ස්වි විසින් වැඩකරන ජනතාවගේ ආර්ථික අභිලාෂවලට මත්තෙන්, ඔවුන්ගේ චිත්තවේගමය සහ ආධ්‍යාත්මික අභිලාෂ වඩා බරපතල ව පවතින බව තීරණය කර තිබුණ නමුත් ශ්‍රමිකයින් සැබවින් ම රැදුණේ සමාජවාදී උවමනා සහ ඉල්ලීම් නොඇසෙන මානයේ ය. මෙහිසා ම ශ්‍රමික ප්‍රජාව පිළිබඳ ග්‍රාම්ස්වියානු පුරෝකථනය සැබෑ සමාජ දේහය තුළ එයාකාරයෙන් ම සිදු නොවීම නිසා ග්‍රාම්ස්වි විචාරකයින් අතර විවේචනයට පාත්‍ර වේ. Lears (1985) අනුව ග්‍රාම්ස්වි විසින් බලහත්කාරයෙහි විවිධාකාර ප්‍රවර්ග (රැකියා විසුක්තියට ඇති හය) නොසලකා හැර ඇති නමුත් එය බලහත්කාරය සහ එකඟත්වය යන ද්වි ධ්‍රැවීය සැකැස්ම පැවතිය හැකි අතර ම සමහර විට ඔහුගේ සූත්‍රගතකරණය තුළ දී ඉතා දරුදඬු ආකාරයෙන් ඔහු ඔප්පුකිරීමට උත්සාහ ගෙන ඇත්තේ පන්ති ආධිපත්‍යය පිළිබඳ අනවශ්‍ය ප්‍රමාණයට සරල කරන ලද බලපත්‍රයක් බව ය. අනෙක් අතින් පොදුවේ ග්‍රාම්ස්වියානු න්‍යාය ස්ථානගත වන්නේ ව්‍යුහවාදී පදනමක බැවින් පශ්චාත් ව්‍යුහවාදීන් විසින් ව්‍යුහය සහ ව්‍යුහවාදය සම්බන්ධ ව ඵල ල කරන විවේචන අත්‍යන්තයෙන් ම ග්‍රාම්ස්විගේ අදහස් සඳහා ද අදාළ වෙයි. විශේෂයෙන් සර්ව-විශ්වීය ව්‍යුහාත්මක

ආකාරයට මිනිසා සහ ඔහු වටා ඇති දේශපාලන සබඳතා සම්බන්ධ ව ග්‍රාමීයවි අදහස් දැක්වූව ද පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී න්‍යායධරයින් දක්වන්නේ මිනිසා සහ ඔහු වටා වූ දේශපාලනය යන්න සාර්ව අර්ථයෙන් වටහා ගැනීම සිදු කළ නොහැකි බව යි. එය අදාළ සන්දර්භයෙන් සන්දර්භයට, බල සබඳතාවෙන් බල සබඳතාවට ගතික බව පශ්චාත් ව්‍යුහවාදීහු පවසති. කෙසේ නමුත් මෙවැනි විවේචන පැවතිය ද හෙජමනිය සම්බන්ධයෙන් න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික මඟ පෙන්වීමක් ලබා දීම විෂයෙහි ග්‍රාමීයවියානු මැදිහත්වීම ශාස්ත්‍රීය ලෝකය තුළ අතිශය සාධනීය බලපෑමක් සිදුකරන බව පෙන්වා දීම වැදගත් ය.

මෙම අදහස් ආශ්‍රයෙන් සලකා බලන කල පැහැදිලි වන්නේ ග්‍රාමීයවිගේ අරුතින් හෙජමනිය යන්න බහුමානීය සංකල්පයක් බව යි. එමඟින් යම් සමාජ කණ්ඩායමක අධිපතිත්වය පිළිබඳ සංයුක්ත අදහසක් ලබා දෙන අතර ම එක්තරා ආකාරයකින් ක්‍රමවේදීමය වශයෙන් එම අධිපතිත්වය ගොඩනගා ගැනීමේ විධික්‍රම ද විස්තර කරයි. මේ නිසා ම සමාජ විද්‍යාත්මක වශයෙන් මෙම සංකල්පය පිළිබඳ වටහා ගැනීමේ දී න්‍යායාත්මක මෙන් ම ක්‍රමවේදමය වශයෙන් ද එක්තරා ආකාරයක ශාස්ත්‍රීය සහායක් එමඟින් පිරිනමන බව පැහැදිලි ය. මෙහිනිසා ම යම් සමාජ පන්තියක්, ප්‍රජාවක් සතු බලය සුජාතභාවයට පත්වන ආකාරය මෙන් ම එම බලය සුජාතභාවය දක්වා ඔසවා තබන මාර්ගය පිළිබඳ සංයුක්ත විශ්ලේෂණයක් සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රමවේදමය සහ සංකල්පීය සහාය ග්‍රාමීයවි වෙතින් ලබාගත හැකි ය.

4.නිගමනය

මෙම ලිපිය තුළ සාකච්ඡා කෙරුණු කරුණු ආශ්‍රයෙන් එළඹිය හැකි සාධාරණ නිගමන කිහිපයක් තිබේ. ඉතාලියානු ජාතික අන්තෝනියෝ ග්‍රාමීයවි යනු නව මාක්ස්වාදී න්‍යායික ධාරාවට, බටහිර මාක්ස්වාදයට මෙන්ම ව්‍යුහවාදී අදහස්වලට සුවිශාල බලපෑමක් කළ න්‍යායධරයෙකි; දේශපාලන ක්‍රියාධරයෙකි. එහෙත් ශාස්ත්‍රීය ලෝකය කෙරෙහි ග්‍රාමීයවියානු මැදිහත්වීම ඉතා සරල අර්ථයෙන් බෙදා වෙන් කොට දැක්විය නොහැකි පුළුල් ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් පුරා ව්‍යාප්ත වී තිබෙයි. අනෙක් අතින් ග්‍රාමීයවියානු මැදිහත්වීම න්‍යායික සහ ප්‍රායෝගික දේශපාලනය යන අංශ ද්වය කෙරෙහි ම එක හා සමාන බලපෑමක් සිදු කරයි. ග්‍රාමීයවිගේ අදහස් අතුරින් හෙජමනිය යන සංකල්පය ඉතා බරපතල අයුරින් වර්තමාන ශාස්ත්‍රීය ලෝකය වෙත ආලෝකයක් සපයන අතර ම එමඟින් පුද්ගලයා වටා වූ බලය, නිලීන බල සබඳතා වටහා ගැනීම සඳහා මෙන් ම ප්‍රයෝගික වශයෙන් විප්ලවීය දේශපාලන ලෝකයට දැක්මක් ද ලබා දෙයි. විශේෂයෙන් සමාජ විද්‍යාව සහ පොදුවේ සමාජීය විද්‍යා තුළ නිරන්තර වශයෙන් අවධානයට පාත්‍ර වන ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය අසමානතා, ජනමාධ්‍ය හැසිරීම, පක්ෂ දේශපාලනය සහ ගෝලීය දේශපාලන පර්යාය වටහා ගැනීමෙහි ලා මෙම සංකල්පය විසින් පැහැදිලි න්‍යායික සහ සංකල්පමය සහායක් ලබා දෙයි. විශේෂයෙන් සමාජ ව්‍යුහය තුළ පවතින දෘෂ්ටිවාදී තත්ත්වයන්, ඇගයුම්, ප්‍රතිමාන මෙන් ම එම තත්ත්වයන් පුද්ගල සබඳතා සහ අන්තර්ක්‍රියා විෂයෙහි ක්‍රියාකරන ආකාරය මෙන් ම පුද්ගලයෙකු හෝ සමාජ කණ්ඩායමක ආස්ථානය තීරණය වීම කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම ද මෙම මාර්ගය ඔස්සේ විවේචනාත්මක ව වටහා ගැනීමේ හැකියාවක් පවතී. එය එක්තරා ආකාරයකින් න්‍යායාත්මක සහ සංකල්පීය රාමුවක් මෙන් ම ක්‍රමවේදමය වශයෙන් ද වඩා වැදගත් අවබෝධයක් ගොඩනගන බව දැක්විය හැකි ය. මේ අනුව පොදුවේ පෙන්වා දිය හැක්කේ ග්‍රාමීයවියානු සංකල්පගතකරණයන් සමකාලීන ඉතාලියානු සහ බටහිර සමාජය ආශ්‍රයෙන් ගොඩනැගුණ ද වර්තමාන ශාස්ත්‍රීය සහ ක්‍රියාකාරී දේශපාලන තලය සහ එම

අන්තෝක්තියේ ග්‍රාම්ස්විගේ “හෙජමනිය හෙවත් ආධිපත්‍ය” සංකල්පය පිළිබඳ විචාරාත්මක විශ්ලේෂණයක්

ප්‍රභංවයන් වෙත ඉන් ඇති ව තිබෙන පැහැදිලි බලපෑම ආශ්‍රයෙන් සලකා බලන කල ග්‍රාම්ස්විගේ මැදිහත්වීම සහ ඔහුගේ රචනා ගෝලීය සහ බහුමානීය, බහුවිෂයීය පර්යාලෝකයක් සනිටුහන් කරන බව ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

Althusser, L. (1969). *For Marx*. (B. Brewster, Trans.) New York: British Library Cataloguing in Publication Data.

Boothman, D. (2008). The Sources for Gramsci’s Concept of. *RETHINKING MARXISM*, 20 .

Budgeon, S. (n.d.). The Dynamics of Gender Hegemony: Femininities, Masculinities and Social Change. *Sociology*, 48. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/24433249>

Christopher Chase-Dunn, Peter Taylor, Giovanni Arrighi, Robert Cox, & Henk. (1994). Hegemony and Social Change. *Merston International Studies Review*, 38 . Retrieved 22-04-2020

Engels, K. M. (1888). *The Communist Manifesto* (Vol. 1). (S. Moore, Trans.) London : Progress Publishers .

Ernesto Laclau, & Mouffe Chantal. (1992). *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. London: Verso.

Fontana, B. (1993). *Hegemony and Power: On the Relation between Gramsci and Machiavelli*. Minneapolis: The University of Minnesota Press.

Gramsci, A. (1999). *Prison Notebook of Antonio Gramsci* . (Q. H. Smith, Ed., & Q. H. Smith, Trans.) London: The Electric Book Company Ltd .

Gramsci, A. (2000). *THE GRAMSCI READER: Selected Writings 1916-1935*. (D. FORGACS, Ed.) New York: NEW YORK UNIVERSITY PRESS.

Gündoğan, E. (2008). Conceptions of Hegemony in Antonio Gramsci’s Southern. *New Proposals: Journal of Marxism and Interdisciplinary Inquiry*, 1 , 45-65 .

Herrmann, A. (2017). Hegemony . (C. R. Lewis, Ed.) *Te International Encyclopedia of Organizational Communication*.

Ives, P. (2004). *Language and Hegemony in Gramsci*. Pluto Press. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/j.ctt183q4d3.10>

Lears, T. J. (1985). The Concept of Cultural Hegemony: Problems and Possibilities. *The American Historical Review*, 567-593. Retrieved from Oxford University Press on behalf of the American Historical Association: <http://www.jstor.org/stable/1860957>

Ledwith, M. (2009). Antonio Gramsci and Feminism: The elusive nature of power. *Educational Philosophy and Theory*, 41 .

Mayo, P. (2015). *Hegemony and Education under Neoliberalism: mInsights from Gramsci*. (D. Hill, Ed.) New york: Routledge.

Peet, R., & Harwich, E. (2009) *Theories of Development: Contentions, Argument, Alternatives*. New York: The Guilford Press.

Richard Bellamy, & Darrow Schechter. (1993). *Gramsci and the Italian State*. Manchester: Manchester University Press.

Riley, D. J. (2011). Hegemony, Democracy, and Passive Revolution in Gramsci's Prison Notebooks. *California Italian Studies*, 2(2). Retrieved 04 05, 2020, from <http://escholarship.org/uc/item/5x48f0mz>

Sperber, G. H. (2016). *An Introduction to Antonio Gramsci : His Life, Thought and Legacy*. New York: Bloomsbury.

ගුණසිංහ, එන්. (2011). නිව්ටන් ගුණසිංහ තෝරාගත් ලිපි 1 . (ආර්. පෙරේරා, සංස්.) කොළඹ: සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය .

වාමිනේද, ඒස්. (2019). අන්තෝනියෝ ග්‍රාම්ස්චි (ජීවිතය වින්තනය දේශපාලනය. මහරගම. අහස මිඩියා වර්කස්.

Socio-economic impact of thalassemia
A case study of Kurunegala district, Sri Lanka

Omala Perera

Department of Geography, University of Colombo, Sri Lanka

omala@geo.cmb.ac.lk

Abstract

Thalassemia that appears in two types - alpha (minor) thalassemia (without symptoms) and beta (major) thalassemia (with symptoms) - is a genetically transmitted disease where an inherited blood disorder that causes the body to have less hemoglobin than normal. The thalassemia patients' resistance against malaria has caused the disease to be concentrated in the dry zone of Sri Lanka. The Kurunegala district reports the highest of its prevalence rate in Sri Lanka. This non-medical research attempts to explore the socio-economic impact of thalassemia in the Kurunegala district. A random sample of 75 thalassemia patients (15% of the 516 registered patients reside in the Kurunegala district) were engaged in a questionnaire survey supplemented by semi-structured interviews. Further, medical practitioners and health officers were interviewed separately. The secondary data was obtained from the National Thalassemia Center, Kurunegala, and the Department of Census and Statistics, Sri Lanka. It was discovered that the disease shows a possible diffusion mainly towards the adjoining districts as observed in the migration pattern. The impact of thalassemia is suffered not only by the patients but also their families and the state. Lifelong transfusion-dependent, the thalassemia patients have no normal life, including schooling. They suffer from frustration due to the social perception of their maladies. Within a single-breadwinner household, the monthly income cannot withstand the monthly medical costs. Therefore, the paper endeavors to suggest that, to prevent the agony of the disease, the inhabitants in the thalassemia-prone districts should be subjected to a medical test on their suitability to have thalassemia-free children.

Keywords: major thalassemia, minor thalassemia, socio-economic impact, migration

1. Introduction

Hemoglobin disorders including thalassemia, are the most common genetic or hereditary disorders in the world. According to the Thalassemia International Federation (TIF) (2019), it is estimated that over 60,000 thalassemia affected children are born every year globally. Thalassemia is related to the abnormal morphology of red cells in the human blood due to the unbalanced production of hemoglobin. There are two main types of thalassemia i.e. beta (β) or major

thalassemia (those who have thalassemia symptoms) and alpha (α) or minor thalassemia or thalassemia trait (asymptomatic and act as a carrier). Both types of thalassemia may have abnormalities in red blood cells, but carriers (minor thalassemia) have no symptoms other than mild anemia (hemoglobin level: 100-119 g/l for children as per the World Health Organization (WHO), (2011). Therefore, most people having minor thalassemia may be unaware that they are carriers. Major thalassemia children are normal at birth and the symptoms can be seen after the child’s third month and remain for the whole life (Ishfaq et al., 2013). They have severe anemia (hemoglobin level: below 70/80 g/l) that may first require regular blood transfusion once every three or four weeks and may have morbidity from overloaded iron as a side effect. Therefore, they need regular iron chelation therapy. Some patients may have several other diseases such as liver disorders as the side effects of treatments for thalassemia. If the thalassemia child is not treated with blood transfusion, their life would be limited to one to eight years (Ishfaq et al., 2013). Therefore, they are transfusion-dependent for the whole life and should afford the cost as well. The only treatment for thalassemia major patients is bone marrow transplantation which is costly on one hand and it is difficult to find a compatible donor on the other hand.

The main cause for thalassemia is the marriage or conception between a man and a woman who (both) got minor thalassemia. If one parent has major thalassemia, there is a 50% chance of having a major thalassemia child and another 50% for having a child with minor thalassemia (Ishfaq, 2013). The probability of having a baby with thalassemia vary according to the thalassemia trait of the parents, as shown in table 01.

Father	Mother	Probability of having a child with major thalassemia	Probability of having a child with minor thalassemia	Probability of having a normal child
Normal	Normal	0%	0%	100%
Minor thalassemia	Normal	0%	50%	50%
Normal	Minor thalassemia	0%	50%	50%
Minor thalassemia	Minor thalassemia	25%	50%	25%

Table 01: Probability for thalassemia births according to thalassemia trait of the parents
Sources: Mudiyanse, 2009; Ishfaq, 2013

De Sanctis and Yassin (2017) reveal that this is an ancient disease that has been diffused from the Mediterranean basin towards Africa, Middle East, Indian subcontinent, Southeast Asia, and Pacific Islands which is known as the thalassemia belt. But the disease prevails all around the world due to the mass human migrations. It is estimated that globally there are 80 million carriers of thalassemia and 23,000 babies are born with major thalassemia each year (De Sanctis and Yassin, 2017). According to Old et al. (2013), there are 6000 known major thalassemia patients in Italy, 3264 in Turkey, 100,000 in India, 35,000 in Thailand, and 3410 in Sri Lanka. Several factors have contributed to the current situation and the distribution pattern of thalassemia. Resistant to malaria has converged this disease into malaria-prone regions worldwide (De Sanctis and Yassin, 2017; O'Donnell et al., 2009). Consanguinity or marriage between blood relatives has resulted in the diffusion of the disease in certain regions (Premawardhena et al., 2019). Improvements in universal nutrition and reduction of infections have reduced the mortality. Social and cultural challenges on premarital screening, impact on thalassemia birth rates. Mass migration of the carriers has underpinned the diffusion of the disease towards new regions such as Europe. Prevention strategies in countries such as Iran, Italy, Cyprus, and Greece have an impact in decreasing major thalassemia births substantially (De Sanctis and Yassin, 2017).

As it was identified by O'Donnell et al. (2009), thalassemia is resistant to malaria which was a common catastrophe before the launch of the Malaria Prevention Project in the 1940s in Sri Lanka. Therefore, those who survived the malaria epidemic most probably could be thalassemia carriers from generation to generation. Thus, more thalassemia carriers and patients can be expected areas in the dry zone where malaria existed in Sri Lanka. At the end of 2017, there were 1063 total major thalassemia patients registered in the National Thalassemia Centre (NTC) with an annual average of 44 new patients. The main focus of the present study is the Kurunegala district where the highest number of patients (516) are living in. Kurunegala is reported as the third largest district in terms of population (1,618,465) and contributes for 7.9% of the population in Sri Lanka (Department of Census and Statistics (DCS),2012). It is situated in the North-Western province and belongs to dry and intermediate climatic zones. Despite the prevalence of thalassemia is expected in the malaria-prone dry zone, it has spread even to the wet zone. Therefore, not only the biological or medical attributes but also social attributes including migration patterns should be considered in preventing this fatal disease.

Several studies (Ebeid and Khan, 2020; Premawardhena et al., 2019; Kularatne, 2017; Sananayake, 2011; O'Donnell et al., 2009; Mudiyanse, 2009) have been carried out mainly to investigate the causes and health effects of thalassemia in the context of Sri Lanka. Mudiyanse (2009) has predicted that there would be 160 thalassemia risk marriages between two carriers out of 150,000 marriages in Sri Lanka per year. Old et al. (2013) estimated that there are 64 births with major thalassemia syndromes per year in Sri Lanka, with 2.2% of thalassemia carries in the population (nearly 500,000 carriers according to Mudiyanse, 2009).

Thalassemia patients are transfusion-dependent and require treatments for secondary disorders throughout their average life span of 20 years (Mudiyanse, 2009). This fatal disease affects not only the patient but also their families bringing many socio-economic and psycho effects. Ishfaq et al. (2013) identified the cost of thalassemia treatment and social problems faced by the parents in the context of Pakistan. Sharma et al. (2017) have studied the quality of life of patients in India. Gharaibeh et al. (2009) reveal the psychological burden of patients in Syria. The present study attempts to explore the impact of thalassemia in the context of Sri Lankan socio-economic background within a non-medical approach on thalassemia. Social aspects were taken into consideration in suggesting preventing measures.

2. Objective

The objective of this study is to identify the socio-economic impact of major thalassemia patients and their families.

3. Methodology

Secondary data were obtained from DCS (2012) and the NTC (2018). Registered patients living in other districts were excluded. Representing a 15% sample, 75 major thalassemia patients were involved in the questionnaire survey following a simple random sampling method. The meeting point of the respondents was the thalassemia clinic in Kurunegala General Hospital. If the patient was below 15 years of age, the assistance of the parent or guardian of the patient was requested. Also, information obtained from two medical practitioners, three nursing officers, and ten parents and guardians of the patients through informal interviews was supplemented. Information about the residence, family history, income and expenses, education, and social life were included in the questionnaire while the interviews covered the issues related to the disease, treatments, and prevention strategies. The study employs a descriptive approach.

There were several limitations in this study. The main limitation is that all the thalassemia patients might not have been registered in the NTC or have been registered in other regional thalassemia centers. Some patients may not be registered anywhere at all. Due to the ethical concern of the research, sensitive questions regarding the illness (e.g., death, mental situation, and life expectancy) were avoided. The patients were involved in the research voluntarily and no one was forced to participate.

4. Results

The number of all patients registered annually at NTC from 2003 to 2017 was fluctuating with the highest number of patients (77) in 2011. The trend line, however, shows a gradual decline of registered patients. The highest number of patients (516, 62.5%) was reported from the Kurunegala district. Other patients were reported from 17 districts including Anuradhapura (100), Matale (63), Puttalam (53), Kegalle (31), Kandy (18), and Gampaha (18) (NTC,2018). The highest concentration of major thalassemia patients was reported from Ibbagamuwa (45) and Polpithigama (45) Divisional Secretariat divisions (DSDs) followed by Kurunegala (30) and Nikaweratiya DSDs (30). The average number of patients per DSD was 17.2.

The sample consisted of 31 males (41%) and 44 females (59%). They were from 2 years to 32 years of age. The median age for female patients was 12.5 years and 17.5 for male patients. The patients were living in their father's native village (55%) or mother's native village (12%) and sometimes both parents were descendants from the same village (33%). All the respondent patients were unmarried. The percentage of the parents who had passed the Ordinary Level examination was 73. Twenty-five percent of the parents have done Advanced Level and 2% have obtained a degree. None of the parents had an education level below grade six. It could be revealed that 59% of the families earn less than Rs. 35000 per month. The majority (47%) of the patients spend 20% to 29% of the monthly family (father's) income for the medical expenses. Another 34% of them spend 10% to 19%. Fifty-four percent of the patients were having treatments for secondary illnesses.

The number of patients who were of school age was 32. Only 10 % of the patients of school age were able to manage their studies while only 5% of them had a normal life with normal care in school. Others have either felt intolerable due to over-care of the teachers (68%) or kept their illness as a secret (27%) expecting a normal life at school. Most of the patients (88%) attend social and cultural gatherings while 38% of them feel uncomfortable at such gatherings. The patient is the only child in 42%

of the families. The total number of family members of the patients was 297 out of which 57.6% (171) including the parents, were positive for thalassemia minor. Another 6.4% of the family members were not aware (or not been tested) whether they are thalassemia carriers or not.

Population in Kurunegala, including thalassemia patients and carriers, migrate to other districts, mainly to Gampaha (23.9% of total out-migration), Puttalam (15.5%), and Anuradhapura (12.9%). Marriage was the main reason (42%) for migration (DCS, 2012).

5. Discussion and Conclusion

Present distribution pattern of thalassemia patients

If the number of cases reported to the regional thalassemia centers is added, thalassemia major patients would be higher than the given numbers. However, a slight decrease in annual patients can be expected according to the trend line shown in figure 01.

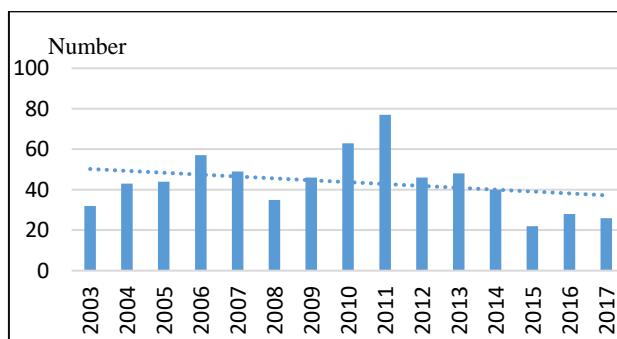

Figure 01: Major thalassemia patients registered at NTC, Kurunegala (2003-2017)
[Data Source: NTC, Kurunegala (2018)]

The diffusion of the disease is more significant in Puttalam, Anuradhapura, Matale, Kandy, Kegalle, and Gampaha districts which are adjacent to Kurunegala. Also, patients were reported from Trincomalee, Polonnaruwa, Colombo, Ampara, Mannar, Rathnapura, Kalutara, Vavunia, Nuwaraeliya, Moneragala and Hambantota districts (NTC, 2018). It is noteworthy that thalassemia has become a widely spread disease in many districts including malaria-free districts in the wet zone. Therefore, prevention of the disease would not be successful unless the prevention measures are expanded to other districts as well.

5.2 Socio-economic background of the patients and their families

The oldest patient in the sample was 32 years old showing higher mortality among the patients. Figure 02 shows the gender and age distribution of the patients in the sample.

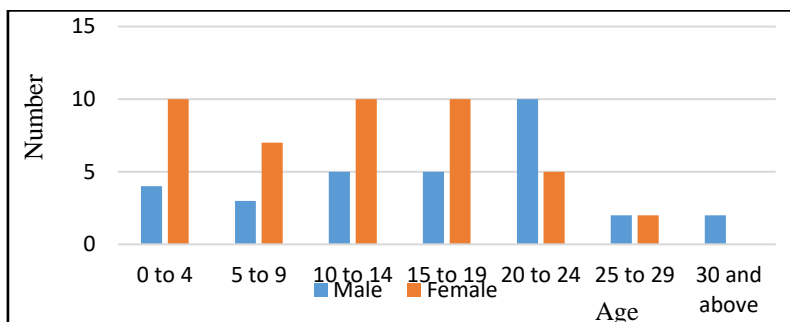

Figure 02: Gender and age of the patients in the sample

Thus, the life span of the thalassemia patients is much lower than an average person in Sri Lanka (median age in Sri Lanka is 31.1 years and life expectancy is 76 years: DCS, 2012).

There was no significant link between parents' education level and the thalassemia children since the distribution is similar to the average level of education in the country. Thirty-three percent of the parents were from the same village and there will be a possibility for them to be blood relatives. Premawardhena et al., (2019) have revealed that 14.5% of major thalassemia patients were born to consanguineous (married with blood relatives) parents in Sri Lanka. The rate of consanguineous marriages in the Kurunegala district was reported as 4.8% of the total annual marriages. Therefore, a family unit consisting of two thalassemia carriers is mostly predictable in such marriages.

Father is the breadwinner of the family of all 75 patients since the mother is obliged to spend her time to take care of the sick child or children. The patients over 18 years are also unemployed and receive no income. Table 02 shows the income distribution of the families.

Income (LKR)	Number	Percentage
Below 25,000	8	11
25,000- 35,000	36	48
35,000- 45,000	15	20
45,000 -55,000	12	16
Above 55,000	4	5

Table 02: Monthly income of the family of the patient

5.3 Economic burden of major thalassemia patients

Although the parents spend an additional amount for the treatments and other necessities of the sick children there is no opportunity for the mother to engage in earning. Mother is compelled to be unemployed spending the whole time of the day taking care of the sick child or children. Table 03 shows the share of monthly health care expenses as a percentage of the father's income.

Monthly health cost as a share of income	No. of patients	Percentage
Below 10%	2	3
10-19 %	26	34
20-29%	35	47
Above 30%	12	16

Table 03: Share of health care expenses as a percentage of father's monthly income.

Sixty-three percent of the parents spend more than 20% of the income on the sick child/children's needs. The family expenses are directly linked with the sickness including traveling to Kurunegala hospital once or twice a month, buying iron chelation machines, and having bone marrow surgeries. On average, a parent spends Rs. 1500-2000 for one visit to the hospital for blood transfusion. Iron chelation machine (to remove overloaded iron from the patient's body that was deposited because of the frequent blood transfusion) costs around Rs. 16000 (local product) or around Rs. 55000 (imported product). Particularly if the patient is required to do a bone marrow transplant, they need to spend around six million to eight million rupees although the result is uncertain. The father of a patient said that he spent additional three million rupees due to a post-surgery infection. Although the medicines are supplied at the cost of the government, the parents are required to buy some prescribed medicines at their cost as well. Also, they spend on treatments for secondary illnesses. Break of bones, abnormal appearance, abnormalities of hands and legs, neural disorders, abnormalities in the shape of the head, allergies, diabetes, cirrhosis, abnormal heartbeat, and infections including hepatitis are the common health problems of the patients. Patients need more suitable modes of transportation and other facilities than normal people need to spend a normal life. If the needs cannot be fulfilled through monthly income, they might have to borrow money from someone else. It was revealed that 47% of the parents are always under debt due to the inability to afford the expenses of sick children. Thus, major thalassemia has become a burden to families with sick children. The government expenditure on

major thalassemia patients is also substantial. According to Mudiyanse (2009), the state spends between LKR 100,000 and LKR 300,000 per year per patient (recent data are not available) and therefore, a burden to the country.

5.4 Social burden of thalassemia patients and families

Thalassemia patients and their family members face various societal difficulties in their day-to-day life including schooling, marriage and having children. The patients always live with the uncertainty of life and therefore their social interactions are very complex. Fifty-seven percent of the patients in the school-age were not attending school while the other 43% attending school amidst their sickness. One of the hurting feelings experienced by 68% of these sick school children was, overly caring by school teachers and friends. Another 27% of the patients in the school-age had kept their sickness as a secret and never let the others know about it. This reveals that showing over sympathy towards the patients makes the patients uncomfortable. On the other hand, 70% of these students drop the opportunity to obtain school education regularly due to frequent treatments including blood transfusion.

Attending social gatherings such as weddings and other get-togethers has also become a burden to these patients. While 88% of the patients attend such events, 12% of them avoid the gatherings since they prefer not to meet relatives and friends in such gatherings. Although they like to attend social gatherings, 38% of them revealed that they feel uncomfortable when others question how they are doing. For instance, they feel miserable when the others (relatives) ask '*are you doing well now?*' knowing this is not a curable disease. Those who keep their sickness as a secret (21%) responded that they face no problem in such gatherings. Fear of death, disappointments, the uncertainty of life, and disgust had thrown down their dignity. However, it was observed that the patients pretend that they are doing well.

If the first child is affected, the parents tend to avoid the birth of a second child. As a result, 42% of the patients are the only child in the family. Another 41% have two children and 17% have three. There were six cases that all the children are thalassemia infected. Misunderstanding regarding the genetic inheritance of the disease creates social disrupts within this patriarchal society. The mother of the family is often accused by the other relatives, especially by the in-laws, of giving birth to a thalassemia infected child, although the father is also definitely responsible for being a carrier. Similarly, this disease is also regarded as a disease coming through the circle of rebirths (*sansara*). Siblings of the patients (normal or carriers) were also victimized by social perceptions regarding the disease. Although they are neither major thalassemia patients nor thalassemia carriers, they are often refused by

the common society in marriages. Eventually, siblings of the patients who are completely free from the disease are reported to be unmarried. This can also be considered as a social burden of thalassemia.

As revealed by a medical practitioner at NTC, the couples, both positive for minor thalassemia agree either to separate themselves or not to reproduce children during the premarital counseling sessions. But after some time, they appear in the NTC clinic with a thalassemia baby. Since the public does not take this matter seriously even if they are well aware, they reproduce a burden not only to the government and the society but also to themselves.

5.5 Circulation of thalassemia patients and carriers

Prevention and awareness programs for thalassemia in Sri Lanka have been mostly focused on the Kurunegala district due to the highest prevalence. But the disease is not limited to Kurunegala or dry zone. The situation would be worsened unless the migration pattern of thalassemia patients and carriers (10:1 of the population) from Kurunegala is not considered. Similarly, migration from other districts (especially from the dry zone) to Kurunegala should also be considered. The out-migration pattern from the Kurunegala district to other districts, therefore, is very crucial in this regard. The largest out-migration flow from Kurunegala was reported to Gampaha, Puttalam, and Anuradhapura districts (Table 04). Kurunegala contributes to the largest migration flow to Puttalam and Anuradhapura and the second-largest migration flow to Gampaha, Matale, and Kegalle.

District	Share of out-migration from Kurunegala district (%)
Gampaha	23.9
Puttalam	15.5
Anuradhapura	12.9
Other districts	47.7

Table 04: Out-migration from Kurunegala district in percentages (2012)
[Source: Department of Census and Statistics, 2012]

Table 05 shows the share of in-migration from Kurunegala to the adjoining districts.

District	Share of in-migration from Kurunegala (%)
Puttalam	27.7
Anuradhapura	18.6
Gampaha	9.9
Matale	12.7
Kegalle	14.3

Table 05: Share of in-migration from Kurunegala district to adjoining districts (2012)
[Source: Department of Census and Statistics, 2012]

There may be thalassemia patients and carriers in this volume of migrants. It would increase the vulnerability since thalassemia patients and carriers are already living in these five districts, especially in Kegalle. Marriage was the main reason (45.6%) for migration to the Kurunegala district similar to the pattern in the other districts as well. But the exchange of people between Kurunegala and other districts, mainly because of marriage, cannot be ignored in the attempt of preventing thalassemia in Sri Lanka.

5.6 Suggestions

Public awareness: Thalassemia prevention strategies including awareness programs for young couples have been already implemented through NTC and other regional health institutions. But awareness of thalassemia among the young couples in Sri Lanka was found as 31% in Premawardhena et al. (2019). One of the patients burst her feelings into words saying, *“if the government needs to prevent thalassemia, someone should bring all the patients to one spot and shoot and kill them”*. But prevention is possible by avoiding a conception between two carriers. Proper awareness regarding the disease would eradicate not only the transmission of the disease from generation to generation but also the myths regarding the disease. Those who have minor thalassemia may prefer to hide the truth since it would be a problem for their lives. It is essential to implement awareness programs at the school level since premarital counseling is insufficient.

Avoiding thalassemia births: There is less opportunity for a major thalassemia patient to have a child since they do not enter a marriage life within their short life span. The main cause of the disease is the conception of a new life by a couple who are inherited minor thalassemia. A simple prenatal blood test to diagnose minor thalassemia is the main and most effective action to prevent major thalassemia. If a couple can ensure that at least one of them is not a thalassemia carrier, thalassemia would be prevented forever or at least can reduce the birth rate of such children to a considerable level. Lessons from countries like Iran can be applied. Producing a medical assurance for a thalassemia-free marriage should be legitimized. Further, marriages between blood relatives which exist as a tradition in some countries like Sri Lanka should also be limited.

There will be some other measures to prevent thalassemia births, but the implementation is questionable. One is to allow an abortion if the risk of having a major thalassemia baby is diagnosed in prenatal testing, as followed in some countries. Other medical technologies such as artificial insemination and gene

therapy can be practiced to avoid new thalassemia births. But the cost and technology would be an obstacle for people in developing countries.

5.7 Conclusion

Thalassemia is a genetically transmitted disease that causes many socio-economic issues to the patients themselves, their families, and the community. As a tip of an iceberg, major thalassemia patients are exposed to the community but the hidden majority with minor thalassemia is the cause of the diffusion of the disease. It is a widely spread disease in the entire country. The highest number of patients was reported from the Kurunegala district with a diffusion mainly in the adjacent districts. There is a slight decrease of reported major thalassemia patients during 2003 and 2017. They have a shorter life span than the average. Major thalassemia patients, who are blood transfusion-dependent, come across with economic burdens due to the high cost of treatments. A considerable share of the father's income is allocated for health care expenses. Continuing school education is also a problem. They spend life with disappointment and no self-dignity. There are some myths regarding the inheritance of the disease. Approximately 10% of the population in the Kurunegala district can be thalassemia carriers and the migration factor should be considered in the preventing measures. Island-wide school-level awareness programs, pre-marital or prenatal testing, and legitimizing pre-marital tests would be effective in reducing the new births of major thalassemia.

References

- De Sanctis, V., & Yassin, M.A. (2017). β -thalassemia distribution in the old world: a historical standpoint of an ancient disease. DOI: 10.4084/mjhid.2017.018
- Ebeid, F.S.D., & Khan, N.I.H (2020). The adverse impact of thalassemia major on adolescents' oral health-related quality of life. DOI: <https://doi.org/10.1097/MPH.0000000000001729>
- Gharaibeh, H., Amarneh, B.H., & Zamzam, S.Z. (2009). The psychological burden of patients with beta thalassemia major in Syria. <https://doi.org/10.1111/j.1442-200X.2009.02833.x>
- Ishfaq, K., Naeem, S.B., & Ali, J. (2013). Socio-economic factors of thalassemia major on patients' families: a case study of the children's hospital and the institute of child health Multan, Pakistan. https://www.researchgate.net/publication/289355323_Socio-Economic_Factors_of_Thalassemia_Major_on_Patients'_Families_A_case_study_of_the_Children's_Hospital_the_Institute_of_Child_Health_Multan
- Kularatne, W.N., Jayasinghe, R.M., Diyunugala, M.C., Bandara, D., Abeyundara, S., & Perera, I. (2017). Sociodemographic profile and oral health status of thalassemic patients

attending the National Thalassemia Centre, Kurunegala, Sri Lanka. DOI: 10.1111/jicd.12293

Mudiyanse, R. M. (2009). *Thalassemia rogaya ha eya valakva genima*. Thalassemia Prevention Project, North Western Province Health Director office, Kurunegala

O'Donnell, A., Premawardhena, A., Arambepola, M., Samaranayake, R., Allen, S.J., Peto, T.E., Fisher, C.A., Cook, J., Corran, P.H., Olivieri, N.F., & Weatherall, D.J. (2009). Interaction of Malaria with a common form of severe thalassemia in an Asian population. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. Volume 106. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19841268>

Old, J., Angastiniotis, M., Eleftheriou, A., Galanello, R., Cornelis L., Harteveld, C.L., Petrou, M., & Traeger-Synodinos, J. (2013). *Prevention of thalassaemias and other haemoglobin disorders volume 1: Principles*. TFI. https://thalassaemia.org.cy/wp-content/uploads/2019/08/PreventionVol1_English.pdf

Premawardhena, A.P., De Silva, S.T., Goonatileke, M.D.D.C., Ediriweera, D.S., Mettananda, S., Rodrigo, B.K.R.P., Allen, A., & Weatherall, D.J. (2019). Marriage patterns in Sri Lanka and the prevalence of parental consanguinity in patients with β -thalassaemia: a cross-sectional descriptive analysis. *Journal of Biosocial Science*. <https://doi.org/10.1017/S0021932019000658>

Riaz, H., Riaz, T., Khan, M.U., Aziz, S., Ullah, F., Rehman, A., Zafar, Q., & Kazi, A.N. (2011). Serum ferritin levels, socio-demographic factors and desferrioxamine therapy in multi-transfused thalassemia major patients at a government tertiary care hospital of Karachi, Pakistan. <https://doi.org/10.1186/1756-0500-4-287>

Senanayake, Manori. (2011). *Thalassemiawa gena danuwathwemu*. Borella: Wijesuriya Grantha Kendraya.

Sharma, S., Seth, B., Jawade, P., Ingale, M., & Setia, M.S. (2017). Quality of life in children with thalassemia and their caregivers in India.

<https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs12098-016-2267-z>

Thalassaemia Federation International (TFI) Booklet. (2019).

https://thalassaemia.org.cy/wp-content/uploads/2019/11/Preventionidiagnosis-of-Hbpathies_BOOKLETNEW-1.pdf

World Health Organization. (2006). *Resolution on Thalassaemia and other haemoglobinopathies*.

http://www.emro.who.int/images/stories/ncd/documents/b118_r1-en1.pdf

World Health Organization. (2011). *Haemoglobin concentrations for the diagnosis of anaemia and assessment of severity Vitamin and Mineral Nutrition Information System*. ization.

L2 Selves Experienced among Sri Lankan Learners of Japanese as a Foreign Language

Udara de Silva

Department of Modern Languages, Research Center for Faculty of Humanities,
University of Kelaniya, Sri Lanka
desilvaudara@yahoo.com

Abstract

This paper aims to explore the L2 Selves of Sri Lankan JFL learners to find out the affecting motivational factors that shape their L2 Selves. The L2 Self comprises of an Ideal L2 Self: a future image of a proficient language user achieving career and educational goals, and an Ought to L2 Self: an embodiment of expectations of significant others and avoidance of negative outcomes. The sample for this research consisted of 19 JFL learners studying Japanese as a main subject/major for their Bachelor of Arts degree in two state universities in Sri Lanka and the technique adopted was a semi-structured interview. A deductive content analysis of the interview data yielded 8 codes. A further analysis of data revealed that learner JFL self-concept consists of a strong Ideal and a Feared L2 Self. A deeper analysis of the social, cultural and geopolitical factors affecting the JFL learner self-concept showed that they can be categorised under causal and teleological dimensions which seemed to play salient roles in shaping the learner L2 self-concept. Causal dimension consisted of factors pertaining to the learning experience: positive attitudes towards Japan, its people and culture, and intrinsic interest in the language and positive attitudes towards learning. Teleological dimension comprised of various types of goals i.e., instrumental/incentive goals connected with career and education, and living in Japan. Furthermore, learner self-reports showed that they are very enthusiastic in learning, having a pro-active, self-regulatory approach to learning Japanese, and the sense of failure and success influence their L2 Selves.

Keywords: Sri Lankan learners of JFL, L2 Motivational Self System, learner self-concept, L2 Selves, qualitative method

1. Introduction

1.1 Background to the Study

Motivation which is considered an Individual Difference (ID) variable has been a much researched area in the literature on education and psychology and the motivation to learn a second language (L2) is an influential and a newly emerging

research area in the field of Second Language Acquisition (SLA). Dörnyei and Ushioda (2001:3) contend that motivation concerns what moves a person to make certain choices, to expend effort and persist in action. Therefore, motivation moves the individual forward in a particular action. This scenario is no different when it comes to learning an L2. Motivation makes a qualitative difference in the learning experience where high levels of motivation positively correlate with the success of learning an L2. However, learning of a language is a complex and a qualitatively different process due to its socio-cultural nature (Dörnyei, 2005) that it entails the adoption of not only the language of the target community but also their cultural behaviours and ways of being. In the mainstream understanding of psychology, human motivation is currently being connected with the human core rather than being considered an externally regulated phenomenon. Similarly, learning an L2 is connected with one's personal core; identity where the learner develops a bicultural and sometimes a multicultural identity when learning an L2. Recent theorising in the field of SLA motivation shows that learner motivation to learn an L2 can be explained effectively through the self-concept of that learner (Dörnyei, 2005). In this sense, motivation to learn an L2 is the effort expended to reduce the discrepancy between the current self and the Ideal/Ought to self.

Japanese as a foreign language (JFL) has a comparatively longer history when compared with other foreign languages within the Sri Lankan education system. Since its introduction as early as in 1967, it has developed in many aspects. A total of 8,454 JFL learners studying in 77 institutions under 125 teachers are recorded in the latest survey conducted by the Japan Foundation (JF, 2018). It is offered as a subject as early as the GCE Ordinary Level examination and the GCE Advanced Level examination, a phenomenon quite unique in the South Asian region. Several universities offer Bachelor of Arts and honours degrees, diploma and certificate courses¹. However, in the local context, despite the popularity, Japanese does not hold a valued position in the Sri Lankan society in comparison to English; the link language and the language of upward mobility. It is only a foreign language as opposed to English which is considered a second language. Moreover, in a global context, Japanese cannot be considered a 'lingua-franca', being spoken in a limited geographical repertoire; Japan. While English is considered a basic skill (Graddol, 2006) in the highly fluid, modernised world, it is not an absolute requirement to learn Japanese. Also, there are not enough Japanese-related career opportunities in Sri Lanka (JF, 2009, 2012) and higher education is not an easily accessible or available

---

¹ These universities are namely University of Kelaniya, Sabaragamuwa University of Sri Lanka, Rajarata University of Sri Lanka, Peradeniya University and Moratuwa University.

option given the high cost of tuition fees and cost of living in Japan. In such a scenario, what moves learners to choose Japanese and continue learning the language?

The focus of this paper is on discerning the motivations of JFL learners in Sri Lanka and analysing them in a self-framework, drawing its theoretical background from the Second Language Motivational Self System (L2 MSS) put forward by Dörnyei, (2005). The L2 MSS is a radical transformation of the theoretical base posited by the Social Psychological perspective of L2 motivation (Gardner & Lambert, 1959), which has been the dominant theory in L2 motivation research for more than five decades (Dörnyei, 2009). Through this new conceptual framework, motivation is explained in terms of an internal process of identification with the person's self-concept: the notion and attitude a person would have about him/herself. What kind of self-concept/s do JFL learners of Sri Lanka have? What types of L2 selves do they have and what are the factors that help shape their L2 selves? This study aims to explore the composition of the L2 Selves of Sri Lankan JFL learners and consider affecting motivational factors that shape their L2 Selves in order to find answers to the above questions.

1.2 Studies on Motivation and Second Language Motivational Self System

Dörnyei (2005) reformulated L2 motivation within a self-framework by incorporating the theory of Possible Selves by Markus & Nurius (1986): a significant area of research in psychology. It is woven around the individual's ideas of what they might become, what they would like to become, and what they are afraid of becoming (Markus & Nurius, 1986) referring to a future self-state that guides the individual for action. The Possible Selves theory distinguishes between 3 main types of possible selves: (1) 'ideal selves that we would very much like to become', (2) 'selves that we could become' (which is the default case), and (3) 'selves we are afraid of becoming' (Markus & Nurius, 1986: 954).

Furthermore, Self-Discrepancy Theory put forward by Higgins (1987, 1996) particularly mentions 2 concepts that played a central role in developing the L2 MSS. They are the 'ideal self': a self that we would ideally like to possess comprising of wishes, hopes and aspirations and the 'ought self': a self that one believes one ought to possess, which is the representation of someone else's sense of duties, obligations or responsibilities. In summary, the ideal self could be interpreted as the individual's own vision for himself whereas the ought self embodies someone else's vision for the individual (Dörnyei, 2005). In addition, the Self-Discrepancy Theory posits that the desire of an individual to reduce the discrepancy between his actual current self

and the future projected self (represented by the ideal/ought selves) can be identified as motivation.

The L2 MSS comprises of the following components

- 1) Ideal L2 Self- L2 specific dimension of the ‘ideal self’: if the ideal self we would aspire to reach speaks an L2, we would like to reduce the discrepancy between our current actual self and the future ideal self. In such an instance the ideal self will act as a strong motivational force. Traditional integrative and internalised instrumental motives would fall into this category. It entails the L2 learner’s own vision, hopes, wishes and aspirations to become a competent L2 user. For instance, a favourable disposition and a sincere liking towards the Japanese people, Japanese language, Japan and its culture, desire to secure Japanese-related employment both locally and in Japan, aspiration to proceed for higher education and live in Japan would fall into this category.
- 2) Ought-to L2 Self- L2 specific dimension of the ought self: this embodies the aspirations one ought to possess in order to comply with the expectations of others and to avoid negative outcomes. External instrumental motives would fall into this category entailing someone else’s expectations or vision for the L2 learner. For instance, to study Japanese studiously in order not to fail exams or not to disappoint parents could be categorised in this group.
- 3) L2 Learning Experience- situated, ‘executive’ motives relating to the immediate learning environment and learning experience of the L2 learner constitutes this component. Specifically, in this dimension, aspects related to the teacher, the curriculum, the peer group and the experience of success would come into play. In line with Dörnyei’s (2005) contention, this component of the L2 MSS is conceptualised in a different level from the two self-guides. For instance, the attitudes towards the Japanese language teacher and the learning process, notions and satisfaction, ease and difficulty of the Japanese language-curriculum, peer support would come into play in this category.

Several empirical studies have supplied statistical evidence to support the credibility of L2 MSS in explaining learner motivation effectively (Al-Shehri, 2009; Csizér & Kormos, 2009; Kormos et al., 2011; Ryan, 2009; Taguchi et al., 2009) focusing on English learners in diverse settings (Saudi Arabia, Hungary, Japan, China & Iran). A number of studies have attempted to design theoretical or empirical models relating to the theory, exploring the roles of the constituent components of the L2 MSS and various other variables (Kim, 2009, Lyons, 2009, MacIntyre et. al., 2009, Segalowitz et. al., 2009, Ushioda, 2009).

2. Objectives

Although many studies have been conducted in several settings, this study is unique in the following aspects. (1) Most studies are concerned with English as a Second Language/Foreign Language (ESL/EFL) learners and a very few have taken JSL/JFL students into consideration in this new paradigm. (2) And especially Sri Lankan learners of JFL have barely been the object of an extensive study on L2 learners. Existing studies focusing on Sri Lankan learners of JFL have so far been based on the classical Social Psychological perspective of L2 motivation by Gardner & Lambert (1959). (3) Replication in different settings is needed as cross cultural differences can exert a strong influence in the motivational structure of language learners (Taguchi et al, 2009). (4) Moreover, Dörnyei and Ushioda (2009) have shown cross cultural variation as a future research direction in L2 MSS research. (5) Furthermore, research related to the L2 MSS is largely dominated by a quantitative paradigm (i.e., Al-Shehri, 2009; Csizér & Kormos, 2009; Kormos et al., 2011; Ryan, 2009; Taguchi et al., 2009) whereas a very few have been conducted using a qualitative framework (i.e., Kim, 2009, Lamb, 2009, Ushioda, 2009). Therefore, this study adopts a qualitative approach in its analysis since it is deemed best in understanding the underlying workings of student motivation in a self-perspective. Thus, the objective of this study is to bridge the gap in the literature by exploring the self-concept and L2 Selves that could be seen among Sri Lankan JFL learners and discern the affecting factors that construct their L2 Selves.

3. Methodology

This qualitative study is a part of an earlier project where the interplay of various components shaping the motivation to learn JFL in Sri Lanka was taken into consideration².

19 participants from the University of Kelaniya and Sabaragamuwa University of Sri Lanka, where Japanese is taught as a main subject/major participated in the study during the period of October to November 2014 (refer Table 3.1.1 for a summary of attributes of the interview participants). Adopting a semi-structured interview technique, the author audio-taped the self-reports of participants with their consent, which were subsequently transcribed. The medium utilised was Sinhala which is the native language of all 19 participants. The interview comprised of questions on several sections such as instrumentality, attitudes towards Japan, its people and

---

² The data was collected as a part of my PhD research project (de Silva, 2015) in 2014. However, de Silva (2015) is based only on quantitative data collected as a part of the project.

culture and interest and positive attitudes to learning, self-concept (ideal self, ought to self and feared self), and motivated learning behaviour. The author then analysed the transcribed data adopting a deductive content analysis method searching for common themes which were later developed into several codes. The codification process was repeated until it was deemed that the codes sufficiently represented the data collected.

Table 3.1 Attributes of Interview Participants

	Number of Participants	Average Age	Learning Experience (years)
University of Kelaniya	10	22.05	5.54
Sabaragamuwa University of Sri Lanka	09	22.37	5.46
Total	19		
Average		22.21	5.5

4. Results

The deductive content analysis process yielded 8 codes which provide a collective picture of the interview data and summarises the qualitative descriptions by participants regarding the motivational components that shape their JFL self-concept. They are (a) instrumental/incentive goals, (b) integrative/intrinsic goals, (c) transition of goals (from intrinsic to extrinsic), (d) motivated learning behaviour (self-regulatory), (e) positive attitudes, (f) negative attitudes, (g) multiple temporary selves, and (h) temporal evolution of the self-concept. Table 4.1 provides a classification of motivational components that were found in the participants' self-report data.

Table 4.1 Classificaion of Motivational Components

(a) Instrumental/incentive goals	(b) Integrative/intrinsic goals
future utility of learning Japanese (4) career-related goals (6) higher education in Japan (1) living in Japan (1) sucure entrance to university (1)	need to communicate with Japanese people (1)
(c) Transition of goals (from intrinsic to extrinsic)	(d) Motivated learning behavior
transition from intrinsic to extrinsic (1)	extra effort expended (self-regulatory) (18)
(e) Positive attitudes	(f) Negative attitudes
Japan is an economically and socially developed country (11)	Japanese people are not the same from inside (4)
liking towards Japan, its people and culture (4)	difficulty of coping up with the day to day workload (1)
interest in the Japanese language and learning the language (12)	
best among the all the subjects learnt (4)	
desire to learn Japanese further (6) learning Japanese goes beyond learning only the language, it's acquiring a whole way of life (4)	
similarity with mother tongue (4)	
teacher supports the learning process (4)	
(g) Multiple temporary selves	(h) Temporal evolution of the self-concept
ideal self guides (13)	experiences at univeristy (2)
feared self guides (5)	experineces in Japan (2)

5. Discussion

The findings of the study are discussed in relation to the social context of Sri Lanka taking into consideration the economic, social, cultural and geopolitical factors that shape JFL learner motivational self-concept.

The self-concept of JFL learners in this sample was multifaceted. They seemed to possess multiple temporary selves. 13 leaners clearly mentioned about having an Ideal L2 Self that guides them in the learning process while others made remarks

about having only a particular future state connected with learning Japanese³. The interesting fact is that, 5 learners among them mentioned about a coexisting Feared Self they want to avoid in achieving the goals in the learning process. Ideal Self-guides clearly embodied the future career and education-related, instrumental motives such as ‘I see myself as a teacher of Japanese, a translator of Japanese, a tour company proprietor facilitating tourists including the Japanese’ and ‘I want to be employed in the diplomatic service’. Feared selves included a self that would fail semester exams, a self that would score low grades and subsequently lose the class distinction, a self that would have to repeat exams and a self that is unable to graduate. These fears were directly related to a larger entity where learners were afraid of jeopardising their future life which is firmly grounded on the success of learning Japanese. This could be explained in considering the following contention by Dörnyei (2005), who posits that the ideal self will have maximal motivational capacity when it is offset with a feared self in the same domain. Therefore, it could be assumed that having a Feared L2 Self in the same domain moves these JFL learners to expend more effort to achieve the ideal self they aspire for in learning Japanese. Ought to L2 Self which embodies the hopes and aspirations of significant others (such as parents, relatives and siblings) and social obligations not emerging as a significant factor is noteworthy in a context where students are considerably dependent on significant others and are influenced by them.

Further analysis of the motivational factors that help shape learner JFL self-concept, showed that they would fall into the classification by Ushioda (2001:117). In line with this categorization, factors in each language learner’s motivational configuration could be classified into 2 dimensions: “causal” (deriving from the continuum of L2 learning and L2-related experience to date) and “teleological” (directed towards short-term or long-term goals and future perspectives).

Causal dimension mainly consists of 2 factors. First, factors pertaining to the learning experience: attitudes towards Japan, the Japanese people, Japanese culture and lifestyle, interest in the language and the intrinsic desire to learn the language all contribute to shaping learner motivational self-concept. Almost all the learners had a positive attitude towards Japan, its culture and people except for a few (5 learners) who had co-existent negative and/or mixed attitudes. Self-reports such as ‘Japan is an economically and socially developed country’ and ‘liking towards Japan, its people and culture’ showcase evidence for the above contention. There are several reasons for the learners to have such positive attitudes. (1) This positive attitude is

---

³ This may be due to the lack of understanding about the core meaning of ‘self-concept’.

based on the friendly relations between Sri Lanka and Japan as Japan has been one of the principal sources of economic support to the country. (2) The geopolitical significance of Japan as an economic power and a leading member in the developed world could be pointed out as another factor. Japan's geographical and emotional proximity to Sri Lanka (as it is a fellow Asian country) and exemplary position as an Asian country which achieved developmental goals in a comparatively short time would have contributed for learners to have an inspirational attitude towards Japan where they would consider Japan as a role model. In such a context, being able to secure opportunities for higher education in Japan is highly anticipated and desired which in turn would be a gateway to working and living in Japan. This idea has higher prospects for Japanese learners as Japan is a monolingual country functioning mainly in Japanese. Aspirations and hopes of studying, working and living in a foreign country, especially a developed one are considered extremely promising and a high sense of individual superiority is witnessed generally in the society as opposed to the life in their own country. Studying, working and/or living in a foreign country are considered one's key for economic stability, better and luxurious life standards. Also, the general notion regarding the lack of employment opportunities for Arts graduates could be one reason for them to opt for more financially lucrative subjects like Japanese.

Second factor constituting the causal dimension: intrinsic interest in the Japanese language and positive attitude towards learning is supported by the role played by the teacher and linguistic similarities between Japanese and the Sinhala languages⁴. For most of the JFL learners in this sample teacher is an extremely important factor, an inspirational presence and a role model as they provide first-hand experience and guidance in the learning process. The fact that the subject matter is a foreign language in a FL context (as opposed to other subjects), where contact with the target community is sparse and the prestigious and authoritarian position a teacher holds in the Sri Lankan society all contribute in constructing this kind of an image. They are 'personalized models of ideal selves' (Dörnyei & Ushioda, 2009: 152), they become the bridge between the learners and the target language, culture and society by relating and introducing their own experiences in Japan and learning Japanese, enabling students who have not had first-hand experience in Japan (which is the majority)⁵ to construct a mental image of the country, people and culture. Teachers were reported efficient and methodical as they might have been under the influence

---

⁴ Sinhala is one of the 3 official languages in Sri Lanka with a majority (87%) speaking the language. Sinhala is the mother tongue of all 19 participants of this interview survey.

⁵ An average of 5-10 students get the opportunity to study in Japan on scholarships on short (2 weeks or more) and long term (1year) programs.

of the Japanese culture where being methodical is an inherent cultural trait. However, negative attitudes towards the Japanese people and an overload of coursework were also reported by a few. These could be attributed to individual experiences of difficulty faced by learners at various learning situations. Similarity in the sentence structure between Sinhala and Japanese and consequent notions of Japanese being easy to acquire when compared to languages which share similarities with the English language also is a motivating factor for students to consider learning and continuing to learn the language. Moreover, less anxiety and confidence in practicing and using the language, less fear in making mistakes support a positive attitude to learning.

The teleological dimension mainly comprises of various types of goals that shape the motivational self-concept of the learners. According to Dörnyei (2005), traditional integrative motives and internalised instrumental motives constitute the Ideal L2 Self. Instrumentalities of a promotion focus together constituted the Ideal L2 Self in much of the literature (Kormos, 2009; Kormos et al., 2011; Ryan, 2009). However, in this sample, the role of instrumental/incentive goals deemed more salient when compared to that of integrative/intrinsic goals in shaping learner motivational self-concept as integrative/intrinsic goals are hardly discernible in the learner motivational profiles. This could be explained when considering the social context and thought structures of the Sri Lankan society. Despite the fact that career-related goals don't typically emerge even in the tertiary level for FL learners (Dörnyei, 1990), career goals of Sri Lankan learners of JFL are clearly defined at the tertiary level. They are acutely aware of the future utility of learning Japanese. Career-related goals both local and international (mostly aspiration to be a teacher, translator, employed in the diplomatic service, international relations sector where social recognition is relatively high), higher education in Japan and living in Japan are among the most pursued goals in this learner sample. Therefore, education is the sole means to upward mobility when it comes to children coming from middle to low income family backgrounds. Furthermore, rather than learning other subjects in the Arts/Humanities stream, learning a FL would be an added advantage which would definitely enhance their chances of securing employment both locally and internationally⁶.

Also, as learners of a FL (Japanese) they develop a 'language ego' (Guiroira & Acton, 1979: 199) where they feel like a different person speaking a different language and

---

⁶ The number of learners of a FL is relatively few when compared to other subjects (i.e., economics, logic, history, Buddhist culture etc., Department of Examinations, 2011) making them a unique group.

acting differently as well. Statements like ‘learning Japanese goes beyond learning only the language, it's acquiring a whole way of life’ shows that Japanese language and learner identity are hardly separable and that their self undergoes change (Csizér & Kormos, 2009) through the learning experience they acquire. This is also embodied in their longing to become ‘different’ from others, especially the Arts graduates towards whom the social attitudes are not very positive.

Learner goals seem to be not static but constantly evolving. Existing literature shows that when learners gain more learning experience, more intrinsic goals are derived and extrinsic goals translate into intrinsic goals (Ushioda, 2001). Yet, in this sample, learner goals are translated from intrinsic to extrinsic. This could also be attributed to the above thinking pattern in the Sri Lankan society where education is the sole key to a future career and life success attaching more importance to utilitarian values in learning a FL.

Apart from the causal and teleological dimensions, student self-reports showed that learners were extremely motivated to learn and this learning was self-regulated rather than being externally regulated. They were satisfied with the curriculum offered and were willing to have more lessons in order to improve their skills in the language displaying a proactive and self-regulated approach to learning. Apart from regular lessons in the university, they engaged themselves in other language activities on their own such as watching movies and animation, listening to songs on the internet and practising Kanji characters etc. Moreover, sense of success and failure also is a salient factor in the motivational profiles of JFL learners. The learners already possess a certain degree of a sense of achievement when entering the university as undergraduates since only a few are able to secure the chance of entering a national university. This sense of achievement is further heightened by obtaining high examination scores and especially the few students who received the chance of studying in Japan on scholarships⁷ related that scoring high marks motivated them to learn the language more keenly consequently leading to securing high marks. Motivation affects success positively whereas achievement can have a reverse effect on motivation on the other hand having a cyclical effect.

6. Conclusion

In summary, this qualitative study attempted in unveiling the motivational undercurrents that shape JFL learner self-concept. Deductive content analysis of

---

⁷ Obtaining a scholarship itself has to do with JFL achievement as only learners who score high marks at the selection examination will secure the scholarship to study in Japan.

interview data yielded 8 codes. Deeper analysis of factors affecting learner self-concept revealed that the self-concept of Sri Lankan learners of JFL consists of a strong Ideal L2 Self and a Feared L2 Self in the same domain. Furthermore, quite contrary to the author's expectations Ought to L2 Self which is the embodiment of influence from significant others and obligations towards them did not emerge as a salient constituent factor. These motivational constituents shaping up their self-concept included teleological and causal dimensions where certain attitudes and goal structures backed by social, geopolitical considerations come into play.

One limitation of this study was the small sample size. Therefore, it is worthy to work with elaborate self-reports of a larger student sample to unravel the finer undercurrents of learner self-concept. Future research examining subtle undercurrents affecting the learner self-concept both during study and after terminating study would reveal how the JFL self-concept changes over time.

References

- Al-Shehri, A. S. (2009). Motivation and vision: The relation between the ideal L2 self, imagination and visual style. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 164-171). Bristol: Multilingual Matters.
- Csizér, K., & Kormos, J. (2009). Modelling the role of inter-cultural contact in the motivation of learning English as a foreign language. *Applied Linguistics*, 30 (2), 166-185.
- Department of Examinations of Sri Lanka. (2011) *Statistical Handbook 2005-2007, 2008-2010* Retrieved from <https://doenets.lk/documents/statistics/Statistical-Handbook-2008-2010.pdf>
- de Silva, U.I. (2015). *Surirnakajin daigakusei no nihongo gakushu douki: dainigengo jiko shisutemu no kanten kara*. PhD dissertation submitted to the Graduate School of Language & Society, Hitotsubashi University, Japan for the partial fulfilment of requirement for PhD.
- Dörnyei, Z. (1990). Conceptualizing motivation in foreign-language learning. *Language Learning*, 40 (1), 46-78.
- Dornyel, Z. (2005). *The psychology of the language learner*. US: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dörnyei, Z., & Ushioda, E. (Eds.). (2009). Motivation, language identities and the L2 self: A theoretical overview. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 1-8). Bristol: Multilingual Matters
- Gardner, R. C., & Lambert, W. E. (1959). Motivational variables in second-language acquisition. *Canadian Journal of Psychology*, 13 (4), 266-272.
- Guirora, A. & Acton, W. (1979). Personality and language: A restatement. *Language Learning* 29, 193-204

- Graddol, D. (2006). *English next: why global English may mean the end of 'English as a foreign language'*. London: British Council.
- Higgins, E. T. (1987). Self-discrepancy: a theory relating self and affect. *Psychological Review*, 94 (3), 319-340.
- Higgins, E.T. (1996). The `self digest`: Self-knowledge serving self-regulatory functions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71 (6), 1062-1083.
- Kim, T.Y. (2009). The sociocultural interface between ideal self and ought-to-self: A case study of two Korean students' ESL motivation. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 274-294). Bristol: Multilingual Matters
- Kormos, J., Kiddle, T., & Csizér, K. (2011). Systems of goals, attitudes, and self-related beliefs in second-language-learning motivation. *Applied Linguistics*, 32 (5), 495-516.
- Lyons, Z. (2009). Imagined identity and the L2 self in the French foreign legion. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 248-273). Bristol: Multilingual Matters
- MacIntyre, P.D., Mackinnon, P., Clément, R. (2009). The baby, the bathwater, and the future of language learning motivation research. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 43-64). Bristol: Multilingual Matters
- Markus, H.R., & Nurius, P. (1986). Possible selves. *American Psychologist*, 41 (9), 954-969.
- Ryan, S. (2009). Self and identity in L2 motivation in Japan: The ideal L2 self and Japanese learners of English. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.) *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 120-143). Bristol: Multilingual Matters.
- Segalowitz, N., Galbonton, E., Trofimovich, P. (2009). Links between ethnolinguistic affiliation, self-related motivation and second language fluency: Are they mediated by psycholinguistic variables? In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 172-192). Bristol: Multilingual Matters
- Taguchi, T., Magid, M., & Papi, M. (2009). The L2 motivational self-system among Japanese, Chinese and Iranian learners of English: A comparative study. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 66-97). Bristol: Multilingual Matters.
- The Japan Foundation. (2009, 2012). *Survey Report on Japanese-Language Education Abroad*. Tokyo: Kurosio Shuppan.
- The Japan Foundation (2018). *Survey report on Japanese language education abroad 2018*. Retrieved from <https://www.jpff.go.jp/e/project/japanese/survey/result/survey18.html>
- Ushioda, E. (2001). Language learning at university: Exploring the role of motivational thinking. In Z. Dörnyei, & R. Schmidt (Eds.), *Motivation and second language acquisition* (Technical Report #23, pp. 93-125). Honolulu, HI: The University of Hawai'i, Second Language & Curriculum Center.
- Ushioda, E. (2009). A person-in-context relational view of emergent motivation, self and identity. In Zoltán Dörnyei & Ema Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self* (pp. 215-228). Bristol: Multilingual Matters

Acknowledgements

I thank the anonymous referees for providing useful comments in improving the initial draft of this paper. I also thank the students of Japanese in the University of Kelaniya and Sabaragamuwa University of Sri Lanka for their valuable support in conducting this interview survey. Thanks are due for the assistance given by my colleague Dr. Shashikala Assella in improving the language of this paper.

A Unified Model for Resolving Modal Ambiguity

W. A. T. Weerasooriya

Department of English and Linguistics Faculty of Humanities and Social Sciences

University of Sri Jayewardenepura, Sri Lanka.

tharanga@sjp.ac.lk

Abstract

Cross linguistically, one and the same modal can be used to express both epistemic and deontic interpretations of modality. *Must/should* in English, *devoir* in French, *oona* in Sinhala and *dovere* in Italian are only a few of the examples. Whether it is the syntactic structure or context dependant (pragmatic) parameters that trigger different interpretations has been a topic in debate in the syntactic and semantic studies. Within this background, this paper investigates the effects of phonological (prosodic) factors on the generation of the two different interpretations, other than the syntactic and semantic factors. The paper focuses on the prosodic structures of Sinhala and French modal constructions and shows that prosody reflects the underlying syntactic and scope structures in deriving a particular modal interpretation. Thus, this paper highlights the significance of prosody (other than syntax and semantics) in the study of different interpretations of modality. I argue that syntax feeds the logical form (LF) and LF feeds the phonetic/phonological form (PF) filtering different modal flavours, which is demonstrated with a model proposed in the study. A sample of sentence constructions in Sinhala and French selected by the author was used to discuss and draw conclusions. The analysis of data primarily employed the notions of nuclear stress application and shift involved in a sentence. The study will help understand and analyze the processes involved in the acquisition and production of the constructions involving modals cross-linguistically.

Keywords: modals, syntax, semantics, prosody

1. Introduction

There has been a long-lasting debate as to what makes it possible for a modal to be able to express different flavours such as deontic and epistemic (Jackendoff, 1972; Roberts, 1985; Brennan, 1993; Nauze, 2008; Kratzer, 1991). For instance, the examples from (1) to (4) illustrate that the same modal could bring about different interpretations/flavours of modality and it is a common phenomenon cross-linguistically.

French

- (1) a. John doit être à la maison. (deontic)
(John is obliged to be at home.)
b. John doit être à la maison. (epistemic)
(John is assumed to be at home.)

English

- (2) a. John must be at home. (deontic)
(John is obliged to be at home.)
b. John must be at home. (epistemic)
(John is assumed to be at home.)

Sinhala

- (3) a. John gedərə innə oonæ. (deontic)
(John is obliged to be at home.)
b. John gedərə innə oonæ. (epistemic)
(John is assumed to be at home.)
c. Malli den ennə oonæ. (deontic)
(Brother must come now. He is obliged to come now.)
d. Malli den ennə oonæ. (epistemic)
(Brother must be coming now. He is assumed to be coming now.)

Italian

- (4) a. John deve essere a casa. (deontic)
(John is obliged to be at home.)
b. John deve essere a casa. (epistemic)
(John is assumed to be at home.)

As far as the two types of meanings (deontic/epistemic) are concerned, whether it is the syntactic deep structure, (control for deontics and raising for epistemics) as argued by Jackendoff (1972), Roberts (1985), Brennan (1993) and Nauze (2008) or LF oriented contextually dependant parameters as discussed by Kratzer (1991) is still an unresolved debate in the literature pertaining to modality. However, as far as the author is aware, the phonological/prosodic effects on deriving different flavours have not received attention in the literature. Accordingly, this study investigates the role that prosody plays in triggering different flavours of modality. The paper claims that

in drawing different flavours of modality, the syntactic structures derived in the narrow syntax and scope structures projected at logical form (LF) pattern with the phonetic/phonological form (PF) structures created by stress shift and prosodic rephrasing to bring out a particular flavour.

The claims in this paper basically build on the evidence from the modal constructions in French and Sinhala and are expected to be extended to those of English and other world languages in the future work.¹ The samples of the sentences of modal constructions in French and Italian were tested for syntax and semantics judgements by native speakers of the two respective languages. For Sinhala and English data, the author's own judgements were used. However, even though, cross-linguistic similarity in generation of different modal flavours is highlighted to demonstrate the universal character of the flavours, a comparative analysis of modal constructions of different languages is not the main concern of the paper. The paper mostly focuses on the processes involved in the generation of different modal flavours with respect to narrow syntax, LF and PF. As opposed to the assumptions in relation to the inverted Y or T model in syntax, such as the independence of LF and PF, it is claimed that at least in the case of modal structures in question, all three components: syntactic, LF and PF branches work in harmony like 'close bosom friends' in bringing out different flavors, or in saturating a construction with a particular modal flavour. Accordingly, I propose a unified architectural model to demonstrate this.

The paper is organized as follows. Section two deals with the literature and theoretical background to the study. Section three presents the method of data collection for the study. Section four analyzes and discusses the theoretical and empirical implications of the study. Section five derives conclusions with the proposed model.

---

¹ It is also important to note the differences in modal constructions in the two languages: French and Sinhala. For instance, the modal verb in French inflects as *devoir – je dois, tu dois, il doit, elle doit, nous devons, vous devez, ils doivent, ils doivent*. However, the modal *oonæ* in Sinhala does not inflect. At the same time, there are differences in the word order between the two languages (i.e. French S V Adv word order while Sinhala S Adv V word order). Thus, the paper also demonstrates that despite these surface differences, the modal constructions in the two languages (and possibly in the other languages) generate meaning in a universal manner. However, as a comparative analysis is not the main focus of the paper, this is not taken up for investigation and discussion in detail.

2. Literature and theoretical background

2.1. On triggers of different flavors

As Jackendoff (1972), Roberts (1985), Brennan (1993) and Nauze (2008) have argued, in a deontic modal construction the subject receives a theta role from the deontic modal, because the subject has a property of an obligation or permission getting assigned by the modal and there is a PRO that the subject controls and that receives a theta role from the lexical verb in the embedded clause. Thus, a deontic modal construction is said to take a control structure as shown in (5)².

- (5) John must be at home. (deontic)
[John must [PRO be at home.]]
(John is obliged to be at home.)

And, they also demonstrate that in an epistemic modal construction the modal has a thematic relationship with the whole TP. The subject is an argument of the lexical verb and it subsequently moves to the structural subject position.

- (6) John must be at home. (epistemic)
[John [must *t* be at home.]]
(John is assumed to be at home.)

The same claims hold for Sinhala and French modal constructions. Given that *oona* in Sinhala is a lexical verb that can function as a modal and the French modals *doit/devrait* also function as lexical verbs, I assume that the control/raising dichotomy holds for both Sinhala and French modals.³

Kratzer's (1981, 1991) approach to deriving different flavours is that they are derived from contextual backgrounds and are left to be handled post syntactically at the interface level. According to Kratzer's doubly relative analysis of modality, in both types of constructions, the modal as a quantifier/operator scopes above all the constituents and quantifies over different worlds as identified by a modal base and

---

² Whether all the constructions that trigger deontic flavours take a control structure is still a controversial topic as argued by Bhatt (1998) and Wurmbrand (1999), where they put forward examples such as "There have to be fifty chairs here", in which the deontic modal construction does not involve a control structure. In my study, for now, I considered only the constructions where the structural subject bears the obligation/permission to carry out the event denoted by the lexical verb.

³ The assumption here is that if the modal has the properties of a lexical verb, the argument that the modal can assign a theta role to the subject holds well.

an ordering source (context dependant parameters) to derive different flavours. In other words, in her analysis, there are no syntactic structure or scope differences in relation to different flavours derived.

However, the current analysis here is in keeping with the claims of Jackendoff (1972), Roberts (1985), Brennan (1993) and Nauze (2008) who have argued that there are syntactic and scope differences in the derivations of the two types of modal flavors. Keeping in line with their argument, I also show that these syntactic and scope structures are represented by PF structures as well. Essentially, I argue that these prosodic structure differences also bear evidence for the fact that there are structural differences in the derivations of the two types of flavours.

Since this analysis basically builds on stress shift and prosodic rephrasing, it deems important to briefly introduce the nature of stress shift that I have adopted for my analysis. This is discussed next.

2.2 Nuclear stress and its shift

Following the nuclear stress rule (NSR) of Chomsky and Halle (1968), Halle and Vergnaud (1987) developed a metrical approach to NSR showing that NSR applies cyclically based on syntactic constituency. Cinque (1993) further developed NSR to claim that the main stress of a sentence will always be on its most embedded constituent. As seen in (7), the NP cycle-line (7b) will identify the “book” as the most embedded constituent. When it comes to VP cycle level, there is only one stress for (7d) cycle in the previous line. Even when it comes to IP cycle level the same stress will be projected as nuclear stress.

(7)

		[Max [read [the book]]]
a.	line 1 (=word line 3):	[* [* [*]]]
b.	line 2 (NP cycle):	[[[*]]]
d.	line 3 (VP cycle):	[[*]]
c.	line 4 (IP cycle):	[*]

Cinque (1993) also argues that discourse properties such as focus can interfere with the application of the main stress resulting in a different constituent gaining stress prominence by way of nuclear stress shift (NSS). This could result in assigning an additional stress to a focused constituent or destressing the original prominent stress. The current study makes use of this way of nuclear stress shift as discussed by Cinque (1993).

3. Methodology

In this section, I discuss methodology applied in the investigation. First, I introduce the method of data collection. Second, I present the details pertaining to the method used to analyse and test the data.

3.1 Method of data collection

As standardly adopted in the discipline of linguistics, the example sentences taken for testing and analysis in the paper are sentence constructions containing modals that are commonly used in the languages in question. The data were tested for grammatical judgements with the native speakers of French and Italian at the Department of Linguistics of the University of Ottawa, Canada.

3.2 Testing and analysis of data

The analysis in the current study primarily makes use of the version of nuclear stress application to a sentence as in Cinque (1993) as discussed in the previous section. However, instead of NP, VP and IP cycle levels, and following Buring (2009), I make use of a hierarchy of prosodic units: *prosodic word* (PWd), *prosodic phrase* (pP) and *intonational phrase* (IP) to mark different levels of prosodic representation. The idea here is that one or more syllables will form a *prosodic word* (PWd), one or more PWds will form a bigger prosodic unit; *prosodic/phnological phrase* (pP) and one or more pPs will form an *intonational phrase* (IP)⁴.

4. Analysis and discussion: a unified model

The attempt in this section is to show how the prosodic structures related to different flavours reflect the relevant syntactic and scope structures and thus pave the way for designing a model that accounts for a unified grammatical architecture to resolve modal ambiguity.

4.1 Nuclear stress in modal constructions

If (1) and (3) repeated here as in (8) and (9) are uttered without any assumption or obligation on John in mind, following the general Nuclear Stress Rule (NSR)

---

⁴ Whether these kinds of prosodic domain exist or not is still a controversial topic. The purpose of using this way of demarcating prosodic domains is to make different levels of prosodic representation clearer. Any kind which shows correspondence between prosodic domains and syntactic constituents would have helped in the analysis.

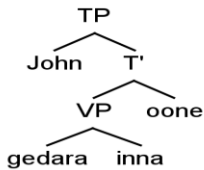

This kind of analysis again poses problems for the constructions in Sinhala, because in Sinhala, the subject appears in the clause initial position while the modal appears in the clause final position and the two do not seem to be able to pattern together in Sinhala. However, as shown in (19) and (20), the modal in Sinhala still appears in the T position and structurally forms an adjacent constituent to the subject.

(19) [Subject... [[TP... VP...] modal...]]

(20)⁷

It was shown in (16) and (17) that at the pP level, the whole sentence was in one prosodic domain in an epistemic modal construction. The syntactic structure of an epistemic modal construction also patterns with that kind of structure. If the subject is syntactically reconstructed in its trace position, we get a syntactic structure as in (21) for the epistemic modal construction. As Elbourne & Sauerland (2002) also argue, in a raising construction, the subject stays in its thematic VP-internal position throughout its syntactic derivation until LF and raising to structural subject position happens in the PF part of the derivation. So, in the syntactic derivation and until the PF, the structural subject position remains empty as seen in (21) and the whole construction will spell out in one clause.

(21) [e [modal... subject... VP...]]

Even if the structural subject position is filled in the PF branch, following the account of prosodic rephrasing and the whole sentence receiving focus, the similarity between both the syntactic and prosodic structures become obvious.

4.5 Similarity in syntactic, LF and PF projections

As shown in (12) and (13), when a modal construction triggers an epistemic interpretation the main stress remains in situ and the whole TP is focussed. I show that this property of the whole TP of an epistemic modal construction receiving focus is also in keeping with the scope properties of an epistemic modal construction.

---

⁷ The verb *inna* which is similar to the BE verb in English is projected like a lexical verb here to make the projection clear. The same structure works for any verb in Sinhala.

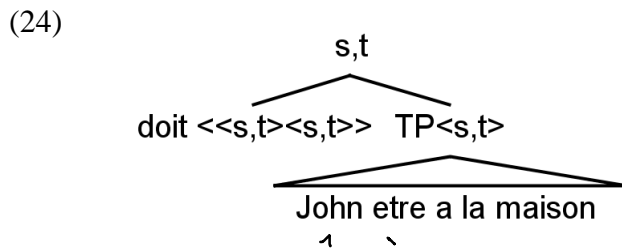
Epistemics are said to be speaker oriented and are said to mediate a relationship between the speaker and his belief (Bybee, Perkins & Pagliuca, 1994) and they always have the widest scope in a sentence (Fintel & Heim, 2010).

What is interesting is, following the raising account for epistemic modal constructions, if the subject is semantically reconstructed in its trace position, we get a structure similar to that in (23), where the modal scopes high and takes a full sentence or a proposition as its argument⁸.

(22) [John [λ_I [doit [_I être à la maison]]]]

(23) [doit [John être à la maison]]⁹

This could be represented as in (24)¹⁰.

As it was discussed earlier, deriving this kind of LF is also possible as Elbourne & Sauerland (2002) argue that in a raising construction, the subject stays in its thematic, VP- internal position in its derivation until LF and raising to structural subject position happens after LF and in the PF part of the derivation. Thus, the LF as seen in (23) will look as if the raising never happened.

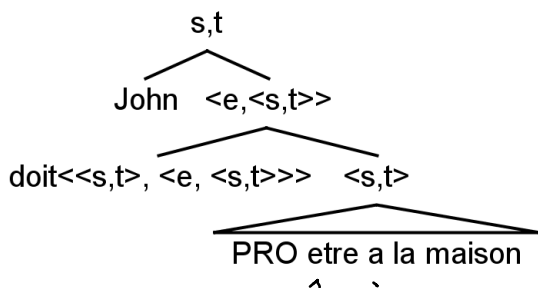
As opposed to this, deontics are argued to be subject oriented and are said to take scope narrower than that of an epistemic (Bybee, Perkins & Pagliuca, 1994). The modal scopes lower than the subject. My argument here is that the prosodic structure shown of a deontic modal construction (as in (14) and (15)) is in keeping with these claims about syntactic and scope structures of a deontic modal construction. The modal takes scope from where it receives prosodic prominence and over what follows as its phonological or syntactic ‘constituents’.

⁸ The basic idea was taken from Fintel and Heim (2010).

⁹ Even though *John être à la maison* is not a finite sentence, it is assumed that it does not have any effect on its semantic type.

¹⁰ I am here assuming that movement of a pronoun or a proper name does not affect the truth conditions of a sentence, so that interpretations of (22) and (23) will be the same.

(25)

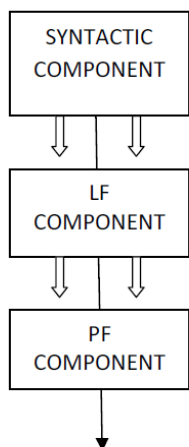

What the account developed so far shows is that it is the same syntactic structure that is scopally and prosodically represented at LF and PF levels. In other words, when deriving different modal flavours, syntax determines scope and scope determines prosody.

5. Conclusions and implications for future work

It was seen that the same modal construction can trigger different flavours of modality: epistemic or deontic. It was shown that different syntactic, scope and prosodic structures are responsible for filtering one flavour from another. It was also shown that when deriving a particular flavour, the prosodic structure reflects the syntactic and scope structure associated with the particular flavour. What this shows is that syntax feeds LF and LF feeds PF in deriving a particular flavour. All the three components: syntax, LF and PF work in harmony in bringing out different modal flavours. Accordingly, to account for the mechanisms at work to bring out different modal flavours, I propose a model as in (26).

(26)

The claim here is that in deriving a particular flavour, the syntactic component determines the relevant syntactic structure for a particular flavour (control for deontics and raising for epistemics) which feeds the LF component where in drawing an epistemic and a deontic flavour, the modal scopes high and low respectively. The LF structure feeds the PF structure which ultimately helps bring out the desired flavour.

As it was also discussed in Section 2.1, inflectional and word order structures between the two languages are radically different. However, it was found out that the semantic core of the two languages is common despite their morphological and syntactic differences.

However, as it was said, the arguments and conclusions were based on the observations of the native speakers of the languages studied. An experimental study would support more concrete conclusions. Besides, whether these conclusions hold for other languages such as English, Malay, Italian, etc where the same phenomenon of one modal being able to express different flavours, could be tested to make cross-linguistic generalizations, which is left for future work.

Acknowledgements

I would like to thank Marc Brunelle and Salvio Digesto at the Department of Linguistics of the University of Ottawa, Canada for the judgement of the French and Italian data here.

References

- Bhatt, R. (1998). Obligation and possession, in H. Harley, (ed), *The Proceedings of the MIT roundtable on argument structure*, MITWPL, Cambridge, MA.
- Brennan, V. (1993). *Root and epistemic modal auxiliary verbs*. Ph.D. thesis, UMass, Amherst.
- Büring, D. (2009). Towards a typology of focus realization. In M. Zimmermann & C. Féry (Eds.), *Information Structure* (pp. 177-205). Oxford: Oxford University Press.
- Bybee, J., Revere, P., & William, P. (1994). *The Evolution of Grammar: Tense, Aspect and Modality in the Languages of the World*. Chicago: Chicago University Press.
- Chandralal, D. (2010). *Sinhala*. Amsterdam/Philadelphiya: John Benjamins.
- Chomsky, N., & Halle, M. (1968). *The sound pattern of English*. Harper and Row: New York.
- Cinque, G. (1993). A null theory of phrase and compound stress. *Linguistic Inquiry* 24(2): 239-298.

- Elbourne, P., & Sauerland, U. (2002). Total reconstruction, PF movement, and derivational order. *Linguistic Inquiry*, 33(2): 283–319.
- Halle, M., & Vergnaud, J. R. (1987). *An essay on stress*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Fintel, von, K & Heim, I. (2010). *Intentional semantics*. MIT Spring 2010 edition.
- Jackendof, R. (1972). *Semantic interpretation in generative grammar*. Cambridge: MIT Press.
- Kratzer, A. (1981). The notional category of modality, in H.J. Eikmeyer and H. Rieser (eds.), *Words, Worlds, and Contexts. New Approaches in World Semantics*. Berlin: de Gruyter.
- Kratzer, A. (1991). Modality, in A. von Stechow and D. Wunderlich (eds.) *Semantik: Ein Internationales Handbuch Zeitgenoessischer Forschung*. Berlin: De Gruyter, 639-650.
- Nauze, F. (2008). *Modality in typological perspective*. Ph.D. thesis, Universiteit van Amsterdam.
- Roberts, I. (1985). Agreement parameters and the development of English auxiliaries. *Natural Language and Linguistic Theory*, 3, 21-58.
- Wurmbbrand, S. (1999), Modal verbs must be raising verbs. *West Coast Conference on Formal Linguistics*, 18,599–6

Peer Review Policy of the Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences (JFHSS)

Manuscripts submitted by authors are preliminary assessed, in collaboration with the Editor-in-Chief, for their suitability for publication in the journal, scrutinizing each paper individually to determine whether it has followed the guidelines of the journal or has a basis in original research, or a review paper presenting some new connections. Papers deemed suitable are then tested for the plagiarism. After finishing the initial screening process, manuscripts will be preceded for peer reviewing process. The manuscripts will be referred to two reviewers to assess the scientific quality without details of the author and his/her affiliation. If one referee recommended to reject the paper with strong reasons, the final decision of the Editorial Board is to reject the paper. Upon receiving reviewer's comments, the Editorial Board will make the final decision of acceptance of the paper without revision or return to the author for further improvement or reject the paper without any revision. If revisions are required, the author is given one month for the revision and resubmission of the paper. A revised paper is sent again for the relevant referees to make sure that the required revisions have been done. The accepted papers will be published in the Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences (JFHSS) online and in print.

Copyright

All rights reserved with the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna. No responsibility is assumed by the Faculty of Humanities and Social Sciences for the statements and opinions expressed by the contributors to the journal. Please note that the journal accepts online submissions only.

To submit your article please use the following link:
<http://192.248.48.133/submission/index.php>

මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨ සභරාවේ (JFHSS) ප්‍රකාශන ආචාර ධර්ම

රුහුණ විශ්ව විද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ ජර්නලය ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට සම්බන්ධ කර්තෘ මණ්ඩල සාමාජිකයින්, කතුචරුන් සහ සමාලෝචකයින් අනුගමනය කළ යුතු ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් සඳාචාරාත්මක ප්‍රමිතීන්.

කතුචරුන් සඳහා:

- i. සභරාවේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පිටපත් මුල් පිටපත් වන අතර ඒවා වෙනත් තැනක ප්‍රකාශයට පත් කර හෝ වෙනත් තැනක ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා සලකා බලනු ලැබ නැත.
- ii. වෙනත් පුද්ගලයෙකුගේ අදහස් හෝ වැඩ භාවිතා කර එය තමන්ගේම යැයි මවා පාන ලද, අනුපිටපත් කරන ලද, ගොතන ලද සහ ව්‍යාජ දත්ත සහිත අත් පිටපත් දැඩි පරීක්ෂාවකින් පසුව නීති විරෝධී යැයි සලකනු ලබන අතර ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබේ.
- iii. උපුටා දැක්වීම් නිසි ලෙස පිළි නොගත් අත් පිටපත් වෘත්තීයමය නොවන ඒවා ලෙස සලකනු ලබන අතර ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබේ.
- iv. ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට පෙර හෝ පසුව හඳුනාගත් අත්පිටපත්වල ඇති සැලකිය යුතු දෝෂ හෝ සාවද්‍යතාවයන් වහාම ඉවත් කිරීම සඳහා හෝ නිසි නිවැරදි කිරීම් සමඟ නැවත ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා ප්‍රධාන කර්තෘවරයාට හෝ කර්තෘ මණ්ඩලයට දැනුම් දෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

කර්තෘ මණ්ඩල සාමාජිකයින් සඳහා:

- i. සියළුම ඉදිරිපත් කිරීම් ජර්නලයේ ප්‍රකාශයට පත්කිරීමේ යෝග්‍යතාවය සඳහා තක්සේරු කරනු ලබන්නේ ඒවා වෙනත් පුද්ගලයෙකුගේ අදහස් හෝ වැඩ භාවිතා කර එය තමන්ගේම යැයි මවා පෑම, අනුපිටපත් කිරීම, ගොතන ලද සහ ව්‍යාජ දත්ත හෝ අතිරික්ත තොරතුරු අඩංගු නොවන බවට තනි තනිව පරීක්ෂා කර බැලීමෙනි.
- ii. කතුචරයාගේ (ශාස්ත්‍රීය) අධ්‍යයන හෝ වෘත්තීය තත්ත්වය නොසලකා සියලු අත් පිටපත් රහස්‍යව තක්සේරු කරනු ලබන්නේ ඒවායේ බුද්ධිමය අන්තර්ගතය සඳහා පමණක් වන අතර සෑම කතුචරයකුටම ගෞරවයෙන්, ආචාරශීලීව හා සාධාරණත්වයෙන් සලකනු ලැබේ.
- iii. සෑම ඉදිරිපත් කිරීමක් සඳහාම අනුගමනය කරන ලද සමාලෝචන ක්‍රියාවලියේ රහස්‍යභාවය එහි ප්‍රකාශනය අතරතුර සහ පසුව දැඩි ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.

- iv. ඉදිරිපත් කිරීමක් සමාලෝචනය කිරීම සඳහා කර්තෘ මණ්ඩල සාමාජිකයෙකුට පවරා ඇති අවස්ථාවක දී, එම පැවරුම ක්ෂණිකව විධිමත් ලෙස ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන්, බැඳියාව පිළිබඳ ගැටුම් විසඳනු ලැබේ.
- v. අදාළ විෂය ක්ෂේත්‍රයන්හි ඔවුන්ගේ විශේෂඥතාව මත විභව සමාලෝචකයින් නම් කිරීම කර්තෘ මණ්ඩල සාමාජිකයාගේ වගකීම ලෙස සැලකේ.
- vi. ඉදිරිපත් කිරීමක් සමාලෝචනය කිරීම සඳහා සමාලෝචකයින් කතුවරයා අනුබද්ධිත පීඨයෙන් / දෙපාර්තමේන්තුවෙන් නම් නොකෙරේ.
- vii. ඵලදායී, සාධාරණ හා සාධනීය සමාලෝචන ක්‍රියාවලියක් සහතික කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ දායකත්වයේ විෂය පථය, ගුණාත්මකභාවය සහ කාලානුරූපතාවය අවධාරණය කරමින් සමාලෝචකයින් තෝරා ගැනීම කර්තෘ මණ්ඩලයේ අරමුණ වේ.
- viii. ප්‍රකාශිත අදහස්වල නිරවද්‍යතාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා පාඨකයන්ගේ සහ කතුවරුන්ගේ අවධානය සපුරාලීම වස් ජර්නලයේ ගුණාත්මකභාවය හා අදාළත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා නිරන්තර වැඩිදියුණු කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් පවත්වනු ලැබේ.
- ix. කර්තෘ මණ්ඩලය වගකියනුයේ ඉදිරිපත් කළ අත්පිටපත් සඳහා ප්‍රකාශන තීරණ ගැනීම පිළිබඳ වන අතර ඒවායේ අන්තර්ගතය තීරණය කිරීම සඳහා නොවේ.
- x. බුද්ධිමය හා සදාචාරාත්මක ප්‍රමිතීන් කිසිදු තත්වයක් යටතේ කිසි විටෙකත් සම්මුතියකට ලක් නොවේ.
- xi. අවධාන විටකදී නිවැරදි කිරීම්, පැහැදිලි කිරීම් සහ සමාව ප්‍රකාශ කිරීම් මගින් කර්තෘ මණ්ඩලයේ නම්‍යශීලීභාවය තහවුරු වේ.

සමාලෝචකයින් සඳහා:

- i. සමාලෝචකයින් තමන් සමාලෝචනය කරන අත් පිටපත් පිළිබඳ සම්පූර්ණ රහස්‍යභාවය සමාලෝචන ක්‍රියාවලියේදී සහ පසුව පවත්වා ගනු ලැබේ.
- ii. අත් පිටපත් ඒවායේ බුද්ධිමය අන්තර්ගතය, ප්‍රභවය, වැදගත්කම, සහරාවේ විෂය පථයට අදාළ බව තක්සේරු කරනු ලැබේ.
- iii. සෑම කතුවරයකුටම (නිර්නාමික වුවද) ඔහු හෝ ඇය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අත් පිටපතේ තත්වය නොසලකා ගෞරවයෙන්, ආචාරශීලීව හා සාධාරණව සලකනු ලැබේ.
- iv. ඕනෑම ආකාරයක බැඳියාව පිළිබඳ ගැටුමක් ඇති සමාලෝචකයින් වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි අදාළ පැවරුම් විධිමත් ලෙස ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබේ.
- v. අත් පිටපතක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හේතු පළමුව කර්තෘ මණ්ඩලයේ අවධානයට යොමු කෙරේ.
- vi. ඵලදායී, සාධාරණ හා සාධනීය සමාලෝචන ක්‍රියාවලියක් සහතික කිරීම සඳහා සහරාවේ අරමුණු, සමාලෝචන විෂය පථය, ප්‍රකාශනයේ ගුණාත්මකභාවය සහ කාලානුරූපතාවය සෑම සමාලෝචකයෙකු විසින්ම දැඩි ලෙස අනුගමනය කරනු ලැබේ.

Publication Ethics of the Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences (JFHSS)

To be followed by the editorial board members, authors, and reviewers involved in the publishing of the *Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences (JFHSS)*, the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna, in alignment with the internationally recognized ethical standards.

For Authors:

- i. The manuscripts published in the journal are originals, neither published elsewhere nor under review for publication by another publisher.
- ii. Manuscripts with plagiarized, duplicated, fabricated, and falsified data are treated as illegal after strict screening and rejected.
- iii. Manuscripts with citations and quotes that are not duly acknowledged are treated as unprofessional and rejected.
- iv. Any significant errors or inaccuracies in the manuscripts identified before or after publication are expected to be immediately informed to the Editor-in-Chief or the Editorial Board either for withdrawal or for republication with due corrections.

For Editorial Board Members:

- i. All submissions are assessed for their suitability for publication in the journal by scrutinizing them individually to make sure that they contain no plagiarized, duplicated, fabricated, and falsified data or redundant material.
- ii. All manuscripts, irrespective of the academic or professional status of the author(s), are confidentially assessed in principle only for their intellectual content, and every author is treated with respect, dignity, courtesy, and fairness.
- iii. Confidentiality of the review process adopted for each and every submission is strictly maintained during and after its publication.
- iv. Issues of conflict of interest are addressed in the event of an editorial board member is assigned to review a submission, by formally declining such assignment with immediate effect.
- v. Nominating potential reviewers on the basis of their expertise in the relevant subject areas is considered the responsibility of the editorial board member.
- vi. Referees for submissions are not be nominated from the faculty/department, which the author is affiliated to.

- vii. The aim of the Editorial Board is to select reviewers with emphasis on the scope, quality, and timeliness of their contribution to ensure an effective, fair, and constructive review process.
- viii. A constant improvement scheme is conducted for upgrading the quality and relevance of the journal to meet the needs of readers and authors to maintain the accuracy of the ideas published.
- ix. The Editorial Board is responsible for making publication decisions for the submitted manuscripts but not for determining their contents.
- x. Intellectual and ethical standards are never compromised under any circumstance.
- xi. The flexibility of the Editorial Board is established by publishing corrections, clarifications, and apologies as and when needed.

For Reviewers:

- i. The reviewers are required to maintain complete confidentiality about the paper(s) they review during and after the review process.
- ii. Manuscripts are objectively evaluated for their intellectual content, originality, significance, relevance to the purview of the journal.
- iii. Every author (although anonymous) is treated with dignity, courtesy, and fairness irrespective of the status of the manuscript submitted by him or her.
- iv. Reviewers with any form of conflict of interest are supposed to formally decline the relevant assignment(s) with immediate effect.
- v. Reasons to reject publication of a manuscript are first brought to the attention of the Editorial Board.
- vi. The aims of the journal, the review scope, the quality and timeliness of the publication are strictly followed by every reviewer to ensure an effective, fair and constructive review process.

Editorial office:

Editorial Office-FJHSS

Faculty of Humanities and Social Sciences

University of Ruhuna, MH 8100

Matara, Sri Lanka

Email: fjhss@hss.ruh.ac.lk

Web: <http://www.hss.ruh.ac.lk/JFHSS/index.html>